

372 445

7 5300

7.3

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่าน
ตามคู่มือการสอนภาษาไทย

ปริญญานิพนธ์

ของ

จิราพร ทรายคำ

26 พ.ธ. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

เมษายน 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

174696

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... จริย์ สุวัตติ์ ประธาน

(ผศ. จริย์ สุวัตติ์)

..... ทศนา ทองภักดี กรรมการ

(อ. ทศนา ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... จริย์ สุวัตติ์ ประธาน

(ผศ. จริย์ สุวัตติ์)

..... ทศนา ทองภักดี กรรมการ

(อ. ทศนา ทองภักดี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. กรรณิการ์ พวงเกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ...๓....เดือน...พฤษภาคม... พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรรย์ สุวดี อาจารย์ทัศนาก ทองภักดี รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ และคณะครูโรงเรียนบ้านเวียงผาง ครูใหญ่ และคณะครูโรงเรียนบ้านหนองบัว ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ และผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการทดลองใช้เครื่องมือ และทำการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณอาจารย์บรรเจตพร รัตนพันธุ์ อาจารย์ณมล กังวาลไกล อาจารย์ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ อาจารย์สมควร เกตุทอง อาจารย์สมหมาย อ่องชุม อาจารย์สุภา เอมหยวก เพื่อนนิสิตปริญญาโท และพี่น้องชาวหอสนันทาทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลา จาญนิโยธิน ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย และคุณทองอินทร์ - คุณจินตนา สมผดุง ผู้มีอุปการะคุณในด้านกำลังทรัพย์

ประการสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อແທ່ງ ทราคำ บิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว และคุณแม่ศรีนวล ทราคำ ผู้ซึ่งให้ทั้งชีวิต กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา และกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของ บิดา - มารดา - ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

จิราพร ทราคำ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน	10
	งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่าน	16
	เอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด	21
	งานวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด	28
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	32
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	34
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	34
	วิธีดำเนินการทดลอง	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50

๕ สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	53
ความมุ่งหมายในการวิจัย	53
สมมติฐานในการวิจัย	53
วิธีการดำเนินการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การดำเนินการทดลอง	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผล	56
ข้อสังเกตจากการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะ	59
 บรรณานุกรม	 60
 ภาคผนวก	 67
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 270

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางวิเคราะห์รายละเอียดของเนื้อหาในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	38
2 ตารางแสดงแผนการทดลอง Randomized Control Group Pretest - Posttest Design	42
3 ตารางเวลาทดลองใน 1 สัปดาห์	43
4 ตารางผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของนักเรียน ในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนได้รับการสอน	51
5 ตารางผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านของ นักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอน	52
6 ตารางแสดงคะแนนผลการทดสอบเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ จำนวน นักเรียน 60 คน	69
7 ตารางแสดงว่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่าน	71
8 ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✓ ภาษาไทยมีความสำคัญต่อปวงชนชาวไทยในด้านที่เป็นเครื่องมือใช้ติดต่อสื่อสารกับคนในชาติเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ด้านของความเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันแสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ชาติไทย นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การแสวงหาประสบการณ์เพื่อ พัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังพระดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานเนื่องในงานสัมมนาวิชาการเรื่องภาษาไทยกับการพัฒนาชาติ ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2530 ดังความตอนหนึ่งว่า "...ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างมากในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการส่งเสริมความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวของชาติ ผู้รู้ภาษาไทยดีการเรียนวิชาอื่น ๆ ก็จะเข้าใจไปด้วย หากอ่านเข้าใจและรู้เรื่อง ก็สามารเรียนวิชาอื่นได้ รวมทั้งรู้จักแสวงหาความรู้รอบตัว..." (ไทยรัฐ. 2530 : 9) ดังนั้น คนไทยทุกคนจึงจำเป็นต้องเรียนภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ สืบต่อไป ✓

เป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานได้วางไว้ว่า ให้สามารถใช้ภาษาในการพูดและ เขียนได้ถูกต้องเหมาะสม สามารถฟังและอ่านภาษาไทยอย่างเข้าใจ ดังที่กำหนดไว้ในนโยบายของ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 2 - 8) และ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 1) ดังนั้นสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีนโยบายในการเร่งรัดคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาเพื่อ ให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 6 ในระดับประเทศและระดับจังหวัด จากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบข้อมูลกลุ่มทักษะภาษาไทยน่าสนใจคือ คะแนนเฉลี่ยของสมรรถภาพการอ่านออกเสียงได้ 7.09

ส่วนสมรรถภาพการอ่านในใจได้ 5.07 และยังมีจำนวนร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจคือ ด้านการอ่านออกเสียงมีถึงร้อยละ 91 แต่การอ่านในใจ (จับใจความ) มีเพียงร้อยละ 53 เท่านั้น (กองวิชาการ. 2532 : 33) จากรายงานจะเห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาส่วนมากสามารถอ่านออกเสียงได้ แต่ความสามารถในการอ่านในใจ (จับใจความ) จะต่ำกว่าอย่างเห็นได้ชัด ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่บรรลุเป้าหมาย จึงควรวางแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาความสามารถในการอ่านให้กับนักเรียนประถมศึกษา

จุดประสงค์การอ่านไม่ว่าจะอ่านในใจหรืออ่านออกเสียง จะเน้นให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน และนำผลการอ่านไปเป็นแนวคิดแนวปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะการอ่านไม่ได้มีความหมายเพียงออกเสียงถูกต้อง หรือรู้ความหมายเรื่องที่อ่านเท่านั้น ซึ่งบันลือ พฤษะวัน (2532 : 2) ได้จำแนกความหมายการอ่านเป็น 3 ลักษณะคือ อ่านออก อ่านได้ และอ่านเป็นลักษณะของการอ่านเป็นนั้น หมายถึงการอ่านที่พัฒนาความคิด ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายด้าน เช่น การสังเกต การจำรูปคำ การใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิม ในการจับใจความ แปลความ ขยายความ ตีความ และสรุปความเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งตรงกับความหมายการอ่านที่สมิธ (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2532 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1971) ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่ต้องทำความเข้าใจความหมายสัญลักษณ์ที่ผ่านทางสายตาเข้าสู่สมอง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่มาช่วยให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่มองเห็นชัดเจนขึ้น และสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ในการสร้างความหมายจากสิ่งที่อ่าน รู้จักตีความหมายจากสิ่งที่อ่าน โดยใช้ความคิดและประสบการณ์ของตนที่มีให้มากที่สุด ครูมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยจัดเนื้อหา ประสบการณ์การอ่านและให้คำแนะนำการอ่านแก่ผู้เรียน จึงจะช่วยผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการพัฒนาการอ่าน สามารถอ่านและค้นคว้าสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2531 : 83) แต่เท่าที่ผ่านมาครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อฝึกกระบวนการอ่านแก่ผู้เรียน ส่วนใหญ่จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน หรือไม่ก็อ่านนำแล้วอ่านตาม ถ้านักเรียนอ่านไม่ได้ครูจะเรียกมาอ่านกับครู ซึ่งการสอนอ่านลักษณะนี้นักเรียนได้ฝึกเพียงทักษะการอ่านออกเสียงเท่านั้น จึงทว่าให้นักเรียนประถมศึกษาส่วนมากจะอ่านออกเสียงได้แต่อ่านจับใจความซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจ

การอ่านยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้สาเหตุหลักก็คือ วิธีการสอนอ่านนั่นเอง ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงหาแนวทางพัฒนา รูปแบบการสอนอ่านให้สอดคล้องกับกระบวนการอ่านที่ฝึกให้จับใจความสำคัญของเรื่อง หารายละเอียดของเรื่องและเดาความหมายของคำหรือกลุ่มคำจากความแวดล้อม ลักษณะ และชนิดของข้อความที่ผู้เขียนใช้เขียน โดยให้สิ่งเหล่านี้เป็นความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน

เท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด (Top-level Structure) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว การสอนนี้อาศัยหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านในเรื่องของ ปฏิสัมพันธ์และการสื่อความหมายของผู้เขียนกับผู้อ่าน (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. 2531 : 89) โดยทั่วไปผู้เขียนจะต้องมีการวางโครงเรื่อง ลำดับหัวข้อสำคัญและกำหนดรูปแบบการเขียนเพื่อนำเสนอผู้อ่าน ดังนั้นถ้าผู้อ่านอ่านเรื่องแล้วสามารถบอกโครงเรื่อง หัวข้อสำคัญและรูปแบบการเขียนได้ตรงกับที่ผู้เขียนกำหนดไว้ ก็แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน การที่ผู้อ่านสามารถบอกได้แสดงว่าผู้อ่านต้องมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ซึ่งมีนักการศึกษาที่สนใจในโครงสร้างระดับยอดเช่น บาร์ทเลต (Bartlett) เมเยอร์ (Meyer) เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ และคนอื่น ๆ ได้ศึกษาและนำไปทดลองใช้กับการสอนอ่าน ซึ่งพอจะสรุปเป็นข้อดีของการสอนอ่านด้วยวิธีนี้ว่า ทำให้ผู้อ่านจำเรื่องราวที่อ่านและเข้าใจเรื่องได้ดี สามารถอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ จับใจความสำคัญและสรุปเรื่องที่อ่านได้ ผู้วิจัยจึงคิดว่าวิธีสอนอ่านวิธีนี้น่าจะนำมาใช้แก้ปัญหาคำอ่านจับใจความของนักเรียนได้ เพราะเป็นวิธีที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการอ่านโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอดมาใช้เป็นหลักในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และค้นหารายละเอียดของเรื่อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่ทำการเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างระดับยอดในประเทศไทยพบว่าได้มีการศึกษาทดลองใช้กับการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาโดยสุภาพ บุตรสีตต์ (2529) วไลพร ฉายา (2530) เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2530) และนิตยา เจริญสิทธิ์ (2531) นอกจากนั้นอรุณี เหลืองศิริ (2533) ยังได้นำไปใช้ทดลองเกี่ยวกับความพร้อมและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กับการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาชั้นมีเพียง รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ ได้นำเอาวิธีการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ร่วมกับการสอนอ่าน

แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาในโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นโครงการร่วมของภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรมวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมูลนิธิโรตารีของโรตารีสากล ทั้งนี้ได้เริ่มโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ใน 4 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ จังหวัด สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และชัยภูมิ นอกจากนั้นยังได้ขยายโครงการไปในเขต 5 จังหวัดภาคใต้ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล สงขลา และนราธิวาส ทางภาคเหนือ ได้แก่ โรงเรียนชาวเขา โรงเรียนในสังกัดจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครบางโรงเรียน

นับได้ว่าวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอคเป็นนวัตกรรมการสอนในรูปแบบใหม่ที่ น่าสนใจ และยังไม่ได้ใช้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลองกับการสอนอ่านภาษาไทย โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอคกับที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่าน ตามคู่มือการสอนภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอคกับวิธีการสอนอ่าน ตามคู่มือการสอนภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบและกลวิธีการสอนอ่าน อันจะเป็นแนวทางให้ครู คุรุวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียน

การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งจะส่งผลทำให้คุณภาพการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเวียงฝาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 50 คน โดยสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 126 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2533 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มละ 10 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ๗ ละ 10 คาบ วันละ 2 คาบ

4. เรื่องที่ใช้ในการทดลอง

เรื่องที่ใช้เป็นสื่อในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากบทความหรือข้อความในวารสาร หนังสือพิมพ์ เรื่องจากหนังสืออ่านประกอบ หนังสือทั่วไป สารานุกรม โดยให้มีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในรายละเอียดเนื้อหาการอ่านกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 - 6 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และในคู่มือ
การสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนอ่าน 2 วิธี ได้แก่

- วิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
- วิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านของนักเรียน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงสร้างระดับยอด หมายถึง แก่นของโครงสร้างที่เป็นใจความสำคัญที่สุด
ของเนื้อความซึ่งมีหลายแบบ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงรูปแบบของเนื้อความที่ได้รับการเรียบเรียง
ขึ้นใน 4 รูปแบบ คือ แบบอธิบายรายละเอียด การเสนอปัญหาและข้อแก้ไข การเปรียบเทียบ และ
การเสนอความเป็นเหตุ - ผล

2. วิธีสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจโครงสร้างระดับยอดก่อน แล้วจึงนำความรู้ความเข้าใจในโครง
สร้างระดับยอดไปใช้เป็นยุทธวิธีการอ่าน โดยจับใจความสำคัญ ค้นหารายละเอียดเดาความหมาย
คำหรือกลุ่มคำ ตีความ แปลความ ขยายความและสรุปความจากเรื่องที่อ่านการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้
ใช้ลำดับขั้นการสอน ซึ่งปรับมาจากวิธีสอนของเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2530) ที่อ้างจากเมเยอร์
(Meyer. 1975) และบาร์ทเลต (Bartlett. 1978) ดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้จักรูปแบบโครงสร้างระดับยอด (คาบที่ 1 - 24)

ขั้นที่ 2 ฝึกยุทธวิธีการอ่าน (คาบที่ 25 - 50)

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ในการอ่านทั่วไป (คาบที่ 51 - 100)

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้จักรูปแบบโครงสร้างระดับยอด

- 1.1 อ่านเรื่องร่วมกัน
- 1.2 ชักถามรายละเอียดเนื้อเรื่องโดยใช้คำถามตามลักษณะโครงสร้างระดับยอด
- 1.3 เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง
- 1.4 ทำแบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 รูปแบบ

ขั้นที่ 2 ฝึกยุทธวิธีการอ่าน

- 2.1 อ่านเรื่องร่วมกัน
- 2.2 วิเคราะห์เรื่องทีอ่านว่าใช้โครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด
- 2.3 เดาความหมายคำหรือกลุ่มคำที่ไม่ทราบความหมาย
- 2.4 ทำแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
- 2.5 สรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิที่ทำในข้อ 2.4
- 2.6 ตรวจสอบความถูกต้องร่วมกัน

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ในการอ่านทั่วไป

3.1 ให้อ่านบทความหรือเรื่องจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านทั่วไป โดยนำความรู้โครงสร้างระดับยอดและยุทธวิธีการอ่านที่ฝึกในขั้นที่ 2 มาใช้ในการอ่าน

3.2 ทำแบบทดสอบเกี่ยวกับความหมายคำและกลุ่มคำ การตีความ การแปลความ การขยายความ การสรุปความ และข้อคิดจากเรื่องราวที่อ่าน

3. วิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนอ่านในใจตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอนอ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น สนทนาเกี่ยวกับภาพในเรื่อง เล่าเรื่องจากภาพ
ร้องเพลงเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอนอ่าน

- 2.1 หาความหมายคำและกลุ่มคำในเรื่อง
- 2.2 อ่านในใจตามกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับจำนวนคำ
- 2.3 หาเค้าโครงเรื่องโดยการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบเช่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับ
อะไร มีใครในเรื่องบ้าง เขาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และทำอะไรบ้าง
- 2.4 สรุปโครงเรื่อง
- 2.5 จับใจความสำคัญของเรื่องด้วยการตอบคำถาม อภิปรายเรื่อง เล่าเรื่อง
หรืออภิปรายข้อคิดจากเรื่อง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น ทำแบบทดสอบความรู้จากเรื่องที่อ่าน
วิจารณ์เรื่อง อ่านออกเสียง เป็นต้น

4. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง การที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วสามารถจับใจความ
สำคัญ บอกรายละเอียด แปลความ ตีความ ขยายความ และสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ ในการ
วิจัยครั้งนี้วัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนจากคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้าง
และตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน

- 1.1 ความมุ่งหมายในการสอนอ่านขั้นประถมศึกษา
- 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่าน
- 1.3 กลวิธีการสอนอ่าน
- 1.4 ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema Theory) กับ การอ่าน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่าน

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

3. เอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด

- 3.1 ความหมายโครงสร้างระดับยอด
- 3.2 กระบวนการโครงสร้างระดับยอด
- 3.3 ชนิดของโครงสร้างระดับยอด
- 3.4 วิธีสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

4. งานวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน

1.1 ความมุ่งหมายในการสอนอ่านขั้นประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 38) ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนอ่านในใจ กลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 -6 ไว้ดังนี้

1. จับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. อ่านในใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
3. เข้าใจความสัมพันธ์ในเรื่องราวรายละเอียด สามารถขยายความเรื่องที่อ่านได้
4. เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลในเรื่องที่อ่านได้
5. เข้าใจจุดประสงค์และเจตคติของผู้เขียนได้
6. เกิดความคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
7. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้

ในคู่มือการสอนภาษาไทยขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2528 : 27) ได้กำหนดจุดประสงค์ในการสอนอ่าน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้สามารถเข้าใจในข้อความที่อ่าน
2. เพื่อให้สามารถอ่านได้ถูกต้องรวดเร็ว
3. เพื่อใช้วิจารณ์และนิสัยที่ดีในการอ่าน
4. เพื่อให้นิสัยรักการอ่านและรู้จักใช้การอ่านเพื่อหาความรู้และความบันเทิง

พอจะสรุปความมุ่งหมายของการสอนอ่านระดับประถมศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราว สามารถจับใจความเรื่องที่อ่าน นอกจากนั้นยังสามารถนำทักษะการอ่านไปใช้ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิงต่อไป

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่าน

การศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่านมีความสำคัญในด้านที่จะนำไปวางแผนจัดการ

เรียนการสอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติการอ่านของคนเรา ได้มีผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่าน ดังนี้

แลปป์และฟร็ด (Lapp and Flood. 1983 : 162) ได้รวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านจากนักวิจัยหลายท่าน พอจะสรุปเป็นทฤษฎีการสอนอ่านได้ 3 ทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีที่ยึดเนื้อหาเป็นหลัก (Text-based) ถือว่าเนื้อเรื่องเป็นจุดเริ่มต้นในการอ่าน การถอดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการอ่าน การอ่านเป็นการวิเคราะห์หน่วยย่อย ๆ ของหน่วยใหญ่ ดังนั้นการอ่านจึงต้องวิเคราะห์สระ และพยัญชนะแต่ละตัวแล้วนำมารวมเป็นคำ ๆ หนึ่ง แล้ววิเคราะห์คำในประโยคว่ามีความหมายอย่างไร ทฤษฎีนี้มีลักษณะตรงกับทฤษฎีของกระบวนการล่างขึ้นบน (A bottom-up process view of reading)

2. ทฤษฎีที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก (Knowledge-based) หรือโลกทัศน์ (Schema view) ถือว่าผู้อ่านเป็นแหล่งที่มาของความหมายที่ได้จากการอ่าน เพราะผู้อ่านเป็นผู้มีประสบการณ์โลกทัศน์ ความรู้ ความเชื่อต่าง ๆ โดยนำสิ่งเหล่านี้มาช่วยในการแปลความหมายในกระบวนการอ่านนั้น ๆ ทฤษฎีนี้มีลักษณะตรงกับทฤษฎีกระบวนการบนลงล่าง (A top-down view of reading)

3. ทฤษฎีที่ยึดเนื้อหาและผู้เรียนร่วมกัน ซึ่งถือว่าการตอบสนองตัวอักษร ลำดับเหตุการณ์ และโครงสร้างประโยค ต้องนำมาใช้พร้อมกับความเข้าใจในกลุ่มคำ ซึ่งผู้อ่านต้องนำความรู้ทางภาษาไปสู่การแปลความหมายจากเนื้อเรื่อง ทฤษฎีนี้เรียกว่า ทฤษฎีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในการอ่าน (The interactive process view of reading)

สรุปทฤษฎีในการสอนอ่านปัจจุบันมี 3 แนว คือทฤษฎีที่ยึดเนื้อหาเป็นหลักในการอ่าน ทฤษฎีที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักในการอ่าน และทฤษฎีที่ยึดเนื้อหาและผู้เรียนร่วมกัน ในการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด เป็นวิธีการสอนที่ใช้ทฤษฎีที่ยึดเนื้อหาและผู้เรียนร่วมกัน โดยผู้เรียนจะต้องนำความรู้ที่มีเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด มาเป็นความรู้เดิมในการอ่าน เพื่อสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ตรงกับจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเรื่องของผู้เขียน

1.3 กลวิธีการสอนอ่าน

การสอนอ่านมีหลายวิธี ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ได้มีการรวบรวมกลวิธีการสอนอ่านไว้ ดังนี้

✓ กระทรวงศึกษาธิการ (2528 : 32) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อฝึกนักเรียนไว้ดังนี้

1. สอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาจากเนื้อเรื่องที่อ่าน
2. ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ
3. สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน
4. สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน
5. อ่านเรื่องราวตามกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับจำนวนคำ
6. ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน
7. หลังจากการอ่านนิพนธ์แล้วให้ฝึกอ่านออกเสียงอีก

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 17) ยังได้เสนอแนะขั้นตอนในการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
 2. อ่านให้ละเอียดทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
 3. อ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในข้อความบางตอนให้แน่นอนและถูกต้อง
 4. ตอบคำถามสั้น ๆ เพื่อทดสอบความเข้าใจ
 5. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง
- ก่อน สวัสดิ์พาณิชย์ (2505 : 152) ได้เสนอแนะกลวิธีการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ก่อนจะสอนอ่านครูควรทำความเข้าใจร่วมกับเด็กนักเรียน เกี่ยวกับการวางวัตถุประสงค์ในการอ่าน

2. ให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ใหม่ และคำแปลเหล่านั้น

3. ครูและนักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน เมื่อพบข้อความซับซ้อนก็ช่วยกันตีความหมาย

ให้นักเรียนและครูควรวางคำถามเพื่อให้นักเรียนคิด

4. ถ้ามีข้อความที่ยุ่งยาก ใช้การอธิบายด้วยแผนที่ รูปภาพ หรือแผนภูมิ

5. เมื่ออ่านเรื่องจบแล้ว ครูให้นักเรียนทบทวนเหตุการณ์หรือใจความสำคัญที่อ่าน

6. ให้นักเรียนได้ทดสอบความรู้ที่ได้จากการอ่าน เป็นการสอนให้นักเรียนได้คิดค้นแก้ปัญหา อันจะทำให้นักเรียนเฉลียวฉลาด และได้ใช้ความคิดอย่างมีหลักเกณฑ์มากขึ้น

บันลือ พุททะวัน (2522 : 83 - 90) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนอ่านตามทฤษฎีและการแก้ปัญหาการอ่านในประเทศต่าง ๆ พอจะสรุปได้ 5 วิธี ดังนี้คือ

1. Global Method เป็นวิธีการสอนอ่านที่ประสบผลสำเร็จในประเทศเบรูมีลักษณะการสอน คือใช้ภาพช่วยในการสอน ให้นักเรียนดูภาพแล้วจึงอ่าน เมื่ออ่านคำได้ก็ฝึกเขียนคำนั้นควบคู่กันไป แล้วจึงคำที่เรียนอ่านได้มาใช้ในการวาดภาพ นับจำนวน และเรียนในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

2. ทฤษฎีการสอนอ่านของ Gray ซึ่งบันลือ พุททะวันได้นำมาเพิ่มเติมใช้ให้เหมาะสมกับภาษาไทยมี 5 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นเตรียม เป็นขั้นพัฒนาการความพร้อมในการเรียนอ่าน กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนอยากอ่านด้วยการดูภาพจากนิทาน ฝึกอ่านภาพ อ่านบัตรคำ ฝึกการฟัง และเล่าเรื่องย่อได้

2.2 ขั้นเริ่มอ่าน คือเริ่มอ่านคำ ประโยค เรื่องสั้น ๆ ประกอบภาพ ฝึกอ่านแผนภูมิประกอบการณ์ ฝึกอ่านเทียบคำ เทียบประโยค

2.3 ขั้นฝึกทักษะการอ่าน ทำให้อ่านได้เร็วขึ้น โดยใช้วิธีจำรูปคำและสะกดคำผสมคำไปพร้อม ๆ กับการเขียน ฝึกอ่านเรื่องที่ยากขึ้น จับใจความในการอ่าน ฝึกอ่านคำประพันธ์

2.4 ขั้นสร้างนิสัยในการอ่าน คือรู้จักเลือกหนังสือตามความสนใจ สามารถประเมินเรื่องราวที่อ่านได้ จนถึงขั้นวิเคราะห์ วิจารณ์

2.5 ขั้นส่งเสริมการอ่าน เป็นขั้นที่ช่วยการอ่านมีความหมายยิ่งขึ้น ทำให้อ่านใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน และสามารถชักชวนผู้อื่นให้เห็นคุณค่าของการอ่านได้

3. การสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค (Basal Reader's Approach) เป็นแนวการสอนอ่านของสหรัฐอเมริกา การสอนวิธีนี้ใช้ภาพเป็นสื่อทำให้เข้าใจความหมายของคำ เวลาสอนสะกดตัวต้องจัดคำที่ออกเสียงเหมือนกัน สะกดแบบเดียวกันไว้เป็นหมู่ ๆ ทำให้เด็กอ่านคล่อง

4. การสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ (Synthetic Method) เป็นวิธีสอนที่ใช้มานาน เพราะเชื่อว่าเหมาะสมกับธรรมชาติของภาษาไทย โดยเริ่มเขียนสระ พยัญชนะก่อนแล้วจึงใส่สะกดตัวผสมตัวอ่านเป็นคำ

5. วิธีการสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ (Experience Approach) เป็นวิธีการสอนอ่านที่ไม่ยึดบทเรียนเป็นหลัก แต่นำสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเคยพบเห็นมาผูกเป็นประโยคเป็นเรื่องราวลงในแผนภูมิประสบการณ์

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2532 : 87 - 89) ได้นำเสนอรูปแบบการสอนอ่านที่ใช้ในการสอนอ่านระดับประถมศึกษา ซึ่งขณะนี้ได้ทำการทดลองในโรงเรียนประถมศึกษาของ 4 จังหวัดภาคอีสาน (สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และชัยภูมิ) ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ปัตตานี สตูล ยะลา และนราธิวาส) ทางภาคเหนือได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ และโรงเรียนชาวเขา และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร รูปแบบการสอนนี้เรียกว่าวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สำนวนหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง เล่นบทบาทสมมติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างนักเรียนกับครู

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนเล่นเกมหรือกิจกรรมเสริมภาษา

ต่อมาได้มีการพัฒนาการสอนในรูปแบบที่ 2 (มปป. : 23 - 25) ดังมีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันแล้วอภิปราย/สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

กับครู

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครูหรือเขียนเรื่องของตนเองในกลุ่มย่อยหรือตาม

ลำพัง

ขั้นที่ 4 อภิปรายและสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ

1.4 ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema Theory) กับการอ่าน

ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมเป็นทฤษฎีที่อิงปรัชญาของคานต์ (Kant) ที่มีความเชื่อว่า มนุษย์จะเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ก็ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นสอดคล้องกับความรู้เดิมที่มนุษย์มีอยู่แล้วในสมอง ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงเน้นความสำคัญของความรู้เดิม

ความหมาย โครงสร้างประสบการณ์เดิม รุเมลฮาร์ท (Rumelhart. 1987 : 4 - 12) ได้กล่าวไว้ว่า หมายถึง โครงสร้างข้อมูลที่ใช้แทนความหมายของความคิดรวบยอดกว้าง ๆ ที่สะสมไว้ในความทรงจำ ข้อมูลต่าง ๆ ที่สะสมไว้อาจเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งของ สถานการณ์ทั่วไป เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ ลำดับการกระทำ

เมื่อนำทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมมาอธิบายการอ่าน ก็คือการที่ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ ก็ต้องอาศัยความรู้เดิมของผู้อ่านมาปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน การทำความเข้าใจ คำ ประโยค หรือบทอ่านเป็นเพียงความเข้าใจโดยใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์เท่านั้น สำหรับกระบวนการตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความต้องอาศัยหลักของการนำสิ่งที่อ่านมาคิด พิจารณากับความรู้เดิมโดยใช้กระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านมีโครงสร้างความรู้เดิมอยู่มาช่วยในกระบวนการนี้ ทั้งนี้เพราะข้อเขียนเป็นเพียงข้อมูลทางภาษาที่ผู้เขียนเตรียมให้ผู้อ่านเท่านั้น ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องสร้างความหมายขึ้นโดยนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับข้อเขียน ตามหลักการของทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมถือว่า ผู้อ่านและผู้เขียนต่างก็มีโครงสร้างของความรู้เป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้นเมื่อผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ความคิดเห็นซึ่งเป็นโครงสร้างความรู้เดิมออกมาเป็นงานเขียนแล้วงานเขียนนั้นก็จะเป็นตัวแทนของโครงสร้างความรู้ของผู้เขียน ถ้าความรู้ของผู้อ่านและผู้เขียนแตกต่างกันมาก ผู้อ่านก็จะไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

ชนิดของโครงสร้างความรู้เดิมที่เกี่ยวกับการอ่าน คาร์เรลล์และอีสเตอร์โฮลด์

(Carrell and Eisterhold. 1983 : 560) ได้แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ (Formal Schemata) คือ โครงสร้างของงานเขียนที่เป็นลักษณะต่าง ๆ เช่น ข้อเขียนที่เป็นนิทาน บทความ ข้อเขียนแบบพรรณนา เป็นต้น

2. โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหา (Content Schemata) คือโครงสร้างความรู้เดิมที่เกี่ยวกับเนื้อหาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น ผู้ที่เป็นหมอก็จะมีความรู้เดิมเกี่ยวกับการแพทย์ ถ้าให้หมออ่านบทความทางการแพทย์ก็ย่อมอ่านเข้าใจได้เร็วกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นหมอ เป็นต้น

ดังนั้นความรู้เดิมของผู้อ่านจึงมีส่วนช่วยอย่างมากในกระบวนการอ่าน เช่น ตอบคำถามในเรื่อง แยกแยะรายละเอียดของเรื่อง จับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ ขยายความ และสรุปความ พอจะสรุปได้ว่า โครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกระบวนการสร้างความเข้าใจในการอ่าน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่าน /

มีงานวิจัยที่ทำการเกี่ยวกับการสอนอ่านทั้งในและต่างประเทศ พอจะประมวลได้ดังนี้

2.1 งานวิจัยในประเทศ

เจียมจิต ท้าวหาญ (2522 : 61 - 66) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำ โดยใช้วิธีนำเรื่อง 3 แบบ คือ แบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่อง แบบบอกโครงเรื่อง และแบบมีข้อสอบถูกผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดหญ้า จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 45 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า การนำเรื่องทั้ง 3 แบบ ไม่มีผลทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกัน การนำเรื่องแบบบอกโครงเรื่องทำให้นักเรียนมีความคงทนในการจำเรื่องสูงกว่าการนำเรื่องทั้ง 2 แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเข้าใจในการอ่านกับความคงทนในการจำสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01

ภาณี อัดโสมณ (2523 : 46) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านตีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกหัดทักษะการอ่านตีความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันทรายหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน 50 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของการอ่านตีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อักษร รุ่งมณี (2525 : 92) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่าน ระหว่างการสอนแบบปกติกับการสอนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนด้านความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิมพ์พร อุทัยเลิศ (2526 : 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกกับไม่ได้ใช้แบบฝึก จำนวน 68 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันเพ็ญ สุกิตย (2528 : 63) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดชะโด อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการอ่านแล้วทำแบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาพ บุตรสีหิต (2529 : 76) ได้ทดลองใช้โครงสร้างระดับยอดในการสอนอ่านวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนจังหวัดหนองคาย การทดลองใช้เวลา 12 คาบ (คาบละ 50 นาที) ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนการอ่านด้วยวิธีการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วไลพร ฉายา (2530 : 63 - 64) ได้ศึกษาผลการสอนโครงสร้างระดับยอดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีแปล ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโครงสร้างระดับยอดแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแปลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันทรัตน์ ชื่นชนม์ (2531 : 62) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับวิธีปกติ ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความคงทนในการจำไม่แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มัลลิกา ภักดิ์มรงค์ (2531 : 104) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุธามาศ สังข์ลาโพธิ์ (2531 : 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำ และความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับแบบปกติ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนคำสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหมือนกัน ส่วนความคงทนในการจำนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรศักดิ์ กาญจนการุณ (2531 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ โดยรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนแบบปกติในวิชาภาษาไทย กลุ่ม

ตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเบญจมคาม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มทดลอง 26 คน กลุ่มควบคุม 26 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย การเขียนคำ และความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เบสท์ (Best. 1969 : 3316) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านโดยใช้โปรแกรมการฝึก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 - 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้โปรแกรมการฝึกมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูง และผลดังกล่าวขึ้นอยู่กับโปรแกรมการฝึกความเข้าใจในรายละเอียดการใช้โปรแกรมการฝึก และความเข้าใจของครูด้วย

ซิโรต้า (Sirota. 1971 : 2320-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดโปรแกรมการอ่านหนังสือให้แก่แก่นักเรียนว่ามีผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนหรือไม่ ผลปรากฏว่า โปรแกรมการอ่านที่ครูจัดให้แก่แก่นักเรียนในแต่ละวัน มีผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียน คือนักเรียนสนใจการอ่านมากขึ้น และอ่านได้ดีขึ้น

แบบส์ (Babbs. 1983 : 174-A) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการดัดเตียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ที่มีต่อความเข้าใจ และการระลึกได้ในการอ่านจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับกระบวนการอ่านและการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการดัดเตียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านและการระลึกได้ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับวิธีอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำ การใช้บัตรดัดเตียนเป็นวิธีการที่มีผลดีในการชักชวนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

บาร์ทเลท (Bartlett. 1979 : 6641-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างระดับยอดของข้อเขียนเชิงสาธกโวหารแก่นักเรียนเกรด 9 จำนวน 325 คน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ปี ค.ศ. 1978 โดยให้นักเรียนมองชี้และใช้โครงสร้างระดับยอดของข้อเขียนแบบเหตุ-ผล ข้อเขียนเปรียบเทียบความต่าง ข้อเขียนบรรยายคุณลักษณะ และข้อเขียนปัญหา-การแก้ไข ผลปรากฏ

ว่า นักเรียนที่ใช้โครงสร้างระดับยอดในการอ่าน สามารถจำเรื่องราวที่อ่านได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้การฝึกใช้โครงสร้างระดับยอด

คาร์เรลล์ (Carrell. 1984) ศึกษาผลการสอนโครงสร้างระดับยอดของเนื้อเรื่อง เรื่องเล่า ที่มีต่อความเข้าใจเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองระดับกลาง (Intermediate Level) ที่ศึกษาอยู่ใน The Center for English As a School Language in Southern ผลปรากฏว่าการใช้โครงสร้างระดับยอดของข้อเขียนในการอ่านมีผลโดยตรงต่อการจำเหตุการณ์ในเรื่องและความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

นาวาร์เร (Navarre. 1984 : 1355-A) ศึกษาผลการใช้โครงสร้างระดับยอดที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการจำเรื่องที่มีการเขียนแบบสาธกโวหาร โดยสอนนักเรียนระดับ 6 และระดับ 10 โดยใช้เวลาในการสอน 3 สัปดาห์ ผลปรากฏว่า การสอนให้นักเรียนใช้โครงสร้างระดับยอดสามารถช่วยนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสูงสามารถอ่านได้เข้าใจมากขึ้นและจำเนื้อหาที่อ่านได้ดี

บาร์ทเลต และคนอื่น ๆ (Bartlett and others. 1984 : 176 - 184) ได้ทดลองสอนการใช้โครงสร้างระดับยอดในการอ่านและระลึกเรื่องให้แก่ นักเรียนระดับ 5 จำนวน 54 คน ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม และการใช้โครงสร้างระดับยอดทำให้ระลึกเรื่องได้สูงสุด ในขณะที่ผู้ไม่ใช้โครงสร้างระดับยอดได้คะแนนต่ำสุด และพบว่าการใช้วิธีนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความจำและความเข้าใจในการอ่าน นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีการนี้อ่านเรื่องที่ยากหรือเรียบเรียงไว้ไม่ดี ให้จำและเข้าใจง่ายขึ้น และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียงความได้ดีกว่าเดิม

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่านทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า รูปแบบวิธีการสอน และเครื่องมือมีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และในงานวิจัยจะพบว่า มีวิธีการสอนที่น่าสนใจวิธีหนึ่งซึ่งได้ทดลองกับการสอนอ่านในภาษาต่างประเทศแล้วได้ผลดี ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านง่ายและรวดเร็วขึ้น คือ การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดแต่วิธีสอนนี้ยังไม่ได้ทดลองกับการสอนอ่านในภาษาไทย ผู้วิจัยคิดว่าควรมานำมาทดลองกับการสอนอ่านภาษาไทยได้ดี

3. เอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด

3.1 ความหมายโครงสร้างระดับยอด

บาร์ทเลท (Bartlett. 1986 : 83) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างระดับยอด (Top-level Structure) ว่าเป็นรูปแบบของการเรียบเรียงใจความสำคัญที่สุดของเรื่องโดยมองผ่านโครงสร้างของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบข้อความทั้งหมดของเรื่อง โครงสร้างระดับยอดอาจเรียกได้หลายชื่อ ดังนี้

1. โครงสร้างแม่บท (Schematic Structure)
2. โครงสร้างใหญ่ (Superstructures)
3. โครงสร้างของผู้เขียน (An author's textual schema)
4. แผนแผนการเขียนเรื่องทั้งเรื่อง (Overall writing plans)
5. รูปแบบการเขียน (Writing paradigms)
6. กระแสเรื่อง (Patterns of text)

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (1987 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Bartlett. 1986) ได้ให้ความหมายว่า โครงสร้างระดับยอดเป็นลักษณะของการจัดเนื้อเรื่องเข้าด้วยกัน โดยบาร์ทเลทได้กล่าวว่า "ลักษณะเฉพาะของข้อความต่อเนื่องทำให้เนื้อความถูกวิเคราะห์ความคิดออกเป็นส่วน ๆ จัดเรียบเรียงตามระดับความสำคัญและวางโครงร่างของโครงสร้างของสิ่งที่สัมพันธ์กันภายในเนื้อหาส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดในเรื่อง โดยใช้โครงสร้างระดับยอด"

นอกจากนี้เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (1987 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Usher. 1987) ให้ข้อยืนยันว่า โครงสร้างระดับยอดเป็นวิธีการเพื่อค้นหารายละเอียดซึ่งสำคัญที่สุดในเนื้อเรื่อง เป็นวิธีเรียบเรียงรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละตอน โดยเริ่มจากความคิดหลัก (Main idea) แล้วจัดให้สัมพันธ์กับโครงสร้างระดับกลาง (รายละเอียดสนับสนุน) และโครงสร้างระดับต่ำ (รายละเอียดพิเศษ)

แกรชเชอร์ (Graesser. 1981 : 29 - 32) ได้กล่าวว่า รูปแบบของการเรียบเรียงใจความสำคัญหรือโครงสร้างระดับยอด ช่วยให้ผู้อ่านแปลความหมายวินิจฉัยความ คาดการณ์

ล่วงหน้า และมีความสนใจในเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นเนื้อหาพิเศษที่ยากแก่การเข้าใจและการจดจำ

จากความหมายของโครงสร้างระดับยอดที่กล่าวมาแล้วพอจะสรุปได้ว่า โครงสร้างระดับยอดเป็นลักษณะของการเรียบเรียงเนื้อความของเรื่องเข้าด้วยกัน โดยมองถึงแก่นของโครงสร้างที่เป็นใจความสำคัญที่สุด ในที่นี้ได้หมายถึงรูปแบบของการเรียบเรียงรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละตอนที่ผู้เขียนได้ใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอเรื่องราว

3.2 กระบวนการโครงสร้างระดับยอด

บาร์ทเลท (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 1987 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Bartlett. 1986) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดเรียบเรียงรายละเอียดของเรื่องราวให้เหมาะสมกับโครงร่างของเรื่อง เพื่อผู้อ่านจะเข้าใจ

เมเยอร์ บาร์ทเลท ทรูเนอร์ และแมทซัมส์ (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 1987 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Meyer. 1975 ; Bartlett. 1978, 1985 and 1986 ; Bartlett, Turner and Mathams. 1981) ได้กล่าวถึงกระบวนการโครงสร้างระดับยอดจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดภาพในสมองเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านไปแล้ว และสามารถระลึกเรื่องย่อ ๆ ได้หรือจำเนื้อหาจากเนื้อเรื่องได้ ซึ่งมีผลทำให้การอ่านนั้นเกิดความทรงจำที่แน่นแฟ้น ยิ่งถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้อ่านมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่ผู้เขียนต้องการก็จะทำให้การอ่านสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น อັชเชอร์ (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 1987 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Usher. 1987) ได้กล่าวถึงกระบวนการโครงสร้างระดับยอดว่า เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านได้มีส่วนร่วมในการอ่านอย่างกระตือรือร้น ผู้อ่านมีแนวทางที่จะทำให้เกิดภาพความคิดในสิ่งที่อ่านเกิดความรู้สึกและจำเรื่องราว

อັชเชอร์ยังได้สรุปต่อไปว่า ความหมายละเอียดของเนื้อเรื่อง ถ้าได้มีการตรวจสอบจากผู้เขียนโดยใช้กระบวนการโครงสร้างระดับยอดเป็นแนวทางในการเขียน จัดได้ว่าเนื้อความนั้นได้ประทับตราความหมายละเอียดเป็นพิเศษแล้ว เปรียบเสมือนเนื้อเด็กที่มีความละเอียดเป็นพิเศษเช่นเดียวกัน

3.3 ชนิดของโครงสร้างระดับย่อ

ลักษณะของโครงสร้างระดับย่อที่ผู้เขียนใช้เขียนเพื่อเสนอให้ผู้อ่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ได้จำแนกไว้หลายแบบ และเรียกชื่อต่าง ๆ กัน ดังเช่น

เมเยอร์ (Meyer. 1979 : 152) ได้แบ่งเป็น 4 แบบ คือ

1. ข้อเขียนเปรียบเทียบความต่าง (Adversative)
2. ข้อเขียนบรรยายคุณลักษณะ (Attribution)
3. ข้อเขียนตอบคำถาม (Response) คือรูปแบบที่เป็นคำถามคำตอบ (problem-solution) หรือเป็นปัญหาและการแก้ไข (Question-Answer)
4. ข้อเขียนแสดงเหตุผล (Coverriance) คือการเขียนในลักษณะที่แสดงเหตุ-ผล

เมเยอร์และฟรีดเดิล (Meyer and Freedle. 1984 : 121 - 124) ได้แบ่งโครงสร้างระดับย่อเหมือนกับบาร์ทเลท (Bartlett. 1985 : 88 - 91) โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

1. ข้อเขียนเชิงบรรยาย (Description) เป็นการบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง (topic) อย่างกว้าง ๆ
2. ข้อเขียนชนิดให้รายละเอียด (Collection) เป็นการเขียนให้รายละเอียดต่าง ๆ อธิบายความจากหัวข้อที่กล่าวไว้ในตอนต้น โดยกล่าวตามลำดับเหตุการณ์และเวลาหรือเป็นขั้นตอน กระบวนการ
3. ข้อเขียนเชิงเหตุผล (Causation) เป็นการเขียนถึงความสัมพันธ์ที่เป็นผลเนื่องกันตามลำดับเวลา
4. ข้อเขียนเชิงปัญหาและการแก้ไข (Problem-Solution) กล่าวถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไข
5. ข้อเขียนเชิงเปรียบเทียบ (Comparison) เป็นการเขียนถึงความคล้ายคลึงหรือความแตกต่าง

คาร์เรลล์ (Carrell. 1984 : 443 - 445) ได้กล่าวว่า โครงสร้างระดับย่อทั้ง 5 ชนิด ใช้กันมากในเนื้อเรื่องต่าง ๆ เช่น บทความทางการเมือง มักจะเป็นโครงสร้างระดับ

ยอชชนิดการเปรียบเทียบ และมักจะเป็นชนิดที่แสดงความคิดเห็นเอนเอียง บทความในหนังสือพิมพ์ ใช้การบอกรายละเอียดของเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มักจะเป็นการเสนอปัญหา และวิธีแก้ไขโดยแบ่งเป็นตอน ๆ คือปัญหา วิธีการดำเนินการทดลอง ผลการวิจัย และการอภิปรายผล ส่วนประวัติศาสตร์จะเป็นกลุ่มรายการที่เรียงตามลำดับเวลา

ในข้อเขียนภาษาไทย วิฑูร โสภวงศ์ (2528 : 1304) ได้กล่าวถึงข้อเขียนว่ามีหลายอย่าง เช่น

1. ข้อเขียนเชิงอธิบาย คือ รูปแบบการเขียนที่มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจใช้วิธีเปรียบเทียบ ให้ตัวอย่าง ให้นิยาม เป็นต้น
2. ข้อเขียนแบบบรรยาย คือ รูปแบบการเขียนที่เล่าให้ผู้อ่านได้ทราบว่า มีเรื่องใด เหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ซึ่งข้อเขียนในลักษณะนี้ได้แก่ ข่าวในหนังสือพิมพ์ บทบรรยายในนวนิยาย และเรื่องสั้น
3. ข้อเขียนเชิงพรรณนา คือ รูปแบบการเขียนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับ บุคคล สิ่งของ ธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ตลอดจนความรู้สึกของผู้เขียน
4. ข้อเขียนเชิงอภิปราย คือ รูปแบบการเขียนที่ใช้เหตุผล ให้ตัวอย่างประกอบ เพื่อเป็นการสนับสนุนเหตุผล

วิฑูร โสภวงศ์ ยังได้ให้ข้อสังเกตว่า ข้อเขียนแต่ละชิ้น แต่ละเรื่อง อาจใช้แบบ การเขียนหลายอย่างตามความเหมาะสมของเนื้อหาและเจตนาของผู้เขียน

ผะอับ โปะะกะณะณะ (2526 : 78 - 82) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการขยายความ ในข้อเขียนมี 5 แบบ คือ

1. ข้อเขียนแบบนิยามความหมาย คือ การอธิบายว่าสิ่งที่กล่าวถึงคืออะไร
2. ข้อเขียนแบบให้รายละเอียด คือ การอธิบายว่าเป็นอย่างไร
3. ข้อเขียนแบบยกตัวอย่าง คือ ข้อเขียนที่สนับสนุนความคิดหรือข้อความให้เด่นชัด

ยิ่งขึ้น

4. ข้อเขียนเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน หรือต่างกัน คือ ข้อเขียนที่ต้องการให้ความ
นั้นเด่นชัดขึ้น จะใช้ในเรื่องที่เข้าใจยาก

5. ข้อเขียนแบบให้เหตุผล คือ ข้อเขียนที่กล่าวถึงการเกิดปัญหาขึ้น แล้วผู้เขียนใช้
เหตุผลมาแก้ปัญหานั้น ทำให้ผู้อ่านหมดข้อสงสัย

ฉัตรภา บุญนาค และคนอื่น ๆ (2526 : 81 - 86) ได้กล่าวถึงลักษณะข้อความที่
ผู้เขียนใช้ขยายใจความสำคัญ ซึ่งมี 6 ลักษณะคือ

1. การอธิบาย
2. การยกตัวอย่าง
3. การเปรียบเทียบ
4. การกล่าวถึงเหตุผล
5. การอ้างหลักฐาน
6. การตั้งคำถามและการให้คำตอบ

3.4 วิธีสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

แมคจีและริชเกิล (Mogee and Richgels. 1985 : 743) ได้แนะนำว่าก่อนสอน
โครงสร้างระดับยอดครูควรสอนความคิดรวบยอดทั่วไปของโครงสร้างระดับยอดในแต่ละชนิด และ
ชี้ให้เห็นความแตกต่างชนิดของโครงสร้างระดับยอดด้วย เมื่อนักเรียนเข้าใจความคิดรวบยอดนั้นแล้ว
วิธีที่จะทำให้นักเรียนจำโครงสร้างระดับยอดในแต่ละชนิด ควรให้นักเรียนเป็นผู้เขียนเรื่องขึ้นเอง
นอกจากนั้นยังได้เสนอแนะว่า ครูควรต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบว่ามีเนื้อหาต่าง ๆ ในข้อเขียน
ประกอบด้วย ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง เนื้อหาสาระต่าง ๆ และโครงสร้างระดับยอด ซึ่งเหล่านี้
เป็นประสบการณ์เดิมที่ผู้เขียนใช้ในการเรียบเรียงเนื้อหาในข้อเขียน

แมคจีและริชเกิลได้เสนอขั้นตอนในการสอนให้เรียนรู้โครงสร้างระดับยอดไว้ 5 ขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกข้อความให้นักเรียนอ่านเป็นข้อความที่เป็นโครงสร้างระดับยอดต่าง ๆ
กัน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของความคิดในแต่ละข้อความนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 เตรียมแผนผังแสดงโครงสร้างข้อเขียน (graphic organizer) ซึ่งแตกต่างกันตามลักษณะข้อเขียนแบบต่าง ๆ โดยจับเอาใจความสำคัญแล้วเชื่อมโยงความคิดที่ผู้เขียนเรียบเรียงไว้โดยใช้เส้นโยงความคิดเหล่านั้น

ขั้นที่ 3 เสนอแผนผังแล้วเลือกสอนโครงสร้างระดับยอคนใดแบบหนึ่งก่อนเสนอเนื้อหาของข้อความนั้น ให้นักเรียนร่วมอภิปรายใจความหลักจากเนื้อหาที่ปรากฏเฉพาะในแผนผังก่อน

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงเนื้อหาจากแผนผังเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน ซึ่งในตอนนี้นักเรียนยังไม่ได้อ่านข้อความทั้งหมดเพียงแต่เห็นใจความหลักที่แสดงไว้ในแผนผังเท่านั้น

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนอ่านข้อความจากย่อหน้าทั้งหมด แล้วเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่ช่วยกันเรียบเรียงจากแผนผังที่แสดงไว้ตามลักษณะโครงสร้างของข้อเขียน

จากนั้นเป็นขั้นที่นำความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอคนไปฝึกใช้อ่านกับข้อความอื่น ๆ ที่ยากกว่าเดิมด้วยตนเอง

บาร์ทเลต (Bartlett, 1986) ได้ศึกษาเรื่องราวการใช้โครงสร้างระดับยอคน และได้ให้ขั้นตอนของการสอนไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูต้องเริ่มต้นสอนให้นักเรียนรู้จักและมีความคิดรวบยอดในเรื่องโครงสร้างระดับยอคนก่อน

ขั้นที่ 2 ครูควรสอนให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องโครงสร้างระดับยอคนทั้ง 4 ชนิด คือ ข้อเขียนแบบรายการ ข้อเขียนแบบเหตุผล ข้อเขียนแบบเปรียบเทียบ และข้อเขียนแบบปัญหาและการแก้ไข

ขั้นที่ 3 ครูควรให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนให้รู้จักการค้นหาโครงสร้างระดับยอคนในเรื่องแรก ๆ ที่อ่านด้วย

ขั้นที่ 4 ครูควรให้นักเรียนรู้จักใช้ทฤษฎีในขณะที่ย่อหน้า โดยนำความรู้ในโครงสร้างระดับยอคนมาใช้ในการเดาความ หรืออธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อความ

ขั้นที่ 5 หลังจากการอ่านนักเรียนควรได้รับการตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอคนที่ใช้อยู่เสมอ เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่านักเรียนมีกระบวนการในการอ่านเป็นของตนเอง

และควรให้นักเรียนได้ทศุคยในกระบวนการที่ใช้ด้วย

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1987) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดโดยรับจากวิธีการสอนของเมเยอร์ (Meyer. 1975) และของบาร์ทเลต (Bartlett. 1978) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 ชนิด ได้แก่ การบอกรายละเอียดของเรื่อง การเสนอปัญหาและการแก้ไข ความเป็นเหตุและผล และการเปรียบเทียบ
2. ให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างระดับยอดแต่ละชนิด โดยให้แผนผังแสดงเนื้อหา แสดงเฉพาะเนื้อหาที่เป็นใจความหลักและรายละเอียดที่สำคัญของเรื่อง
3. ให้แบบฝึกหัดที่เป็นข้อความสมบูรณ์ของข้อเขียนทั้งหมด จากที่แสดงไว้ในแผนผังแสดงเนื้อหา ชี้ให้เห็นคำที่เป็นจุดเด่นที่สังเกตได้ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
4. ให้นักเรียนจับคู่กับทำกิจกรรมร่วมกัน โดยให้ช่วยกันเรียบเรียงเนื้อหาจากแผนผังโดยการอ่าน แล้วเขียนบันทึกเป็นเรื่องจากนั้นให้ผลัดกันอ่านข้อความที่นักเรียนเขียนให้เพื่อนคู่อื่นในกลุ่มเดียวกันฟัง
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่มีแผนผังแสดงไว้ โดยให้นักเรียนเติมใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องที่อ่านและเติมรายละเอียดที่กำหนดไว้ในช่องว่างที่เว้นไว้ในแผนผังแสดงเนื้อหา
6. ให้นักเรียนอ่านข้อความทั้งหมดเป็นการทบทวนโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 ชนิด ให้นักเรียนระบุชนิดของโครงสร้างระดับยอดจากข้อความที่มีโครงสร้างระดับยอดชนิดต่าง ๆ ว่าเป็นชนิดใดบ้าง
7. ให้นักเรียนอ่านข้อความในอนุเฉแล้วเติมข้อความหรือรายละเอียดบางอย่างลงในแบบฝึกหัดที่กำหนดให้

จากเอกสารดังกล่าวพอจะสรุปขั้นตอนการสอนได้ว่า ขั้นแรกต้องให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบก่อน ขั้นตอนต่อไปจึงให้นักเรียนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดจนเกิดเป็นทักษะกระบวนการอ่าน และขั้นสุดท้ายเป็นขั้นที่ให้นักเรียนนำกระบวนการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดจากขั้นการสอนของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย มาเป็นขั้นการสอน 3 ขั้นดังต่อไปนี้

1. ชั้นรู้จำรูปแบบโครงสร้างระดับยอด
2. ชั้นฝึกยุทธวิธีการอ่าน
3. ชั้นนำไปใช้ในการอ่านทั่วไป

4. งานวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอดมีทั้งในและต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะทำการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งพอจะประมวลสังเขปได้ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

นอกจากจะมิงงานวิจัยของสุภาพ บุตรสีหัต (2529) และวไลพร ฉายา (2530) ที่ทำการสอนอ่านดังที่ได้นำเสนอข้างต้นแล้ว ก็ยังมีผู้สนใจได้ทำการทดลองการใช้โครงสร้างระดับยอดในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (1987 : 95 - 101) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนการสอนโครงสร้างระดับยอดและวิธีการสอนแบบเดิมในการสอนอ่านวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียนไทย โดยศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสนใจการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียน และผลสัมฤทธิ์ของวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม โรงเรียนเคหะปัตตนากุล โรงเรียนสารคามพิทยาคม และโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จำนวน 400 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 200 คน กลุ่มควบคุม 200 คน ผลปรากฏว่า

1. นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.25
2. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .80
3. นักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียน

ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.14

ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีขนาดอิทธิพล .91 .63 และ .37 ตามลำดับ

4. นักเรียนในกลุ่มทดลองมีทัศนคติในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 1.16

นิตยา เจริญสิทธิ์ (2531 : 97) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงสร้างระดับย่อยกับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้โครงสร้างระดับย่อยมีความสามารถในการฟังและการพูด ตลอดจนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรุณี เหลืองทิพย์ (2533 : 77) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับย่อยกับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความพร้อมทางภาษาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่ทำเกี่ยวกับโครงสร้างระดับย่อย ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการใช้โครงสร้างระดับย่อยและผลจากการใช้โครงสร้างระดับย่อย ในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน โดยที่ใช้โครงสร้างระดับย่อยได้นำเสนอไว้ข้างต้นแล้ว ในที่นี้จะนำเสนอในส่วนที่ทดลองใช้โครงสร้างระดับย่อยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

เมเยอร์และฟรีดเดิล (Meyer and Freedle. 1979 : 200) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดแบบต่าง ๆ ที่มีต่อการจำเนื้อหาการอ่าน โดยให้นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย 4 กลุ่ม อ่านบทความที่มีโครงสร้างระดับยอด 4 แบบ คือ ข้อเขียนแบบเปรียบเทียบ ข้อเขียนแบบเหตุ-ผล ข้อเขียนแบบปัญหา-การแก้ไข และข้อเขียนแบบบรรยายคุณลักษณะ โดยที่แต่ละกลุ่มอ่านข้อความที่มีโครงสร้างระดับยอดแตกต่างกัน หลังจากนั้นทำการทดสอบผลปรากฏว่า กลุ่มที่อ่านข้อความแบบเปรียบเทียบและข้อเขียนแบบเหตุ-ผล จำเนื้อหาที่อ่านได้ดีกว่าเนื้อหาที่มีข้อเขียนแบบบรรยายคุณลักษณะ และข้อเขียนแบบปัญหา-การแก้ไข ผู้วิจัยได้สรุปว่า ความแตกต่างของโครงสร้างระดับยอดในข้อเขียนต่าง ๆ มีผลต่อการเรียนรู้และจดจำเรื่อง

เมเยอร์และคนอื่น ๆ (Meyer and others. 1980 : 85 - 96) ได้ศึกษาผลของการสอนการใช้โครงสร้างระดับยอดที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านและการจำเรื่อง โดยศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนว่าใช้โครงสร้างระดับยอดในการอ่านหรือไม่ และศึกษาผลของคำสัญญาณทางภาษาที่มีต่อการการใช้โครงสร้างระดับยอด ได้ใช้เรื่องที่เรียบเรียงไว้อย่างดี เป็นโครงสร้างระดับยอดแบบปัญหาและการแก้ไข กับใช้เรื่องที่เรียบเรียงไม่ได้มีความสำคัญเหมือนกัน แต่ตัดคำสัญญาณทางภาษาที่บอกชนิดของโครงสร้างระดับยอดออก ผลการทดลองปรากฏว่า จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 50% ใช้โครงสร้างระดับยอดในการอ่านและระลึกเรื่องที่อ่าน และ 22% ของกลุ่มนี้ใช้การเขียนบันทึกความจำด้วย นักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านสูงจะใช้โครงสร้างระดับยอด และผู้ที่ใช้จะจดจำใจความสำคัญของเรื่องได้มากกว่า ส่วนคำสัญญาณทางภาษาไม่มีผลต่อความจำ

เทย์เลอร์ (Tayler. 1980 : 405 - 408) ได้ศึกษาการระลึกเรื่องที่อ่านและความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับ 4 และระดับ 6 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านดี ปานกลาง อ่อน และกลุ่มผู้ใหญ่ ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มผู้ใหญ่ระลึกเรื่องที่อ่านได้ดีกว่าทุกกลุ่ม นักเรียนกลุ่มเก่งใช้โครงสร้างระดับยอดมากกว่านักเรียนกลุ่มอ่อน นักเรียนที่ใช้โครงสร้างระดับยอดจะใช้เวลาในการระลึกเรื่องมากกว่า

บาร์ทเลต ทูร์เนอร์ และแมทแธมส์ (Rattanavich. 1987 : 28 ; citing Bartlett Turner and Mathams. 1981) ได้ทดลองกับนักเรียนระดับ 5 ให้รู้จักแผนการ

เรียบเรียงเนื้อหา วิธีค้นหาโครงสร้างระดับยอดและวิธีการเรียบเรียงเนื้อเรื่องเพื่อใช้ในการพูด และเขียนเรื่องให้ผู้อื่น ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนรู้ในโครงสร้างระดับยอดสามารถเรียบเรียง เรื่องสำหรับนำไปพูด และวางแผนการเขียนได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนรู้ในโครงสร้างระดับยอด และหลังจากนั้นอีก 3 สัปดาห์ ได้ทดสอบนักเรียนก็พบว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้ โครงสร้างระดับยอด

บาร์ทเลท และอิชเซอร์ (Rattanaovich. 1987 : 28 ; citing Bartlett and Usher. 1981) ได้จัดทำโปรแกรมการสอนโครงสร้างระดับยอดแก่นักเรียนระดับ 11 ใน ออสเตรเลีย โดยเลือกโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ในเมืองและให้ครูที่สอนประจำเป็นผู้สอนใช้เวลา ในการสอนสัปดาห์ละ 5 คาบ ผลปรากฏว่า มีการเปลี่ยนแปลงจากที่ไม่เคยใช้โครงสร้างระดับ ยอดมาเป็นใช้โครงสร้างระดับยอดและได้นำไปใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย

อัลเวอร์แมน (Alverman. 1982 : 160 - 171) ได้ทดลองสอนอ่านโดยใช้ โครงสร้างระดับยอดกับเรื่องที่เรียบเรียงเป็นแบบรายการง่าย ๆ ด้วยการเสริมแบบใช้กราฟกับ ไม่ใช้กราฟ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 10 จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้การ เสริมด้วยการใช้กราฟ ระลึกใจความสำคัญได้มากกว่าไม่ใช้กราฟ และนักเรียนที่ใช้วิธีเสริมด้วย กราฟสามารถระลึกเรื่องได้ถึงร้อยละ 73 ส่วนที่ไม่ใช้กราฟมีเพียงร้อยละ 67

คินต์ชและยาร์โบรท์ (Kintsch and Yarbrough. 1982 : 831 - 833) ได้ ทดลองให้นักศึกษาจากภาคจิตวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยโคโลราโด (University of Colorado) อ่านเรื่องที่มีโครงสร้างระดับยอด 4 รูปแบบ รูปแบบละ 1 เรื่อง และแต่ละเรื่องแยกออกเป็น ฉบับที่เรียบเรียงอย่างดีและไม่ดี ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่อ่านเรื่องที่เรียบเรียงไม่มีความบกพร่อง ในการตอบคำถาม

สเลตเตอร์และคนอื่น ๆ (Slater and others. 1985 : 190) ได้ศึกษาผล การสอนให้รู้จักโครงสร้างเนื้อเรื่องของข้อเขียนเชิงสาธกโวหาร 4 รูปแบบ คือ ข้อเขียนแบบ เปรียบเทียบความต่าง ข้อเขียนบรรยายคุณลักษณะ ข้อเขียนแบบเหตุ-ผล และข้อเขียนแบบปัญหา- การแก้ไขโดยให้นักเรียนระดับ 9 จำนวน 224 คน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากนั้นก็แบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย คือกลุ่มทดลองกลุ่มแรก สอนโดยใช้แผนผังแสดงโครงสร้างของ

เนื้อเรื่อง กลุ่มทดลองที่ 2 สอนโดยไม่ใช้แผนผังแสดงโครงสร้างของเนื้อเรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุม กลุ่มแรกสอนโดยใช้จดโน้ตย่อ กลุ่มที่ 2 สอนโดยไม่ให้จดโน้ตย่อ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองสองกลุ่ม มีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นและสามารถเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น

อิชเชอร์ (Rattanavich. 1987 : 28 ; citing Usher. 1984) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โครงสร้างระดับยอดเป็นยุทธวิธีในการอ่านกับความสามารถของความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โครงสร้างระดับยอดเป็นยุทธวิธีในการอ่านกับความสามารถของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 9 และระดับ 12 โดยแบ่งเป็นกลุ่มสูง 15 % กลาง 15 % และต่ำ 15 % ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มสูงระดับ 12 ได้ใช้โครงสร้างระดับยอดในวิชาภาษาอังกฤษ และสามารถระลึกเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มกลางและกลุ่มต่ำ นอกจากนั้นก็ยังสูงกว่านักเรียนที่ใช้โครงสร้างระดับยอดในระดับ 9 และนักเรียนที่ใช้โครงสร้างระดับยอดในระดับ 9 สามารถจำเรื่องราวที่อ่านได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ใช้โครงสร้างระดับยอด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด จะเห็นได้ว่าการนำเอาโครงสร้างระดับยอดมาใช้ในการยุทธวิธีการอ่านจะสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านสามารถจับใจความ ตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความจากเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเอาโครงสร้างระดับยอดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านในกลุ่มทักษะภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการอ่านโดยเปรียบเทียบกับ การสอนอ่านตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 ^{คน} โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเวียงฝาง สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่ม
ควบคุม 25 คน ซึ่งได้จากการเลือกด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เนื่องด้วยข้อจำกัดของเวลาในการทดลอง จึงเลือกทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเวียงฝาง เพียงแห่งเดียว

2. โรงเรียนนี้เอื้ออำนวยต่อการทดลองเพราะผู้บริหารและคณะครูพร้อมให้ความร่วมมือในการทดลองวิจัย

3. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อม ผลการเรียนรู้ของนักเรียนคล้ายคลึงกับโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. โรงเรียนนี้มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากเพียงพอต่อการทดลองวิจัยครั้งนี้

หลังจากนั้น จึงทำการสุ่มเพื่อกำหนดนักเรียนที่ใช้ในการทดลองวิจัยจำนวน 50 คน เป็นกลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. นำรายชื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านเวียงผางามทั้งหมด 126 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน

2. ทำการจับสลากกลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เรื่องที่ใช้เป็นสื่อในการสอนอ่านของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

2. แผนการสอนสำหรับวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดของกลุ่มทดลอง

3. แผนการสอนสำหรับวิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทยของกลุ่มควบคุม

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับ

ใช้สอบก่อนและหลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. เรื่องที่ใช้เป็นสื่อในการสอนอ่าน

ผู้วิจัยคัดเลือกบทความ เรื่องจากวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ หนังสือ

ทั่วไป สารานุกรม โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกเรื่องดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่กำหนดไว้ในการสอนอ่าน กลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาลักษณะโครงสร้างระดับยอตามแนวของ บาร์ทเลท เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกเรื่อง ให้มีลักษณะของโครงสร้างระดับยอทั้ง 4 รูปแบบ

1.3 คัดเลือกเรื่องใหม่ เนื้อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จำนวน 17 เรื่อง ดังนี้

1.3.1 ค้างคาวกิตติไทย

1.3.2 บ้านปลาทอง

1.3.3 ลูกหงส์กตัญญู

1.3.4 เปลวไม้ค้อน

1.3.5 แก๊งหนาน้ำเสียววิธิดา

1.3.6 สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม

1.3.7 เราอาจตายพร้อมแมลง

1.3.8 วันสุนทรภู่

1.3.9 พิษสามแม่แมลงในการทำเกษตร

1.3.10 การพัฒนาแหล่งน้ำ

1.3.11 หุ่นยนต์อุตสาหกรรม

1.3.12 นาฏศิลป์ไทย

1.3.13 สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

1.3.14 แนวโน้มอุตสาหกรรมไทยในทศวรรษหน้า

1.3.15 รายงานผลการศึกษาสาเหตุและประเมินผลความเสียหายจากอุทกภัย

1.3.16 พรปีใหม่จากพระญาณสังวร

1.3.17 พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องใน

โอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2533

1.4 นำเรื่องที่คัดเลือกไปให้ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ อาจารย์ ศิริพร ทองงาม และผู้เชี่ยวชาญคือ รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม และอาจารย์สนั่น มีจันทร์ ประเมินความเหมาะสมของเรื่อง โดยใช้แบบประเมินตามที่กำหนดให้ (ภาคผนวก) ซึ่งคัดเลือก ได้ทั้งหมด 8 เรื่อง ดังนี้

1.4.1 ค้างคาวกิตติไทย

1.4.2 บ้านปลาทอง

1.4.3 แก้วปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด

1.4.4 สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม

1.4.5 เราอาจตายพร้อมแมลง

1.4.6 การพัฒนาแหล่งน้ำ

1.4.7 หุ่นยนต์อุตสาหกรรม

1.4.8 นาฏศิลป์ไทย

จากนั้นนำเรื่องเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริมาณนิพนธ์ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

1.5 นำเรื่องที่ได้รับการพิจารณาไปจัดทำแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. แผนการสอนสำหรับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดจำนวน 100 คำ

2.1 ศึกษา หลักการ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผลของ หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 และคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตั้งแต่ บทที่ 8 - 11

2.2 ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และวิธีการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

2.3 เขียนแผนการสอนให้สอดคล้องกับขั้นตอนการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด โดยยึดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล โดยใช้เรื่องที่ได้เลือกไว้ในข้อ 1 มาใช้เป็นสื่อการเรียน

2.4 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ คือ รศ.ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ตรวจ และ แก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2.5 นำแผนการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 10 คน ที่โรงเรียนบ้านหนองบัว อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับปริมาณเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรม

2.6 นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงจากข้อ 2.5 ไปให้คณะกรรมการควบคุมปริมาณเนื้อหา ตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

นำแผนการสอนที่ตรวจสอบแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มทดลอง

3. แผนการสอนสำหรับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คาบ

3.1 ศึกษาหลักการ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหาวิชา การวัดผลและประเมินผลของ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ศึกษาวิธีการสอนอ่านในใจ จากคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3.3 เขียนแผนการสอนโดยใช้ขั้นตอนการสอนตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้เรื่องที่ได้คัดเลือกไว้ในข้อ 1 มาใช้เป็นเนื้อหาหรือสื่อการเรียน

3.4 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ คืออาจารย์เทียมจันทร์ ต้นสุทิส ตรวจ และแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริมาณเนื้อหาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

3.5 นำแผนการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 10 คน ที่โรงเรียนบ้านหนองบัว อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับปริมาณเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

3.6 นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงจากข้อ 3.5 ไปให้คณะกรรมการควบคุมปริมาณเนื้อหา ตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.7 นำแผนการสอนที่ตรวจแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มควบคุม

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การวิ- เคราะห์	การสัง- เคราะห์	การประ- เมินค่า	รวม	อันดับ ความ สำคัญ
		10	10	10	10	10	10	60	
6.	ด้านเศรษฐกิจและสังคม								
7.	นิทาน นิยาย และเรื่องสั้น								
8.	บทร้อยกรอง								
9.	สารคดีเชิงความรู้และ ความบันเทิง								
10.	เรื่องราวจากวรรณคดี								
11.	บทความ ความเรียง ประกาศ โฆษณา คำชี้แจง คำแนะนำ จากหนังสือพิมพ์ และวารสาร								
	รวม								
	อันดับความสำคัญ								

4.3 เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านการอ่านในใจ (จับใจความ) และให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

- 4.3.1 บอกความหมายคำหรือกลุ่มคำตามนัยของเรื่องได้
- 4.3.2 บอกความหมายของข้อความที่อ่านได้
- 4.3.3 ยกตัวอย่างอธิบายความหมายคำหรือข้อความได้
- 4.3.4 หาคำมาเปรียบเปรยคำหรือข้อความที่อ่านได้
- 4.3.5 ตีความเรื่องที่อ่านได้
- 4.3.6 ขยายคำหรือข้อความตามจินตนาการของตนเองได้
- 4.3.7 คาดหมายเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตจากเรื่องได้
- 4.3.8 บอกความรู้สึกของบุคคลตามนัยของเรื่องได้
- 4.3.9 จำแนกลักษณะข้อความหรือเรื่องราวตามเกณฑ์ที่กำหนดได้
- 4.3.10 บอกใจความสำคัญของเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้
- 4.3.11 บอกรายละเอียดของเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้
- 4.3.12 จัดลำดับความสำคัญรายละเอียดของเรื่องได้
- 4.3.13 บอกจุดประสงค์ในการนำเสนอเรื่องหรือข้อความนั้นได้
- 4.3.14 บอกความสัมพันธ์ของสิ่งหรือตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องจากเรื่องที่อ่านได้
- 4.3.15 บอกลำดับขั้นตอนที่กำหนดจากเรื่องที่อ่านได้
- 4.3.16 บอกเหตุ - ผล ของเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้
- 4.3.17 บอกโครงสร้างของเรื่องได้
- 4.3.18 บอกแนวคิดสำคัญของเรื่องได้
- 4.3.19 บอกคติหรือทัศนะจากเรื่องได้
- 4.3.20 แสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

4.4 คัดเลือกเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อนำไปสร้างเป็นข้อทดสอบวัดความสามารถในการอ่านแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 2

ฉบับ ฉบับละ 40 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบฉบับละ 40 นาที

4.5 นำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย นักวัดผล 2 ท่าน คีษานีเทศก์ 1 ท่าน และครูผู้สอนภาษาไทย 1 ท่าน คือ รศ. จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์ชวลิต โพธิ์นคร อาจารย์สนั่น มีบันหมาก และอาจารย์เทียมจันทร์ ต้นสุหส์ ตรวจสอบดูว่าข้อสอบวัดตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ ตามวิธีการของ โรวินेलลี และ แฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton)

4.6 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักเรียน จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของข้อสอบ ในเรื่องการจัดกิจกรรมและเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม

4.7 นำข้อสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 100 คน ที่โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

4.8 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เทคนิค 27% ของจุงเต๋ฟาน (Chung - Teh Fan. 1952 : 1 - 32) แล้วคัดข้อสอบที่มีความยากง่าย (P) ระหว่าง .20 - .78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .23 - .69

4.9 หลังจากวิเคราะห์ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยยึดตารางวิเคราะห์จุดประสงค์เป็นเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่ต้องการใช้จริง จำนวน 40 ข้อ โดยแยกเป็น 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ เวลาที่ใช้ในการทดสอบฉบับละ 30 นาที

4.11 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR. - 21 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่น .67

4. วิธีดำเนินการทดลอง

4.1 แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 144 - 145) ซึ่งมีตารางแผนการทดลองดังนี้

ตาราง 2 แสดงแผนการทดลอง Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	-	T_2

สัญลักษณ์ในแบบแผนการทดลองดังนี้

X	แทน	การจัดกระทำ
-	แทน	ไม่มีการจัดกระทำ
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

4.2 วิธีดำเนินการทดลอง

4.2.1 กำหนดให้กลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด และกลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4.2.2 ก่อนเริ่มเรียนให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2.3 ดำเนินการทดลองสอนโดยใช้เวลาทดลองสอนวันละ 2 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลา 10 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 100 คาบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอน ด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม ดังรายละเอียดช่วงเวลาจากตาราง 2

ตาราง 3 ตารางเวลาทดลองใน 1 สัปดาห์

วัน เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
8.20 - 9.00	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
15.20 - 16.00	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

วิธีการสอนในแต่ละกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มทดลอง

นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 คาบ วันละ 2 คาบ คาบละ 20 นาที โดยจัดกิจกรรมมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้จักแบบโครงสร้างระดับยอด (คาบที่ 1 - 24)

1.1 อ่านเรื่องร่วมกัน

1.2 ชักถามรายละเอียดเนื้อเรื่อง โดยใช้คำถามตามลักษณะโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบดังนี้

- การบอกรายละเอียด ใช้ลักษณะคำถามดังนี้ เป็นเรื่องอะไร มีใครบ้าง มีรายละเอียดอะไรบ้าง มีใครทำอะไรบ้าง
- แบบเสนอปัญหาและข้อสรุปแนวทางแก้ไข ใช้ลักษณะคำถามดังนี้ มีการกล่าวถึงปัญหาอะไรบ้าง เกิดปัญหาอะไรบ้าง ได้ใช้แนวทางแก้ไขปัญหายังไง มีข้อแก้ไขข้อสรุปได้อย่างไร
- แบบความเป็นเหตุและผล ใช้ลักษณะคำถามดังนี้ อะไรเป็นสาเหตุของเรื่องนี้ เรื่องนี้มีสาเหตุเกิดจากอะไร สาเหตุนี้ทำให้เกิดผลอย่างไร มีอะไรเหมือนกันบ้าง
- แบบเปรียบเทียบ ใช้ลักษณะคำถามดังนี้ เรื่องนี้กล่าวถึงอะไรบ้าง มีสิ่งใดบ้างที่เหมือนกัน มีสิ่งใดบ้างที่แตกต่างกัน มีข้อเหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

1.3 เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดเรื่องที่อ่าน

1.4 ทำแบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 รูปแบบ

ขั้นที่ 2 ฝึกยุทธวิธีการอ่าน (คาบที่ 25 - 50)

2.1 อ่านเรื่องร่วมกัน

2.2 วิเคราะห์เรื่องที่อ่านว่าใช้โครงสร้างระดับยอดรูปแบบใดโดยใช้คำถาม

2.3 เดาความหมายคำหรือกลุ่มคำที่ไม่ทราบความหมาย

2.4 ทำแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

2.5 สรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิที่ทำในข้อ 2.4

2.6 ตรวจสอบความถูกต้องร่วมกัน

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ในการอ่านทั่วไป (คาบที่ 51 -100)

3.1 ให้อ่านบทความหรือเรื่องจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านทั่วไป โดยนำความรู้โครงสร้างระดับยอดและยุทธวิธีที่ฝึกในขั้นที่ 2 มาใช้ในการอ่าน

3.2 ทำแบบทดสอบเกี่ยวกับความหมายของคำและกลุ่มคำ การตีความการแปลความ การขยายความ การสรุปความ การจับใจความ และข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่อง

กลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุมดำเนินการสอนด้วยวิธีการสอนอ่านตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เรื่องสำหรับอ่านเป็นเรื่องเดียวกับที่ใช้ในกลุ่มทดลอง และดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น สทนาเกี่ยวกับภาพในเรื่อง เล่าเรื่องจากภาพ ร้องเพลงเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอนอ่าน

2.1 หาความหมายคำและกลุ่มคำในเรื่อง

2.2 อ่านจับใจตามกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับจำนวนคำ

2.3 หาเค้าโครงเรื่องโดยการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เช่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีใครบ้าง เขาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และทำได้อย่างไรบ้าง

2.4 สรุปโครงเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น ทำแบบทดสอบความรู้ในเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์เรื่องอ่านออกเสียง เป็นต้น

4.2.4 เมื่อทำการสอนเสร็จทั้งสองกลุ่ม ทำการทดสอบความสามารถในการอ่านอีกครั้งหนึ่ง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent ในรูป Difference Score

5.2 ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านก่อนการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถิติหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

1.1 สถิติพื้นฐาน

1.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ำสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.

2531 : 60)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	f	แทน	ความถี่
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
	$\sum f$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่ ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด (N)

1.1.2 ความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 63)

$$s^2 = \frac{N \sum EX^2 - (\sum EX)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum EX$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$N - 1$	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ (Degree of freedom)

1.2 สถิติหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน โดยใช้สูตร KR. - 21 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170)

$$r_{xx} = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(n - \bar{X})}{ns^2_x} \right\}$$

เมื่อ n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องวัด
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของเครื่องวัด
s^2_x	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องวัด

ตอนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐานเช่นเดียวกับ 1.1

2.2 สถิติใช้ทดสอบความนัยสำคัญความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ใช้สูตร t - test แบบ Independent ในรูป Difference Score (Scott and Werthimer. 1962 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{s_{MD_1} - s_{MD_2}}$$

$$s_{MD_1} - s_{MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$\text{เมื่อ } S_D^2 = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 + \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	D_1	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
	D_2	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม
	MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

2.3 สถิติทดสอบความมีนัยสำคัญ ความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่าน
ก่อนการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ใช้สูตร t - test แบบ Independent
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- X_1 แทน คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
- X_2 แทน คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
- S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
- D แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
- D^2 แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
- MD แทน คะแนนเฉลี่ยของค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการสอน
- S_D^2 แทน ความแปรปรวนของค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการสอน
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- t แทน ค่าอัตราส่วนนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้พิจารณา
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด กับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ได้เสนอผลดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนได้รับการสอน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนได้รับการสอน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S ²	t
กลุ่มทดลอง	25	16.2	26.67	0.2029
กลุ่มควบคุม	25	15.9	20.65	

$$t_{.01 (48)} = 2.4098$$

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยออดกับกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนที่ได้รับการสอนไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการสอน

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านของนักเรียน
ในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอน

กลุ่มตัวอย่าง	N	X_1	X_2	MD	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	25	16.2	21.56	4.96	13.3792	2.8223**
กลุ่มควบคุม	25	15.92	17.56	2.04		

$$t_{.01 (48)} = 2.6864$$

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ
มีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด กับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเวียงผาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอผาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกโรงเรียนทดลองตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากรายชื่อนักเรียนจำนวน 50 คน จากจำนวน 126 คน เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน จากนั้นจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เรื่องที่ใช้เป็นสื่อในการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้มาจากการคัดเลือกเรื่องจากหนังสืออ่านทั่วไป วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ จำนวน 17 เรื่อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของเรื่องได้ทั้งหมด 8 เรื่อง

- 1.1 ค้างคาวกิตติไทย
- 1.2 บ้านปลาทอง
- 1.3 แก๊งหาน้ำเสียวด้วยวิธีใด
- 1.4 สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม
- 1.5 เราอาจตายพร้อมแมลง
- 1.6 การพัฒนาแหล่งน้ำ
- 1.7 หุ่นยนต์อุตสาหกรรม
- 1.8 นาฏศิลป์ไทย

2. แผนการสอนสำหรับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด สำหรับกลุ่มทดลอง
จำนวน 100 คาบ 31 แผน

3. แผนการสอนสำหรับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย สำหรับกลุ่มควบคุม
จำนวน 100 คาบ 16 แผน (สง)

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก มี 2 ชุด ชุดละ 20 ข้อ รวมเป็น 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ .20 - .78 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .23 - .69 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรวมทั้ง 2 ชุด 0.67

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้เป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยขั้นตอนดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ^{ที่ผู้วิจัยได้}
2. ดำเนินการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 คาบ วันละ 2 คาบ คาบละ 20 นาที รวมทั้งหมด 100 คาบ โดยทดลองสอนตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์
3. ทดสอบหลังการเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการเรียน
4. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านก่อนการเรียน ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด และกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย โดยใช้ t - test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย โดยใช้ t - test ในรูป Difference score

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือการสอนภาษาไทย ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ มีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพ บุตรสิทธิ์ (2529 : 76) ที่ได้ทดลองใช้โครงสร้างระดับยอในการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เปรียบเทียบกับการสอนอ่านตามคู่มือครูโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับผลการวิจัยของวไลพร ฉายา (2530 : 63 - 64) ที่ได้ศึกษาผลการสอนโครงสร้างระดับยอที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบกับการสอนอ่านด้วยวิธีแปล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโครงสร้างระดับยอแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแปล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1987 : 95 - 101) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนการสอนโครงสร้างระดับยอกับวิธีการสอนแบบเดิมในการสอนอ่านวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

จากผลการวิจัยได้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ย่อมแสดงว่า การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ ช่วยให้

นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการอ่าน และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดี ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดได้รับการสอนให้มีความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบโครงสร้างระดับยอดที่ใช้ในการนำเสนอเรื่อง 4 รูปแบบคือ แบบอธิบายรายละเอียด แบบ เปรียบเทียบ แบบแสดงเหตุผลและแบบเสนอปัญหาและข้อแก้ไข รู้วิธีการวิเคราะห์เรื่องโดยใช้ ความรู้เหล่านี้เป็นความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์เรื่อง รู้จักวิธีการเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่องที่นำเสนอในรูปแบบทั้ง 4 รูปแบบ และได้รับการฝึกเขียนสรุปใจความ สำคัญจากแผนภูมิ ดังนั้นเมื่อนักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ นักเรียนจึงสามารถนำความรู้เหล่านี้ ไปใช้ในการวิเคราะห์เรื่อง เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง และสรุป ใจความสำคัญจากแผนภูมิ จึงเป็นผลทำให้นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้าง ระดับยอดสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายรวดเร็ว และถูกต้อง ความสามารถในการ อ่านจึงสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สแลเตอร์ และคนอื่น ๆ (Slater and others. 1985 : 190) ที่พบว่ากลุ่มทดลองที่สอน โดยใช้อำนาจแสดงโครงสร้างของเรื่องมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นและเข้าใจเรื่องได้ดีกว่า กลุ่มที่สอนโดยไม่ใช้อำนาจแสดงโครงสร้างของเนื้อเรื่อง และสอดคล้องกับคำกล่าวของ เมเยอร์ บาร์ทเลต ทูเนอร์ และแมทซัมส์ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 1987 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Meyer. 1975 ; Bartlett. 1978, 1985 and 1986 ; Bartlett, Turner and Matham. 1981) ที่กล่าวว่ากระบวนการโครงสร้างระดับยอดจะช่วยผู้อ่านเกิดภาพในสมองเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ไปแล้ว ยิ่งถ้าสิ่งที่อ่านมีความใกล้เคียงกับความรู้หรือความเป็นจริงที่ผู้อ่านมีเป็นความรู้พื้นฐาน ก็จะทำให้การอ่านนั้นสมบูรณ์มากขึ้น

การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ดี ทั้งนี้เพราะหลังจากที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วนักเรียนต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด ความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วเรียบเรียงเป็นแผนภูมิแสดงใจความหลัก และรายละเอียดยของเรื่อง จึงช่วยให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่องก่อให้เกิดความเข้าใจใน เรื่องที่อ่าน และจดจำเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาร์ทเลต และคนอื่น ๆ (Bartlett and others. 1984 : 183 - 184) ที่พบว่า การใช้โครงสร้างระดับยอดมีความสัมพันธ์กับ ความจำและความเข้าใจ ในทางบวก ผู้ใช้โครงสร้างระดับยอดมีการพัฒนาความจำและความ เข้าใจ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ใช้โครงสร้างระดับยอด

นอกจากนั้น การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด ยังช่วยพัฒนาทักษะการเดาความหมายคำ หรือกลุ่มคำ จากการอ่านเรื่อง ทั้งนี้เพราะการเดาความหมายคำหรือกลุ่มคำ ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการฝึกพฤติกรรมการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด โดยกำหนดให้นักเรียนเดาความหมายคำหรือกลุ่มคำจากบริบทภาษา (ความแวดล้อม) เช่น คำว่า "สระ" ในเรื่องที่เป็น การนำเสนอแบบอธิบายรายละเอียดของสภาพา คำว่า "สระ" จึงหมายถึง แอ่งน้ำ แต่ถ้าเรื่องที่นำเสนอเป็นการอธิบายเกี่ยวกับตัวอักษรในภาษาไทย "สระ" นั้นย่อมหมายถึง ตัวอักษรในภาษาไทยที่ใช้ผสมกับพยัญชนะให้เกิดเสียงแตกต่างกัน เป็นต้น นอกจากนี้ คำหรือกลุ่มคำในเรื่องยังช่วยในการเดาความของเรื่องได้ โดยจะต้องวิเคราะห์เรื่องก่อนว่าใช้โครงสร้างระดับยอดรูปแบบการแสดง เหตุ - ผล เมื่อพบคำว่า "ทำให้เกิด" ก็สามารถที่จะเดาความต่อไปของเรื่องได้ว่า เป็นการแสดงผลที่ได้รับด้วยเหตุนี้ นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดจึงมีทักษะในการเดาความ แปลความ ตีความ ขยายความและคาดเดาเหตุการณ์โดยอาศัยบริบทภาษาและคำชี้แนะ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ แกรซเซอร์ (Grasser. 1981 : 27 - 32) ที่กล่าวว่าโครงสร้างระดับยอดช่วยให้ผู้อ่าน แปลความ วินิจฉัยความ คาดการณ์ล่วงหน้าและมีความสนใจเรื่องที่อ่าน

๔ สรุปได้ว่า การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดเป็นวิธีการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้ดี จากขั้นตอนการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดได้เน้นการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน การเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านเรื่องสามารถที่จะจับใจความสำคัญของเรื่องได้ง่าย รวดเร็วและถูกต้อง นอกจากนั้นการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถเดาความหมายคำ กลุ่มคำหรือนัยของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการนำเสนออีกด้วย นับได้ว่า การสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้โครงสร้างระดับยอดมาช่วยในการอ่าน จะทำให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านในใจหรือจับใจความได้เป็นอย่างดี

ข้อสังเกตจากการวิจัย

ในการวิจัยทดลอง ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการที่น่าสนใจดังนี้

1. ในช่วงระยะตอนกลางของการทดลอง เป็นการฝึกพฤติกรรมการอ่านซึ่งนักเรียนต้อง

อ่านแล้ววิเคราะห์เรื่อง เพื่อเขียนเป็นแผนภูมิแสดงใจความสำคัญของเรื่องต่อไป ยุทธวิธีนี้ เป็นยุทธวิธีที่นักเรียนไม่เคยทำมาก่อน ผู้วิจัยได้กำหนดเวลาเพื่อใช้ในการฝึก 26 คาบ แต่หลังจากที่ได้ฝึกยุทธวิธีนี้ไปได้ 16 คาบ หรือประมาณ 2 สัปดาห์ ก็พบว่านักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้ยุทธวิธีภายในเวลาเพียง 16 คาบ เท่านั้น ส่งผลทำให้ขั้นตอนของการนำไปใช้ในการอ่านทั่วไปของนักเรียนเกิดความคล่องแคล่วและรวดเร็วขึ้นกว่าที่คาดการณ์ไว้อย่างเห็นได้ชัด

2. ผู้วิจัยได้พบลักษณะที่เด่นของนักเรียนในกลุ่มทดลอง คือมีความสามารถในการวิเคราะห์เรื่อง ชัดเจนหรือแจ่มแจ้งรายละเอียดของเรื่องได้มากกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เพราะกลุ่มทดลองได้ถูกฝึกให้รู้จักใช้คำชี้แนะในเรื่องมาวิเคราะห์เรื่องดังเช่น ถ้าพบคำว่า "มีลักษณะแตกต่างกันดังนี้" นั้นแสดงว่า เรื่องมีการนำเสนอในแบบเปรียบเทียบนักเรียนในกลุ่มทดลองก็สามารถชี้แจงได้ว่า ข้อความนั้นเปรียบเทียบสิ่งใดกับสิ่งใด ข้อเปรียบเทียบอะไรบ้าง หรือถ้าพบคำว่า "ส่งผลให้" นักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เรื่องมีรูปแบบการนำเสนอแบบเหตุผล ด้วยเหตุนี้นักเรียนในกลุ่มทดลองจึงมีความสามารถในการวิเคราะห์เรื่องได้รวดเร็วถูกต้องกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ความรู้ในการศึกษาในเรื่องนี้กับตัวแปรอย่างอื่น เช่น ความสามารถในการฟัง การพูด การเขียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น
2. ความรู้ในการศึกษาในเรื่องนี้กับระดับชั้นที่ต่ำกว่า เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 หรือ 4 โดยเฉพาะกับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่วางพื้นฐานการอ่านจึงควรมีการวิจัยในระดับชั้นนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพิบูลย์. การสอนอ่านในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2505.
- จันทิมา พรหมเชติกุล. การเขียนข้อสอบภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2529.
- เจียมจิต ห้าวหาญ. การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำโดยวิธีนำเรื่อง
สามแบบ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อุดลำนนา.
- จิตรา บุญนาค, สุวรรณี อุดมผล และวรรณี พุฒเจริญทอง. ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิต
ประจำวันและทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ประกายพรึก, 2526.
- ชวาล แพร์ดีกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2520.
_____. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญการพิมพ์, 2518.
- นันทรัตน์ ชื่นชม. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และความคงทนในการจำของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กับวิธีปกติ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530. อุดลำนนา
- นิตยา เจริญสิทธิ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังการพูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจใน
การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
และการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดลำนนา
- บันลือ พดกษะวัน. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
_____. อุปเทคนิคการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย : การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และราชาศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2526.

"พระเทพฯ ทรงชี้ปัญหาการใช้ภาษาไทย," ไทยรัฐ. วันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน 2530. หน้า 9.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

พิมพ์พร อุทัยเลิศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อุดสาเนา.

ภาณี อัครโสมณ. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านขั้นต้นความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกหัดทักษะการอ่านขั้นต้นความในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อุดสาเนา.

มัลลิกา ภักดิ์ผรงค์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดสาเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2531.

วไลพร ฉายา. ผลของการสอน Top-level structure ที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางกะปิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อุดสาเนา.

วันเพ็ญ สุภิกิตย์. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

✓ วิชาการ,กวม. คู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.

วิชาการ,ทอง. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2531. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2532. อัดสำเนา.

วิพุธ โสภวงศ์. เอกสารคำสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 (การอ่าน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

สุธามาต ลังขัลาโพธิ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับแบบปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

- สุรศักดิ์ กาญจนการณ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ ที่ได้รับการสอนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์กับวิธีสอนแบบปกติในวิชาภาษาไทย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา
- สุภาพ บุตรสีหัด. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่านด้วยการใช้ TLS, SQ3R และวิธีการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์จำกัด, 2532.
- _____. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มปป. อัดสำเนา.
- _____. เอกสารคำสอน หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์จำกัด, 2531.
- อักษร รุ่งฉนิ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อการอ่านระหว่างการสอนอ่านแบบปกติและการสอนอ่านโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- อรุณี เหลืองหิรัญ. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

Alverman, Donna. E. "Restruction Test Eacilitates Written Recall of Main Idea," Journal of Reading. 25(8) : 754 - 758 ; May, 1982.

Babbs, P.J. "The Effects of Instruction in the Use of A Metacognitive Comprehension Monitoring and Recall Performance," Dissertation Abstracts International. 44 : 1741 - A ; December, 1983.

Bartlett, Brendan J. "Reading for memory : Where Top-level Structure Helps," Paper Presented the Annual Conference of the Australian Reading Association. Perth. July, 1986.

_____. "So This is main idea : Where use of an author's Top-level Structure help a reader," Paper presented at the eighth World Congress in Reading. Manila. Phillippine. August, 1980.

_____. "Top-level Structure as an organizational strategy for recall of classroom text," Dissertation Abstracts International. 39(11) : 661 - A ; May, 1979.

Bartlett, Brendan J. and others. "Organizational Structrue : The key to improved Comprehension and Recall," Reading : An Australia Perspective. 83 - 102. Golbe Press, 1985.

Best, Bill Arnold. "The Effect of Special Programs on Mean Gains in Reading," Dissertation Abstracts International. 10 : 3316 - A ; April, 1969.

Carrell, Patricia L. "The Effects of Rhetorical Organization of ESL Reader," TESOL Quarterly. 18(3) : 441 - 469 ; September, 1984.

Carrell, Patricia L. and J.C. Eisterhold. "Schema Theory and ESL Reading Pedagogy." TESOL Quarterly. 17 : 239 - 268 ; December, 1983.

Graeser, A.C. "A schema - Based Framework for Representing Knowledge," Brisbane College of Advanced Education. Semester 1 : 1 - 36 ; 1986.

Harris, A.J. and Andrew. A Language Testing Handbook. London : Macmillan Press, 1983.

Kintseh, Walter and I Graig Yarbrough. "Role of Rhetorical Structure in Text Comprehention," Journal of Educational Psychology. 74(6) : 828 - 834 ; 1982.

Lapp, Diane and Jame Flood. Teaching Reading of Every Child London. : Macmillan Publishing Company Inc, 1983.

* McGee, L.M. and D.J. Richgel. "Teaching Expository Text Structure to Elementary Student," The Reading Teacher Psychology. 38 : 739 - 753 ; April, 1985.

- Meyer, B. J. F. Using text Structure to increase reading Comprehension. : A Description of an instructional program and its evaluation. In Patulla, P.(ed) selected Key paper of the 11th Australian Reading Association Conference. Brisbane. : 1985.
- Meyer, B. J. F. and others. "use of Top-level Structure in Text : Day For Reading Comprehension of ninth - grade Student," Reading Research Quarterly. 17(1) : 72 - 103 ; 1980.
- Meyer and Ray O. Freedle. "Effect of Discourse Type on Recall," American International Research Journal. 21(1) : 121 - 143 ; Spring, 1984.
- Navarre, N.M. "Effect of Teaching Top-level Structure on Comprehension and Recall of Expository Text," Dissertation Abstracts Internation. 45 : 1354 - A ; November, 1984.
- Oller, John W. English Test at school : A Pragmatic Approach. London : Longman Group Limited, 1984.
- Rattanaovich, Saowaluk. The Effects of using Top-level Structure Instructional Modules and Tradition teaching Method in Teaching to Thai Students. Project Report SEAMEO - RELC Fellowship Grant-November, 1987. .
- Rumelhart, D.E. "Schemata : The Building Block of Cognition." Comprehention and Teaching Research Review. New York : International Reading Association, 1981.
- Scott, William A. and Wertimer Michael. Introduction to Psychological Research. New York : John Willy and Sons, Inc, 1962.
- Sirota, Beverly S. "The Effect of a Planned Literature Program of Daily oral Reading by the teacher on the Voluntary Reading of fifth Grade Children," Dissertation Abstracts International. 33 : 2320 - A ; November, 1971.
- Slater, W.H. "Teaching Eypository Text Structure with Structure Organizers on ninth - grade Strdents' Comprehension and Recall of Four Patterns of Expository Text," Reading Research Quarterly. 20(2) : 189 - 200 ; Winter, 1985.
- Tayler, Barbara M. "Children's Memory for Expository Text after Reading," Reading Research Quarterly. 15 : 399 - 411 ; 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 6 แสดงคะแนนผลการทดสอบเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ จำนวนนักเรียน 60 คน

x	f	fx	x^2	fx^2
30	1	30	900	900
29	3	87	841	2523
28	2	56	784	1568
27	1	27	729	729
26	1	26	676	676
25	1	25	625	625
24	3	72	576	1728
23	3	69	529	1587
22	2	44	484	968
21	1	21	441	441
20	5	100	400	2000
19	6	114	361	2166
18	5	90	324	1620
17	7	119	289	2023
16	2	32	256	512
15	2	30	225	450
14	5	70	196	980
13	3	39	169	507
12	4	48	144	576
11	2	22	131	262
7	1	7	49	49
	N = 60	1128		22,890

การวิเคราะห์ข้อมูล

$$\begin{aligned}
 \bar{X} &= \frac{\sum fx}{n} \\
 &= \frac{1128}{60} \\
 &= 18.8 \\
 S^2 &= \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{60 \times 22890 - (1128)^2}{60(60-1)} \\
 &= \frac{1,373,400 - 1,272,384}{3540} \\
 &= \frac{101,016}{3540} \\
 &= 28.5355
 \end{aligned}$$

ตาราง 7 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

จำนวน 2 ชุด

ข้อที่	ชุดที่ 1		ข้อที่	ชุดที่ 2	
	P	r		P	r
1	.44	.32	1	.77	.53
2	.65	.69	2	.57	.54
3	.62	.33	3	.62	.33
4	.72	.50	4	.53	.48
5	.50	.48	5	.20	.29
6	.67	.48	6	.36	.28
7	.75	.30	7	.59	.38
8	.33	.23	8	.70	.24
9	.28	.39	9	.61	.36
10	.28	.35	10	.56	.50
11	.57	.29	11	.78	.29
12	.32	.36	12	.72	.35
13	.71	.38	13	.32	.51
14	.57	.54	14	.60	.29
15	.59	.32	15	.75	.56
16	.44	.32	16	.76	.44
17	.74	.46	17	.66	.25
18	.59	.38	18	.33	.54
19	.58	.47	19	.44	.27
20	.74	.46	20	.27	.29

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อสอบ 2 ฉบับ โดยใช้สูตร KR-21

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{x(n-x)}{nS^2_x} \right\}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{40}{40-1} \left\{ 1 - \frac{18.8(40-18.8)}{40 \times 28.5355} \right\} \\ &= 1.03 \{1 - 0.35\} \\ &= 1.03 \times 0.65 \\ \text{ค่าความเชื่อมั่น} &= 0.6695 \end{aligned}$$

ตาราง 8 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของ
นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	11	20	11	13
2	13	25	9	8
3	18	24	22	19
4	7	9	10	13
5	18	25	11	7
6	15	33	11	13
7	15	19	13	13
8	18	24	18	19
9	12	11	9	12
10	18	21	20	17
11	15	19	18	22
12	15	27	23	23
13	14	23	11	21
14	21	30	16	15
15	18	23	23	26
16	15	18	16	21
17	19	18	17	25
18	33	34	18	21
19	23	33	20	18
20	16	17	12	16
21	8	14	18	24
22	16	16	15	21
23	14	17	20	21
24	12	14	10	11
25	21	25	17	20

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านชุดที่ 1, 2

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

กลุ่มทักษะภาษาไทย (ชุดที่ 1)

จำนวน 20 ข้อ

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เวลา 30 นาที

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องตามที่กำหนดให้ในแต่ละตอน
2. ให้นักเรียนทำข้อทดสอบของเรื่องนั้นตามที่กำหนดให้ และเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อคำถามที่ทำและคำตอบที่เลือก

ขอให้โชคดีนะคะ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-6

มลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแถลงว่า จังหวัดสมุทรปราการเป็นย่านที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า 2,500 โรง แยกเป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ถึง 94 ประเภท โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง พระประแดง และพระสมุทรเจดีย์ และประมาณร้อยละ 60 ของโรงงานเหล่านี้ใช้หม้อน้ำ ซึ่งมีการเผาไหม้น้ำมันเตาจะก่อให้เกิดสารมลพิษทางอากาศที่สำคัญ 3 ชนิด คือ เขม่าควันดำ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ และก๊าซซิลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับเขม่าควันดำ และก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ สามารถควบคุมได้โดยการปรับปรุงเตาเผา เพื่อให้เกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 13 องศาเซลเซียส ส่วนก๊าซซิลเฟอร์ไดออกไซด์นั้นสามารถควบคุมได้ 2 วิธี ด้วยการใช้น้ำมันเตาที่มีปริมาณสารกำมะถันต่ำ โดยการจัดสารกำมะถันออกในกระบวนการกลั่นน้ำมัน และการติดตั้งระบบกำจัดก๊าซซิลเฟอร์ออกไซด์ที่จะระบายอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ

(จาก สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 15 ฉบับที่ 15 หน้า 396 - 397)

1. ใจความสำคัญของข้อความนี้มีลักษณะอย่างไร

- ก. คำสั่ง
- ข. คำเตือน
- ค. ข้อคิดเห็น
- ง. ข้อเสนอแนะ

2. ข้อใดเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษ

- ก. การเกิดเขม่าควันดำ
- ข. การเผาไหม้น้ำมันเตา
- ค. การเกิดก๊าซซิลเฟอร์ไดออกไซด์
- ง. การเกิดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์

3. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ในการเสนอข่าวนี้
 - ก. ขอร้องไม่ให้โรงงานปล่อยควันพิษ
 - ข. สั่งห้ามโรงงานไม่ให้ปล่อยควันพิษ
 - ค. แนะนำวิธีควบคุมมลพิษให้แก่โรงงาน
 - ง. เตือนโรงงานอุตสาหกรรมเรื่องปล่อยควันพิษ
4. ข้อความนี้เป็นลักษณะการนำเสนออย่างไร
 - ก. อธิบายมลพิษจากโรงงาน
 - ข. เปรียบเทียบการเกิดมลพิษจากโรงงานต่าง ๆ
 - ค. อธิบายเหตุและผลของการเกิดมลพิษจากโรงงาน
 - ง. ชี้แจงปัญหาการเกิดมลพิษจากโรงงานและแนวทางแก้ไขปัญหา
5. โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการมีสภาพเช่นไรในขณะนี้
 - ก. ยังไม่มีการควบคุมกระบวนการผลิต
 - ข. มีการกำจัดของเสียจากโรงงานเป็นอย่างดี
 - ค. มีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างเคร่งครัด
 - ง. ทุกโรงงานให้ความร่วมมือในการป้องกันมลพิษ
6. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของเรื่องนี้
 - ก. เปรียบเทียบการเกิดมลพิษจากโรงงานต่าง ๆ
 - ข. เหตุผลของการเกิดมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
 - ค. รายละเอียดเกี่ยวกับโรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ
 - ง. ปัญหามลพิษที่เกิดจากโรงงานในจังหวัดสมุทรปราการและข้อแก้ไข

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7-13

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทุกชีวิตบนโลกนี้ต้องการประมาณ 98 % ของน้ำในโลกเราเป็นทะเล น้ำจืดมีน้อย และปัจจุบันน้ำจืดเริ่มขาดแคลน ปกติที่มาของน้ำจืดคือ ฝน และหิมะ แต่เนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้นและเศรษฐกิจขยายตัว ปริมาณการใช้น้ำจึงเพิ่มขึ้น

น้ำมีน้อยอยู่แล้ว ยังมีมลพิษเสียอีก ปลายังตายเลย บางแหล่งน้ำถึงกับเน่าเหม็น เราจึงต้องเผชิญกับปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งคือ ปัญหาน้ำเสีย

น้ำเสียนั้นเป็นอย่างไร น้ำเสียเป็นน้ำที่มีสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ปะปนอยู่จนทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมลง น้ำเป็นตัวทำลายที่ดี และยังเป็นตัวกลางให้อนุภาคของแข็งลอยตัว น้ำจึงเป็นแหล่งรับสารไว้มาก ไม่ว่าจะเป็นบึงเหือดหรือจืด จำนวนผู้คนมากขึ้นทุกที และการพัฒนาการทางเทคโนโลยี ซึ่งช่วยให้ชีวิตสะดวกสบายขึ้นเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้น้ำสะอาดกลายเป็นน้ำเสีย

7. คำว่า "น้ำเสีย" ในบทความนี้หมายถึงน้ำในข้อใด

- ก. น้ำฝน
- ข. น้ำครำ
- ค. น้ำทะเล
- ง. น้ำโคลน

8. ข้อใดเป็นสิ่งที่ต้องการเน้นในย่อหน้าสุดท้าย

- ก. สาเหตุน้ำเสีย
- ข. ลักษณะน้ำเสีย
- ค. การแก้ไขน้ำเสีย
- ง. ปัญหาที่เกิดจากน้ำเสีย

9. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของบทความนี้

- ก. ชีวิตเป็นสุข ถ้าใช้น้ำสะอาด
- ข. น้ำสะอาดจะลดน้อยถ้าไม่ช่วยกันรักษา
- ค. อาหารจะเพิ่มขึ้น ถ้าช่วยกันรักษาแหล่งน้ำ
- ง. ปริมาณคนใช้น้ำจะเพิ่มขึ้น ถ้าไม่ลดจำนวนประชากร

10. ข้อใดเป็นรายละเอียดของย่อหน้าที่ 2
- น้ำเน่าเหม็น
 - น้ำน้อยทำให้มีมลพิษ
 - น้ำน้อยทำให้ปลาตาย
 - น้ำน้อยจึงทำให้น้ำเสีย
11. ข้อใดเป็นรายละเอียดที่สำคัญในย่อหน้าสุดท้าย
- น้ำเป็นตัวทำลายได้
 - น้ำเสียเป็นน้ำที่มีสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์
 - น้ำเป็นตัวกลางที่ทำให้อนุภาคของแข็งลอยตัว
 - น้ำเสียเกิดจากสาเหตุใหญ่คือผู้คนมากขึ้นและการพัฒนาเทคโนโลยี
12. บทความนี้มีการนำเสนออย่างไร
- ชี้แจงรายละเอียดของน้ำสะอาด
 - ชี้แจงปัญหาน้ำเสียและเสนอวิธีแก้ไข
 - ชี้แจงเหตุผลที่ทำให้น้ำสะอาดลดน้อยลง
 - ชี้แจงเปรียบเทียบลักษณะน้ำสะอาดกับน้ำเสีย
13. ข้อใดแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลจากบทความนี้
- น้ำจะเป็นไปได้เพราะแม่น้ำหลายสายแห้งลง
 - เป็นไปไม่ได้ เพราะเราสามารถคุมกำเนิดได้เป็นอย่างดี
 - เป็นไปไม่ได้ เพราะปัจจุบันนี้มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น
 - เป็นไปไม่ได้ เพราะเราใช้เทคโนโลยีพัฒนาแหล่งน้ำอยู่เสมอ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14-20

อาหารฉายรังสี

นายประเสริฐ เจริญผล ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และควบคุมการโฆษณา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แถลงว่า อาหารฉายรังสี คือ การนำอาหารมาผ่านพลังงานซึ่งเป็นพลังงานเหมือนกับที่ใช้ฉายเอกซเรย์ หรือใช้ทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายแมลง เชื้อรา แบคทีเรีย รวมทั้งระงับการงอกของเมล็ดพืช ช่วยให้อาหารเปลี่ยนไป นับเป็นการถนอมอาหารโดยหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีประเภทยาฆ่าแมลง หรือวัตถุกันเสียได้ อาหารที่มักถนอมด้วยการฉายรังสี ได้แก่ มันฝรั่ง หัวหอม เครื่องเทศ สตรอเบอร์รี่ และเนื้อสัตว์ประเภท กุ้ง ชากบ และปลา เป็นต้น ซึ่งจากการประชุมระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลก สรุปได้ว่า อาหารที่ผ่านการฉายรังสีไม่เกิน 10 กิโลเกรย์ จะยังคงคุณค่าทางโภชนาการที่ดีและปลอดภัยต่อการบริโภคของมนุษย์

(จากสยามจดหมายเหตุ ปีที่ 15 ฉบับที่ 12 หน้า 311 - 312)

14. ข้อความใดที่มีความหมายว่า สามารถรับประทานได้
 - ก. อาหารไม่เน่าเสีย
 - ข. ปลอดภัยต่อการบริโภค
 - ค. หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี
 - ง. ยังคงคุณค่าทางโภชนาการ
15. ปัจจุบันความแพร่หลายของอาหารฉายรังสีมีสภาพเช่นไร
 - ก. ต่างประเทศนิยมใช้กันมาก
 - ข. ยังไม่มีการใช้อาหารฉายรังสี
 - ค. มีการใช้อาหารฉายรังสีแต่ยังไม่แพร่หลาย
 - ง. มีการใช้อาหารฉายรังสีในโรงพยาบาลเท่านั้น

16. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่องนี้
- ชักชวนให้ใช้อาหารฉายรังสี
 - เตือนภัยอันตรายในอาหารฉายรังสี
 - เสนอผลที่เกิดจากการใช้อาหารฉายรังสี
 - แจ้งเรื่องอาหารฉายรังสีให้ประชาชนทราบ
17. ข้อใดเป็นแนวคิดที่ได้จากเรื่องนี้
- ควรเลือกทานอาหารฉายรังสีเท่านั้น
 - ควรระมัดระวังการใช้อาหารฉายรังสี
 - ควรถนอมอาหารด้วยการฉายรังสีเท่านั้น
 - ควรถนอมอาหารด้วยการฉายรังสีจะปลอดภัยกว่า
18. เรื่องนี้มีการนำเสนอเรื่องในลักษณะใด
- ให้เหตุผล
 - นำเสนอปัญหา
 - บอกรายละเอียด
 - แสดงการเปรียบเทียบ
19. ข้อใดไม่ใช่รายละเอียดของเรื่องนี้
- ข้อแนะนำการใช้อาหารฉายรังสี
 - วัตถุประสงค์ของการฉายรังสีอาหาร
 - ความหมายของอาหารผ่านการฉายรังสี
 - นายประเสริฐ เจริญผล แถลงผลการประชุมของคณะกรรมการอาหารและยา

20. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. เหตุผลของการนำอาหารมาฉายรังสี
- ข. ปัญหาการใช้อาหารฉายรังสีและข้อแก้ไข
- ค. เปรียบเทียบความปลอดภัยของอาหารฉายรังสี
- ง. ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของอาหารฉายรังสี

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

กลุ่มทักษะภาษาไทย (ชุดที่ 2)

จำนวน 20 ข้อ

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เวลา 30 นาที

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องตามที่กำหนดให้ในแต่ละตอน
2. ให้นักเรียนทำข้อทดสอบของเรื่องนั้นตามที่กำหนดให้ และเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อคำถามที่ทำและคำตอบที่เลือก

ขอให้โชคดีนะจ๊ะ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-6

โงวเอ็งคนเราเหมือนกันเสียเมื่อไหร่

1. ถ้าคุณเป็นคนชอบปั่นความฝันเป็นตัวหนังสือ และเป็นปัญญาชนระดับปริญญาตรี คุณน่าจะมาทำงานในกองบรรณาธิการของเรา
2. แต่ถ้าคุณมีดวงตาคมชัดจนถ่ายทอดออกมาเป็นภาพยอดเยี่ยม และมีประสบการณ์มากพอ มีอุปกรณ์พร้อม ฝ่ายภาพของเราต้องการคุณ
3. แต่ถ้าคุณชอบเทศน์แด่ผู้คน และเขียนพร้อมด้วยบุคคลิกน่ามอง เป็นสาวน้อยที่สอบได้วุฒิตั้งแต่ ปว.ส. ขึ้นไป มากเป็นสาวในโฆษณาของเราเถอะ
4. หรือคุณชอบพูดคุย รอบรู้ด้วยความคิดแปลกใหม่ และสนใจสิ่งรอบตัว แม้จะอายุเอ้าะ ๆ เรียนจบตั้งแต่ ปว.ส. ขึ้นไป ฝ่ายขายสมาชิกก็เป็นงานที่น่าลองมิใช่หรือ
5. จดหมายเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับตัวคุณเองมาที่

บริษัท 24 นับลีเคชั่น จำกัด

781 ซอยเทียนโป ซอยชัยร่วมมิตร

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ 10500

1. "คนชอบปั่นความฝันเป็นตัวหนังสือ" ข้อความนี้หมายถึงใคร
 - ก. จิตรกร
 - ข. นักเขียน
 - ค. นักออกแบบ
 - ง. นักแต่งเพลง

2. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของเรื่องนี้
 - ก. จุดมุ่งหมายของการรับสมัครงาน
 - ข. คุณสมบัติของผู้สมัครและสถานที่ติดต่อ
 - ค. ปัญหาการรับสมัครงานและแนวทางแก้ไข
 - ง. เปรียบเทียบการรับสมัครงานในแต่ละแผนก

3. ข้อความที่ 3 หมายถึงตำแหน่งอะไร
 - ก. นักบัญชี
 - ข. เลขานุการ
 - ค. ฝ่ายขายสินค้า
 - ง. ประธานสัมพันธ์

4. ถ้าสนใจที่จะทำงานในบริษัทนี้ ควรทำสิ่งใดก่อน
 - ก. โทรศัพท์ติดต่อที่ทำงาน
 - ข. เขียนจดหมายติดต่อไป
 - ค. สืบรวจคุณสมบัติของตนเอง
 - ง. เขียนจดหมายเล่ารายละเอียดของตนเองไป

5. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของตำแหน่งขายสมาชิก
 - ก. มีบุคลิกดี
 - ข. แต่งหนังสือได้
 - ค. มีความคิดสร้างสรรค์
 - ง. มีอุปกรณ์การขายพร้อม

6. การประกาศแบบนี้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- เหมาะสมเพราะใช้ภาษาแปลกใหม่ น่าสนใจ
 - เหมาะสมเพราะคนเรามีลักษณะไม่เหมือนกัน
 - ไม่เหมาะสมเพราะมีรายละเอียดมากเกินไป
 - ไม่เหมาะสมเพราะทำให้ผู้อ่านเสียเวลามาก

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7-13

1. สายน้ำ วันนี้เธอมีเรื่องเล่าสนุก ๆ อีกมั๊ยจ๊ะ
2. หินผาค้อมตัวลงชะโงกถามสายน้ำสีใสเปื้อนล่อง เป็นกิจวัตรประจำวันแทบทุกเช้า เมื่อหินผาเห็นสายน้ำไหลระเร่เรื่อยมาแต่ไกล
3. "มีจ๊ะจ๊ะ เข้าใจเห็นแกว่งแม่ลูกสองตัวคลอเคลียน้ำอิจจายู่ชายป่าไปวังลิบโน่น พวกเขาลงมากินน้ำเย็น ๆ ของฉันด้วยนะ"
4. สายน้ำถอนใจอย่างมีความสุข ขณะไหลผ่านซอกเขาชะตลิ่งทั้งสองข้าง ระรอกคลื่นน้อย ๆ สีขาวพัดปลิวเอาเศษใบไม้ ใบหญ้าปะปนมาด้วย
5. "เธอนี่ช่างโชคจังสายน้ำ มีโอกาสไหลเลาะเลียบบชมป่า เห็นแต่สิ่งสวย ๆ งาม ๆ ทั้งนั้น หินผาอย่างฉันซีได้แต่ชะงักคอมองเมื่อยแล้วเมื่อยอีก อยากจะลงไปสัมผัสอะไรบ้างก็ทำไม่ได้"
6. หินผาทำหน้าที่เฝ้าละห้อย สายน้ำส่ายหน้าหัวเราะระริก
7. "ไม่เห็นเป็นไรเลย เธอช่างงามสง่าออกอย่างนี้ ใคร ๆ ก็เกรงขาม เอาเถอะจะฉันจะเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เธอฟังตลอดไป"
8. "จริง ๆ นะ" หินผาคาคคั้น สายน้ำไม่ตอบ หากแก้มไหลเซาะหินผาหลาย ๆ ครั้ง จนหินผาอดจู้จี้ตามไปด้วยไม่ได้
9. นับแต่นั้นมา หินผาและสายน้ำก็กลายเป็นเพื่อนซี้กันและกัน ต่างรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของอีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี

7. "เรื่องเล่าสนุก ๆ" ข้อความนี้หมายถึงเหตุการณ์ใด
 - ก. กวางลงกินน้ำ
 - ข. กวางลงกินน้ำที่ป่าโปร่ง
 - ค. กวางแม่ลูกกินหญ้าที่ป่าโปร่ง
 - ง. กวางแม่ลูกสองตัวคลอเคลียลงกินน้ำเย็น ๆ

8. สายน้ำรู้สึกอย่างไร เมื่อเป็นหินผาทำหน้าเศร้า
 - ก. พอใจ
 - ข. ภูมิใจ
 - ค. ขบขัน
 - ง. สุขใจ

9. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 5
 - ก. เหตุผลที่ทำให้หินผาไม่เห็นธรรมชาติ
 - ข. รายละเอียดธรรมชาติที่สายน้ำพบเห็น
 - ค. เปรียบเทียบโอกาสของสายน้ำกับหินผา
 - ง. ปัญหาที่เกิดกับหินผาและวิธีแก้ไขของหินผา

10. คำว่า "กิจวัตรประจำวัน" ในที่นี้หมายถึงการกระทำใด
 - ก. หินผาทักทายสายน้ำ
 - ข. หินผาชะแฉ่งมองทิวทัศน์
 - ค. สายน้ำแก่งไหลเซาะหินผา
 - ง. สายน้ำเห็นกวางแม่ลูกสองตัว

11. ข้อใดเป็นการแสดงถึง โอกาสของสายน้ำ
- ก. หินผาสัมผัสไม่ได้
 - ข. หินผาได้แต่ชะงัดมอง
 - ค. ได้เห็นแต่สิ่งสวยงาม
 - ง. ความโชคดียของสายน้ำ
12. สุดท้ายสายน้ำและหินผามีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- ก. เพื่อนรักกัน
 - ข. เพื่อนรู้จักกัน
 - ค. เพื่อนที่อยู่ใกล้กัน
 - ง. เพื่อนตายแทนกันได้
13. เรื่องนี้ต้องการเน้นสิ่งใด
- ก. คุณค่าของสายน้ำกับหินผา
 - ข. ความสุขของหินผากับสายน้ำ
 - ค. ธรรมชาติของหินผากับสายน้ำ
 - ง. ความสนิทสนมของหินผากับสายน้ำ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14-20

- 1- หินผาและสายน้ำเป็นเพื่อนรักคู่ใจกันมานานนับสิบ ๆ ปีจนเป็นที่รู้จักกันว่าเห็นหินผาที่ไหนต้องมีสายน้ำที่นั่น
- 2- ระยะหลังหินผารู้สึกว่า สายน้ำไหลเอื่อยและอ่อนแรงลงไป
- 3- "ไม่มีอะไรหรอกจะ ฉันกำลังเปลี่ยนทิศทางไหลเท่านั้น"
- 4- "เธอจะไหลไปที่ไหน" หินผาถามอย่างตกใจ

- 5- "ยังไม่รู้เลย พวกเขากำลังสร้างเขื่อนที่ต้นน้ำข้างบนโน่น" สายน้ำชี้มือไปยังป่าไม้ใหญ่ไกลโพ้น หินผาชะงุ้มมองเห็นพื้นที่ที่เคยปกคลุมด้วยต้นไม้ใหญ่กำลังถูกถางให้เรียบเตียน
- 6- "แล้วเธอจะไหลมาหาฉันอีกไหมจะ"
- 7- "ฉันจะพยายามนะหินผา จะพยายามจะ"
- 8- สายน้ำกระซิบค่อย ๆ ก่อนจะไหลจากไปในเข้านั้นอย่างเศร้าสร้อย
- 9- อีกนานวัน สายน้ำยิ่งไหลช้าลงและน้อยลงทุกที จนในที่สุด เข้าวันทิ้งไม่มีสายน้ำชุ่มฉ่ำไหลมาทักทายหินผาอีกเลย
- 10- หินผาชะงุ้มมองลงมาเบื้องล่างเห็นแต่สายน้ำแห้งขอด ไม่มีแล้วเสียงกระซิบเล่าเรื่องราวและความเย็นฉ่ำชื่น หัวใจหินผาปรี่ม ๆ จะขาดรอน ๆ

14. ข้อใดแสดงถึงความสูญเสีย

- ก. สายน้ำไหลช้าลงและน้อยลง
- ข. สายน้ำกระซิบค่อย ๆ ก่อนจากไป
- ค. สายน้ำไหลเอื่อยลงและอ่อนแรงลง
- ง. สายน้ำชุ่มฉ่ำไม่ไหลมาทักทายกับหินผาอีกเลย

15. ข้อใดไม่ใช่รายละเอียดของเรื่องนี้

- ก. มีการสร้างเขื่อนที่ต้นน้ำ
- ข. สายน้ำเปลี่ยนทิศทางไหล
- ค. มีการถางต้นไม้ใหญ่เพื่อทำไร่
- ง. สายน้ำไหลเอื่อยลงและอ่อนแรง

16. เหตุใดสายน้ำไม่ไหลมาหาหินผาอีก

- ก. เขื่อนปิดกั้นสายน้ำ
- ข. เกิดความแห้งแล้ง
- ค. ฝนไม่ตกสายน้ำแห้ง
- ง. ชาวบ้านเปลี่ยนทางเดินน้ำ

17. บริเวณที่หินผาตั้งอยู่ ต่อไปน่าจะมีสภาพเช่นไร
- หินผาหายไป
 - มีความแห้งแล้ง
 - มีสายน้ำเกิดขึ้นใหม่
 - มีคนมาตั้งบ้านเรือน
18. เรื่องนี้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใด
- ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์
 - ความรู้สึกของสายน้ำที่มีต่อหินผา
 - ความผูกพันของสายน้ำและหินผา
 - การทำลายทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์
19. ใจความสำคัญของเรื่องนี้ กล่าวถึงเรื่องอะไร
- ความรักของหินผาที่มีต่อสายน้ำ
 - ปัญหาที่เกิดกับสายน้ำและหินผา
 - ความรู้สึกของสายน้ำที่มีต่อหินผา
 - สาเหตุที่ทำให้สายน้ำต้องจากหินผา
20. เรื่องนี้มีลักษณะอย่างไร
- บรรยายการพลัดพรากจากกัน
 - แสดงเหตุผลที่ทำให้พลัดพรากจากกัน
 - แสดงถึงปัญหาที่เกิดจากการพลัดพรากจากกัน
 - เปรียบเทียบความรู้สึกที่ต้องพลัดพรากจากกันของหินผากับสายน้ำ

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด**

แผนการสอนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มทดลอง

จำนวน 100 คน

ความคิดรวบยอด

ความสามารถในการอ่านเกิดจากการจับใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องรู้ความหมายคำและกลุ่มคำ ตีความ แปลความ ขยายความ และสรุปความเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. บอกความหมายคำหรือกลุ่มคำตามนัยของเรื่องได้
2. บอกความหมายของข้อความที่อ่านได้
3. หาคำมาเปรียบเปรยคำหรือข้อความที่อ่านได้
4. ยกตัวอย่างอธิบาย ความหมายคำหรือข้อความได้
5. ตีความเรื่องที่อ่านทั้งหมดได้
6. ขยายคำหรือข้อความตามจินตภาพของตนเองได้
7. คาดหมายเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคตจากเรื่องที่อ่านได้
8. บอกความรู้สึกของบุคคลในเรื่องตามนัยของเรื่องได้
9. จำแนกลักษณะข้อความหรือเรื่องราวตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
10. บอกรายละเอียดของเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้
11. จัดลำดับความสำคัญของรายละเอียดของเรื่องได้
12. บอกใจความสำคัญของเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้
13. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนที่นำเสนอเรื่องราวหรือข้อความนั้นได้
14. บอกความสัมพันธ์ของสิ่ง หรือตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องจากเรื่องที่อ่านได้
15. บอกลำดับขั้นตอนที่กำหนดจากเรื่องที่อ่านได้
16. บอกเหตุ-ผลของเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้
17. บอกโครงสร้างของเรื่องได้

18. บอกแนวคิดสำคัญของเรื่องได้
19. บอกคติหรือทัศนะจากเรื่องได้
20. แสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ เรื่องราวหรือนิทาน จากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสืออ่านทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 รู้จักรูปแบบโครงสร้างระดับยอด (คาบที่ 1-24)

- 1.1 อ่านเรื่องร่วมกัน
- 1.2 ชักถามเรื่องโดยใช้คำถามตามลักษณะโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบดังนี้
 - การอธิบายรายละเอียด ใช้คำถามดังนี้ เป็นเรื่องอะไร มีใครบ้าง เขาทำอะไรบ้าง ประกอบด้วยอะไรบ้าง เป็นต้น
 - การเสนอปัญหาและข้อแก้ไข ใช้คำถามดังนี้ เรื่องนี้กล่าวถึงปัญหาอะไร มีปัญหาอะไร มีแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้าง ข้อแก้ไขอย่างไรบ้าง เป็นต้น
 - การเป็นเหตุและผล ใช้คำถามดังนี้ สาเหตุของเรื่องคืออะไร เรื่องนี้เกิดจากสาเหตุอะไร มีผลตามมามีอะไรบ้าง ผลของเรื่องนี้คืออะไร
 - การเปรียบเทียบ ใช้คำถามดังนี้ เรื่องนี้กล่าวถึงสิ่งใดบ้าง เปรียบเทียบอะไรกับอะไร สิ่งที่เราเปรียบเทียบมีข้อที่เหมือนกันอะไรบ้าง และข้อที่แตกต่างกันมีอะไรบ้าง
- 1.3 เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง
- 1.4 ทำแบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 รูปแบบ

ขั้นที่ 2 ฝึกยุทธวิธีการอ่าน (คาบที่ 25 - 60)

- 2.1 ฝึกวิเคราะห์เรื่องที่อ่านว่าใช้รูปแบบโครงสร้างระดับยอดแบบใด
- 2.2 ฝึกตั้งคำถามตามรูปแบบโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
- 2.3 ฝึกทำแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

2.4 ฝึกสรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิ

2.5 ฝึกยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น คือ

- อ่านเรื่อง
- วิเคราะห์เรื่อง
- ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านโดยใช้คำถามตามรูปแบบโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบ
- ทำแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด
- สรุปใจความสำคัญ

(หมายเหตุ ในขั้นนี้ ใช้กิจกรรมคู่ก่อน แล้วจึงฝึกกิจกรรมเดี่ยว)

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ในการอ่านทั่วไป (คาบที่ 61 - 100)

3.1 อ่านบทความ เรื่องราวหรือนิทาน จากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านทั่วไป โดยทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยใช้ยุทธวิธีการอ่านที่ได้ฝึกในขั้นที่ 2

3.2 ทำแบบทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. พจนานุกรม
2. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง
3. ข้อความต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอ่านในขั้นที่ 1-2
4. บทความ เรื่องราว หรือนิทาน จากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสืออ่านทั่วไป
5. แบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างระดับยอด
6. แบบทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน
7. กระดาษสำหรับทำแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทักษะภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มทดลอง
ชั้นที่ 1 รู้จักรูปแบบโครงสร้างระดับยอด

คาบที่ 1 - 24

จำนวน 24 คาบ 12 แผน

แผนการสอนแผนที่ 1

เรื่อง ลักษณะข้อความทั่วไป

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ข้อความหนึ่งย่อหน้ามีใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามในเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะทั่วไปของข้อความหนึ่งย่อหน้าได้

เนื้อหา

โดยทั่วไป ข้อความในหนึ่งย่อหน้า ประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นใจความหลัก และส่วนที่ขยายรายละเอียดของใจความหลักของเรื่องดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

"ผู้ที่อาศัยอยู่ชุมชนเมืองมีภัยรอบตัวมากกว่าผู้ที่อยู่ในชนบทออกไปนอกบ้านก็พบกับผู้คนคลาคล่ำ การจราจรหนาแน่นติดขัด ในถนนฝุ่นฟุ้งกระจาย คิวพิษจากท่อไอเสียยานพาหนะ เสียงดังเกินขอบเขตถึงขั้นอันตราย ขยะกองเล็กกองใหญ่ข้างถนน คูคลอง ที่มีน้ำดำมีขยะลอยฟ่องน้ำเน่าขังบ้างชอย"

(ตัดตอนมาจากบทความเรื่องภัยมีอยู่รอบตัว สตรีสาภาคพิเศษ ปีที่ 43 ฉบับที่ 2 หน้า 14)

ใจความหลักคือ ภัยของคนเมืองหลวง

ส่วนรายละเอียดคือ - การจราจรหนาแน่นติดขัด

- ฝุ่นละออง

- คิวพิษจากท่อไอเสีย

- เสียงที่ดัง เกินขอบเขต
- ขยะข้างถนน
- ขยะในคูคลอง
- น้ำเน่า

"หนูทุกเป็นหนูขนาดตัวโต น้ำหนักตัวอาจถึงครึ่งกิโลกรัม ขนค่อนข้างนุ่ม หางใหญ่แต่สั้น หนูทุกอาศัยอยู่ตามที่สกปรก เช่น ท่อระบายน้ำ กองขยะหรือที่อับชื้น ส่วนหนูหริ่งหรือหนูผีนั้น ขนาดตัว เล็กกว่าหนูชนิดอื่น ๆ มีจมูกแหลม หางยาวเรียวมาก ชอบอาศัยอยู่ตามป่า บุตรอยู่ตามโพรงไม้"

(ตัดตอนมาจาก หนังสือคือจักรวาล เรื่อง หนูสัตว์ฉลาดที่นำกลัวของ ส. พุ่มสุวรรณ พ.ศ. 2532)

ใจความหลักคือ ลักษณะหนูทุกกับหนูหริ่ง

ส่วนรายละเอียดคือ ลักษณะหนูทุก

- ขนาดตัวโต มีน้ำหนักถึงครึ่งกิโลกรัม
- ขนค่อนข้างนุ่ม
- หางใหญ่แต่สั้น
- ชอบอาศัยในที่สกปรก

ลักษณะหนูหริ่ง

- มีขนาดเล็กกว่าหนูทั่วไป
- จมูกแหลม
- หางยาวเรียวมาก
- ชอบอาศัยอยู่ตามป่า และบุตรอยู่ตามโพรงไม้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับลักษณะบทความ เรื่องราวหรือนิทานที่นักเรียนเคยอ่าน

ขั้นสอน

2. แจกข้อความให้นักเรียนอ่าน
3. ชักถามเกี่ยวกับข้อความโดยใช้คำถามดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ภัรรอบตัว)

- ภัยนี้เกิดขึ้นกับใคร (คนในเมืองหลวง)
 - รายละเอียดของภัยนี้ได้แก่อะไรบ้าง (ฝน ควันพิษ เสียงดัง การจลาจร ที่หนาแน่น ขยะข้างถนน ขยะในคูคลองและน้ำเน่า)
4. ครุณักเรียนสรุปจากคำตอบดังนี้ ภัยของคนในเมืองหลวง เป็นใจความหลัก ส่วนฝน ควันพิษ เสียงดัง ฯลฯ เป็นรายละเอียดของเรื่อง
 5. ครูแจกข้อความที่ 2 ให้ให้นักเรียนอ่าน
 6. ครูใช้คำถามชักถามดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ลักษณะของหนู)
 - เรื่องนี้กล่าวถึงหนูอะไร (หนูพบกับหนูหรีง)
 - รายละเอียดของลักษณะหนูทุกมีอะไรบ้าง (ตัวโตมีน้ำหนักถึงครึ่งกิโลกรัม ขนค่อนข้างนุ่ม หางใหญ่แต่สั้น และชอบอยู่ในที่สกปรก)
 - รายละเอียดลักษณะของหนูหรีงมีอะไรบ้าง (ขนาดเล็กกว่าหนูทั่วไป จมูกแหลม หางยาวเรียว และชอบอาศัยอยู่ตามป่าและบุดรูอยู่ตามโพรงไม้)
 7. ครุณักเรียนสรุปจากคำตอบดังนี้ ใจความหลักคือ การเปรียบเทียบลักษณะหนูทุกกับหนูหรีง และรายละเอียดของเรื่องคือ ลักษณะของหนูทุกกับลักษณะของหนูหรีง

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจากตัวอย่างข้อความ 2 เรื่องดังนี้
"ข้อความในหนึ่งย่อหน้า จะมีใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง"

สื่อการเรียน

1. บทความ นิทาน หนังสืออ่านทั่วไป นิตยสาร และวารสารต่าง ๆ
2. ตัวอย่างข้อความ 2 เรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 2

เรื่อง ลักษณะข้อความทั่วไป

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ข้อความในแต่ละย่อหน้า มีรูปแบบการเขียนต่าง ๆ กัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเขียนแจกแจงส่วนที่เป็นใจความหลักและส่วนที่เป็นรายละเอียดของเรื่องที่อ่านอย่างง่าย ๆ ได้
3. นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า "ข้อความในแต่ละย่อหน้าจะมีรูปแบบการเขียนแตกต่างกัน"

เนื้อหา

โดยทั่วไปข้อความในแต่ละย่อหน้าจะมีรูปแบบการเขียนแตกต่างกันเช่น เขียนแบบอธิบาย รายละเอียด เขียนแบบเปรียบเทียบ เขียนแบบแสดงเหตุ-ผล และเขียนแบบแสดงปัญหาและข้อแก้ไข ตัวอย่างข้อเขียนที่เขียนแบบอธิบายรายละเอียดคือ เรื่องมักรอบตัว ตัวอย่างข้อเขียนที่เขียนแบบเปรียบเทียบคือ เรื่องหนูพบกับหนูหนึ่ง ส่วนตัวอย่างของข้อเขียนที่เขียนแบบแสดงเหตุ-ผลคือ

"มีผู้ใช้สื่อย่างอื่นที่นำไปใช้สำหรับรักษาภาวะเป็นสับสนอาหาร ซึ่งถ้ารับประทานเข้าสะสมมาก ๆ แล้ว ก่อให้เกิดการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ขีฬกรและการหายใจอ่อนลง มีผลต่อประสาทและทำให้สมองเป็นอัมพาต สมองประเภทจะไปจับอยู่ตามเยื่อกระเพาะอาหารและลำไส้ บัดขวางการดูดซึมอาหาร มีอาการท้องเดิน น้ำหนักลด อ่อนเพลีย สมองชนิดอาจทำให้เกิดเป็นมะเร็งที่ต่อมไทรอยด์ ถุงน้ำดี กระเพาะปัสสาวะ และอวัยวะอื่น ๆ ได้"

(ปรับปรุงมาจาก เรื่องสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สารานุกรมฉบับเยาวชน เล่มที่ 12)

ซึ่งมีใจความหลัก คือ เหตุผลทำให้เกิดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ สมองเป็นอัมพาต และเป็นมะเร็งที่อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย

ส่วนขยายรายละเอียด คือ - ส่วนที่เป็นเหตุได้แก่ การรับประทานอาหารที่ไม่สะอาดสะสมอาหาร
- ส่วนที่เป็นผลได้แก่ เกิดอาการปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ขีฬกรและการหายใจอ่อนลง เกิดผลต่อประสาททำให้สมองเป็นอัมพาต สมองอย่างขัดขวาง

การดูดซึมอาหารทำให้ท้องเดิน น้ำหนักลด อ่อนเพลีย และก่อให้เกิด
มะเร็งที่ต่อมน้ำเหลืองงูน้ำดี กระเพาะปัสสาวะและอวัยวะอื่น

ตัวอย่างของข้อเขียนที่เขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไขคือ

"ปัญหาในการปลูกสวนป่า ซึ่งต้องใช้พื้นที่อันกว้างใหญ่ไพศาลก็คือที่ดินที่จะใช้ปลูกได้มาจาก
ไหน ปัญหาเรื่องนี้ แก้ไขด้วยการที่รัฐจะต้องรับแรงสำรวจจำแนกประเภทและสมรรถนะของดิน ใช้กฎ
หมายว่าด้วยป่าไม้ ประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ได้ที่ดินคืนมาเป็นของรัฐและมีการตรากฎหมายออกใช้บังคับ
ให้อำนาจแก่พนักงาน

เจ้าหน้าที่ควบคุมการใช้ที่ดินเป็นไปตามที่ได้จำแนกไว้โดยเคร่งครัดสำรวจที่ดินที่มีการพังทลายมากต้อง
บังคับให้ใช้วิธีเพาะปลูกที่สามารถอนุรักษ์ดินและน้ำด้วย"

(ปรับปรุงมาจาก เรื่องป่าไม้ สารานุกรม ฉบับเยาวชน เล่มที่ 3)

ใจความหลักของเรื่องคือ ปัญหาไม่มีที่ดินเพื่อปลูกสวนป่าและข้อแก้ไข

ส่วนขยายรายละเอียดคือ ส่วนที่เป็นปัญหาคือ ที่ดินที่จะใช้ปลูกสวนป่าไม่มี

- ส่วนที่เป็นข้อแก้ไขคือ
1. รับแรงสำรวจจำแนกประเภทและสมรรถนะของที่ดิน
 2. ใช้กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ประมวลกฎหมายที่ดินคืนที่ดิน
มาเป็นของรัฐ
 3. ออกกฎหมายควบคุมการใช้ที่ดินตามที่จำแนกไว้โดย
เคร่งครัด
 4. บังคับให้มีการใช้วิธีเพาะปลูกที่สามารถอนุรักษ์ดิน
และน้ำ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะข้อความทั่วไป
2. ทบทวนเรื่องภัวยรอบตัวและลักษณะทฤษฏีกับทฤษฎี

ขั้นสอน

3. แจกข้อความ เรื่องสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้นักเรียนอ่านแล้ว ครูซักถามแล้ว
สรุปใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

4. แจกข้อความเรื่องป่าไม้ให้นักเรียนอ่านแล้วครูซักถาม แล้วสรุปใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่อง
5. นำกระดาษที่เขียนแจกแจงใจความหลักและรายละเอียดของทั้ง 4 เรื่องมา ตัดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่าน แล้วเปรียบเทียบลักษณะของใจความหลัก และรายละเอียดของทั้ง 4 เรื่อง
- ขั้นสรุป 6. ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่า "ข้อความจะมีรูปแบบของการเขียนต่างๆ กัน"

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างข้อความ 2 ข้อความ
2. กระดาษที่เขียนแจกแจงใจความหลักและรายละเอียดทั้ง 4 เรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถาม
2. สังเกตจากการทำกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 3

เรื่อง รูปแบบการเขียนแบบอธิบายรายละเอียด (การอ่าน) จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การอธิบายรายละเอียดเป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบหนึ่งที่ผู้อ่านควรรู้จัก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามในเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องแบบอธิบายรายละเอียดได้

เนื้อหา

ข้อความโดยทั่วไปมักจะใช้รูปแบบการเขียนหลายรูปแบบ การอธิบายรายละเอียดก็เป็นรูปแบบการเขียนหรือโครงสร้างระดับยอดแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะการนำเสนอดังตัวอย่างต่อไปนี้

"กีฬาพื้นเมือง นอกจากจะให้ความสนุกสนานแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ร่างกายได้ออกกำลังกายช่วยให้แข็งแรง แคล้วคล่อง ว่องไว ส่งผลให้ผู้เล่นมีจิตใจแจ่มใสร่าเริง มีความเชื่อมั่นเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะและเสริมสร้างให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา"

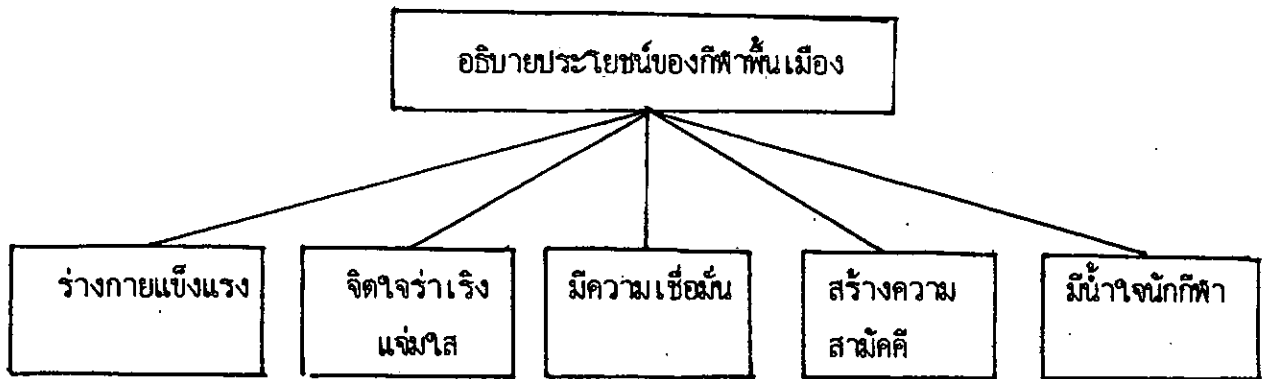
(ปรับปรุงจากบทความเรื่อง กีฬาพื้นเมือง สนุกสนานได้ประโยชน์ สตรีสาร ปีที่ 43 ฉบับที่ 7 หน้า 23)

ใจความหลักคือ การอธิบายประโยชน์ของกีฬาพื้นเมือง

ส่วนขยายรายละเอียดคือ

1. ทำให้ร่างกายแข็งแรง
2. ทำให้จิตใจร่าเริง
3. มีความเชื่อมั่น
4. สร้างความสามัคคี
5. มีน้ำใจนักกีฬา

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

"มีสระใหญ่แห่งหนึ่งในป่าหิมพานต์ ในสระนั้นเต็มไปด้วยจอกแหน และสาหร่าย ปลาชุกชุม นกกาน้ำมีขนสีดำเหมือนนก แต่คอยาวกว่ากาทั่วไปที่อยู่บนบก ดำน้ำจับปลากินเป็นอาหารได้"

(ตอนหนึ่งของ นิทานชาดกเรื่อง กากันนกนกกาน้ำ จากหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธศาสนา และจริยธรรม ระดับประถมศึกษา)

ใจความหลักคือ อธิบายสภาพสระน้ำในป่าหิมพานต์

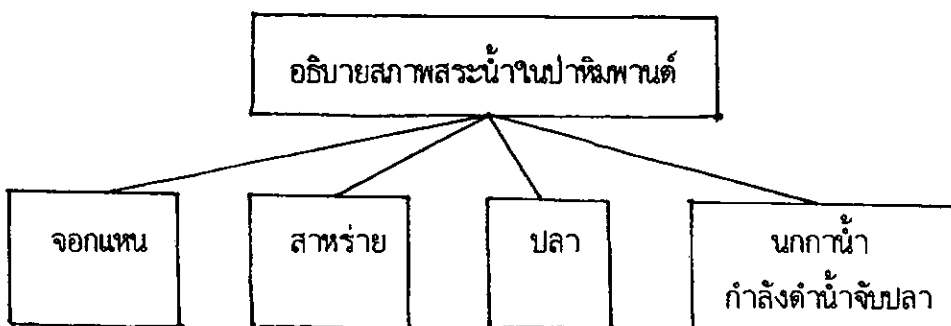
รายละเอียดคือ ในสระนั้นมี - จอกแหน

- สาหร่าย

- ปลา

- นกกาน้ำกำลังดำน้ำจับปลา

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะของข้อความในหนึ่งย่อหน้า

ขั้นสอน

2. แจกข้อความ เรื่อง กีฬาพื้นเมืองให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (กีฬาพื้นเมือง)
 - ในรายละเอียดที่กล่าวถึงเรื่องอะไร (ประโยชน์กีฬาพื้นเมือง)
 - ประโยชน์กีฬาพื้นเมืองได้อะไรบ้าง (ทำให้ร่างกายแข็งแรง, จิตใจร่าเริงแจ่มใส, มีความเชื่อมั่น, สร้างความสามัคคี และรักน้ำใจนักกีฬา)
3. นำคำตอบของนักเรียนเขียนเป็นแผนภูมิ แสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง (ตามที่เสนอในเนื้อหา)
4. แจกข้อความ เรื่อง กากันนกกาน้ำให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - เป็นเรื่องอะไร (สระน้ำพิกุลพันธ์)
 - ในส่วนรายละเอียดได้กล่าวถึงอะไร (สภาพของสระน้ำพิกุลพันธ์)
 - รายละเอียดสภาพของสระน้ำมีอะไรบ้าง (จอกแทน, สาท่าย, ปลาและนกน้ำกำลังค้ำน้ำจืดปลา)
5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แข่งขันกันเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดดังตัวอย่างในข้อ 3 โดยให้เขียนดังนี้
 - กลุ่มที่ 1-2 เขียนแผนภูมิเรื่อง กัวยรอบตัว
 - กลุ่มที่ 3-4 เขียนแผนภูมิเรื่อง กากันนกกาน้ำ
6. นำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วตรวจสอบความถูกต้องร่วมกัน

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่า "การอธิบายรายละเอียดเป็นรูปแบบการเขียน (โครงสร้างระดับยอ) รูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนข้อความ ผู้อ่านควรได้รู้จักเพื่อใช้เป็นประสบการณ์เดิมในการอ่าน จึงจะช่วยให้จับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้"

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างบทความ 3 เรื่อง ได้แก่ กาพย์นกกาหน้า, กิฬาทันเมือง และภัยรอบตัว
2. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด
3. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 4

เรื่อง รูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข (การอ่าน)

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเสนอปัญหาและข้อแก้ไขเป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบหนึ่ง ที่ผู้อ่านควรรู้จัก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องที่มีการนำเสนอแบบปัญหา และข้อแก้ไขได้

เนื้อหา

การเสนอปัญหาและข้อแก้ไขเป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนเรื่อง ดังเช่นตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

"คุณภาพอากาศบริเวณที่การจราจรหนาแน่นหลายแห่งในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับที่เป็นอันตราย คละคลุ้งไปด้วยควันสารตะกั่ว แก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์ผู้ช่วยดยานควรหมั่นตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อลดควันดำและคาร์บอนมอนอกไซด์ ส่วนน้ำมันรถที่ใช้กัน ผู้ผลิตร่วมเมื่อลดปริมาณสารตะกั่วที่เติมลงไป นอกจากนั้นอาจหลีกเลี่ยงการใช้น้ำมันใบใช้เชื้อเพลิงชนิดอื่น เช่น แอลกอฮอล์ การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศไม่ให้เกิดซ้ำ และลดจำนวนรถยนต์วิ่งไปใช้ระบบขนส่งมวลชน ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดมลพิษในอากาศ"

(ตัดตอนมาจากบทความเรื่อง เราต้องการอากาศสะอาด ของ ช.กฤษณาในนิตยสารสตรีสารภาคพิเศษ ปีที่ 43 ฉบับที่ 4 หน้า 13)

ใจความหลักคือ ปัญหาและข้อแก้ไขที่เกิดจากการใช้ผงซักฟอก

ส่วนรายละเอียด คือ ส่วนที่เป็นปัญหาได้แก่

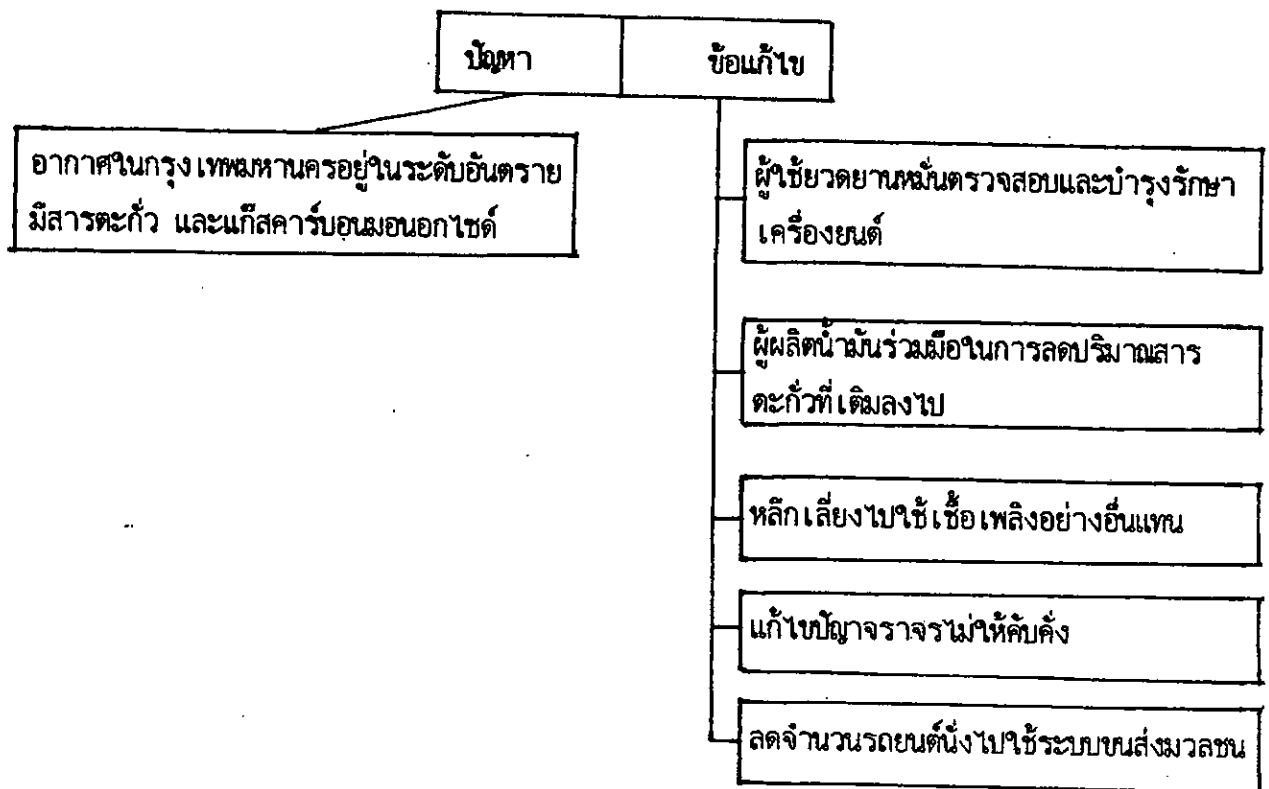
1. ปัญหาที่เกิดกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติคือ เกิดความวุ่นวายต่อการย่อยสลายตามวิถีธรรมชาติหรือเสริมสร้างปัญหาในการย่อยสลายมากขึ้น

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ซื้อโดยตรง ได้แก่

การแพ้ผงซักฟอกซึ่งมักจะเกิดกับเด็กอ่อนทำให้เกิดผื่นคัน เป็นแผลพุพอง ส่วนที่เป็นข้อแก้ไข ได้แก่

1. ใช้ผงซักฟอกอย่างพอเหมาะ
2. เมื่อซักล้างผงซักฟอกต้องล้างออกให้หมดจริง
3. เลือผ้าและเครื่องใช้เด็กอ่อนที่ใช้สบู่ซักล้างแทน

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

"บรรดาผงซักฟอกต่างๆ ล้วนเป็นสารสังเคราะห์ทางเคมี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหากับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่การเสื่อมสลายโดยวิธีธรรมชาติ ทำให้เกิดความวุ่นวายต่อการย่อยสลายหรือเสริมสร้างปัญหามากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นอันตรายต่อผู้ซื้อโดยตรง เช่น การแพ้ผงซักฟอกซึ่งมักเกิดกับเด็กอ่อน ทำให้เกิดผื่นคัน เป็นแผลพุพอง ดังนั้น การซักผ้าจึงต้องใช้ผงซักฟอกอย่างพอเหมาะและซักล้างผงซักฟอกออกให้หมดจริง ๆ ส่วนเสื้อผ้าและเครื่องใช้เด็กอ่อนนั้นซักด้วยสบู่จะปลอดภัยกว่า"

(ปรับปรุงมาจากสารานุกรมฉบับเยาวชน เรื่องสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ)

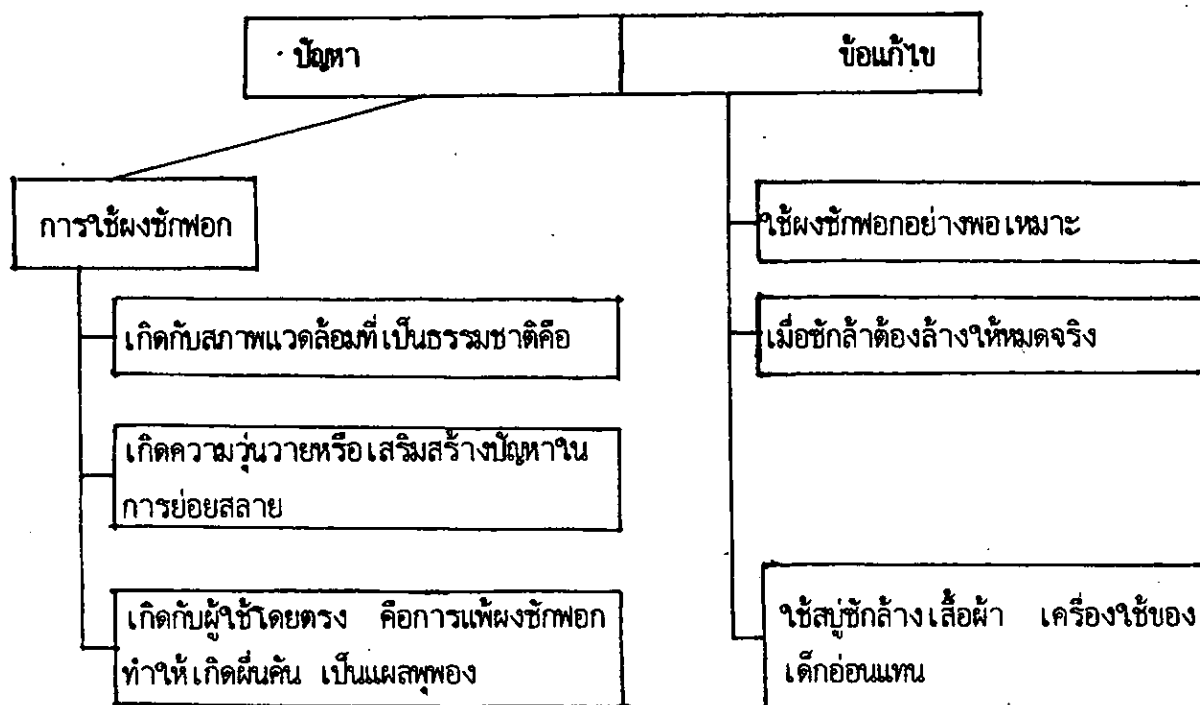
ใจความหลัก คือ ปัญหาและการแก้ไขมลพิษในอากาศ

ส่วนขยายรายละเอียดคือ - ส่วนที่เป็นปัญหาของเรื่องคือ อากาศในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับอันตราย เต็มไปด้วยควัน สารตะกั่ว แก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์

- ส่วนที่เป็นข้อแก้ไขคือ

1. ผู้ใช้รถยนต์ควรหมั่นตรวจสอบและบำรุงรักษา เครื่องยนต์
2. ผู้ผลิตน้ำมันควรร่วมมือในการลดปริมาณสารตะกั่วที่เติมลงไป
3. หลีกเลี่ยงการใช้น้ำมัน ไปใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นแทน
4. แก้ไขปัญหาจราจรไม่ให้คับคั่ง
5. ลดจำนวนรถยนต์นั่งไปใช้ระบบขนส่งมวลชน

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะข้อความทั่วไป
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูนำเอาข้อความเรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถาม โดยใช้คำถามดังนี้ - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร - เมื่อใช้ผงซักฟอกแล้วก่อให้เกิดอะไรขึ้น (ปัญหาต่าง ๆ) - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ผงซักฟอกคืออะไร (ปัญหาที่เกิดกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้โดยตรง) - จากปัญหาทั้งสองอย่างนี้ สามารถแก้ไขได้อย่างไร (1. ใช้ผงซักฟอกอย่างพอเหมาะ 2. เมื่อซักล้างต้องล้างผงซักฟอกให้หมดจริง 3. ใช้สบูซักล้างเสื้อผ้าเครื่องใช้ของเด็กอ่อนแทน) - ใจความหลักของเรื่องนี่คืออะไร (ปัญหาที่เกิดจากการใช้ผงซักฟอกและข้อแก้ไข) 3. ครูนำคำตอบที่ได้เขียนเป็นแผนภูมิ แสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง 4. ครูแจกบทความเรื่อง เราต้องการอากาศสะอาด ให้นักเรียนอ่านแล้ว ใช้คำถามเพื่อซักถามดังนี้ - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (อากาศในกรุงเทพมหานคร) - เกิดอะไรขึ้นกับอากาศในกรุงเทพมหานคร (เกิดเป็นปัญหาคูณภาพอากาศ) - ปัญหาคูณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
(อยู่ในระดับอันตราย มีควัน สารตะกั่ว และแก๊สคาร์บอนออกไซด์) - ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร   (1. หมั่นตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ 2. ลดปริมาณสารตะกั่วในน้ำมัน 3. ใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นทดแทน 4. แก้ไขปัญหาการจราจรแออัด 5. ลดปริมาณรถยนต์นั่งส่วนบุคคล) - ใจความหลักของเรื่องคืออะไร
(ปัญหาคูณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับอันตราย และข้อแก้ไข)

5. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม เพื่อเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องดังนี้
 - กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 เขียนแผนภูมิเรื่องเราต้องการอากาศสะอาด
 - กลุ่มที่ 4, 5 และ 6 เขียนแผนภูมิเรื่องป่าไม้
6. ส่งผลงานแล้วตรวจสอบความถูกต้อง
7. ร่วมกันสรุปว่า "การเสนอปัญหาและข้อแก้ไขเป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ขยายใจความหลัก ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องนี้เพื่อนำไปใช้ในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง"

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 3 ตัวอย่าง
2. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดเรื่อง ผงซักฟอก
3. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 5

เรื่อง รูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบ (การอ่าน) จำนวน 2 คาบความคิดรวบยอด

การเปรียบเทียบเป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบหนึ่งที่ผู้อ่านควรรู้จัก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามในเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องแบบการเปรียบเทียบได้

เนื้อหา

ข้อความที่อ่านโดยทั่วไปมีรูปแบบการเขียนหลายรูปแบบ การเปรียบเทียบก็เป็นรูปแบบการเขียนเพื่อขยายใจความหลักวิธีหนึ่ง ดังเช่นข้อความต่อไปนี้

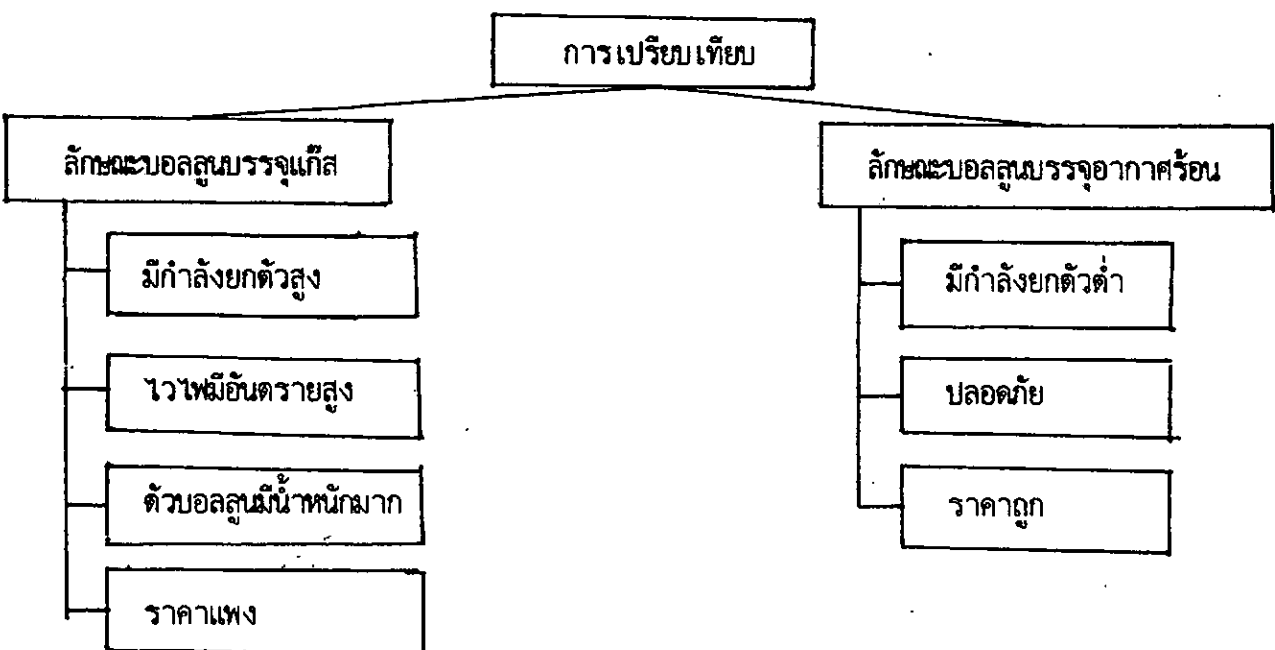
"บอลลูนที่บรรจุด้วยแก๊สไฮโดรเจนและฮีเลียมดีกว่าบอลลูนที่บรรจุด้วยอากาศร้อน เพราะแก๊สทั้งสองมีกำลังยกตัวสูงกว่า แต่แก๊สนี้มีข้อเสียที่ราคาค่อนข้างแพงและไฮโดรเจนนั้นไวไฟมาก อาจมีอันตรายได้อีกประการหนึ่ง แก๊สนี้มักซึมผ่านตัวบอลลูนได้ ฉะนั้นผ้าที่ใช้ทำตัวบอลลูนต้องอาบชุบด้วยยางหรือสารนิโอพรีน ทำให้ตัวบอลลูนมีน้ำหนักมากขึ้น ส่วนอากาศร้อนที่ใช้บรรจุในตัวบอลลูน แม้ไม่ซึมผ่านตัวบอลลูน ราคาก็สูงนักและปลอดภัยกว่าการใช้แก๊สแต่มีกำลังยกตัวต่ำ"

(ตัดตอนมาจากหนังสือคือจักรวาล เรื่องบอลลูน-ลูกโป่งยักษ์ ของ ส.พุ่มสุวรรณ)

ใจความหลักคือ การเปรียบเทียบบอลลูนบรรจุด้วยแก๊สไฮโดรเจนและฮีเลียมกับบอลลูนที่บรรจุด้วยอากาศร้อน

- รายละเอียดคือ 1. ลักษณะของบอลลูนบรรจุด้วยแก๊สไฮโดรเจนและฮีเลียม
- มีกำลังยกตัวสูง
 - ไวไฟมีอันตราย
 - ผ้าที่ใช้ทำตัวบอลลูนต้องชุบด้วยยางหรือสารนิโอพรีน
 - ราคาแพง
2. ลักษณะของบอลลูนบรรจุด้วยอากาศร้อน
- มีกำลังยกตัวต่ำ
 - มีความปลอดภัย
 - ราคาถูก

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

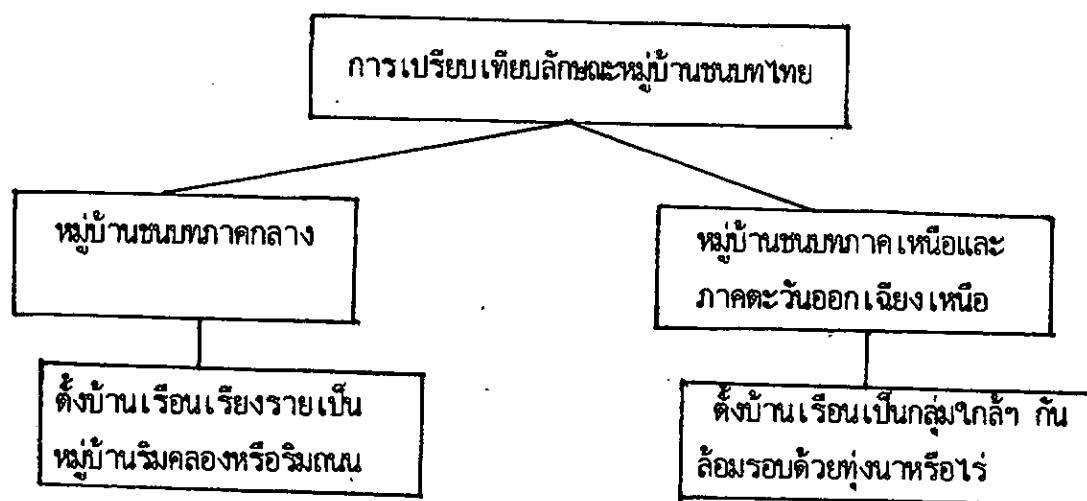
"ลักษณะหมู่บ้านของชนบทไทยโดยทั่วไปมีหลายแบบ แบบที่เห็นกันอยู่มากคือ การตั้งบ้านเรียงราย เป็นหมู่บ้านริมคลองหรือริมถนนจะเห็นได้มากในชนบทภาคกลาง อีกแบบหนึ่งก็คือ คริวเรือนตั้งอยู่ใกล้กันในละแวกเดียวกันเป็นกลุ่มๆ และล้อมรอบไปด้วยทุ่งนาหรือไร่ หมู่บ้านนี้มีอยู่ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ"

(คัดมาจากเรื่อง ชีวิตชนบทไทย ในสารานุกรมไทย ฉบับเยาวชน ฉบับที่ 13)

ใจความหลักคือ เปรียบเทียบลักษณะหมู่บ้านชนบทไทย

- รายละเอียดคือ
- ลักษณะหมู่บ้านชนบทภาคกลาง ตั้งบ้านเรือนเรียงรายเป็นหมู่บ้านริมคลองหรือริมถนน
 - ลักษณะหมู่บ้านชนบทภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กัน
ในละแวกเดียวกันเป็นกลุ่ม ๆ และล้อมรอบไปด้วยทุ่งนาหรือไร่

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะของข้อความทั่วไป

ขั้นสอน

2. แจกข้อความเรื่อง บอลสุน-ลูกโป่งยักษ์ ให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (บอลสุน)
 - บอลสุนในเรื่องนี้กล่าวถึงกี่ชนิดอะไรบ้าง (2 ชนิด คือ แบบใช้แก๊สกับแบบใช้อากาศร้อน)
 - ได้เสนอลักษณะของบอลสุนในรูปแบบอย่างไร (เปรียบเทียบลักษณะที่แตกต่างกัน)

- บอลลูกที่บรรจุแก้วมีลักษณะอย่างไรบ้าง
 1. มีกำลังยกตัวสูง
 2. ไวไฟมีอันตรายมาก
 3. ตัวบอลลูกมีน้ำหนักเบา
 4. ราคาแพง
- บอลลูกแบบบรรจุด้วยอากาศร้อนมีลักษณะอย่างไรบ้าง
 1. มีกำลังยกตัวต่ำ
 2. มีความปลอดภัย
 3. ราคาถูก
- 3. นำคำตอบมาเขียนเป็นแผนภูมิใจความหลักและรายละเอียด
- 4. ครูแจกข้อความตอนหนึ่งเรื่อง ชีวิตชนบทไทย ให้ให้นักเรียนอ่านแล้ว ชักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร (หมู่บ้านชนบทไทย)
 - หมู่บ้านในที่นี้กล่าวถึงกี่แบบ อะไรบ้าง (2 แบบ คือ แบบชนบทภาคกลาง กับชนบทภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
 - ได้นำเสนอลักษณะหมู่บ้านในรูปแบบอย่างไร (เปรียบเทียบลักษณะของ 2 หมู่บ้าน)
 - หมู่บ้านชนบทภาคกลางมีลักษณะอย่างไร (ตั้งบ้านเรือนเรียงรายเป็นหมู่บ้านริมคลองหรือริมถนน)
 - หมู่บ้านชนบทภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะอย่างไร (ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กันในสแวกเดียวกันเป็นกลุ่มๆ และล้อมรอบไปด้วยทุ่งนาหรือไร่)
- 5. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม เพื่อแบ่งกันเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1, 3, 5 เขียนแผนภูมิเรื่อง ชีวิตชนบทไทย
 - กลุ่มที่ 2, 4, 6 เขียนแผนภูมิเรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- 6. ตรวจสอบผลงานร่วมกัน
- 7. สรุปเนื้อหาทั้งหมดว่า "การเปรียบเทียบเป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียน ผู้อ่านควรมีความรู้ในเรื่องนี้เพื่อนำไปใช้ในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 3 เรื่อง
2. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง "บอลสูง-ลูกโป่งยักษ์"
3. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 6

เรื่อง รูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล (การอ่าน) จำนวน 2 คาบความคิดรวบยอด

รูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล เป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้อ่านควรรู้จัก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามในเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องที่เขียนแบบแสดงเหตุผลได้

เนื้อหา

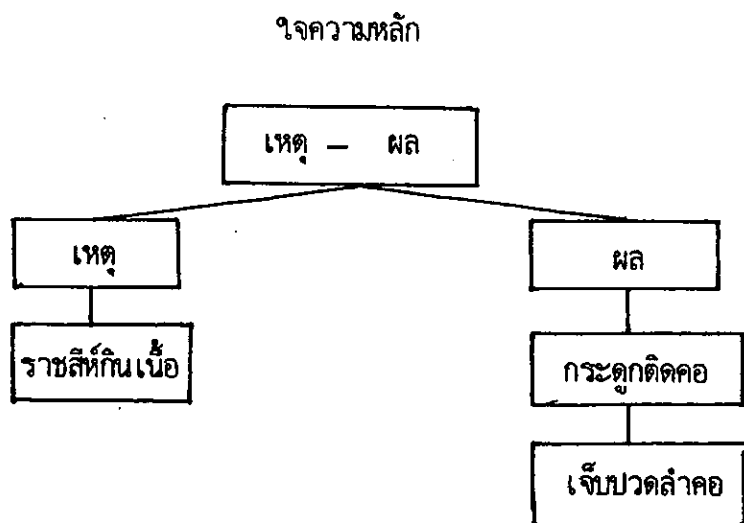
ข้อความที่อ่านโดยทั่วไปมีรูปแบบการเขียน การแสดงเหตุผล ก็เป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบหนึ่งดังตัวอย่างต่อไปนี้ .

"ที่ป่าเหือกเขาคิชฌกูฏ ราชสีห์ตัวหนึ่งออกล่าเนื้อในป่า ได้เนื้อมาตัวหนึ่งก็นำมาฉีกเนื้อกิน ทำได้ตั้งไม่กี่กลับปากถ้ำอันเป็นที่อยู่อาศัยของตน กระดุกขึ้นหนึ่งติดคอราชสีห์จะกลืนก็ไม่ได้ จะคายก็ไม่ได้ ทำให้ราชสีห์ประสบความเดือดร้อน คือเจ็บปวดลำคอยิ่งนัก"

(ตัดตอนมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง ราชสีห์กับนกหัวขวาน)

ใจความหลักคือ เหตุเกิดจากที่ราชสีห์กินเนื้อ แล้วกระดูกติดคอจึงทำให้เจ็บปวดลำคอ
ส่วนขยายรายละเอียดคือ เหตุของเรื่อง - ราชสีห์กินเนื้อ
ผลที่ตามมา - เจ็บปวดลำคอ

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด

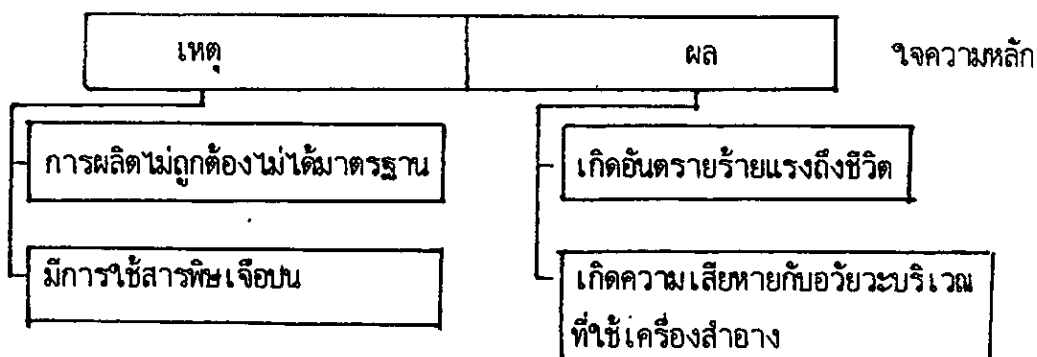

"ปัญหาจากเครื่องสำอองอาจมีสาเหตุตั้งแต่กรรมวิธีการผลิต ซึ่งแม้มีการควบคุมแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีการผลิตที่ไม่ถูกต้องและไม่ได้มาตรฐาน จึงยังมีการใช้สารพิษเจือปนอยู่ ทั้งโดยเจตนาหรือไม่เจตนา สารพิษดังกล่าวก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงถึงชีวิตหรือเกิดความเสียหายกับบริเวณที่ใช้เครื่องสำอองนั้นก็ได้ การใช้เครื่องสำอองจึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง"

(ตัดต่อมาจากสารานุกรม ฉบับเยาวชน เล่มที่ 12 เรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ)

ใจความหลักคือ	เหตุและผลของการใช้เครื่องสำอองที่ไม่มีคุณภาพ
ส่วนขยายรายละเอียด	เหตุที่เครื่องสำอองไม่มีคุณภาพ - มีการผลิตที่ไม่ถูกต้องและไม่ได้มาตรฐาน - มีการใช้สารพิษเจือปนอยู่ ผลของการใช้เครื่องสำอองไม่มีคุณภาพ - เกิดอันตรายร้ายแรงถึงชีวิต - เกิดความเสียหายกับอวัยวะบริเวณที่ใช้เครื่องสำอองนั้น

แผนภูมิใจความหลักและรายละเอียด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะของข้อความทั่วไป

ขั้นสอน

2. แจกข้อความเรื่อง ราชสีห์กินเนื้อหิววานาให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ราชสีห์)
 - ราชสีห์ได้ทำอะไร (กินเนื้อ)
 - เมื่อราชสีห์กินเนื้อแล้วเกิดอะไรขึ้น (กระดูกติดคอ, เจ็บปวดลำคอ)
 - เหตุของเรื่องคืออะไร (ราชสีห์กินเนื้อ)
 - ผลที่ตามมาคืออะไร (กระดูกติดคอ จึงทำให้ราชสีห์เจ็บปวดลำคอ)
3. นำคำตอบที่ได้มาเขียนเป็นแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องตามที่เสนอไว้ในเนื้อหา
4. แจกข้อความตอนหนึ่งในเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับสุขภาพให้นักเรียนอ่าน แล้วซักถามโดยใช้คำถามดังนี้
 - เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (เครื่องสำอาง)
 - เรื่องนี้กล่าวถึงเรื่องเครื่องสำอางอย่างไรบ้าง (ปัญหาจากเครื่องสำอางที่มีสาเหตุจากการผลิตที่ไม่ถูกต้อง ไม่ได้มาตรฐาน จึงยังมีสารพิษเจือปนอยู่เป็นผลทำให้ผู้ใช้ได้รับอันตรายถึงชีวิตหรือเกิดความเสียหายกับบริเวณที่ใช้เครื่องสำอาง)

- สาเหตุสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร (การผลิตเครื่องสำอางไม่ถูกต้อง ไม่ได้มาตรฐาน มีการใช้สารพิษเจือปน)
 - จากสาเหตุดังกล่าวจึงมีผลต่อผู้ใช้อย่างไร (ได้รับอันตรายถึงชีวิตหรือเกิดความเสียหายกับบริเวณที่ใช้เครื่องสำอาง)
5. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเพื่อเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องโดยจัดดังนี้
- กลุ่ม 1, 2 และ 3 เขียนแผนภูมิเรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (อาหาร ผสมสี)
 - กลุ่ม 4, 5 และ 6 เขียนแผนภูมิเรื่อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เครื่องสำอาง)
6. ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
7. ช่วยกันสรุปว่า "การสังเกต-ผลเป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียน ผู้อ่านที่มีความรู้ในเรื่องนี้จะช่วยให้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น"

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 3 ตัวอย่าง
2. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดเรื่อง ราชสีห์กับนกหัวขวาน
3. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง ลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบออกรายละเอียด (การอ่าน) จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การกล่าวถึงลักษณะหรือส่วนประกอบในข้อความ เป็นลักษณะของรูปแบบการเขียน แบบออกรายละเอียด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะรูปแบบการเขียนแบบออกรายละเอียดได้
2. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบออกรายละเอียดได้

เนื้อหา

รูปแบบการเขียนแบบออกรายละเอียด มีลักษณะสำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

1. มักจะใช้คำว่า ดังนี้, ยกตัวอย่างเช่น, เป็นต้น, มีลักษณะต่อไปนี้, และอื่นๆ อีกมากมาย ฯลฯ ในข้อความ
2. มักจะแยกลักษณะของสิ่งที่กล่าวถึงออกเป็นส่วนๆ
3. มักจะกล่าวถึงส่วนประกอบของสิ่งนั้น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

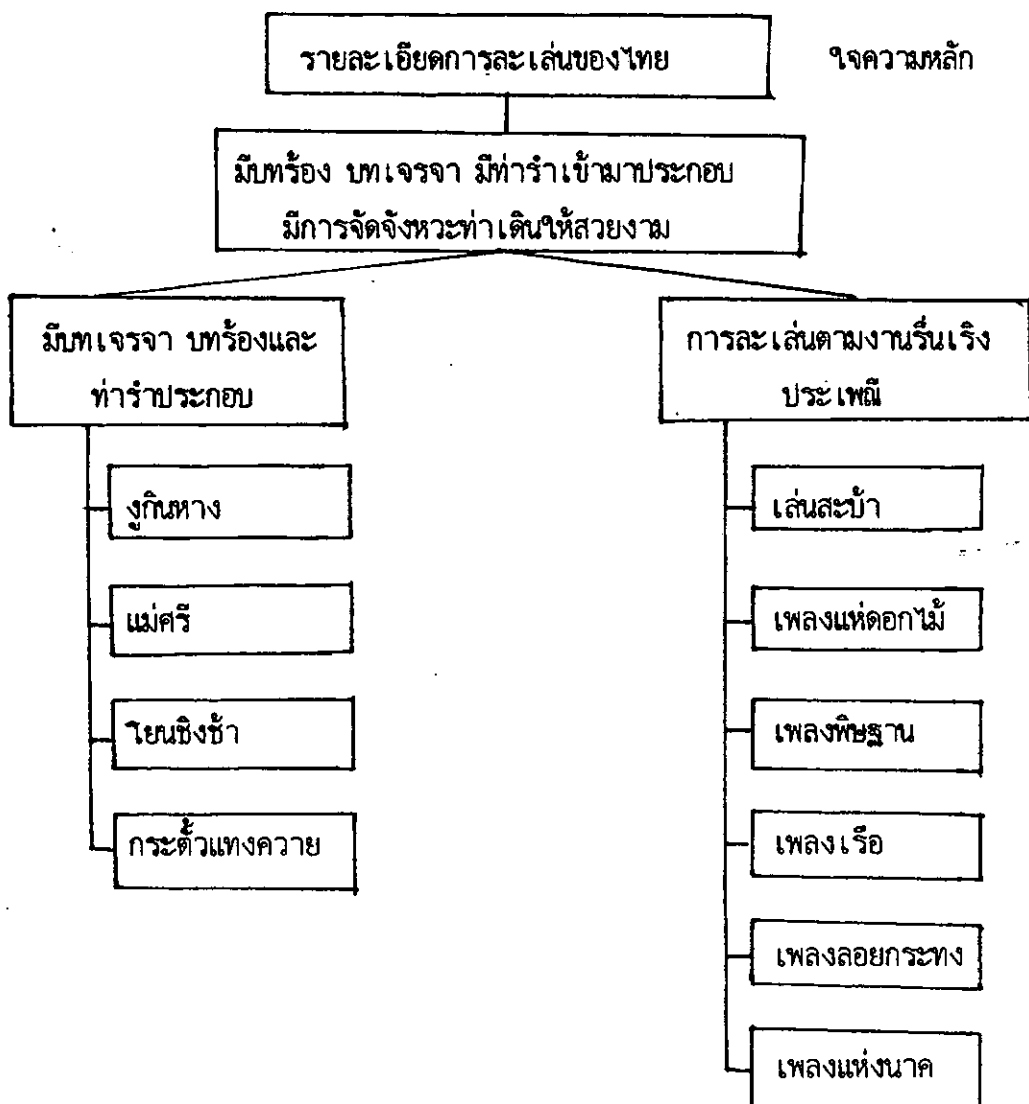
1. ให้นักเรียนเล่นเกมแบ่งปันจับกลุ่ม แล้วครูนำเอาผลงานของทั้ง 3 กลุ่ม เสนอบนกระดานดำ

ขั้นสอน

2. แจกตัวอย่างข้อความเรื่อง "การละเล่นของไทย" (อยู่ในภาคผนวก) แล้วให้นักเรียนตอบคำถามดังนี้
 - ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร (การละเล่น)
 - การละเล่นของไทยมีลักษณะอย่างไร (มีพร้อม, บทเจรจา, มีทำรำ เข้ามาประกอบ, มีการจัดจังหวะทำเดินให้สวยงาม)

- ในข้อความนี้กล่าวถึง การละเล่นของไทยกี่แบบ อะไรบ้าง (2 แบบ คือ แบบมโหรีหรือ มโหรีหรือ ทำรำเข้ามาประกอบ กับแบบที่เล่นรื่นเริงตามประเพณี)
 - ตัวอย่างของการละเล่นแบบมโหรีหรือ มโหรีหรือ และทำรำประกอบมีอะไรบ้าง (งูกินหาง, แม่ศรี, โยนชิงช้า, กระตั่วแทงควายหรือแทงเสือ)
 - ตัวอย่างของการละเล่นตามงานรื่นเริงประเพณีมีอะไรบ้าง (เล่นสละบ้าในวันสงกรานต์ เล่นเพลงแห่ดอกไม้เมื่อไปทำบุญที่วัด เล่นเพลงทิวสวน เพลงเรือ เพลงลอยกระทง เพลงแห่นาค)
3. นำคำตอบนักเรียนมาช่วยกันเขียนเป็นแผนภูมิใจความหลักและรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

4. นำแผนภูมิและตัวอย่างข้อความทั้ง 4 แบบ ติดบนกระดาน แล้วช่วยกันค้นหา ลักษณะของรูปแบบการเขียน แบบบอกรายละเอียดจะได้ 3 ลักษณะคือ
 - จะมีคำชี้แนะคือ ได้แก่ ดังตัวอย่าง เช่น เป็นต้น.....
 - จะแยกลักษณะของสิ่งที่กล่าวถึงโดยกล่าวเป็นลักษณะต่างๆ
 - จะกล่าวถึงส่วนประกอบของสิ่งที่กล่าวถึง เป็นส่วน
5. ช่วยกันสรุปดังนี้ "การนำเสนอข้อความโดยกล่าวถึงลักษณะแต่ละอย่างหรือ บอกส่วนประกอบของสิ่งที่กล่าวถึง เป็นลักษณะที่สำคัญของรูปแบบการเขียน แบบบอกรายละเอียด"

ขั้นสรุป

สื่อการเรียน

1. เกมแบ่งปันจับกลุ่ม
2. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 4 บทความ
3. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง
4. แผนภูมิที่เขียนสำเร็จแล้วจากแผนการสอนครั้งที่ 3

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการร่วมสรุป

ภาคผนวก

1. เกมแบ่งปันจับกลุ่ม

จุดประสงค์

1. เน้นความสนุกสนาน
2. เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน แบบบอกรายละเอียด
3. เพื่อประกอบการสอนอ่านภาษาไทย

อุปกรณ์

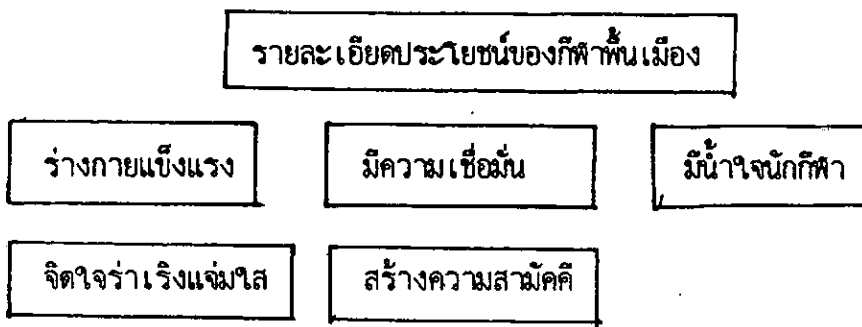
บัตรข้อความ 3 ชุด, ตัวอย่างบทความจากแผนการสอนครั้งที่ 1, 3

วิธีการเล่น

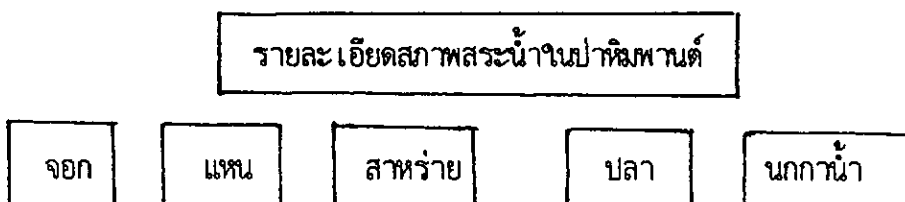
1. ครูแจกบัตรข้อความให้นักเรียนทุกคนอ่านของตนเอง
2. ครูบอกกติกาให้นักเรียนทุกคนทราบ
3. เมื่อทุกคนพร้อมครูให้สัญญาณเริ่มเล่น
4. เมื่อจับกลุ่มเรียบร้อยแล้วนำข้อความนั้นติดบนกระดาน
5. กลุ่มใดที่จับประจำที่เรียบร้อยแล้วก่อนเป็นผู้ชนะ

ตัวอย่างบัตรข้อความในแต่ละชุด

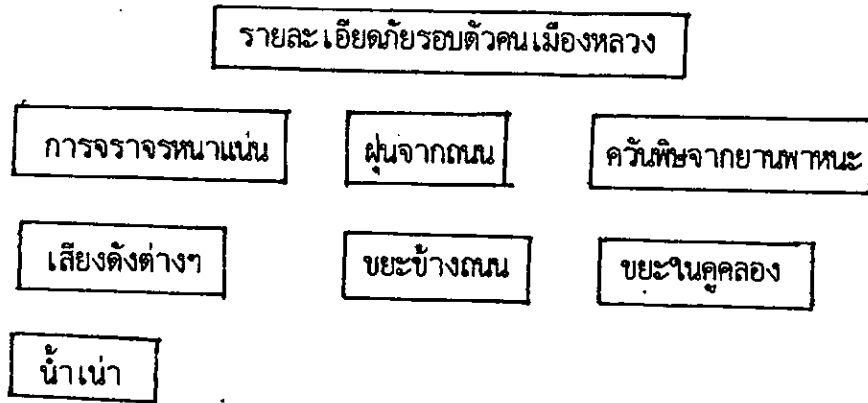
ชุดที่ 1

ชุดที่ 2

ชุดที่ 3

2. ตัวอย่างบทความเรื่อง การละเล่นของไทย

"คนไทยมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอน การเล่นธรรมดาที่มีอุปกรณ์และวิธีการเล่นจะไม่สนุกเท่าที่ควร ผู้ใหญ่จึงคิดถ้อยคำ ร้อยกรองเป็นบทร้อง ท่วงทำนอง จัดจังหวะการเดิน การเต้นให้งดงามยิ่งขึ้น การเล่นจึงกลายเป็นการละเล่นที่มีบทเจรจา บทร้องทำนองเข้ามาประกอบ เช่น งูกินหาง แม่ศรี โยนชิงช้า กระตั่วแทงควาย หรือกระตั่วแทงเสือ เมื่อถึงเทศกาลต่างๆ มีการละเล่นรื่นเริงตามประเพณี เช่น เล่นสละบ้าในวันสงกรานต์ เล่นเพลงแห่ดอกไม้เมื่อไปทำบุญที่วัด เล่นเพลงพืชมงคล เพลงเรือ เพลงลอยกระทง เพลงแห่นาค เป็นต้น"

(ตัดตอนมาจากสารานุกรม ฉบับเยาวชน เล่มที่ 13 เรื่อง การละเล่นของไทย)

แผนการสอนแผนที่ 8

เรื่อง ลักษณะรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบ จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การกล่าวถึงลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันในเนื้อความเป็นการนำเสนอรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบได้
2. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบได้

เนื้อหา

รูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบ มีลักษณะสำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

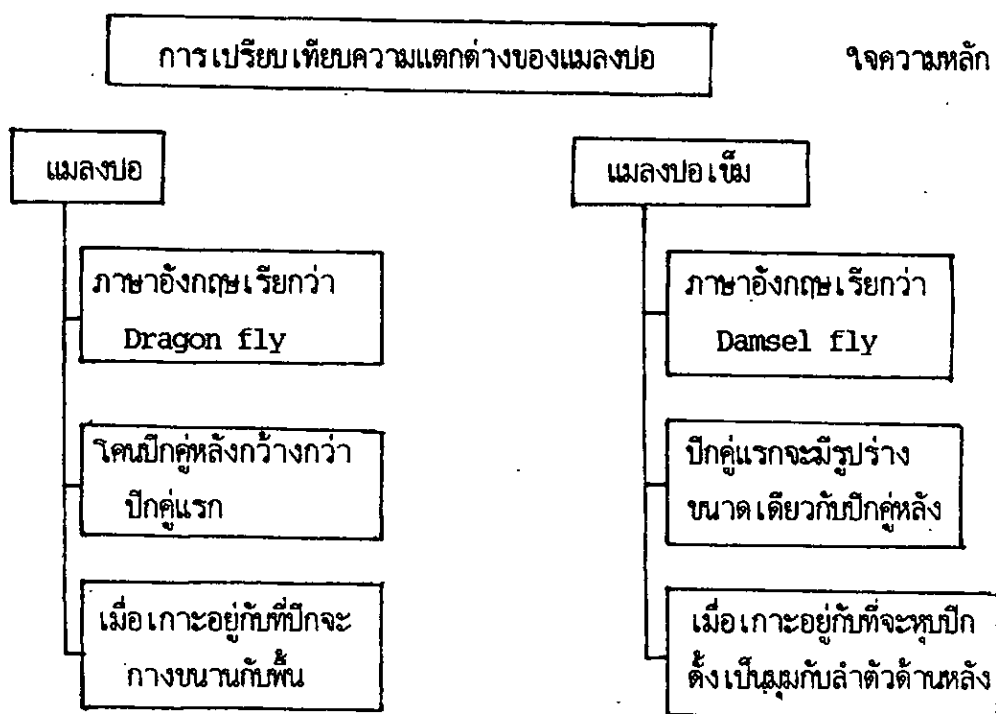
1. มักจะกล่าวถึงลักษณะของสิ่งของ 2 สิ่งหรือมากกว่านั้น
2. มักจะกล่าวถึงลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน
3. มักจะใช้คำว่า ส่วน, แบ่งเป็น, ต่างกับ, ที่เหมือนกัน, แตกต่างกัน ฯลฯ ในข้อความ

กิจกรรมการเรียนการสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม แข่งขันกันต่อแผนภูมิแสดงความหลักและรายละเอียดของเรื่อง แล้วนำผลงานติดบนกระดานเป็น 3 ชุด
<u>ขั้นสอน</u>	2. แจกตัวอย่างข้อความเรื่อง แมลงปอ...แมลงสีใส (ภาคผนวกท้ายแผน)
ให้นักเรียนอ่าน แล้วตอบคำถามดังนี้   - ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร (แมลงปอ) - ในเรื่องกล่าวถึงแมลงปอกี่ชนิด อะไรบ้าง (2 ชนิดคือ แมลงปอกับแมลงปอเข้ม)

- การกล่าวถึงลักษณะแมลงบอ 2 ชนิด กล่าวในลักษณะอย่างไร (เปรียบเทียบความแตกต่างกัน)
 - แมลงบอแตกต่างกับแมลงบอเฝืออย่างไรบ้าง
(แมลงบอจะมีปีกคู่หลังแตกต่างไปจากปีกคู่แรก ที่โคนปีกคู่หลังจะกว้างกว่าปีกคู่แรก แมลงบอเมื่อเกาะอยู่กับที่จะกางปีกขนานกับพื้น ส่วนแมลงบอเฝือตรงกับภาษาอังกฤษว่า Damselfly มีลักษณะดังนี้ ปีกคู่หลังมีรูปร่างและขนาดเดียวกับปีกคู่แรก เมื่อเกาะนิ่งอยู่กับที่จะหุบปีกตั้งเป็นมุมกับลำตัวด้านหลัง)
3. นำคำต่อนักเรียนมาช่วยกันเขียนเป็นแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

4. นำตัวอย่างและแผนภูมิทั้ง 4 แบบ (จากกิจกรรมข้อ 1 และ 3) ตีคบนกระดาน แล้วช่วยกันสรุปลักษณะรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบร่วมกัน

ขั้นสรุป

5. ช่วยกันสรุปบทเรียนดังนี้ "การนำเสนอข้อความโดยกล่าวถึงลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน เป็นการนำเสนอรูปแบบการเขียนแบบเปรียบเทียบ"

สื่อการเรียนรู้

1. เกมต่อแผนภูมิ
2. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 4 ตัวอย่าง
3. กระดาษบริฟ 1 แผ่น สำหรับทำแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

ภาคผนวก1. เกมต่อแผนภูมิจุดประสงค์

1. เพื่อความสนุกสนาน
2. เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน แบบการเปรียบเทียบ
3. เพื่อให้ประกอบการสอนอ่านภาษาไทย

อุปกรณ์

1. บัตรต่อแผนภูมิ (จิกซอร์) 3 ชุด
2. ตัวอย่างบทความจากแผนการสอนครั้งที่ 5

วิธีการเล่น

1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม แล้วให้ตัวแทนกลุ่มมารับบัตรต่อแผนภูมิ (จิกซอร์) กลุ่มละ 1 ชุด
2. ตัวแทนกลุ่มอ่านกติกาหน้าของให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
3. เมื่อพร้อมแล้วครูให้สัญญาณเริ่มเล่นเกม
4. กลุ่มใดที่นั่งประจำที่เรียบร้อยเป็นผู้ชนะ

2. ตัวอย่างบทความเรื่อง แมลงปอ....แมลงปีกใส

"ชาวไทยเราเรียกแมลงปอเป็นสองพวกคือ แมลงปอกับแมลงปอเข็ม แมลงปอที่คนไทยเรียกตรงกับภาษาอังกฤษว่า Dragon fly และแมลงปอเข็มตรงกับภาษาอังกฤษว่า Damselfly แมลงปอต่างกับแมลงปอเข็มตรงที่แมลงปอมีปีกคู่หลังมีรูปร่างแตกต่างไปจากปีกคู่แรกและโดยเฉพาะที่โคนปีกคู่หลังกว้างกว่าปีกคู่แรก แมลงปอเมื่อเกาะอยู่กับที่จะกางปีกขนานกับพื้น ส่วนแมลงปอเข็มนั้นปีกคู่หลังมีรูปร่างและขนาดเดียวกับปีกคู่แรก เมื่อเกาะนิ่งอยู่กับที่จะหุบปีกไปตั้งเป็นมุมกับลำตัวด้านหลัง"

(จากหนังสือคือจักรวาล เรื่อง แมลงปอ...แมลงปีกใส ของ ส. พุ่มสุวรรณ์)

แผนการสอนที่ 9

เรื่อง ลักษณะรูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ข้อความที่กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอวิธีการแก้ไขเป็นรูปแบบการเขียนรูปแบบปัญหาและข้อแก้ไข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของรูปแบบการเขียน แบบปัญหาและข้อแก้ไขได้
2. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไขได้

เนื้อหา

รูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข มีลักษณะสำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

1. มีการนำเสนอปัญหาก่อน
2. มีวิธีการแก้ไขปัญหา
3. บางทีจะเขียนในรูปแบบคำถามและคำตอบ
4. มักจะใช้คำต่อไปนี้ ทำให้เกิดปัญหา....., ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ.....ทำ, มีการแก้ไขปัญหา.....อย่างไร, แก้ไขได้ดังนี้..... ฯลฯ ในข้อความ

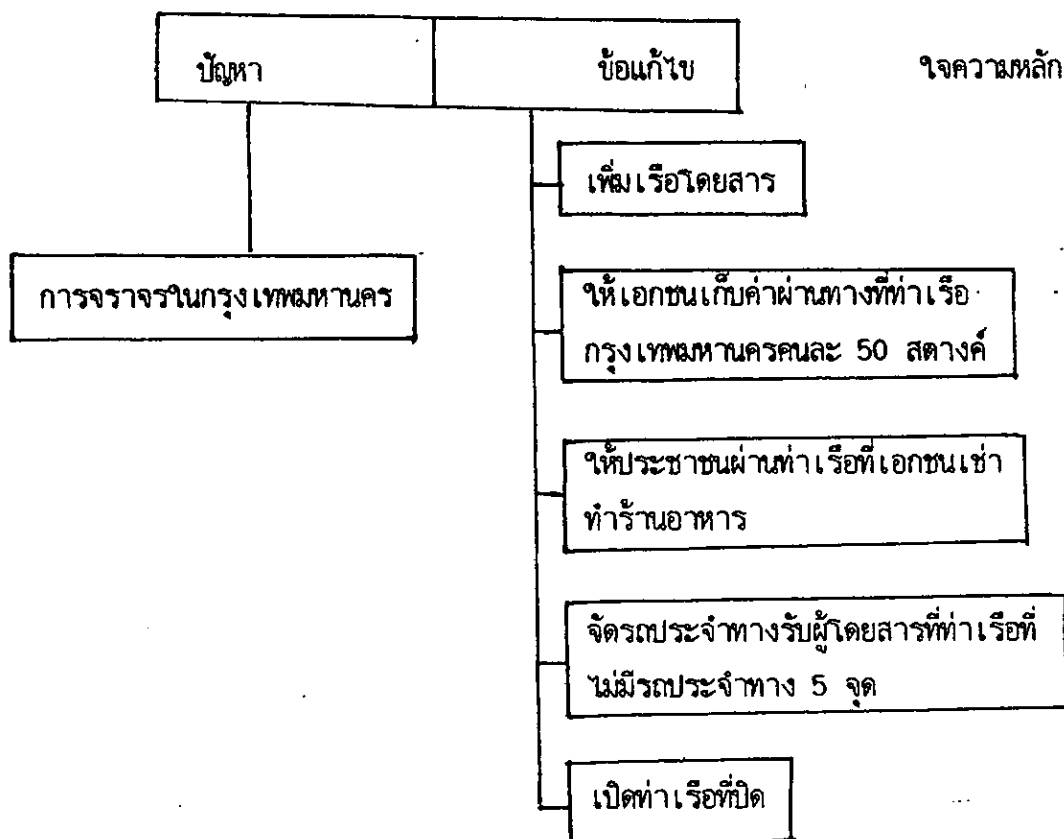
กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนเล่นเกมตามข้อความ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แล้วแข่งขันกัน จากนั้นนำผลงานติดไว้หน้าชั้น
2. แจกข้อความที่เป็นข่าวจากหนังสือสยาม จดหมายเหตุ เรื่อง ปัญหาจรรยา ให้นักเรียนอ่าน แล้วตอบคำถามดังนี้
 - ข่าวนี้อยู่เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร (ปัญหาการจรรยา)

- ข่าวนี้นี้เป็นการแถลงผลการประชุม พอจะสรุปได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวอะไร (แถลงผลการประชุมการแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร)
 - ได้มีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้าง (พิจารณาเพิ่มเรือโดยสาร, จัดหาเรือประจำทางรับผู้โดยสารที่ทำเรือ 5 จุด ที่ยังไม่มีเรือประจำทาง, กำหนดให้ท่าเรือของกรุงเทพมหานครที่ให้เอกชนเช่าเก็บค่าผ่านทางคนละ 50 สตางค์, ท่าเรือที่ให้เอกชนเช่าทำร้านอาหาร ควรให้ประชาชนผ่านลงได้ และให้เปิดท่าเรือที่ปิด)
3. นำคำตอบของนักเรียนมาช่วยกันเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง

ขั้นสรุป

4. นำตัวอย่างข้อความและแผนภูมิทั้ง 4 ชุด (จากกิจกรรมที่ 1 และ 3) ติดบนกระดาน แล้วช่วยกันสรุปลักษณะรูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข
5. ช่วยกันสรุปบทเรียนดังนี้ "ข้อความที่มีการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นเป็นลักษณะข้อความที่ใช้รูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข"

สื่อการเรียนรู้

1. เกมตามล่าข้อความ
2. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 4 ตัวอย่าง
3. กระดาษบรูฟสำหรับทำแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

ภาคผนวก1. เกมความล่าข้อความจุดประสงค์

1. เพื่อความสนุกสนาน
2. เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียนแบบปัญหาและข้อแก้ไข
3. เพื่อใช้ประกอบการสอนอ่านภาษาไทย

อุปกรณ์

1. ตัวอย่างบทความจากแผนการสอนครั้งที่ 4
2. บัตรข้อความที่เป็นแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของบทความทั้ง 3 เรื่อง

วิธีการเล่น

1. ครูจัดบัตรข้อความไว้ในที่ต่างๆ ในห้องเรียน
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม
3. ครูชี้แจงกติกาการเล่น
4. ให้ตัวแทนกลุ่มมารับบทความจากครู
5. เมื่อนักเรียนพร้อมครูให้สัญญาณเริ่มเล่น
6. กลุ่มใดทำได้เรียบร้อยแล้วนั่งประจำที่ก่อนถือว่าเป็นกลุ่มชนะ

2. ตัวอย่างข้อความข่าวเรื่อง ปัญหาการจราจร

19 กุมภาพันธ์ 2533

"ปัญหาการจราจร นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการมหาดไทย แดลงผลการประชุม คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานครว่า ที่ประชุมได้พิจารณาให้เพิ่มเรือโดยสาร จากจังหวัดนนทบุรีถึงถนนตกกรุงเทพฯ ให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จัดหารถประจำทางรับผู้โดยสารที่ทำเรือ 5 จุด ที่ยังไม่มีรถประจำทางและกำหนดให้ท่าเรือของเอกชนเช่า เก็บค่าผ่านท่าคนละ 50 สตางค์ ส่วนท่าเรือที่ให้เอกชนเช่าทำร้านอาหารควรให้ประชาชนผ่านลงเรือได้ รวมทั้งให้เปิดท่าเรือที่ปิดอยู่ด้วย

(คัดมาจาก สยามจดหมายเหตุ ปีที่ 15 ฉบับที่ 8)

แผนการสอนแผนที่ 10

เรื่อง ลักษณะรูปแบบการเขียนแบบเหตุ-ผล จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

ข้อความที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดและผลของสาเหตุนั้นเป็นลักษณะของการนำเสนอรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล
2. เมื่อกำหนดข้อความให้หลายๆ ข้อความ นักเรียนสามารถเลือกข้อความที่มีรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล
3. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผลได้

เนื้อหา

รูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล มีลักษณะสำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

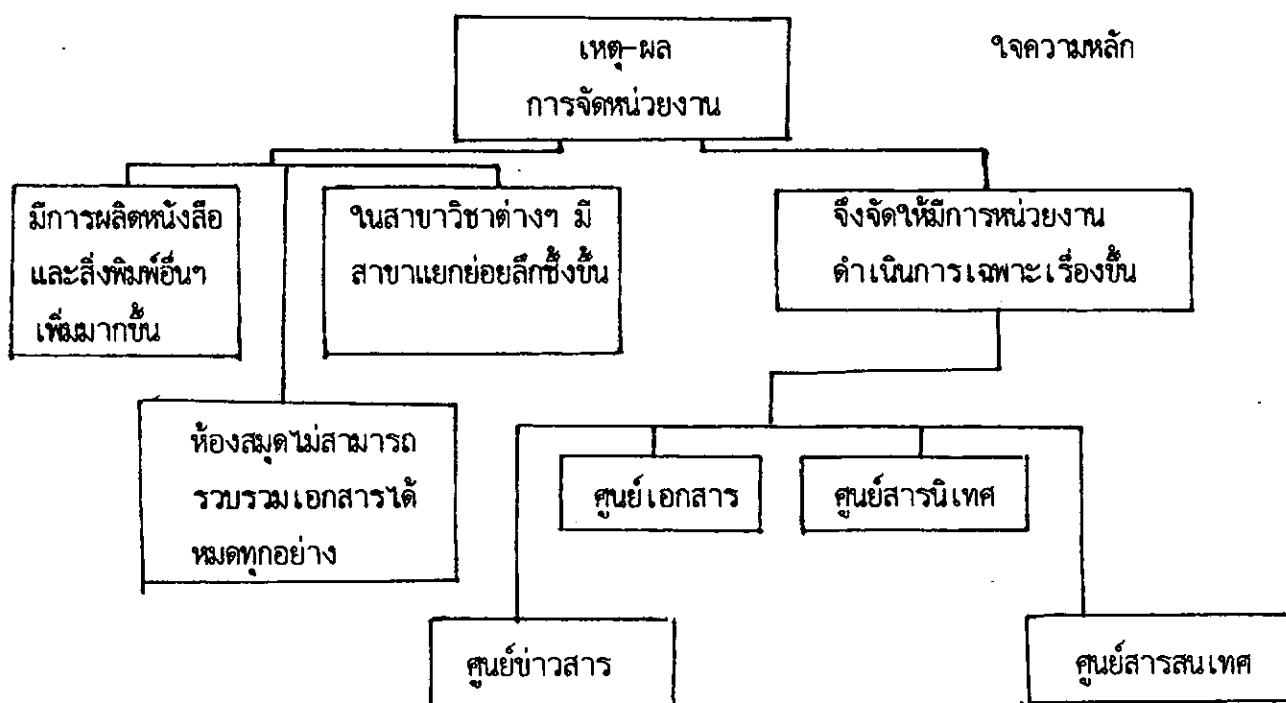
1. มักจะใช้คำต่อไปนี้ เนื่องจาก เพราะเหตุนี้ จากสาเหตุดังกล่าว เนื่องจาก ฯลฯ อยู่ในข้อความ
2. ส่วนมากจะมีการกล่าวถึงสาเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน แล้วจึงจะตามด้วยผลที่เกิดจากสาเหตุนั้น
3. ลักษณะข้อความจะมี 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสาเหตุกับส่วนที่เป็นผลตามมา

กิจกรรมการเรียนการสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้เล่นเกมหาคู่ จากนั้นนำผลงานที่ได้จากการเล่นเกมมาติดบนกระดานทั้ง 3 ชุด
<u>ขั้นสอน</u>	2. แจกข้อความเรื่อง ห้องสมุด (ภาคผนวกท้ายแผน) ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามโดยใช้คำถามดังนี้

- เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (หน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง)
 - ในเรื่องกล่าวถึงหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่องในลักษณะใด (สาเหตุที่ต้องมีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง)
 - มีเหตุอะไร ที่ทำให้ต้องมีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่องขึ้น
(มีการผลิตหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นมีปริมาณเพิ่มขึ้น, ในสาขาวิชาต่างๆ มีสาขาแยกย่อยละเอียดลึกซึ้งขึ้น, ห้องสมุดไม่สามารถจะรวบรวมเอกสารได้หมดทุกอย่าง)
 - ด้วยสาเหตุข้างต้นนี้ จึงเกิดผลอย่างไรขึ้น (จัดให้มีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง)
 - ใจความหลักของเรื่องคืออะไร (เหตุผลของการจัดให้มีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง)
3. นำคำตอบที่ได้มาช่วยกันเขียนเป็นแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียด

4. นำตัวอย่างแผนภูมิทั้ง 4 ตัวอย่าง จากกิจกรรม 1 และ 3) ดัดแปลงกระดาน แล้วช่วยกันสรุปลักษณะรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุ-ผลร่วมกัน
- ขั้นสรุป 5. ช่วยกันสรุปบทเรียนดังนี้ "การนำเสนอข้อความโดยกล่าวถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เป็นการนำเสนอในรูปแบบการเขียนแบบแสดงเหตุผล"

สื่อการเรียนรู้

1. เกมหาคู่
2. ตัวอย่างข้อความจากบทความ 4 ตัวอย่าง
3. กระดาษบรูฟ สำหรับทำแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

ภาคผนวก

1. เกมตามหาหัวใจ

จุดประสงค์

1. เพื่อความสนุกสนาน
2. เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียนแบบเหตุผล
3. เพื่อให้ประกอบการสอนอ่านภาษาไทย

อุปกรณ์

1. ตัวอย่างบทความจากแผนการสอนครั้งที่ 6
2. บัตรข้อความที่เป็นรายละเอียดของแผนภูมิใจความหลักและรายละเอียดของบทความทั้ง 3 เรื่อง

วิธีการเล่น

1. เลือกนักเรียนมา 3 คน เพื่อเป็นตัวแทนของข้อความทั้ง 3 เรื่อง
2. แจกบัตรข้อความให้นักเรียนทุกคน
3. ครูชี้แจงกติกา
4. เมื่อนักเรียนพร้อมครูให้สัญญาณเริ่มเล่น
5. หัวใจของกลุ่มใดครบก่อนกลุ่มนั้นชนะ

2. ตัวอย่างข้อความเรื่องห้องสมุด

"ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากการผลิตหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ โดยเฉพาะวารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย และรายงานการประชุมทางวิชาการ มีปริมาณเพิ่มขึ้นมากมาย แต่ละสาขาวิชามีสาขาแยกย่อยเป็นรายละเอียดลึกซึ้ง จึงยากที่ห้องสมุดแห่งใดแห่งหนึ่งจะรวบรวมเอกสารเหล่านี้ได้หมดทุกอย่าง และให้บริการได้ทุกอย่างครบถ้วน จึงเกิดมีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง หน่วยงานเหล่านี้เรียกว่าศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข่าวสาร หรือศูนย์สารนิเทศ ซึ่งศูนย์เหล่านี้ บางศูนย์เป็นเอกเทศ บางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด บางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานเช่นเดียวกับห้องสมุดเฉพาะ (ปรับปรุงข้อความมาจากสารานุกรมฉบับเยาวชน เรื่องห้องสมุด)

แผนการสอนแผนที่ 11
เรื่อง ทบทวนรูปแบบการเขียนทั้ง 4 แบบ จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

เนื้อหาในเรื่องราวที่อ่านโดยทั่วไปจะมีรูปแบบการเขียนแตกต่างกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถแยกประเภทเรื่องราวที่มีรูปแบบการเขียนต่างกันได้
2. สามารถบอกใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้

เนื้อหา

ทบทวนรูปแบบโครงสร้างระดับย่อทั้ง 4 แบบ

กิจกรรมการเรียนรู้

ให้นักเรียนเล่นเกมตามล่า

สื่อการเรียนรู้

1. เกมตามล่า

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่นเกม

ภาคผนวก

เกมตามล่า

จุดประสงค์

1. เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน
2. เพื่อความสนุกสนาน
3. เพื่อใช้ประกอบการสอนอ่านภาษาไทย

อุปกรณ์

1. บัตรข้อความ 20 บัตร

วิธีการเล่น

1. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม
2. ครูจับบัตรข้อความทั้ง 20 บัตร แล้วแจกให้กลุ่มที่ละใบจนครบ 3 ใบ ต่อ 1 กลุ่ม ส่วนที่เหลือ วางคว่ำไว้ที่กลางวง
3. จับฉลากว่ากลุ่มใดเป็นผู้เริ่มเล่นแล้วให้เวียนขวา
4. แต่ละกลุ่มอ่านข้อความที่ตนเองได้ทั้ง 5 ใบ
5. ให้กลุ่มเริ่มเล่น หยิบบัตรข้อความที่วางคว่ำไว้ใบแรกสุด นำบัตรมาอ่านดูว่า เข้ากับบัตรที่ตนเองหรือไม่ ถ้าไม่ต้องการให้ทั้งลงกลางวงโดยให้หงายขึ้น
6. กลุ่มขวามีสมาธิอ่านบทความ มีกลุ่มที่ 1 ทั้งไว้ถ้าพอใจก็หยิบขึ้นมาแล้วทั้งบัตรข้อความในมือทั้งใบหนึ่ง หรือถ้าไม่พอใจก็หยิบบัตรที่คว่ำขึ้นมาอ่าน ถ้าไม่ต้องการก็ทั้งลงใบ
7. เวียนทำเช่นนั้นจนครบทุกกลุ่ม แล้วเริ่มกลุ่มใหม่อีก
8. กลุ่มใดที่ข้อความครบแบบเดียวกันทั้ง 4 รูปแบบกลุ่มนั้นชนะ ส่วนที่เหลือก็เล่นแข่งกันไปจนให้เหลือกลุ่มสุดท้าย
9. หาวิธีลงโทษกลุ่มที่สุดท้าย

แผนการสอนที่ 12

เรื่อง ทดสอบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน

แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องรูปแบบการนำเสนอข้อความ

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในช่องว่างตามที่กำหนดให้

1. โดยทั่วไปข้อความในแต่ละย่อหน้าจะมีส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ
 1..... 2.....
2. การนำเสนอข้อความในแต่ละย่อหน้า จะนำเสนอในรูปแบบเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

3. รูปแบบในการนำเสนอข้อความมีรูปแบบต่างกันดังนี้
 1.....
 2.....
 3.....
 4.....
4. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามท้ายข้อความนั้น
 ก. "เด็กทุก ๆ คน ควรเรียนรู้หลักใหญ่ ๆ ของการปฐมพยาบาลเรียนรู้วิธีปฐมพยาบาลอย่างง่าย ๆ ต้องเรียนรู้ให้สามารถปฏิบัติได้จริงในเวลาฉุกเฉิน เพื่อเป็นการช่วยเหลือหรือช่วยชีวิตคนที่ได้รับบาดเจ็บ"
 ข้อความนี้ ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....
 ข. "การปฐมพยาบาลที่เด็ก ๆ ควรเรียนรู้ได้แก่ การห้ามเลือดจากบาดแผล การตกแต่งบาดแผลทั่วไป การฉายปอดเมื่อพบคนหยุดหายใจ การช่วยเหลือคนเป็นลม การช่วยเหลือคนถูกไฟฟ้าคุดคนถูกไฟไหม้ เป็นต้น"
 ข้อความนี้ ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

ค. "ผีเสื้อกลางคืนมีรูปร่างลักษณะบางอย่างแตกต่างจากผีเสื้อกลางวัน คือมี ลำตัวอ้วนกว่า สั้นกว่า ปีกผีเสื้อกลางวันมีลวดลาย สีเข้ม สดใส สะดุดตา และงดงามกว่า ส่วน ผีเสื้อกลางคืนจะมีสีคล้ำ ๆ มัว ๆ เวลาเกาะนิ่ง ผีเสื้อกลางวันจะชูปีกตั้งตรงขึ้นบนหลังลำตัว แต่ผีเสื้อกลางคืนจะเกาะนิ่งโดยทาบปีกตกลงข้าง ๆ ลำตัว คล้ายกระโจมผ้าใบที่กางไว้"

ข้อความนี้ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

ง. "เหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุนั้นมีหลายประการ การไม่ระมัดระวังตัว ไม่ป้องกัน เหนือร้ายล่วงหน้า ความประมาทเลินเล่อ ไม่รู้วิธีใช้เครื่องมือเครื่องใช้อย่างถูกต้อง สิ่งเหล่านี้ เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ๆ และบ่อยครั้ง"

ข้อความนี้ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

จ. "งูมี 2 ประเภท คือ งูมีพิษ และงูไม่มีพิษ เมื่อถูกกัดจะมีอาการแตกต่างกัน ถ้างูมีพิษกัดจะปรากฏรอยเขี้ยวงูเป็น 2 จุด และมีอาการของพิษ ภายใน 10 นาที ส่วนงูไม่มี พิษ รอยฟันบนผิวหนังจะเรียงเป็นแถว ถ้าถูกงูไม่มีพิษกัดจะมีอาการบวมของผิวหนังเพียงเล็กน้อย เท่านั้น ไม่ปรากฏอาการทั่วไปที่รุนแรง"

ข้อความนี้ ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

ฉ. "ยาไม่ได้มาตรฐาน ยาปลอม ยาที่มีตัวยาไม่ครบ ขนานตามที่ระบุไว้ในฉลาก ยาที่มีปริมาณมากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ยาเสื่อมคุณภาพ ยาเสื่อมสภาพหรือยาที่หมดอายุ ยา พวกนี้ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ คือทำให้โรคเดิมไม่หาย โรคกำเริบมากขึ้น มีโรคแทรกซ้อน หรือ ถูกพิษจากสารปนเปื้อนหรือจากยาเสื่อมสภาพ อาจจะทำให้ผู้ป่วยถึงตายได้"

ข้อความนี้ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

ช. "ทุก ๆ วัน เราจะต้องรู้จักรักษาสุขภาพอนามัย แปร่งฟันให้สะอาดทุกเช้า และก่อนนอน อาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาดทุกวัน รักษาเล็บมือเล็บเท้าให้สะอาด และหมั่นตัดให้สั้นอยู่เสมอ สวมเสื้อผ้าที่สะอาด ออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอจะต้องมีเวลาอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง"

ข้อความนี้ ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

ช. "โรคนี้ชหลายชนิดที่เกิดจากเชื้อไวรัสหรือไมโคพลาสมา มีแมลงพวกเพลี้ยจักจั่น เพลี้ยกระโดด แมลงหวี่ขาว เป็นต้นนำเชื้อโรค และถ่ายทอดไปยัง ปกติไก่เลี้ยงหรือที่แมลงบินไปถึง ฉะนั้นการฉีดยาฆ่าแมลงเป็นครั้งคราวจะช่วยลดการระบาดของโรคได้"

ข้อความนี้ ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความแบบ.....

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทักษะภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มทดลอง

วันที่ 2 ฝึกยุทธวิธีการอ่าน

ตั้งแต่คาบที่ 25-50

จำนวน 26 คาบ 11 แผน

แผนการสอนแผนที่ 13

เรื่อง ทบทวนรูปแบบการเขียนหรือรูปแบบโครงสร้างระดับยอด จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

รูปแบบการเขียนหรือรูปแบบโครงสร้างระดับยอดมี 4 รูปแบบ มีลักษณะการนำเสนอแตกต่างกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของข้อเขียนในรูปแบบโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบได้
2. นักเรียนสามารถสรุปลักษณะสำคัญของข้อเขียนในรูปแบบโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบได้

เนื้อหา

"รูปแบบการเขียนหรือรูปแบบโครงสร้างระดับยอดมี 4 รูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะการนำเสนอเรื่องแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1. การอธิบายรายละเอียด มีลักษณะการนำเสนอโดยการอธิบายรายละเอียดของสิ่งที่กำลังกล่าวถึง จึงมักจะใช้คำว่า เช่น, ต่อไปนี้, ได้แก่, คือ, ดังนี้ เป็นต้น
2. การเสนอปัญหาและข้อแก้ไขมีลักษณะการนำเสนอโดยการกล่าวถึงปัญหาของเรื่องและให้แนวทางแก้ไขปัญหานั้นจึงมักจะใช้คำว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น, ก่อให้เกิดปัญหา, มีการแก้ไข้ปัญหา, ได้เสนอแนวทางแก้ไขดังนี้ เป็นต้น
3. การเปรียบเทียบมีลักษณะการนำเสนอโดยกล่าวถึงลักษณะของ 2 สิ่งขึ้นไป แล้วนำมาเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย หรือลักษณะที่แตกต่างกัน, เหมือนกัน, จึงมักจะใช้คำว่า มีข้อดีคือ, มีข้อเสียคือ..., ลักษณะที่เหมือนกันคือ, ที่แตกต่างกันคือ, เปรียบเทียบข้อแตกต่างกันมีดังนี้..... เป็นต้น
4. การแสดงเหตุผล มีลักษณะการนำเสนอโดยจะกล่าวถึงสาเหตุหรือเรื่องที่เกิดขึ้นก่อน แล้วจึงกล่าวถึงผลที่ตามมาจึงมักจะใช้คำว่า เนื่องจาก, เพราะ, เพราะเหตุนี้, จากสาเหตุนี้, เนื่องด้วย, จึงเป็นผลทำให้, จึงทำให้ เป็นต้น

จากรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 รูปแบบนี้ผู้อ่านควรมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ก่อนที่จะอ่านเรื่องราวต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. สอนทราบบทแบบการเขียนทั้ง 4 รูปแบบ
<u>ขั้นสอน</u>	2. แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม แล้วจับฉลากเลือกรูปแบบที่ให้ศึกษา
3. ให้นักหน้ากลุ่มมารับบทความที่ได้ศึกษามาแล้วให้นักหน้ากลุ่มละ 4 เรื่อง แล้วสรุปลักษณะการนำเสนอเรื่องจาก 4 เรื่องที่ให้ศึกษา
4. ส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
<u>ขั้นสรุป</u>	5. ครูแก้ไขแล้วสรุปลักษณะที่สำคัญของแต่ละรูปแบบข้อเขียน

สื่อการเรียนรู้

1. บทความหรือเรื่องราวจำนวน 16 เรื่องที่ได้ศึกษาในขั้นรู้จักรูปแบบ
2. กระดาษสำหรับเขียนสรุปลักษณะสำคัญของข้อเขียนแต่ละรูปแบบ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานร่วมกัน
2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น
3. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนแผนที่ 14

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านขั้นวิเคราะห์เรื่อง จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์เรื่องคือการจำแนกลักษณะการนำเสนอเรื่องราว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะการนำเสนอเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถสรุปหลักของการวิเคราะห์เรื่องได้

เนื้อหา

แบบฝึกการวิเคราะห์เรื่อง (ภาคผนวกท้ายแผน)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนลักษณะการนำเสนอเรื่องทั้ง 4 รูปแบบ
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูแนะนำวิธีการทำแบบฝึกดังนี้ - อ่านเรื่อง - สังเกตคำในบทความ - แยกแยะลักษณะการนำเสนอเรื่องราวตรงกับรูปแบบการเขียนแบบใด 3. ครูยกตัวอย่างวิธีการวิเคราะห์เรื่อง 4. นักเรียนจับคู่ทำกิจกรรมฝึกวิเคราะห์เรื่องร่วมกัน 5. นำเสนอผลงานหน้าชั้นพร้อมทั้งแก้ไข
<u>ขั้นสรุป</u>	6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักของการวิเคราะห์เรื่อง

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างแบบฝึก
2. แบบฝึก 2 แบบฝึก

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำแบบฝึก
2. สังเกตจากการสรุปหลักการวิเคราะห์

ภาคผนวก ตัวอย่างแบบฝึก

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตรวจสอบคุณลักษณะของเรื่องว่าตรงกับข้อใด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อคุณลักษณะนั้น

ถ้าหิวยุเรียมมากเกินไปจนกำหนด จะทำให้โคตายได้เนื่องจากก๊าซแอมโมเนียที่เกิดขึ้นในกระเพาะรูเมน (กระเพาะผ้าขี้ริ้ว) เกิดขึ้นเร็วมาก จนจุลินทรีย์นำไปใช้ไม่ทัน ก็ถูกดูดซึมเข้ากระแสโลหิตมากเกินไปก็มีพิษต่อระบบประสาททำให้โคตาย เริ่มจาก น้ำลายไหล หายใจขัด กล้ามเนื้อกระตุก ท้องอืด มีอาการทางประสาท ล้มลงนอน และตายในที่สุด

ข้อใดเป็นคุณลักษณะของเรื่องข้างต้นนี้

- ☐ 1. มีการอธิบายรายละเอียดของสิ่งที่กล่าวถึง โดยการยกตัวอย่างหรือมีการใช้คำว่า เช่น, ดังต่อไปนี้, เป็นต้น, ได้แก่, คือ, เป็นต้น
- ☐ 2. มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งที่กล่าวถึง 2 สิ่งขึ้นไปหรือมีการใช้คำว่า มีลักษณะที่เหมือนกันคือ....., มีข้อแตกต่างกันดังนี้..... เป็นต้น
- ☐ 3. มีการกล่าวถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขของสิ่งที่กล่าวถึงไปในเรื่องหรือมีการใช้คำว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือก่อให้เกิดปัญหา, มีการแก้ไขปัญหา, ได้เสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้ เป็นต้น
- ☐ 4. มีการกล่าวถึงเหตุและสาเหตุของสิ่งที่กล่าวถึงในเรื่องและผลที่เกิดขึ้น เกิดจากเหตุหรือสาเหตุนี้มีการใช้คำว่า เนื่องจาก, เพราะ, เพราะเหตุนี้, จากสาเหตุนี้, เนื่องด้วย, จึงเป็นผลทำให้, จึงทำให้ เป็นต้น

แบบฝึกที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตรวจสอบคุณลักษณะของเรื่องว่าตรงกับข้อใด ให้นำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อคุณลักษณะนั้น

ปัจจุบัน เกษตรกรมีการใช้สารกำจัดแมลงอย่างมากมาย และใช้อย่างไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาแมลงดื้อต่อสารกำจัดแมลงขึ้น เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช ทั่วๆ ที่เมื่อก่อนนี้ใช้เพียงปริมาณเล็กน้อย แมลงก็ตายลงแล้ว บัณฑิตกล่าวเกษตรกรแก้ไขได้ โดยการศึกษาหาวิธีการใช้สารกำจัดแมลงอย่างถูกต้องดังนี้

1. ใช้สารกำจัดแมลงที่ถูกต้องชนิดของแมลง
2. ใช้ให้ถูกขนาดและถูกวิธี
3. ใช้เวลาที่เหมาะสมในการฉีดพ่นสารกำจัดสาร

นอกจากนี้ การรู้จักอุปนิสัยของแมลงศัตรูพืชจะเป็นการดีมาก ซึ่งทั้งนี้เกษตรกรอาจขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เกษตรในท้องถิ่น

ข้อใด เป็นคุณลักษณะของเรื่องข้างต้นนี้

- ☐ 1. มีการอธิบายรายละเอียดของสิ่งที่กล่าวถึง โดยการยกตัวอย่างหรือมีการใช้คำว่า เช่น, ดังต่อไปนี้, เป็นต้น, ได้แก่, คือ, เป็นต้น
- ☐ 2. มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งดังกล่าวถึง 2 สิ่งขึ้นหรือมีการใช้คำว่า มีลักษณะที่เหมือนกันคือ....., มีข้อแตกต่างกันดังนี้..... เป็นต้น
- ☐ 3. มีการกล่าวถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขของสิ่งที่กล่าวถึงไปในเรื่องหรือมีการใช้คำว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือก่อให้เกิดปัญหา, มีการแก้ไขปัญหา, ได้เสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้ เป็นต้น
- ☐ 4. มีการกล่าวถึงเหตุและสาเหตุของสิ่งที่กล่าวถึงในเรื่องและผลที่เกิดขึ้น เกิดจากเหตุหรือสาเหตุนั้นมีการใช้คำว่า เนื่องจาก, เพราะ, เพราะเหตุนี้, จากสาเหตุนี้, เนื่องด้วย, จึงเป็นผลทำให้, จึงทำให้ เป็นต้น

แบบฝึกที่ 2

คำสั่ง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องข้างล่างนี้ แล้วตรวจสอบคุณลักษณะของเรื่องว่าตรงกับข้อใด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อคุณลักษณะนั้น

เวลาที่เหมาะสมในการจัดทําสารกําลังจัดแมลง ควรจะกระทำในตอนเช้าและตอนเย็น เพราะตอนเช้ามีน้ำค้างเกาะอยู่บนใบพืช สารเคมีจะเกาะบนใบพืชได้ดี ไม่ควรจัดทําสารเคมีในขณะอากาศร้อนเพราะสารกําลังจัดแมลงชนิดดูดซึมผ่านผิวหนังมากขึ้น อาจเกิดการแพ้พิษของสารกําลังจัดแมลงได้ และขณะที่ฝนตกไม่ควรจัดทําสารกําลังจัดแมลงเพราะฝนจะชะล้างสารเคมีออกจากใบพืชหมด

ข้อใดเป็นคุณลักษณะของเรื่องข้างต้นนี้

- ☐ 1. มีการอธิบายรายละเอียดของสิ่งที่กล่าวถึง โดยการยกตัวอย่างหรือมีการใช้คำว่า เช่น, ดังต่อไปนี้, เป็นต้น, ได้แก่, คือ, เป็นต้น
- ☐ 2. มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งที่กล่าวถึง 2 สิ่งขึ้นไปหรือมีการใช้คำว่า มีลักษณะที่เหมือนกันคือ....., มีข้อแตกต่างกันดังนี้..... เป็นต้น
- ☐ 3. มีการกล่าวถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขของสิ่งที่กล่าวถึงไปในเรื่องหรือมีการใช้คำว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือก่อให้เกิดปัญหา, มีการแก้ไขปัญหา, ได้เสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้ เป็นต้น
- ☐ 4. มีการกล่าวถึงเหตุและสาเหตุของสิ่งที่กล่าวถึงในเรื่องและผลที่เกิดขึ้น เกิดจากเหตุหรือสาเหตุนี้มีการใช้คำว่า เนื่องจาก, เพราะ, เพราะเหตุนี้, จากสาเหตุนี้, เนื่องด้วย, จึงเป็นผลทำให้, จึงทำให้ เป็นต้น

แผนการสอนที่ 15

เรื่อง ฝึกยุทธวิธีการอ่านขั้นวิเคราะห์เรื่องโดยตั้งคำถาม จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์เรื่องโดยการตั้งคำถามคือ การจำแนกลักษณะการนำเสนอเรื่องราว โดยการตั้งคำถามให้ตรงกับรูปแบบการนำเสนอเรื่อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องราวให้ตรงกับรูปแบบการนำเสนอเรื่อง
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะคำถามที่ใช้ในถามเรื่องราวตามรูปแบบโครงสร้างระดับยอด

เนื้อหา

คำถามที่ใช้ในการวิเคราะห์เรื่องมี 4 ลักษณะตามรูปแบบโครงสร้างระดับยอดคือ

1. การอธิบายรายละเอียด คำถามมีลักษณะดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - มีอะไรบ้างในเรื่องนี้
 - เรื่องนี้กล่าวถึงสิ่งใด
 - ในเรื่องมีใครบ้าง
 - เขาทำอะไรบ้าง
2. การเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา คำถามมีลักษณะดังนี้
 - เรื่องนี้กล่าวถึงปัญหาอะไร
 - เกิดปัญหาอะไรขึ้น
 - ได้แก้ไขปัญหายังไง
 - สรุปปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร
 - สรุปข้อแก้ไขปัญหามีอะไรบ้าง

ฯลฯ

3. การให้เหตุ-ผล (เหตุการณ์ก่อน-หลัง) คำถามมีลักษณะดังนี้

- สาเหตุของเรื่องคืออะไร
- เกิดเหตุอะไรขึ้นก่อน
- มีผลตามมาอย่างไร
- เรื่องนี้มีสาเหตุเกิดจากอะไร
- มีผลอย่างไรบ้าง

ฯลฯ

4. การเปรียบเทียบคำถามมีลักษณะดังนี้

- เรื่องนี้กล่าวถึงสิ่งใด
- ได้เปรียบเทียบสิ่งใด
- มีสิ่งที่แตกต่างกันอะไรบ้าง
- มีสิ่งที่เหมือนกันอะไรบ้าง

ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4

ขั้นสอน

2. ครูแนะนำลักษณะคำถามของรูปแบบโครงสร้างระดับยอดทั้ง 4 รูปแบบ
3. ครูยกตัวอย่างวิธีการตั้งคำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องโดยใช้เรื่องที่สอนในแผนการสอนที่ 14
4. นักเรียนจับคู่ทำกิจกรรมฝึกวิเคราะห์เรื่องโดยตั้งคำถาม โดยใช้บทความที่กำหนดให้ (ในภาคผนวก)
5. นำเสนอผลงานพร้อมทั้งแก้ไข

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการวิเคราะห์เรื่องโดยการตั้งคำถามจะช่วยให้เราสามารถจำแนกลักษณะของการนำเสนอเรื่องได้

สื่อการเรียนรู้

1. แผ่นผังแสดงลักษณะคำถามทั้ง 4 รูปแบบ
2. บทความ 2 บทความ (ภาคผนวก)
3. กระดาษสำหรับให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถาม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตั้งคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

รูปร่างของผีเสื้อประกอบด้วย ลำตัวซึ่งไม่มีโครงกระดูกอยู่ภายใน มีขาหกขา เช่นเดียวกับแมลงชนิดอื่นๆ ลำตัวเป็นวงแหวนหลายวงเชื่อมต่อกันด้วยเยื่อบางๆ ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้ลำตัวเคลื่อนไหวได้สะดวก ผีเสื้อมีปีกสองคู่ ปีกคู่หลังจะมีขนาดเล็กกว่าปีกคู่หน้า

การสูดควันรด สูดละอองยาฆ่าแมลง รับประทานสัสมอาหารที่เป็นพิษ เสพสิ่งเสพติด เช่น เหล้า เบียร์ บุหรี่ ผีน ยาเฮอร์อีน ทำให้เกิดโรคเอดส์ ตับ สมอง หัวใจ และกระเพาะอาหารได้

แผนการสอนที่ 16

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านขั้นเขียนแผนภูมิ จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเขียนแผนภูมิ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการฝึกยุทธวิธีการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิจากเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของแผนภูมิแต่ละรูปแบบโครงสร้างระดับยอดได้

เนื้อหา

หลังจากที่วิเคราะห์เรื่องที่อ่านว่าใช้รูปแบบโครงสร้างระดับยอดรูปแบบใด ผู้อ่านควรจะนำเรื่องที่อ่านมาเขียนแผนภูมิตามลักษณะการนำเสนอเรื่อง ซึ่งแต่ละรูปแบบโครงสร้างระดับยอดจะมีลักษณะของแผนภูมิแตกต่างกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนลักษณะของการนำเสนอเรื่องแต่ละรูปแบบ
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูแนะนำแผนภูมิของโครงสร้างระดับยอดแต่ละรูปแบบ 3. ครูสาธิตวิธีการเขียนแผนภูมิจากเรื่องที่อ่านโดยใช้เรื่องจากแผนการสอนที่ 14 4. นักเรียนจับคู่ฝึกเขียนแผนภูมิจากเรื่อง (ในภาคผนวก) 5. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งแก้ไข
<u>ขั้นสรุป</u>	6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของแผนภูมิแต่ละรูปแบบ

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดทั้ง 4 รูปแบบ
2. บทความ (ภาคผนวก)
3. กระดาษสำหรับให้นักเรียนฝึกเขียนแผนภูมิ

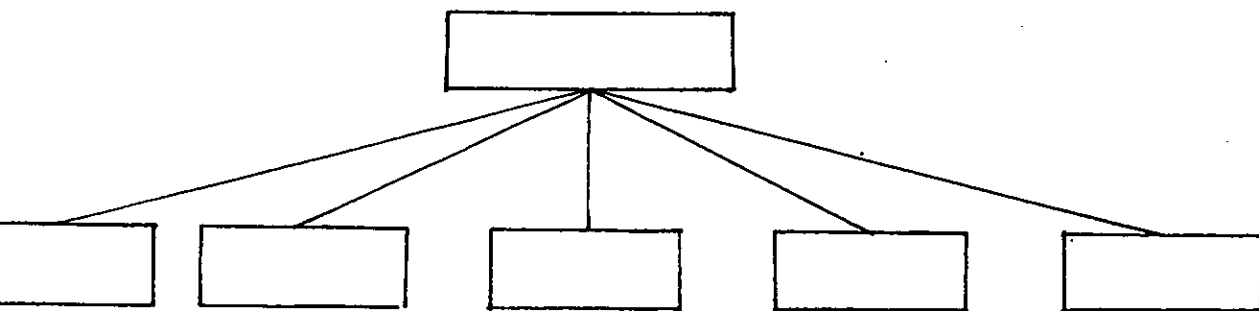
การวัดผลประเมินผล

1. สืบเกิดจากการเขียนแผนภูมิ
2. สืบเกิดจากการสรุปร่วมกัน

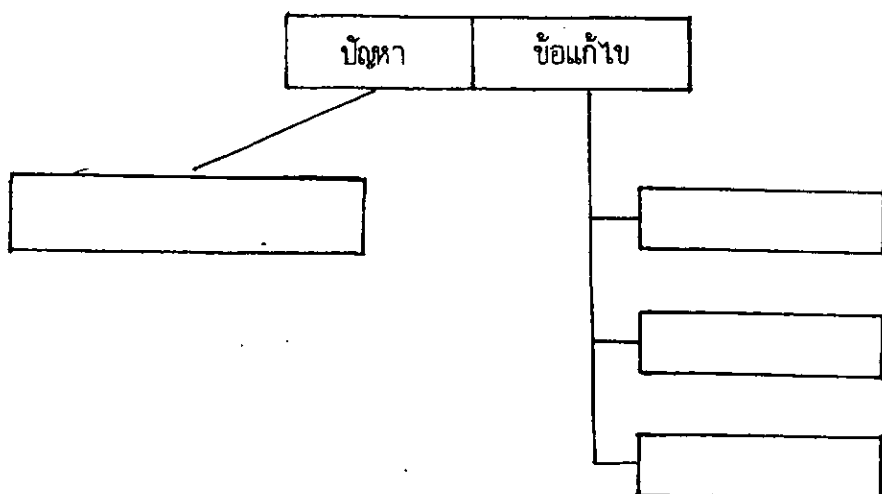
ภาคผนวก

แผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดทั้ง 4 รูปแบบ

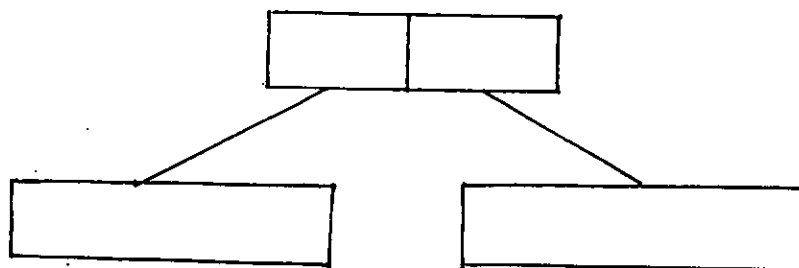
แบบที่ 1 การอธิบายรายละเอียด

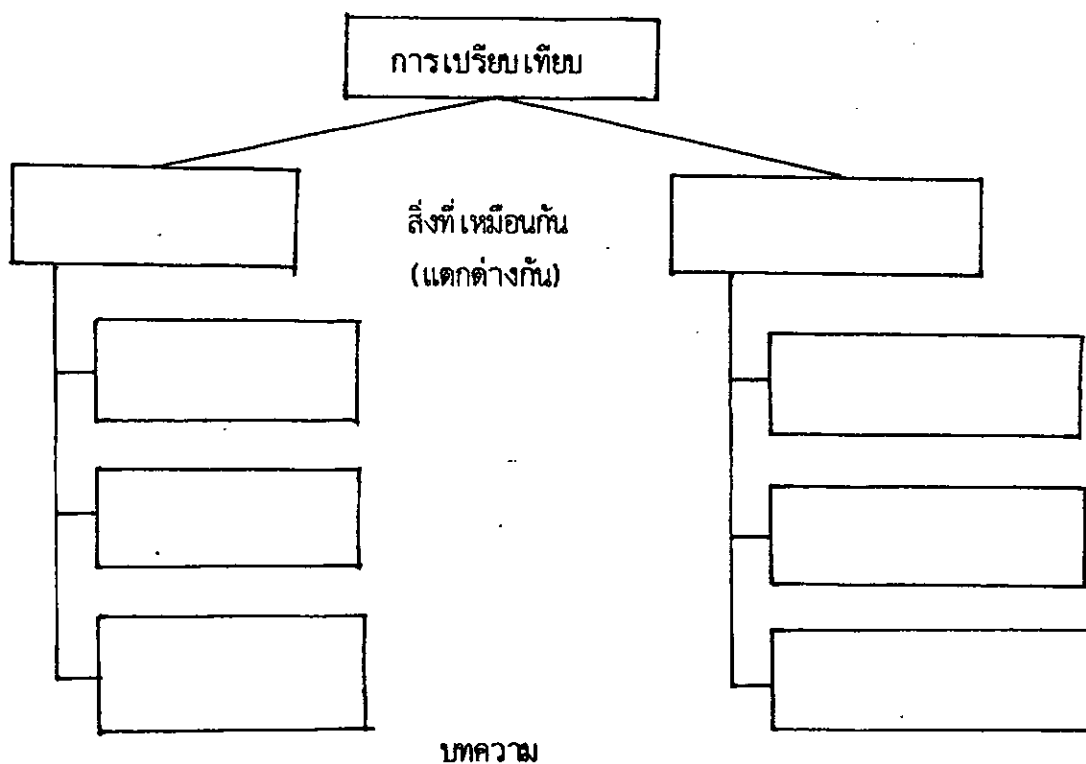
แบบที่ 2 การเสนอปัญหาและข้อแก้ไข

แบบที่ 3 การแสดงเหตุ-ผล

แบบที่ 4 การเปรียบเทียบ

คนที่กินอาหารถูกส่วนตามหลักโภชนาการย่อมมีร่างกายแข็งแรง น้ำหนัก และ ส่วนสูงได้ขนาดพอดี ผิวหนังสดชื่น ดวงตาแจ่มใส ท่าทางว่องไว อารมณ์รื่นเริง แตกต่างกับคนที่ร่างกายขาดอาหาร จะมีรูปร่างผอมซีด พันผุ แขนขาลีบ เป็นโรคโลหิต จาง โรคเหน็บชา เจ็บป่วยได้ง่าย กิริยาท่าทางหงายหงอย ไม่น่าดู

แผนการสอนที่ 17

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านขั้นสรุปใจความสำคัญของเรื่อง จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การสรุปใจความสำคัญเป็นขั้นตอนที่สำคัญของยุทธวิธีการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากการอ่านเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถบอกส่วนที่เป็นใจความหลักและส่วนที่เป็นรายละเอียดของเรื่องได้

เนื้อหา

การสรุปใจความสำคัญเป็นการค้นหาสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดของเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปความเป็นภาษาของผู้อ่าน

ผู้อ่านจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้จากแผนภูมิของเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. สททนาเกี่ยวกับการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน เป้าหมาย สำคัญของการอ่าน และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูนำเรื่องและแผนภูมิที่นักเรียนได้เคยอ่านและทำแผนภูมิมาให้นักเรียนดู 3. ครูแนะนำลักษณะของแผนภูมิว่าส่วนใดเป็นใจความหลักส่วนใดที่เป็นรายละเอียด 4. ครูแนะวิธีการสรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิ 5. ให้นักเรียนจับคู่ทำกิจกรรมฝึกสรุปใจความสำคัญ โดยใช้เรื่องและแผนภูมิจากแผนการสอนที่ 16 6. นำเสนอผลงานและแก้ไข
<u>ขั้นสรุป</u>	7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการสรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เรื่องและแผนภูมิจากแผนการสอนที่ 16
2. กระดาษสำหรับฝึกสรุปใจความสำคัญ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานร่วมกัน
2. สังเกตจากการสรุปร่วมกัน

แผนการสอนที่ 18

เรื่อง ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านเป็นการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนของยุทธวิธีการอ่านได้
2. นักเรียนสามารถใช้ยุทธวิธีการอ่านได้ถูกต้อง

เนื้อหา

ยุทธวิธีการอ่านมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์เรื่องโดยใช้คำถาม เพื่อแยกแยะลักษณะการนำเสนอเรื่อง

ขั้นที่ 3 เอาความหมายคำ หรือกลุ่มคำที่ไม่ทราบความหมาย

ขั้นที่ 4 เขียนแผนภูมิแสดงความหลักและรายละเอียดของเรื่องตามลักษณะของการนำเสนอเรื่อง

ขั้นที่ 5 สรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ

ขั้นสอน

2. ครูและนักเรียนสรุปขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้นตอน
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-4 คน แล้วแจกบทความให้นักเรียนอ่านโดยใช้ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้นตอน
4. นำแผนภูมิที่ได้จากการอ่านมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งบอกใจความสำคัญของเรื่อง

5. ครูและนักเรียนร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการเขียนแผนภูมิและการสรุปใจความสำคัญ พร้อมทั้งชี้แนะข้อแก้ไขต่าง ๆ

ขั้นสรุป

6. สรุปผลงานและขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น

สื่อการเรียนรู้

1. บทความ
2. แผนภูมิขั้นตอนยุทธวิธีการอ่าน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงาน
2. สังเกตจากการร่วมแก้ไขข้อบกพร่อง

ภาคผนวก

ในปัจจุบันนี้ โรคเรื้อรังที่ยังไม่เป็นปัญหาสำคัญของการปลุกหม่อนเลี้ยงไหม ในประเทศไทยเท่าไรนัก ทั้งยังมีแนวทางในการแก้ไขได้ ซึ่งถ้าหากพบโรคนี้ก็будต้นหม่อนเผาไฟ ทำลายเสีย . แต่ถ้าระบาดออกไปรุนแรงและลุกลามออกไปมาก ๆ ก็ใช้วิธีการกำจัดโดยการใส่สารเคมี ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่นเคยใช้ได้ผลมาแล้ว

แผนการสอนที่ 19

เรื่อง ชั้นฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านเป็นการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำหรือกลุ่มคำได้โดยใช้วิธีการเดาความหมาย
2. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน
3. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้

เนื้อหา

การใช้ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

ขั้นสอน

2. ครูแนะนำวิธีการฝึกขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น ว่าในแต่ละขั้นนักเรียนจะต้องทำอย่างไร
3. ให้นักเรียนจับคู่ แล้วรับบทความจากครูนำไปอ่านโดยใช้ขั้นตอนการอ่านดังนี้
 - 3.1 อ่านเรื่องอย่างคร่าว เมื่อพบคำที่ไม่ทราบความหมายขีดเส้นใต้คำนั้นไว้
 - 3.2 วิเคราะห์เรื่องโดยใช้คำถามเพื่อแยกแยะลักษณะการนำเสนอเรื่อง โดยการเขียนคำถาม แล้วนำเสนอครูเพื่อแก้ไขลักษณะคำถาม
 - 3.3 เดาคำความหมายคำหรือกลุ่ม โดยใช้ปรับทางภาษา และลักษณะการนำเสนอเรื่อง โดยเขียนความหมายของคำแล้วนำเสนอครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

- 3.4 เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องลงในกระดานที่ครูแจกให้แล้วนำเสนอครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
- 3.5 สรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องแล้วนำเสนอครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
4. ให้นักเรียนสรุปปัญหาที่เกิดจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น นำเสนอปัญหาหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งครูและนักเรียนอื่นร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น
5. ครูและนักเรียนสรุปผลของการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. บทความ
2. กระดาษสำหรับเขียนคำถาม ความหมายคำ และแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
2. สังเกตจากผลงาน

ภาคผนวก

สำหรับนกกระปูดในเมืองไทย กล่าวไว้ว่ามีอยู่เพียง 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ นกกระปูดใหญ่ และนกกระปูดเล็ก

นกกระปูดใหญ่ บางทีเรียกว่า นกกดเพลิง มีรูปร่างขนาดพอ ๆ กับอีกา แต่หางยาวกว่า นกกระปูดใหญ่ใครเห็นแล้วจะจำได้ง่าย เพราะตัวทั้งตัวเป็นสีดำตั้งแต่ตรงปีกและหลัง ส่วนบนเป็นสีน้ำตาลแกมสีดำนั้นอยู่ทางส่วนท่อนหัว ที่คอและหน้าอกมีสีเหลืองน้ำเงินแกมม่วง ส่วนหางใต้ท้องและขนคลุมบนหางมีสีเหลืองเขียวมาก ความยาวของนกกระปูด ตัวโต ๆ ยาวจากปากถึงปลายหางประมาณหนึ่งฟุตกว่า ส่วนนกกระปูดตัวเล็ก จะคล้ายกับนกกระปูดใหญ่ แต่มีขนาดเล็กกว่า และมีลายตามลำตัวอยู่ด้วย ม่านตาสีแดง แข็งและนิ้วเท้าค่อนข้างดำ เล็บสีน้ำตาลแกมดำ

แผนการสอนที่ 20

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านเป็นการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านนำเสนอเรื่องโดยใช้รูปแบบโครงสร้างระดับยอดแบบใด
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำหรือกลุ่มคำ โดยใช้วิธีการเดาความหมาย
4. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
5. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้

เนื้อหา

ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น
<u>ขั้นสอน</u>	2. ให้นักเรียนจับคู่แล้วรับบทความเพื่อนำไปฝึกขั้นตอนการอ่านทั้ง 5 ขั้น ดังนี้ 2.1 อ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ 2.2 วิเคราะห์เรื่องโดยใช้คำถาม 2.3 เดาความหมายคำหรือกลุ่มคำ 2.4 เขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง 2.5 สรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิ 3. นักเรียนเสนอผลงานพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง

ขั้นสรุป

4. สรุปผลของการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. บทความ
2. กระดาษสำหรับเขียนคำถาม ความหมายคำและแผนภูมิ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการใช้ยุทธวิธีการอ่าน
2. สังเกตจากผลงาน

ภาคผนวก

อาหารการกินของคนชนบทก็อาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ ได้แก่พวกพืชผักท้องถิ่น เช่น กระถิน ยอดมะขาม หน่อไม้ ผักบุ้ง ผักกระเฉด ตำลึง เป็นต้น ซึ่งชาวชนบทไม่ต้องซื้อกินเหมือนคนในเมือง นอกจากนี้ พวกสัตว์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นก็ใช้เป็นอาหารสำหรับชนบทได้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือที่เรียกกันว่า ภาคอีสาน มักกินพวกจิ้งหรีด ตั๊กแตน ตัวอ่อนของด้งไค้ไหม ส่วนทั่ว ๆ ไปก็กินปูนา กบ และเป็ด ตลอดจนกุ้งฝอยและปลา ที่มากับกระแสน้ำในฤดูน้ำ คนชนบทในภาคอีสานมักจะนำปลาและกุ้งที่จับได้นำมาทำเป็นปลาร้าและกุ้งแจ่ว เพื่อเก็บไว้กินนาน ๆ ส่วนคนชนบทที่อยู่ใกล้บริเวณอ่าวไทย เช่น สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ก็ได้อาศัยธรรมชาติคือน้ำทะเล ทำนาเกลือและทำการประมง การทำมาหากินของคนชนบทจึงขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน

แผนการสอนที่ 21

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด เป็นการฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบโครงสร้างระดับยอดของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเดาความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
5. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดได้

เนื้อหา

ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ขั้นสอน

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น
2. นักเรียนรับแบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด แล้วนำไปฝึกยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น (กิจกรรมเดี่ยว)
3. นำเสนอผลงานในขั้น 2,3,4 และ 5 เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง
4. สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกขั้นตอนการอ่านทั้ง 5 แล้วนำเสนอหน้าชั้นเพื่อร่วมกันแก้ไข้ปัญหา

- ขั้นสรุป 5. สรุปผลการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด ปัญหาและข้อแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 1

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการใช้ยุทธวิธีการอ่าน
2. สังเกตจากผลงาน

ภาคผนวก

แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 1

แบบฝึกหัดวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับย่อ

ชุดที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ แล้วพยายามคิดหาคำตอบโดยใช้เหตุผลของตนเอง (คำศัพท์ใดที่ไม่ทราบความหมาย พยายามเดาความหมายก่อน ถ้าคำศัพท์ยากให้เปิดพจนานุกรมดูความหมายเอง)

อ่าน คิด แล้วตอบคำถาม พร้อมทั้งเขียนแผนภูมิของข้อความต่อไปนี้

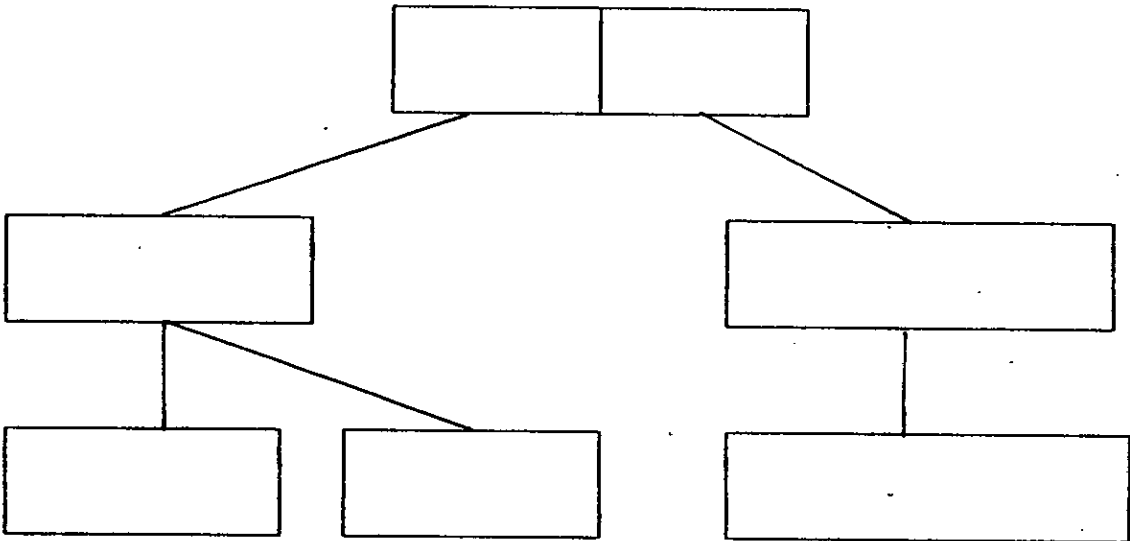
การสำรวจเด็กอายุ 3 ปี ซึ่งเป็นอายุพ้นน้ำนมขึ้นครบ 20 ชี พบว่ามีเด็กเป็นโรคฟันผุแล้วถึงประมาณ 7 ใน 10 คน (ร้อยละ 47.5) เฉลี่ยคนละ 4 ชี และฟันที่เป็นโรคเกือบทั้งหมดยังไม่ได้รับการรักษา เด็กส่วนใหญ่จะมีฟันผุที่ฟันหน้าด้านบน ซึ่งมักจะมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการรับประทานอาหารไม่ถูกต้อง เช่น การดื่มนมจนหลับคาขวดโดยมิได้ดื่มน้ำตาม การอมข้าว หรือขนมหวานอยู่ในปากเป็นเวลานาน ๆ เป็นต้น

นักเรียนคิดว่ารูปแบบการเขียน (โครงสร้างระดับย่อ) ของข้อความนี้

คือ.....
 คำชี้แนะ ในข้อความได้แก่.....
 สาเหตุ คือ.....
 ผล คือ.....

ให้นักเรียนเติมคำลงในแผนภูมิ

ใจความหลัก

ตอบคำถามต่อไปนี้

ใจความหลักของเรื่อง คือ.....

รายละเอียดของเรื่อง คือ.....

.....

.....

.....

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ

.....

แผนการสอนที่ 22

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด เป็นการฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบโครงสร้างระดับยอดของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเดาความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
5. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดได้

เนื้อหา

ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น
<u>ขั้นสอน</u>	2. นักเรียนรับแบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด แล้วนำไปฝึกยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น (กิจกรรมเดี่ยว)
3. นำเสนอผลงานในขั้น 2,3,4 และ 5 เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง
4. สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกขั้นตอนการอ่านทั้ง 5 แล้วนำเสนอหน้าชั้นเพื่อร่วมกันแก้ไข้ปัญหา

ขั้นสรุป 5. สรุปผลการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด ปัญหาและข้อแก้ไข

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการใช้ยุทธวิธีการอ่าน
2. สังเกตจากผลงาน

ภาคผนวก

แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 2

แบบฝึกหัดวิธีการอ่านโดยเข้าใจโครงสร้างระดับยอด

ชุดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ แล้วพยายามคิดหาคำตอบโดยใช้เหตุผลของตนเอง (คำศัพท์ใดที่ไม่ทราบความหมาย พยายามเดาความหมายก่อน ถ้าคำศัพท์ยากให้เปิดพจนานุกรมดูความหมายเอง)

อ่าน คิด แล้วตอบคำถาม พร้อมทั้งเขียนแผนภูมิของข้อความต่อไปนี้

มวยปล้ำแบบเกรโก-โรมัน และแบบฟรีสไตล์ มวยปล้ำสองแบบนี้ เป็นแบบที่สมาคมมวยปล้ำระหว่างชาติได้วางกติกาเพื่อเป็นหลัก ในการแข่งขันระหว่างชาติไว้ กติกาการแข่งขันมวยปล้ำทั้งสองแบบนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ยกเว้นแต่ว่าในแบบเกรโก-โรมัน จะปล้ำคู่ต่อสู้ได้ตั้งแต่ระดับสูงกว่าเอวขึ้นไป ส่วนแบบฟรีสไตล์นั้น จะปล้ำส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายคู่ต่อสู้ก็ได้

นักเรียนคิดว่ารูปแบบการเขียน (โครงสร้างระดับย่อ) ของข้อความนี้

คือ.....

คำชี้แนะ ในข้อความได้แก่.....

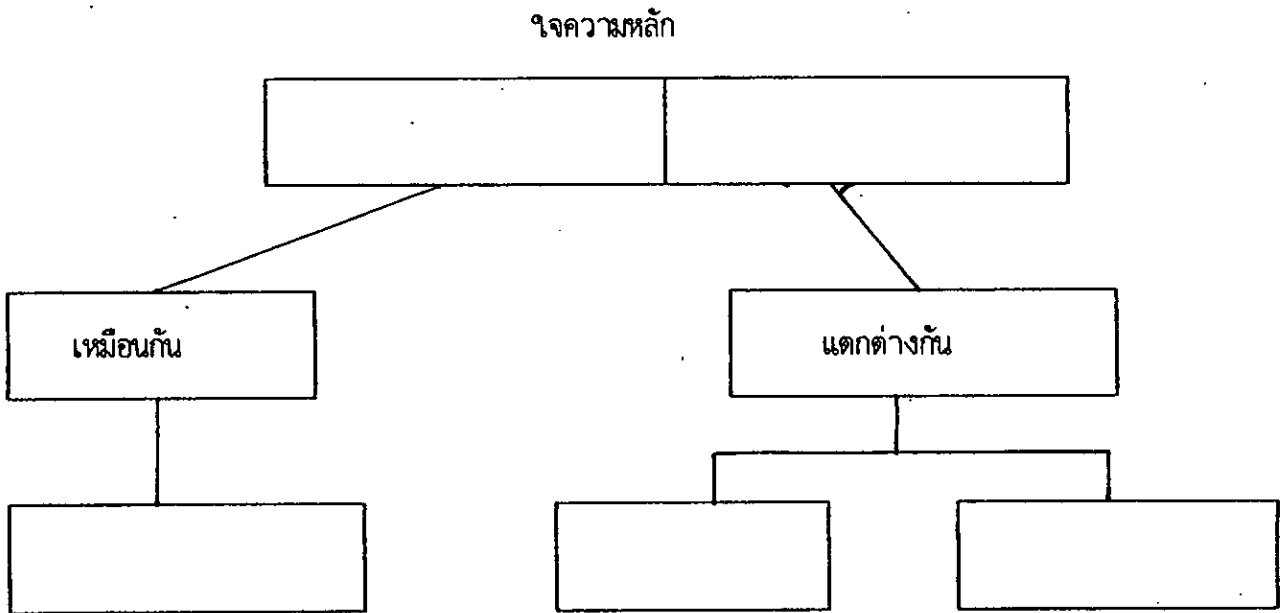
สิ่งที่เหมือนกัน คือ.....

.....

สิ่งที่ต่างกัน คือ.....

.....

ให้นักเรียนเติมคำลงในแผนภูมิ

จากแผนภูมิตอบคำถามต่อไปนี้

ใจความหลักของเรื่อง คือ.....

รายละเอียดของเรื่อง คือ.....

.....

.....

.....

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ

.....

แผนการสอนที่ 23

เรื่อง การฝึกยุทธวิธีการอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอด

จำนวน 2 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด เป็นการฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถใช้คำถามเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบโครงสร้างระดับยอดของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเดาความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องได้
5. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดได้

เนื้อหา

ขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดทั้ง 5 ขั้น
<u>ขั้นสอน</u>	2. นักเรียนรับแบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด แล้วนำไปฝึกยุทธวิธีการอ่านทั้ง 5 ขั้น (กิจกรรมเดี่ยว) 3. นำเสนอผลงานในขั้น 2,3,4 และ 5 เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง 4. สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกขั้นตอนการอ่านทั้ง 5 แล้วนำเสนอหน้าชั้นเพื่อร่วมกันแก้ไข้ปัญหา

ขั้นสรุป 5. สรุปผลการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด ปัญหาและข้อแก้ไข
สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 3

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการใช้ยุทธวิธีการอ่าน
2. สังเกตจากผลงาน

ภาคผนวก

แบบฝึกยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดชุดที่ 3

แบบฝึกหัดวิธีการอ่านโดยเข้าใจโครงสร้างระดับย่อ
ชุดที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ แล้วพยายามคิดหาคำตอบโดยใช้เหตุผลของตนเอง (คำศัพท์ใดที่ไม่ทราบความหมาย พยายามเดาความหมายก่อน ถ้าคำศัพท์ยากให้เปิดพจนานุกรมดูความหมายเอง)

อ่าน คิด แล้วตอบคำถาม พร้อมทั้งเขียนแผนภูมิของข้อความต่อไปนี้

เกาะกลางเจ้าพระยา

ตลอดสายของแม่น้ำเจ้าพระยา ปรากฏว่ามีเกาะอยู่จำนวนไม่น้อย เกาะเล็กบ้างใหญ่บ้าง เป็นต้นว่า เกาะบางปรอง เกาะเห็ด เกาะที่มีลักษณะเป็นดอนทราย ที่จังหวัดนครสวรรค์ เกาะเทโพที่จังหวัดอุทัยธานี เกาะศิลาदानที่จังหวัดชัยนาท เกาะเล็ก ๆ ที่จังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดอยุธยา เกาะเกร็ดที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เกาะที่ตั้งพระเจดีย์กลางน้ำ ที่จังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น

นักเรียนคิดว่ารูปแบบการเขียน (โครงสร้างระดับย่อ) ของข้อความนี้

คือ.....

คำชี้แนะ ในข้อความได้แก่.....

หัวข้อที่อธิบาย คือ.....

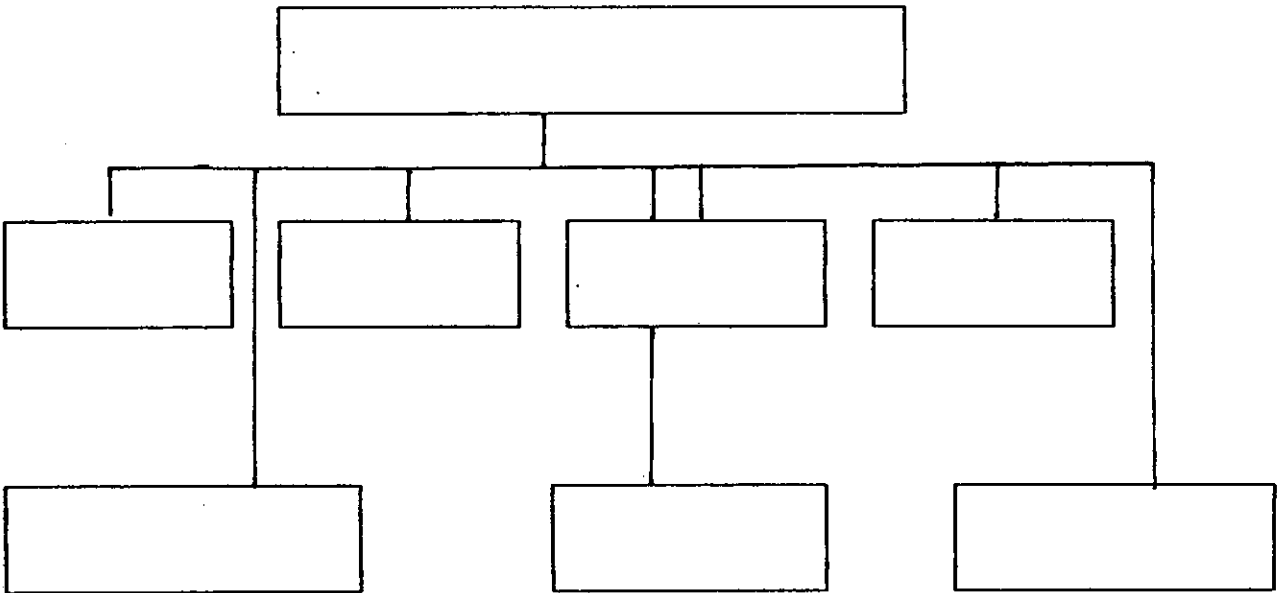
.....

รายละเอียดของหัวข้อ คือ.....

.....

ให้นักเรียนเติมคำลงในแผนภูมิ

ใจความหลัก

จากแผนภูมิตอบคำถามต่อไปนี้

ใจความหลักของเรื่อง คือ.....

รายละเอียดของเรื่อง คือ.....

.....

.....

.....

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ

.....

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทักษะภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มทดลอง

ชั้นที่ 3 การนำไปใช้ในการอ่านทั่วไป

ตั้งแต่คาบที่ 51 - 100

จำนวน 50 คาบ 8 แผน

แผนการสอนที่ 24

เรื่อง การอ่านหนังสือสารคดีประเภทเรื่อง "ค้ำควากิตติไทย"

จำนวน 10 คาบ

ความคิดรวบยอด

หนังสือสารคดีประเภทเรื่อง "ค้ำควากิตติไทย" เป็นหนังสือสารคดีเกี่ยวกับชีวิตของ ค้ำควาในประเทศไทยที่ตัวเล็กที่สุดในโลก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถคาดหมายเหตุการณ์ในอดีตและอนาคตของเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าในเรื่องได้
5. นักเรียนสามารถบอกจุดประสงค์ในการนำเสนอเรื่องของผู้เขียนได้
6. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่านได้

เนื้อหา

การนำเอายุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านหนังสือสารคดีประเภทเรื่อง "ค้ำควากิตติไทย"

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ขั้นสอน

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
2. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน จากนั้นให้ตัวแทนออกมารับหนังสือสารคดีประเภทเรื่อง "ค้ำควากิตติไทย" พร้อมทั้งกระดาษสำหรับบันทึกกลุ่มละ 10 แผ่น
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดอ่านเรื่อง แล้วบันทึกรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษที่แจกให้
4. ส่งผลงานให้ครูตรวจแก้ไข
5. ครูให้นักเรียนอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ค้ำควากิตติไทย

ขั้นสรุป

6. ทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องคำวาทกิตติไทย
7. สรุปผลจากการใช้ทฤษฎีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือสารคดีประกอบภาพเรื่อง คำวาทกิตติไทย 6 เล่ม
2. กระดาษสำหรับบันทึกรายละเอียดของเรื่องจำนวน 6 ชุด
3. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องคำวาทกิตติไทย

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ
3. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ภาคผนวก

1. หนังสือสารคดีประกอบภาพเรื่องคำวาทกิตติไทย
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องคำวาทกิตติไทย

ต้นอ้อ

หนังสือชุดชีวิตสัตว์ที่สำคัญของเมืองไทย

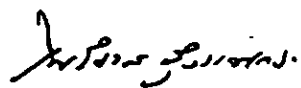
ค่างคาวกิตติไทย

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลก มีเฉพาะในประเทศไทย

ที่ระลึก วันคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

สัตว์ป่าถือว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติอันมีค่ายิ่งแก่ประเทศ ซึ่งจัดเป็นทรัพยากรที่สามารถเกิดทดแทนได้ หากชาติพันธุ์ไม่ถูกทำลายเสียก่อน ดังนั้นทุกประเทศจึงได้พยายามป้องกันรักษาสัตว์ป่าให้คงอยู่ต่อไป ประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อให้การคุ้มครองรักษาสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยตรง และได้มีมาตรการด้านการอนุรักษ์อื่น ๆ อีกหลายวิธี เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่านี้ไว้เป็นสมบัติของชาติตลอดไป

อย่างไรก็ตามการอนุรักษ์สัตว์ป่าจะให้สัมฤทธิ์ผลในมาตรการต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับการให้ความร่วมมือของประชาชนเป็นประการสำคัญ ถ้าประชาชนช่วยกันคุ้มครองรักษาช่วยระแวดระวัง ไม่รู้เห็นเป็นใจสนับสนุนให้มีการกระทำผิดเกี่ยวแก่กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายที่ระบุไว้แล้ว ก็เป็นที่หวังได้ว่าสัตว์ป่าประเทศไทย จะเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วยอีกทางหนึ่ง

(ไพโรจน์ สุวรรณกร)

รองอธิบดีกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรฯ

หนังสือชุดชีวิตสัตว์ที่สำคัญของเมืองไทย

ค้างคาวกิตติไทย

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลก
มีเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น

ต้นอ้อ

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๓๑

จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

๑๐๕๑/๒๒๓ ศูนย์การค้าจัตุรัสนครหลวง

ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๒๕๓-๔๙๒๔-๕ ต่อ ๓

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การพิมพ์

๑๑๖/๓๔-๔๗ ถนนรางน้ำ

พญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

ราคา ๒๕ บาท

ภู ตะนาวศรี

สนธยา มุลาสิน

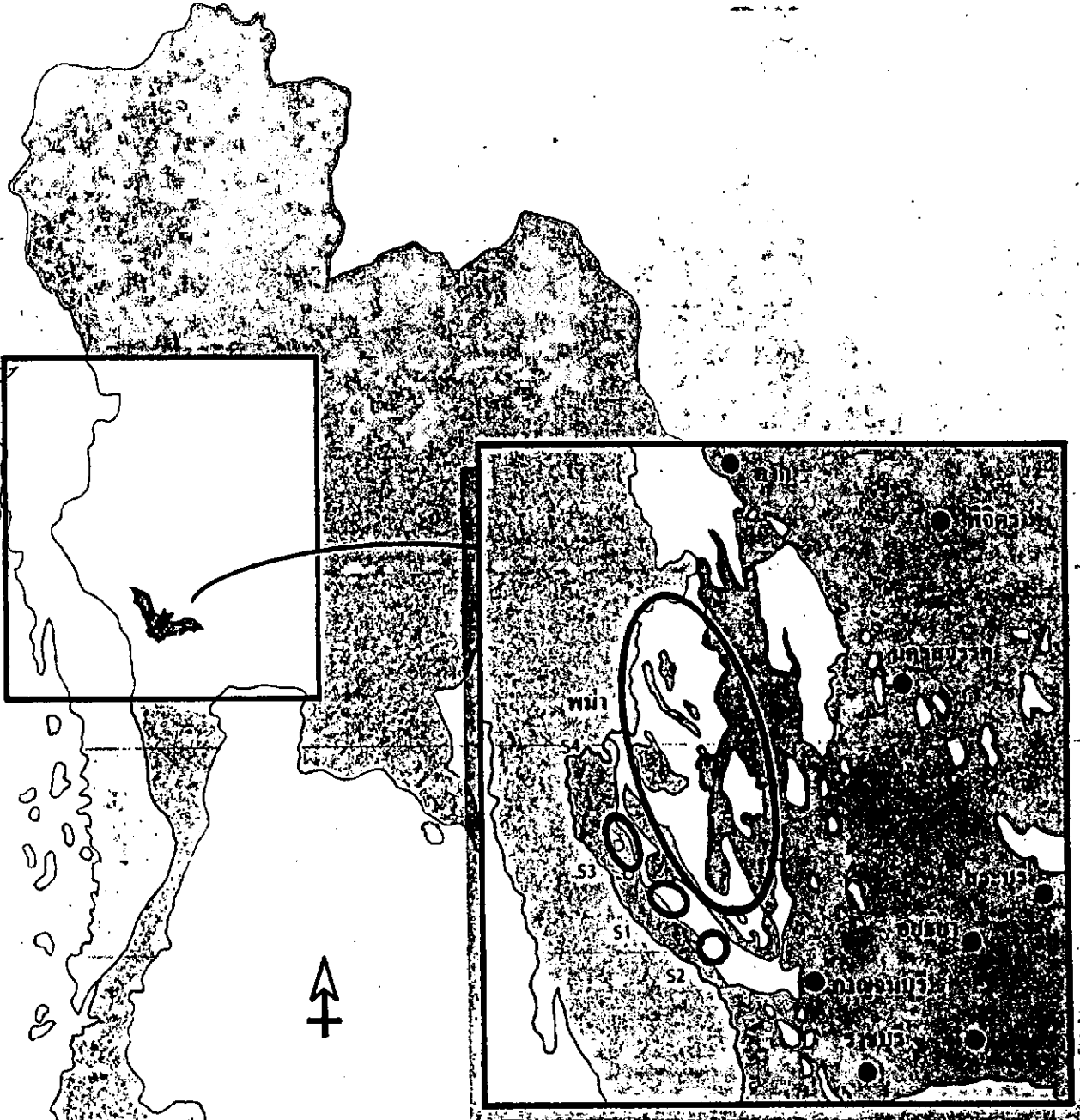
อนุชา วงศ์มณีรัตน์

เขียนเรื่อง

เขียนภาพ

ออกแบบรูปเล่ม

ในเดือนตุลาคมปี พ.ศ.๒๕๑๖ คณะสำรวจจากศูนย์รวบรวมวัสดุพิเศษ สถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย ได้เดินทางเข้าไปสำรวจชีวิตสัตว์ป่าในบริเวณน้ำตก
ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเก็บตัวอย่างชีวิตนกและสัตว์ต่างๆ ตลอดจนแมลงบางชนิด
คนกลุ่มนี้มี คุณกิตติ ทองลงยา เป็นหัวหน้าขณะสำรวจ ต้องรอนแรมอยู่ในป่าเขาด้วยความ
ยากลำบาก ถนนไม่มีต้องเดินทางด้วยเท้าหรือล่องเรือไปตามแม่น้ำ เพื่อศึกษาชีวิตสัตว์ป่า

แผนที่แสดงแนวหินปูนทางตะวันตกของไทย

S1 และ S2 เป็นบริเวณที่สำรวจพบค้างคาวกิตติ

S3 เป็นบริเวณที่สำรวจไม่พบค้างคาวกิตติ

S4 เป็นบริเวณที่คาดว่าจะพบค้างคาวกิตติ

นอกจากศึกษาสัตว์ป่าทั่ว ๆ ไปแล้ว ก็จับค้างคาวได้ ๔ ชนิด จากถ้ำทั่ว ๆ ไปในป่า
เมืองกาญจนบุรี และ ๑ ใน ๔ ชนิด ที่จับได้ที่ถ้ำวังพระ อำเภอกาญจนบุรี เป็นค้างคาว
ที่มีขนาดเล็กมาก เล็กจนน่าอัศจรรย์ใจ เพราะมีน้ำหนักเพียง ๒ กรัมเท่านั้น ในภายหลัง
ได้พิสูจน์ข้อเท็จจริงจากค้างคาวทั่วโลกว่า เป็นค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลกและยังจัดเป็น
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลกด้วย ซึ่งได้ตั้งชื่อว่า ค้างคาวกิตติ มากระทั่งบัดนี้
เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้ค้นพบเป็นคนแรกคือ คุณกิตติ ทองลงยา ซึ่งเสียชีวิตลงหลังจาก
ค้นพบค้างคาวชนิดนี้ได้ ๔ เดือน และยังไม่ทราบผลว่า เป็นค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก

แหล่งบริเวณที่อยู่อาศัยของ ค้างคาวกิตติ นิชอบอยู่บริเวณป่าผลัดใบและทุ่งหญ้า เพราะจะเป็นแหล่งที่มันจะพบอาหารได้ง่าย ค้างคาวกิตติ ชอบโฉบกินแมลงที่บินเหนือ ยอดไม้ เวลาร่อนกินนอนในถ้ำบริเวณใกล้ ๆ ป่านั่น ๆ ซึ่งจะมีรัศมีห่างกันไม่เกิน ๑ กิโลเมตร

ระหว่างถ้ำที่อยู่อาศัยและป่าผลัดใบ ในแต่ละวัน ค้างคาวกิตติ จะออกหากิน
๒ ครั้ง คือ เวลาเช้าก่อนพระอาทิตย์ขึ้น ๔๐ นาที และตอนค่ำหลังพระอาทิตย์ตกแล้ว ๑๐
นาที แต่ละครั้งจะใช้เวลาบินโฉบจับแมลงอย่างมากที่สุด ๒๐ นาที ดังนั้นชีวิตส่วนใหญ่
เกิน ๒๓ ชั่วโมงจะอาศัยอยู่ในถ้ำ

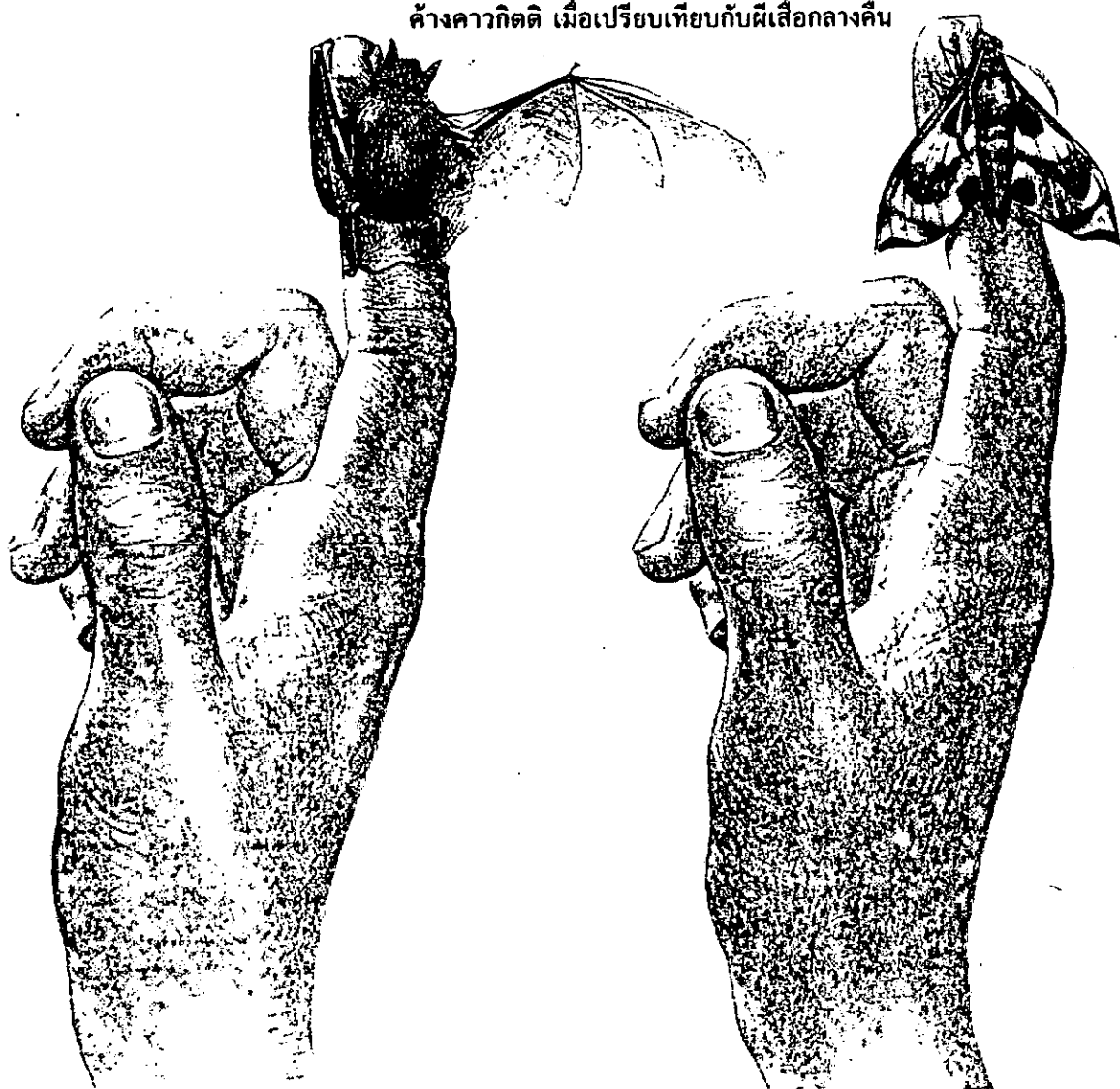

ค้ำควากิตติ เมื่อเปรียบกับขนาดของนิ้วมือ

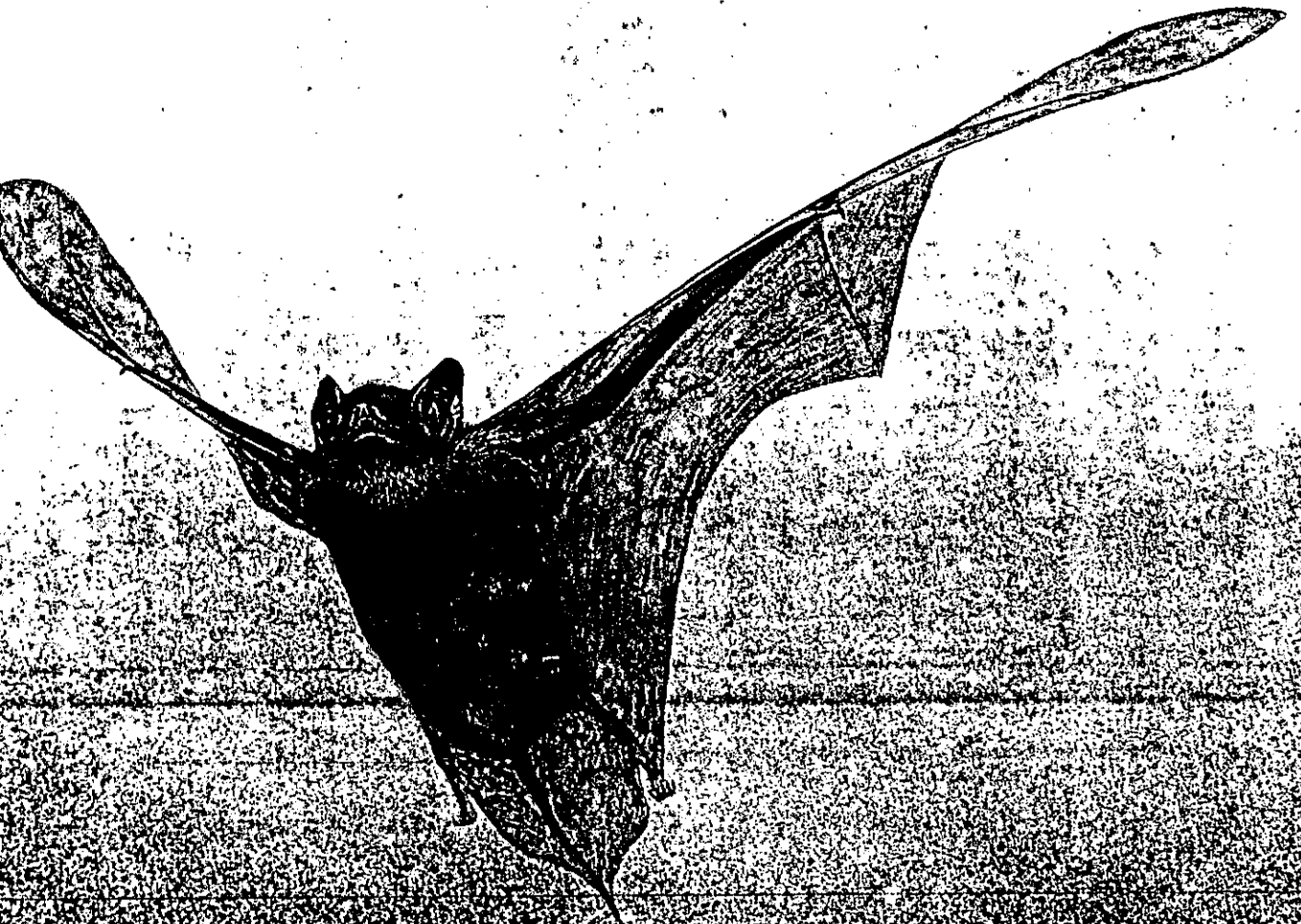
ค้ำควากิตติ ได้เป็นที่ยอมรับจากสถาบันค้นคว้าที่สำคัญของโลกหลายแห่ง
ว่าเป็นค้ำควาที่เล็กที่สุดในโลก และยังเป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลกด้วย โดย
มีน้ำหนักเพียง ๒ กรัม หรือใช้ค้ำควากิตติ ๕๐๐ ตัว จึงจะชั่งน้ำหนักได้ ๑ กิโลกรัม วัด
ความยาวของลำตัวจากปลายจมูกถึงกันยาว ๒๔-๓๓ มิลลิเมตร

ในหนังสือ กิสนะสํบํค หนังสือที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่จัดว่าเป็นที่สุดของโลกได้
บันทึกว่าสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลกคือ หนูผีแห่งอเมริกา หนูผีแห่งเอเชีย และ
หนูผีอิตาลี ซึ่งทั้ง ๓ ตัวนี้เป็นคู่แข่งกัน แต่ภายหลังการค้นคว้าพบ ค้างคาวกิตติ ใน
ประเทศไทยแล้ว หนังสือ กิสนะสํบํค ที่มีชื่อเสียงของโลกก็ได้บันทึกไว้ในปี ค.ศ.๑๙๗๗
(พ.ศ.๒๕๒๐) ว่า ค้างคาวกิตติ เป็นสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลก

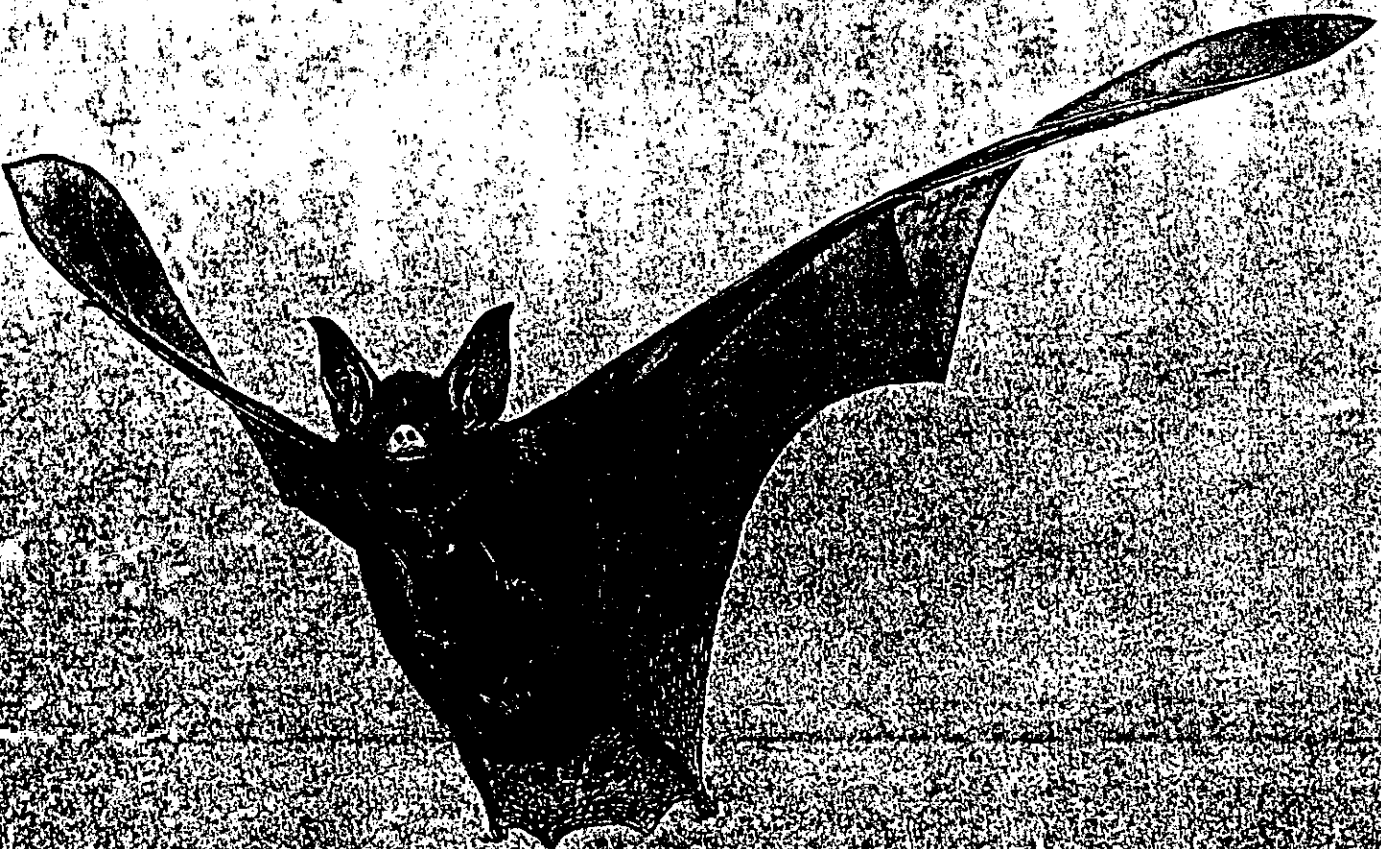
ค้างคาวกิตติ เมื่อเปรียบเทียบกับผีเสื้อกลางคืน

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค้างคาวธรรมดา กับ ค้างคาวกิตติ ค้างคาว
ธรรมดาทั่วไป ลูกอ่อนของมันจะเกาะติดอกแม่จนกว่าจะเริ่มบินได้จึงแยกออกไป และ
แม้ค้างคาวจะพาลูกออกไปด้วยทุกหนทุกแห่ง

แต่ค้างคาวกิตติ ลูกอ่อนของมันจะใช้ขาทั้งสองข้างเกี่ยวคอแม่ไว้ และใช้ปากกัด
ส่วนล่างของลำตัว โดยห้อยหัวลง ปกติแม่ ค้างคาวกิตติ มักไม่พาลูกอ่อนบินไปหากิน
ด้วยโดยทิ้งให้ลูกเกาะอยู่ที่ผนังถ้ำ นอกจากจะมีอันตราย แม่ค้างคาวจึงจะพาเกาะตัวบินหนี

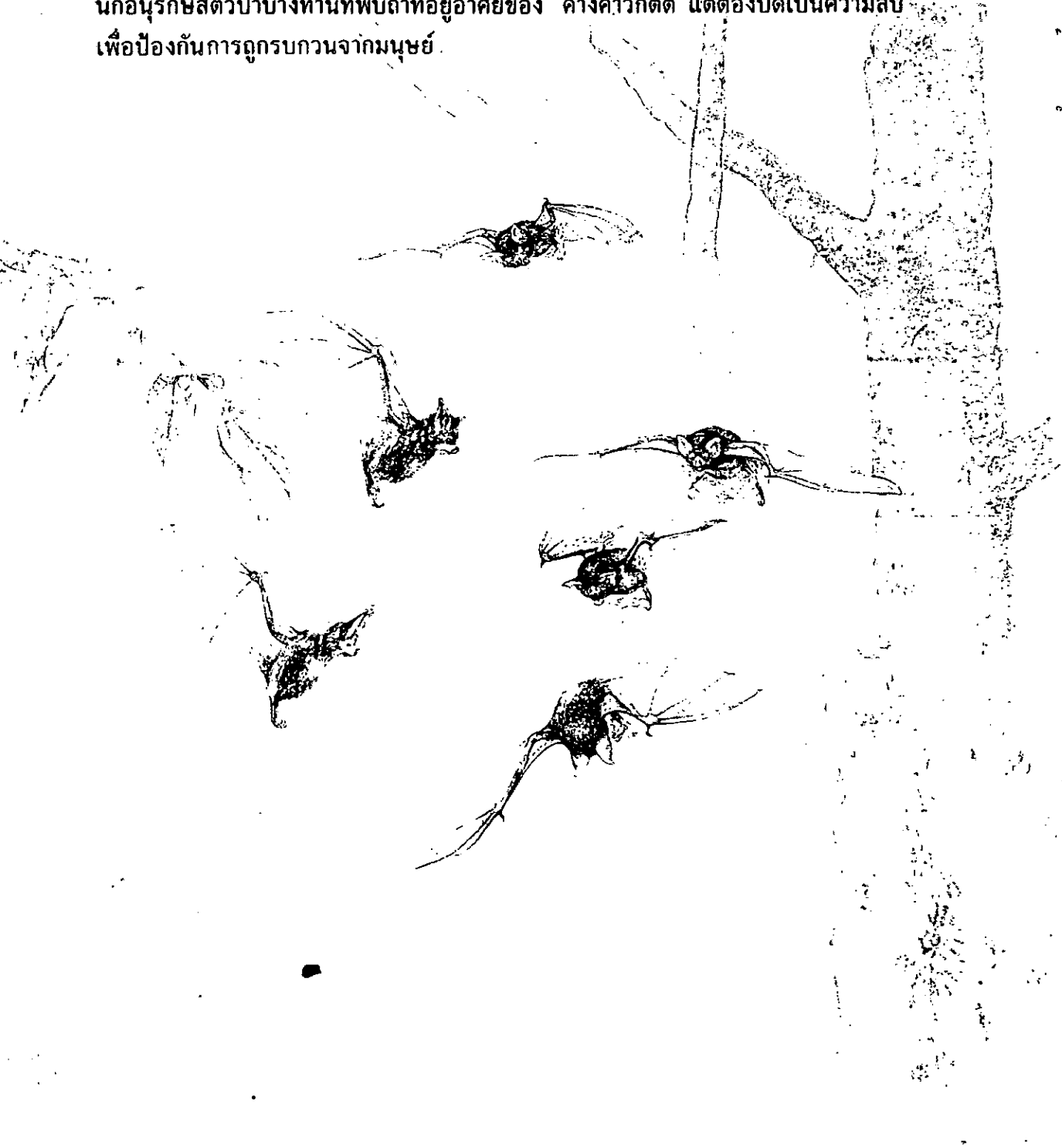

จากการค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีชีวิตของ ค้างคาวกิตติ ได้พบว่าบริเวณที่อยู่อาศัยคือ ป่าผลัดใบและถ้าปัจจุบันที่อยู่อาศัยได้โดนบุกรุกทำลายไปจึงทำให้ ค้างคาวกิตติ ต้องย้ายแหล่งที่อยู่อาศัย และสูญหายไปจากถิ่นเดิมเรื่อย ๆ จนกระทั่งบัดนี้ เหลือถิ่นที่อยู่อีกไม่กี่แห่ง ในบริเวณป่าน้ำตกไทรโยค ที่จะเหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ของ ค้างคาวกิตติ หรือค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก ซึ่งมีอยู่ในประเทศไทยเพียงแห่งเดียว

ในปี พ.ศ.๒๕๒๓ กรมป่าไม้ ประกาศให้บริเวณป่ารอบ ๆ น้ำตกไทรโยค ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร เป็นอุทยานแห่งชาติไทรโยคในบัดนั้นเอง ประชาชนผู้เริ่มได้รู้จักชื่อเสียงของค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลกของเมืองไทย รวมทั้งชาวต่างประเทศและนักค้นคว้าอีกมากมาย ก็ได้เดินทางเข้าไปค้นหา ค้างคาวกิตติ กันมากมาย อย่างปราศจากการควบคุมดูแลอย่างถูกต้อง ตามหลักการคุ้มครองและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งนับว่าเป็นการบุกรุกที่อยู่อาศัยของค้างคาวตัวเล็กที่สุดในโลกของเมืองไทย จนกระทั่งบัดนี้ชุมชนของ “ค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลกของเมืองไทย” ก็แตกกระเจิงไปหมดสิ้นจากบริเวณป่าไทรโยคและยังไม่พบโฉมหน้าของ ค้างคาวกิตติ อีกเลยจนบัดนี้ นอกจากนักอนุรักษ์สัตว์ป่าบางท่านที่พบถ้ำที่อยู่อาศัยของ ค้างคาวกิตติ แต่ต้องปิดเป็นความลับเพื่อป้องกันการถูกรบกวนจากมนุษย์

ความสำคัญของค้างคาวกิตติ ที่คนไทยควรรู้อยู่

๑. เป็นค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก มีเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น
๒. เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลก ทำลายสถิติเล็กที่สุดในโลกของหนูผีในอเมริกา
๓. ค้นพบในประเทศไทย โดยคนไทย คือ คุณกิตติ ทองลงยา
๔. ดร.จอห์น อี ฮิลล์ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องค้างคาวแห่งบริติช มีวเซียม ได้ประกาศว่า “ค้างคาวกิตติ” เป็นค้างคาวชนิดใหม่ที่เล็กที่สุดในโลก
๕. สหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) ไอยูซีเอ็น ได้ตัดสินว่า “ค้างคาวกิตติ” เป็นสัตว์เสี่ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลกซึ่งมีเฉพาะในประเทศไทย
๖. หนังสือ “กิสเนสบุ๊ค” ซึ่งเป็นหนังสือที่แพร่หลายระดับโลก ที่ได้บันทึกที่สุดของสรรพสิ่ง ได้บันทึกเรื่องของ “ค้างคาวกิตติ” ไว้แล้วในปี พ.ศ.๒๕๒๐ ว่า “ค้างคาวกิตติเป็นค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก” และยังเป็นสัตว์เสี่ยงลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลกอีกด้วย
๗. จากการสำรวจของ อาจารย์สุรพล ดวงแข เมื่อเดือนเมษายน ปี ๒๕๒๗ ได้พบค้างคาวกิตติ ๒๑ แห่ง ประมาณว่ามีค้างคาวกิตติราว ๒,๐๐๐ ตัว ซึ่งองค์การใหญ่ระดับโลกในการอนุรักษ์ธรรมชาติอย่าง IUCN จัดว่า “ค้างคาวกิตติ” เป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ของโลกชนิดหนึ่งจาก ๑๒ ชนิด

ขอขอบคุณ

แหล่งค้นคว้า

เอกสารบางชิ้นของ คุณกิตติ ทองลงยา (ผู้ค้นพบค้างคาวเล็กที่สุดในโลกคนแรก)

เจ้าหน้าที่กองอนุรักษ์สัตว์ป่า

เจ้าหน้าที่กองอุทยานแห่งชาติ

และผลงานการค้นคว้าเพิ่มเติมของอาจารย์สุรพล ดวงแข ผู้ที่ใช้เวลามากมาย เอาใจใส่ดูแลวิถีทางแห่งชีวิตของ “ค้างคาวกิตติ”

ทำไมค้างคาวจึงบินในที่มืดได้

ค้างคาวขณะที่บินในที่มืด สามารถหลบหลีกสิ่งที่กีดขวางได้ดี เพราะมันจะส่งเสียงร้องเล็กแหลมซึ่งมนุษย์ไม่สามารถได้ยินเสียงได้ เสียงเล็กแหลมนี้เมื่อไปกระทบวัตถุข้างหน้าก็จะสะท้อนกลับมาหาตัวค้างคาว จะบอกว่ามีสิ่งกีดขวางอยู่ตรงไหนบ้าง ค้างคาวจึงบินได้เร็วและไม่ชน แต่ถ้าจับค้างคาวมาปิดปากปิดหู แล้วปล่อยให้ค้างคาวบิน ค้างคาวจะชนโน่นชนนี่ทั่วไป

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ค้างคาวกิตติ ไทย

1. "ค้างคาวกิตติ" มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากค้างคาวทั่วไปอย่างไร

.....

2. ทำไมค้างคาวนี้จึงถูกเรียกว่า "ค้างคาวกิตติ"

.....

3. ค้างคาวกิตติ ชอบอาศัยอยู่ในบริเวณใด

.....

4. เพราะเหตุใด ค้างคาวกิตติจึงถูกบันทึกลงในหนังสือกินเนสบุ๊ค

.....

5. สถานที่เก็บถ้ำค้างคาวกลางคืนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียกว่าอย่างไร

.....

6. ปัจจุบันมีการค้นพบค้างคาวกิตติอีกหรือไม่

.....

7. เราจะอนุรักษ์ค้างคาวกิตติได้ ด้วยวิธีการอย่างไร

.....

8. ชีวิตส่วนไหนของค้างคาวกิตติจะอาศัยอยู่ที่ไหน

.....

9. อาหารของค้างคาวกตคืออะไร

.....

10. ค้างคาวกตมีรูปร่างขนาดเท่ากับสัตว์ชนิดใด

.....

โชคดีนะจะ

ข้อแรก.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการสอนที่ 25

เรื่อง การอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"

จำนวน 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

บทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด" เป็นบทความจากนิตยสารที่ต้องการให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสียแก่ผู้อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำหรือกลุ่มคำในบทความได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของบทความได้
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของบทความนี้ได้
4. นักเรียนสามารถบอกจุดประสงค์ในการนำเสนอบทความนี้ได้
5. นักเรียนสามารถแนวคิดสำคัญจากบทความนี้ได้

เนื้อหา

การนำเอายุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"

กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นนำ

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

ขั้นสอน

2. ครูแจกบทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด" พร้อมทั้งกระดาษสำหรับบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดอ่านบทความ แล้วบันทึกรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษที่แจกให้
4. ให้นักเรียนส่งผลงานให้ครูตรวจแก้ไข
5. ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความ
6. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"

ขั้นสรุป

7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับย่อย

สื่อการเรียนรู้

1. บทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด" จำนวน 25 ชุด
2. กระดาษสำหรับบันทึกรายละเอียดของเรื่องจำนวน 25 ชุด ชุดละ 5 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

1. บทความจากนิตยสารเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด"

แก้ปัญหาน้ำเสียด้วยวิธีใด

เมื่อแหล่งน้ำเน่าเสีย น้ำสะอาดขาดแคลน ไม่มีน้ำเพียงพอต่อการใช้สอย การเกษตรและอุตสาหกรรม ผู้คนจะพากันเดือดร้อน มีหน้าซำน้ำเสียยังเป็นแหล่งรวมและเพาะเชื้อโรคเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยเป็นอย่างมาก สมัยก่อนน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งไม่มีมลพิษมากเท่าปัจจุบัน เด็ก ๆ ลงไปว่ายน้ำเล่นกันสนุกสนาน น้ำเข้าปากบ้างก็ยังไม่เป็นไร

เพื่อนมองไม่เห็นสารมลพิษทางน้ำส่วนใหญ่ เพราะมันละลายอยู่ในน้ำ นอกเสียจากจะเป็นพวกฝุ่นดินที่แขวนลอย น้ำมันที่ลอยเป็นผา ฟองที่ฉิวน้ำ แต่เพื่อนอาจเห็นภาพน้ำสีดำตกรก ไม่น่าดู แต่ยังส่งกลิ่นเหม็น

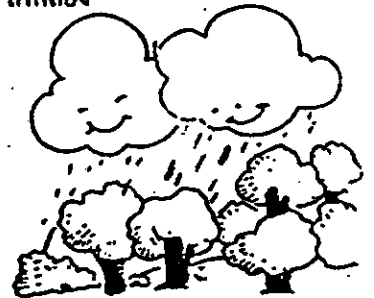

สารเคมีบางอย่าง เช่น ฟอสเฟต ในผงซักฟอก ลงไปอยู่ในตุกคลอง บ่อ บึง ทำให้พืชน้ำเจริญเติบโต เพิ่มจำนวนมากเกินไป บ่อ บึงเลยคั่งเงิน และยังแย่งออกซิเจนจากปลาไปอีก พวกแร่ธาตุบางอย่างจากโรงงานและเหมืองแร่ เช่น ปรัช คาร์บอน สารหนู ถึงกะลีส่วนที่ละลายในน้ำ หากร่างกายได้รับ และสะสมไว้ถึงระดับหนึ่ง จะทำให้เกิดอาการป่วย และอาจร้ายแรงถึงตายได้

จะแก้ปัญหาน้ำเสียต้องแก้ที่ต้นเหตุ คือพวกเรากันเองนี่แหละ เพราะคนทั้งหลายเป็นผู้ทำให้น้ำเสีย เพื่อให้

สัตว์ เราต้องช่วยกันรักษาคุณภาพของน้ำโดยละเว้นการทิ้งขยะ สิ่งโสโครกของเสียลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อนกันใครรู้เรื่องนี้แล้วช่วยบอกต่อกันไปด้วย บรรดาโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหลายก็อย่าเห็นแก่ความง่ายง่าย แก้ไขน้ำทิ้งให้มีคุณภาพเสียก่อนปล่อยสู่แม่น้ำลำคลอง

ไม่ใช่แค่คุณภาพของน้ำเท่านั้น เราต้องช่วยกันรักษาปริมาณน้ำไม่ให้ลดน้อยลงด้วย จะได้มีน้ำสะอาดพอกินพอใช้ ตามธรรมชาติ แสงแดด ลม และท้องฟ้าช่วยเราทำน้ำสะอาดตลอดเวลา น้ำระเหยเป็นไอขึ้นไป แล้วตกลงมาเป็นฝน บริเวรป่าไม้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ น้ำไหลตามลำน้ำลำน้ำ และบางส่วนของลำน้ำลงลงไปถึงลำน้ำห้วย ทุ่ง คลอง คนต้องไม่คิดไม่ทำลาอาป่า จะได้ช่วยรักษาการหมุนเวียนของน้ำให้เป็นไปตามธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

ช. กฤษณา

ຍອກກາ.....

รูปแบบการ เวิร์กที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....17.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "แก้ปัญหาทำเสียด้วยวิธีใด"

1. คำว่า "สารพัดหนทางน้ำ" หมายถึงอะไร

.....

2. ในย่อหน้าที่ 2 นำเสนอข้อความในรูปแบบใด

.....

3. "การหมุนเวียนของน้ำ เป็นไปตามธรรมชาติ" หมายความว่าอย่างไร (อธิบายสั้นๆ)

.....

.....

4. ใจความสำคัญของบทความนี้ ว่าอย่างไร

.....

5. ผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำเสียได้ คือใคร

.....

6. สารเคมีที่ปนอยู่ในน้ำ มีอะไรบ้างที่อาจทำให้เราถึงตาย

.....

7. ย่อหน้าที่ 4 มีใจความสำคัญว่าอย่างไร

.....

8. สารเคมีอะไร ที่เมื่อเราดื่มน้ำเข้าไปมันถึงอันตราย

.....

9. ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการนำเสนอเรื่องอย่างไรบ้าง

.....

10. บทความนี้ให้แนวคิดอย่างไรบ้างแก่ผู้อ่าน

.....

แผนการสอนที่ 26

เรื่อง การอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

เรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ" เป็นเรื่องจากสารานุกรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งน้ำ ประโยชน์จากแหล่งน้ำและวิธีพัฒนาแหล่งน้ำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำหรือกลุ่มคำในบทความได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะข้อความตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของข้อความที่อ่านในแต่ละย่อหน้าได้
4. นักเรียนสามารถบอกเหตุ-ผลที่ต้องพัฒนาแหล่งน้ำได้
5. นักเรียนสามารถเขียนโครงสร้างการนำเสนอเรื่องได้
6. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การนำเอายุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านเรื่องจากสารานุกรม เรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"

กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นนำขั้นสอน

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
2. ครูแจกเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ" พร้อมกระดาษบันทึกให้นักเรียน คนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ" ด้วยยุทธวิธีการอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอด แล้วบันทึกใจความหลักและรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึกที่แจกให้
4. ให้นักเรียนส่งผลงานแล้วครูตรวจแก้ไข

5. ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่อ่าน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"
- ขั้นสรุป 7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธี การอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"
2. กระดาษสำหรับบันทึกจำนวน 25 ชุด ชุดละ 8 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

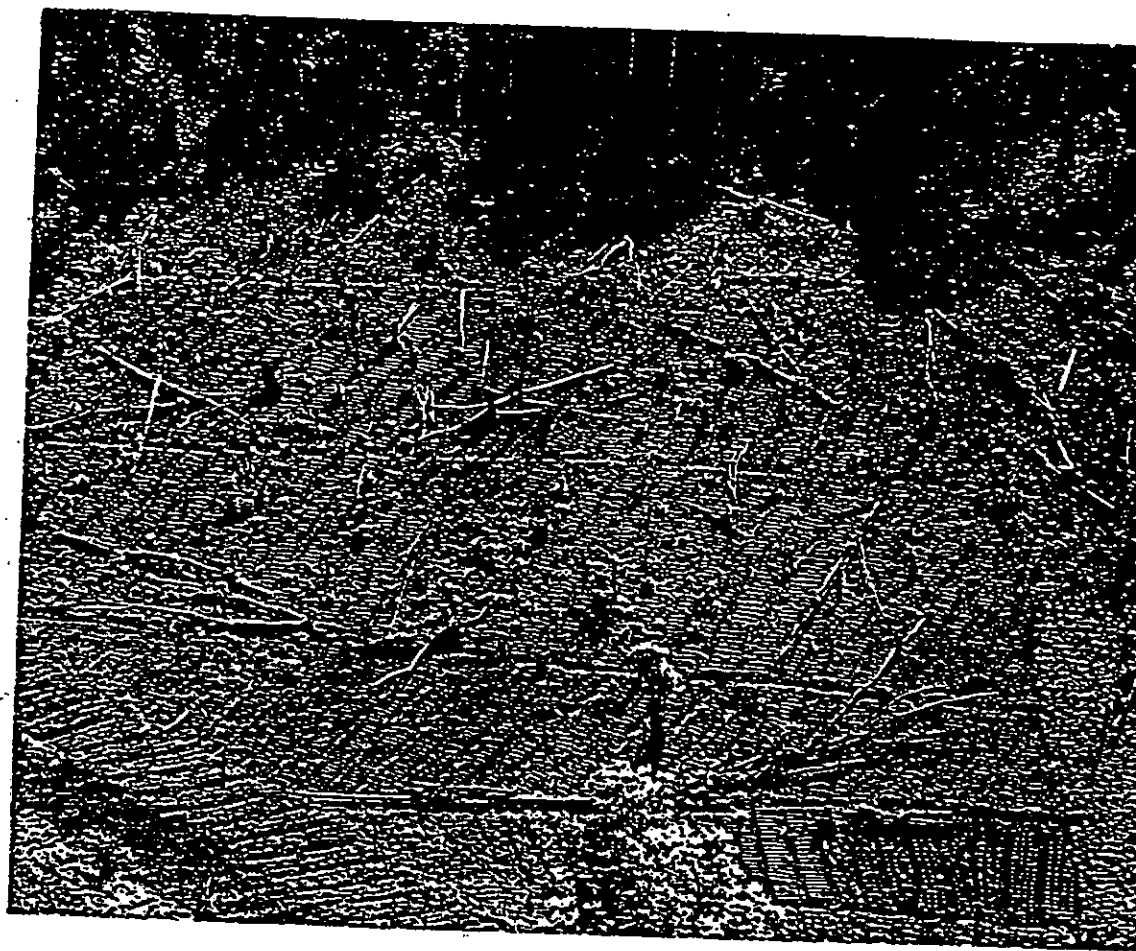
1. เรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"

การพัฒนาแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ หมายถึงบริเวณที่รวมของน้ำซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แหล่งน้ำที่เรารู้จักกันทั่วไป ได้แก่ ลำธาร ลำห้วย หนอง บึง แม่น้ำ และลำคลอง

น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้มีต้นกำเนิดจากบริเวณต้นน้ำลำธาร อันเป็นเทือกเขาหรือเนินสูง และป่าไม้ โดยลำธารลำห้วยเป็นที่รวบรวมน้ำฝนที่ตกในบริเวณนั้น จากนั้นน้ำในลำธารลำห้วยก็ไหลมารวมกันกลายเป็นแม่น้ำ และลำคลอง ส่วนหนองและบึงอาจเป็นที่รวมน้ำที่ไหลมาตามผิวดิน หรือเป็นแหล่งรับน้ำจากแม่น้ำลำคลองที่ล้นตลิ่งเข้าไป

เราใช้น้ำจากแหล่งน้ำทำประโยชน์หลายอย่าง ใช้น้ำดื่ม น้ำใช้ ใช้ในการทำนา ทำไร่ ทำสวน ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ และใช้ในการเลี้ยงปลา วันหนึ่ง ๆ ทุกคนต้องใช้น้ำเป็นจำนวนมาก

ถ้าเรารู้จักใช้น้ำอย่างถูกต้อง ไม่ทำลายต้นน้ำลำธารอันเป็น
บ่อเกิดของน้ำในแม่น้ำลำคลอง ไม่ทำให้ดินพังทลายโดยไม่จำเป็น
และทำการเกษตรอย่างถูกวิธี ก็จะช่วยให้มีน้ำอย่างพอเพียงในแหล่งน้ำ
ธรรมชาติ

แต่เนื่องจากได้มีการบุกรุก ทำลายป่าต้นน้ำลำธารมาก ใน
ช่วงระยะห้าสิบปีที่ผ่านมา มีการทำการเกษตรไม่ถูกวิธี และดิน
ก็พังทลายลงมากเนื่องจากฝนและลมพายุ เป็นเหตุให้น้ำในแหล่งน้ำ
ธรรมชาติหลายแห่งเหือดแห้งไป โดยเฉพาะในฤดูแล้ง เกิดความ
จำเป็นต้อง “พัฒนาแหล่งน้ำ” เพื่อให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดปี

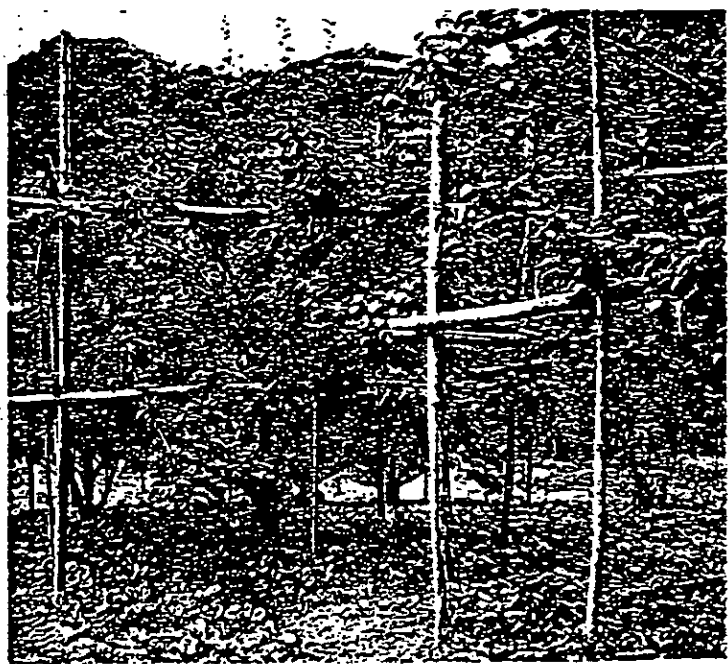
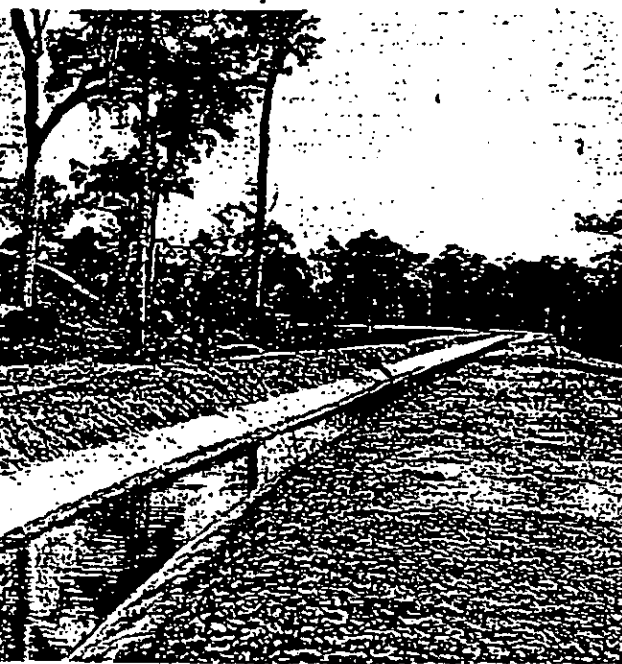
การพัฒนาแหล่งน้ำทำได้หลายวิธี เริ่มด้วยการรักษาต้นน้ำ
ลำธารไว้มิให้ถูกทำลาย การรักษาพื้นที่ต้นน้ำลำธารนี้มีความสำคัญ
มาก เพราะจะช่วยให้คงมีน้ำในลำธาร ลำห้วย แม่น้ำ และลำคลอง
อยู่ตลอดทั้งปี

การสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำขวางกั้นลำธาร ลำห้วย หรือแม่น้ำ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ขึ้นเหนือเขื่อน นอกจากจะทำให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอแล้ว ยังเป็นบรรเทาน้ำท่วมพื้นที่ลุ่มของฝั้่งลำน้ำทางด้านท้ายเขื่อนได้ด้วย

นอกจากนั้น การขุดสระขนาดใหญ่ การทำคลองส่งน้ำ ข้างเก็บน้ำ หรือจากแหล่งน้ำเหนือฝาย เพื่อส่งเข้าไร่นา และรับน้ำจากแหล่งน้ำที่มีระดับต่ำ ส่งขึ้นคลองส่งน้ำ นำไปใช้ในเพาะปลูกพืช ก็เป็นการพัฒนาแหล่งน้ำด้วยเช่นเดียวกัน

บน
: อ่างเก็บน้ำแม่มอก จังหวัดพะเยา
ด้านขวา
: คลองส่งน้ำที่สร้างเสร็จใน
น่านน้ำ
ด้านขวา
: สวนแอปเปิล

ย่อหน้า.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "การพัฒนาแหล่งน้ำ"

1. คำว่า "พัฒนาแหล่งน้ำ" ในที่นี้หมายความว่าอย่างไร
.....
2. ให้ยกเรื่องที่ใช้ความรู้จากเรื่องบอกเหตุผลว่า ทำไมจึงต้องมีการพัฒนาแหล่งน้ำ
.....
.....
3. ในย่อหน้า 1 ใช้รูปแบบใดในการนำเสนอเรื่อง
.....
4. จงเขียนแผนภูมิ แสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่อง ในย่อหน้าที่ 3
.....
5. ถ้าวัดในอนาคตแหล่งน้ำจะมีสภาพเช่นไร ถ้าไม่มีการพัฒนาแหล่งน้ำ
.....
.....
6. นักเขียนคิดว่ามีวิธีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างไรอีกบ้าง นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่อง
.....
.....
7. นักเขียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเสนอบทความนี้
.....
.....

แผนการสอนที่ 27

เรื่อง การอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"

จำนวน 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

เรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง" เป็นบทความจากนิตยสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำหรือกลุ่มคำในบทความได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของบทความได้
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของความนี้ได้
4. นักเรียนสามารถบอกจุดประสงค์ในการนำเสนอบทความนี้ได้
5. นักเรียนสามารถบอกแนวคิดสำคัญจากบทความได้
6. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความนี้ได้

เนื้อหา

การนำยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูแจกบทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง" พร้อมทั้งกระดาษบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
	3. ให้นักเรียนใช้ยุทธวิธีการอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดบทความ แล้วบันทึกรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึกที่แจกให้
	4. ให้นักเรียนส่งผลงานแล้วครูตรวจแก้ไข

5. ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความ
6. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"
7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. บทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง" จำนวน 25 ชุด
2. กระดาษบันทึกรายละเอียดของเรื่องจำนวน 25 ชุด ชุดละ 6 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"

การวัดผลประเมินผล

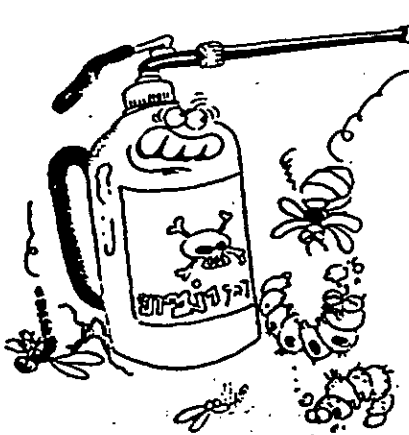
1. สังเกตจากผลงานของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

1. บทความจากนิตยสารเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"

เพื่อนใหม่

เราอาจตายพร้อมแมลง

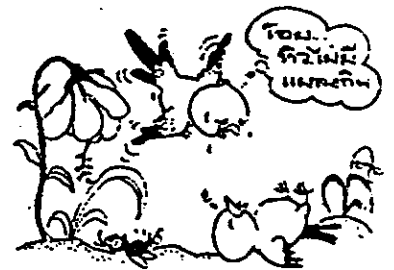
ที่เป็นพิษ บางชนิดมีพิษร้ายแรง และ
คงทนอยู่ในสภาวะแวดล้อมได้นาน
เมื่อมันเป็นพิษต่อแมลง หนอนได้ มัน
ก็เป็นพิษต่อคนและสัตว์เลี้ยงได้เช่นกัน

เมื่อมีการฉีดพ่นสารเคมีเหล่านี้
สารส่วนหนึ่งจับเกาะที่พืชตามต้องการ
ส่วนหนึ่งเป็นละอองลอยค้างอยู่ใน
อากาศ คนสูดดมเข้าไปก็จะเป็นอันตราย
ต่อระบบการหายใจ ถ้าละอองไอของ
สารเกาะที่ผิวหนัง มันจะซึมเข้าไป
เป็นพิษต่อร่างกาย มักตรวจพบปริมาณ
สารพิษในเลือดของเกษตรกร บางส่วน
ของสารไปกับน้ำที่บำรุงรักษาดินไม้
ไหลไปสู่คู คลอง เป็นมลพิษทางน้ำ
ต่อไป

สารพิษที่ติดค้างอยู่กับผัก ผลไม้
ผู้บริโภคถ้าไม่ทันคิด กินเข้าไปก็เป็นพิษ
เวลานี้มีคนปลูกผักโดยไม่ฉีดสารเคมี
เลย อาจได้ผักที่ไม่งาม มีรอยหนอน

แมลงกัดไชบ้าง แต่ก็ปลอดภัย สารเคมี
เหล่านี้อาจทำลายระบบประสาทส่วน
กลาง ทำให้หน้ามืด เวียนศีรษะ ถ้า
ร่างกายได้รับเข้าไปมาก ๆ อาจเกิด
หัวใจวายและตายได้

ผลของสารฆ่าแมลงกว้างเกินไป
ทำลายทั้งแมลงที่เป็นโทษและแมลง
ที่ให้คุณค่าแก่คนและธรรมชาติ แมลง
ที่มีประโยชน์เหล่านั้นอาจช่วยกินแมลง
ด้วยกันที่เป็นศัตรูของพืช ช่วยผสม
เกสรดอกไม้ หลายชนิดเป็นอาหาร
ของคน เมื่อทำลายแมลงพวกนี้ก็เท่ากับ
ทำให้คุณค่าของธรรมชาติหายไป

เราคงจะห้ามไม่ให้ชาวสวนชาวไร่
เลิกใช้สารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์เสียเลย
ก็做不到 แต่ก็จะต้องผ่อนหนัก
ให้เป็นเบา เราต้องการสารที่เป็นภัย
ต่อคนและสัตว์เลี้ยงสัตว์ใช้งานให้
น้อยที่สุด เลือกใช้สารที่สลายเร็วหรือ
เปลี่ยนเป็นสารอื่นที่ไม่เป็นภัยได้ง่าย
ในสิ่งแวดล้อม สารที่ทำลายแมลงเฉพาะ
ชนิด ตลอดจนหาวิธีทำลายแมลงโดย
ไม่อาศัยสารฆ่าแมลง เช่น ควบคุม
การสืบพันธุ์ของมัน

ช. กฤษณา

มลพิษที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่
เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรา
คือมลพิษจากสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร
เช่น สารฆ่าแมลง สารฆ่าวัชพืช สาร
ฆ่ารา สารฆ่าหนูและสัตว์ทะเล ซึ่ง
เรีกรวมกันไปด้วยสารฆ่าศัตรูพืชและ
สัตว์ พืชที่นำมาเป็นอาหารมักจะมี
แมลงและหนอนมากิน บางทีก็เป็นโรค
เลยไม่ออกผลมาให้คนกิน หรือให้ผล
ให้เมล็ดแก่ก็ยังเสียหายไปอีกไม่ทัน
ได้กลายเป็นอาหาร ต้นไม้ดอกไม้
ประดับถูกเหยียบ รา หนอน จนตายไป
เจ้าของไรสวนต้องซื้อสารเคมีมาฉีดพ่น

สารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์มีหลาย
ร้อยชนิด ส่วนใหญ่เป็นสารที่คน
สังเคราะห์ขึ้นมา ล้วนเป็นสารเคมี

ย่อหน้า.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "เราอาจตายพร้อมแมลง"

1. คำว่า "มลพิษ" ในบทความนี้หมายถึงมลพิษอะไร

.....

2. ในย่อหน้าที่ 3 ใช้รูปแบบโครงสร้างระดับยอกรูปแบบใด ในการนำเสนอข้อความ

.....

3. ใจความสำคัญของย่อหน้าสุดท้าย มีว่าอย่างไร

.....

4. ผลของการใช้สารเคมีทำลายศัตรูพืชมากเกินไปมีอะไรบ้าง

.....

.....

5. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร ในการนำเสนอบทความนี้

.....

.....

6. บทความนี้ ใ้แนวคิดต่อผู้อ่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

7. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างในการนำเสนอบทความนี้

.....

.....

แผนการสอนที่ 28
เรื่อง การอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

จำนวน 6 คาบ

ความคิรวมยอ

เรื่อง "นาฏศิลป์ไทย" เป็นเรื่องจากสารานุกรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะข้อความได้
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าได้
4. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของนาฏศิลป์ไทยได้
5. นักเรียนสามารถเขียนโครงสร้างของเรื่องได้
6. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ย่านได้

เนื้อหา

การนำยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอไปใช้ในการอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ขั้นสอน

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ
2. ครูแจกเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย" พร้อมกระดาษบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย" ด้วยยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ แล้วบันทึกและรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึกที่แจกให้
4. ให้นักเรียนส่งผลงานแล้วครูตรวจแก้ไข
5. ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ย่าน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

ขั้นสรุป 7. สรุปผลจากการใช้ทฤษฎีวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องสารานุกรมเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"
2. กระดาษสำหรับบันทึกจำนวน 25 ชุด ชุดละ 7 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

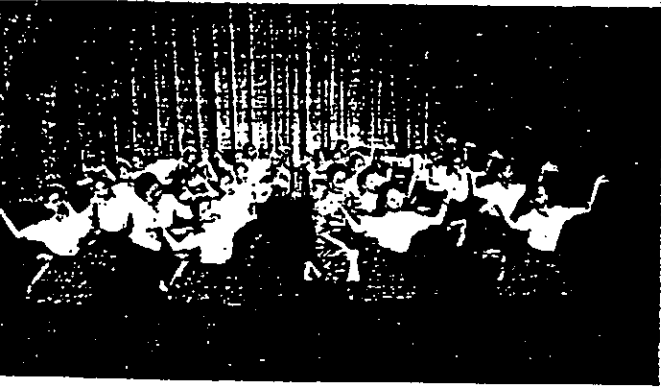
การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

1. เรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

นาฏศิลป์ไทย

ฝึกหัดรำแม่บท

ฝึกหัดรำแม่บท
พรหมสิทธิ์
จิตรนิมิต
พรหมนิมิต
นภักดี

นาฏศิลป์ เป็นศิลปวัฒนธรรมสาขาหนึ่ง ที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองของไทยเรา ความงดงามของท่ารำร่ายตามจังหวะและทำนองเพลง ตลอดจนการแสดงสื่อความหมายด้วยบทเจรจา ท่าทาง และคำร้องเป็นลำนํ้า ช่วยให้ผู้ชมได้ชื่นบานสนุกสนาน ได้อิ่มเอมกับสุนทริยรส และเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับการแสดง นาฏศิลป์ไทยจึงเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ปู่ ย่า ตา ยาย ได้ถ่ายทอดไว้ให้สมควรที่เยาวชนทั้งหลายควรสนใจรับสืบทอด และรักษาไว้เป็นศรีสง่าของชาติไทยสืบไป

ท่วงท่าของการร่ายรำนั้น เกิดขึ้นจากอิริยาบถต่าง ๆ ของคนในชีวิตประจำวันนั่นเอง แม้ว่ามือและแขนจะเป็นส่วนสำคัญของการรำ แต่อวัยวะทุกส่วนไม่ว่าจะเป็นศีรษะ หน้า คอ ลำตัว เอว ขา และเท้าก็ต้องเคลื่อนไหว รับสัมพันธ์กันทุกส่วนจึงจะแลดูงาม และสื่อความหมายได้ดี การแสดงท่ากวัก โบกสะบัด จีบคว่ำ จีบหงาย ร้องไห้ อิ่มเอม โกรธ ขบไล่ ฯลฯ ล้วนแต่มีท่ารำที่สวยงาม และดูได้เข้าใจชัดเจนทั้งสิ้น

เนื่องจากการร่ายรำ เป็นศิลปะชั้นสูง ผู้ที่จะรำเป็นจึงต้องได้รับการฝึกหัด และฝึกฝนอย่างจริงจัง จึงจะดูมีมนวล กลมกลืน และงามสง่า ครูนาฏศิลป์โบราณได้ประดิษฐ์ท่ารำไว้มาก เป็นท่าหลักที่ต้องเรียนรู้ให้แม่นยำ ท่าหลักสำหรับฝึกหัดรำนี้มักเรียกกันว่า “แม่บท” เป็นท่ารำที่เลียนแบบอิริยาบถทั้งของเทพบุตร เทพธิดา คน สัตว์ และธรรมชาติแวดล้อม เช่น เทพพนม สอดสร้อยมาลา กวางเดินดง เมฆลาล้อแก้ว ยอดตองต้องลม เป็นต้น ท่ารำบางท่าเป็นการแสดงความรู้สึกและอารมณ์ เช่น เสือทำลายห้าง ช้าง

ซ้าย
: ระบายเดี่ยว ราชคฉิ่ง-
ขวา
: การแสดงโขน

ลายโรง หนุมานผลาญยักษ์ พระลักษมณ์แผลงฤทธิ์ เป็นต้น

การรำคือการเปลื้องท่ารำต่าง ๆ มาประดิษฐ์ให้มีส่วนลัดดงาม เรียบเรียง
กับ ทำให้เข้ากับจังหวะและทำนองของเพลงร้องเพลงดนตรีที่บรรเลงประกอบ ตบแต่ง
รำสำหรับเชื่อมท่าต่าง ๆ ให้ติดต่อกลมกลื่นกัน การแสดงนาฏศิลป์แบ่งออกเป็น ๒
ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. ระบาย

๒. ละคร

ระบาย เป็นการแสดงรำรำประกอบคำร้องและทำนองจังหวะดนตรีที่มุ่งความ
งามและความบันเทิงเป็นสำคัญ ผู้แสดงจะมีเพียงคนเดียวหรือเป็นหมู่ก็ได้ การแสดง
ต้องมีความพร้อมเพรียงและช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน

ละคร เป็นการแสดงรำที่มีเรื่องราวดำเนินไปโดยลำดับ มีหลายประเภท
ละครโนรา ละครนอก ละครใน ละครพันทาง ละครดึกดำบรรพ์ และ โขน สำหรับ
นั้นยังมีวิธีการแสดงที่แตกต่างกันไป เช่น โขนกลางแปลง โขนนั่งราว โขนโรงใน
น้ำจ่อ และโขนฉาก

นับแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ได้มีการนำนาฏศิลป์แบบตะวันตกมาใช้ จึงเกิดมีละคร
ละครพูด ละครพูดสลับลำ และละครสังคีต การละครได้เฟื่องฟูมากในรัชสมัย
บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้มีวิวัฒนาการสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

๑๖๓
ย่อหน้า.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "นาฏศิลป์ไทย"

1. คำว่า "นาฏศิลป์ไทย" มีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

2. ระบำ กับ ละครรำ มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

.....

.....

3. ในข้อหน้าที่ 5 และ 6 ใช้รูปแบบในการนำเสนอรูปแบบใด มีลักษณะการนำเสนอแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

4. " นาฏศิลป์ตะวันตก " เข้าสู่ประเทศไทยในสมัยใด ปัจจุบันมีความนิยมมากน้อยเพียงไร (อธิบายสั้นๆ)

.....

.....

5. การแสดงที่เรียกว่า "ระบำ" เป็นการแสดงลักษณะอย่างไร ให้ยกตัวอย่างมา 2-3 ตัวอย่าง

.....

.....

6. ในข้อหน้าที่ 1 มีความสำคัญว่าอย่างไร

.....

7. จงเขียนแผนภูมิแสดงใจความหลักและรายละเอียดของข้อหน้าที่ 2

แผนการสอนที่ 29

เรื่อง การอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านสิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง "บ้านปลาทอง"

จำนวน 10 คาบ

ความคิดรวบยอด

หนังสือส่งเสริมการอ่านสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่อง "บ้านปลาทอง" เป็นหนังสือที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านรักและเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถคาดหมายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตของตัวละครในเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถตีความเรื่องที่อ่านทั้งหมดได้
5. นักเรียนสามารถบอกความรู้สึกของตัวละครในเรื่องได้
6. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้
7. นักเรียนสามารถบอกจุดประสงค์การนำเสนอเรื่องได้
8. นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของตัวละครในเรื่องได้
9. นักเรียนสามารถบอกแนวคิดสำคัญจากการอ่านเรื่องได้
10. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การนำเอายุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดมาใช้ในการอ่านหนังสือสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่อง "บ้านปลาทอง"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนขั้นนำ

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องปลาทอง

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนจับคู่กัน จากนั้นให้มารับหนังสือเรื่อง "บ้านปลาทอง" และกระดาษสำหรับบันทึกจำนวน 15 แผ่น
3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง" โดยใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดแล้วช่วยกันบันทึกรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึก
4. ส่งผลงานให้ครูตรวจแก้ไข
5. ร่วมกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง "บ้านปลาทอง"
6. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง"

ขั้นสรุป

7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง" จำนวน 12 เล่ม
2. กระดาษสำหรับบันทึกรายละเอียดจำนวน 12 ชุด ชุดละ 15 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง"

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

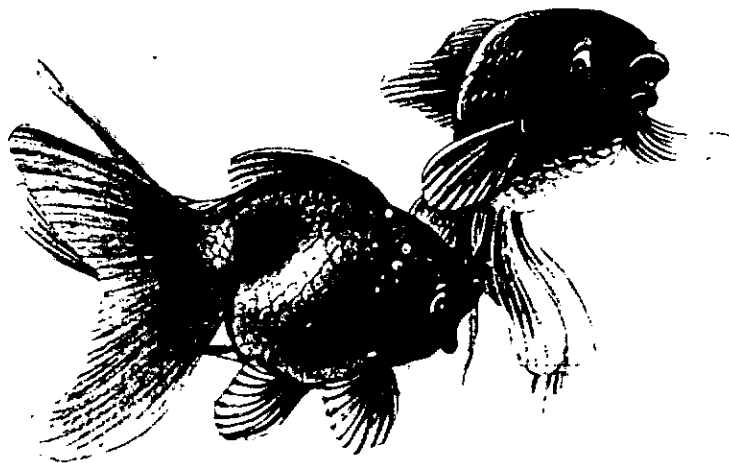
ภาคผนวก

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน สิ่งแวดล้อมศึกษา

บ้านปลาทอง

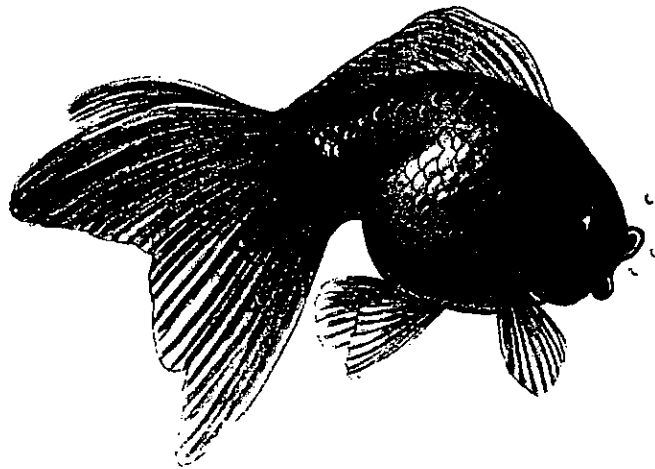
ส. พมสุวรรณ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน สิ่งแวดล้อมศึกษา

จ่ายแล้ว

บ้านปลาทอง

ส. พุ่มสุวรรณ เขียนเรื่อง
นพดล อธิพิงศ์สกุล เขียนภาพ
ประกิจ วัฒนานุกิจ ออกแบบรูปเล่ม

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๓

จัดพิมพ์ จัดจำหน่าย

บริษัท คีนอัส จำกัด

๒๐๗๖/๔ ซอยพหลโยธิน ๑๑ กรุงเทพฯ

สะพาน ๕ ย่านนาหวา กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทร. ๒๘๖-๓๐๗๗, ๒๘๖-๔๗๗๒

FAX: ๒๘๖-๔๗๗๒

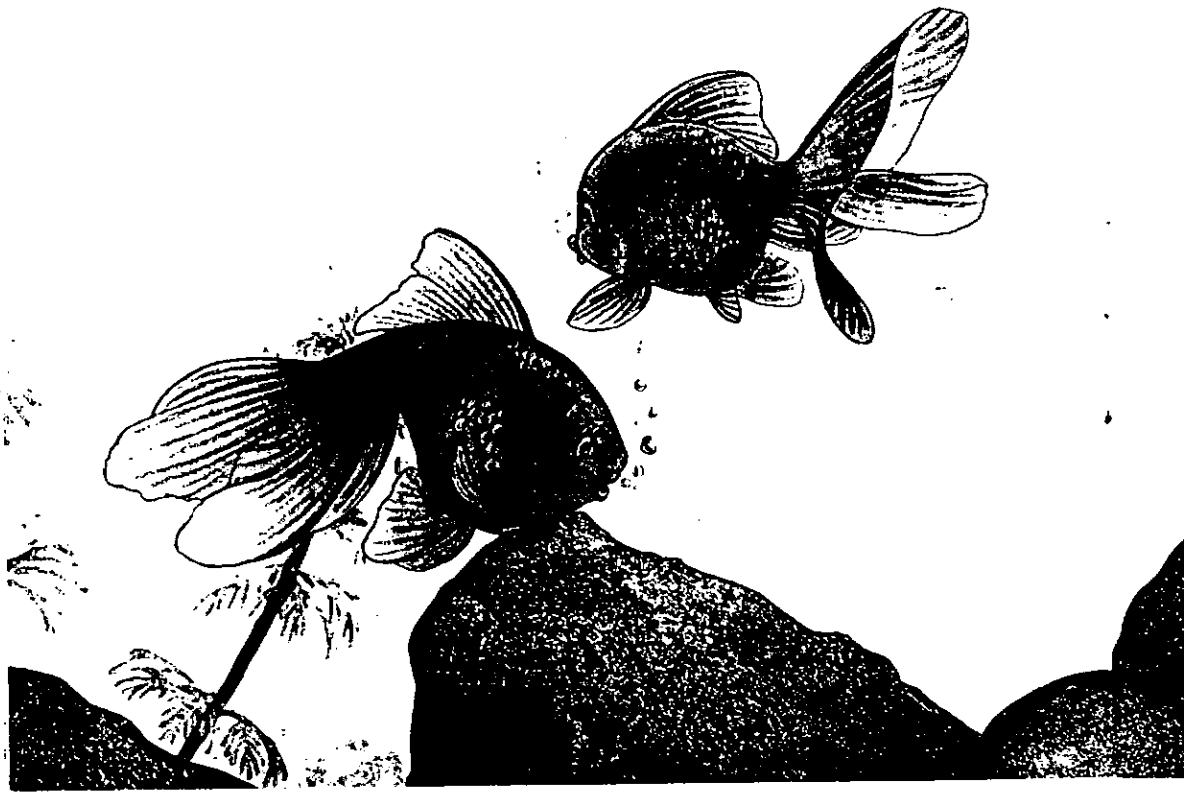
พิมพ์ที่ แสงศิลป์การพิมพ์

๑๑๖/๓๔-๔๓ ถนน

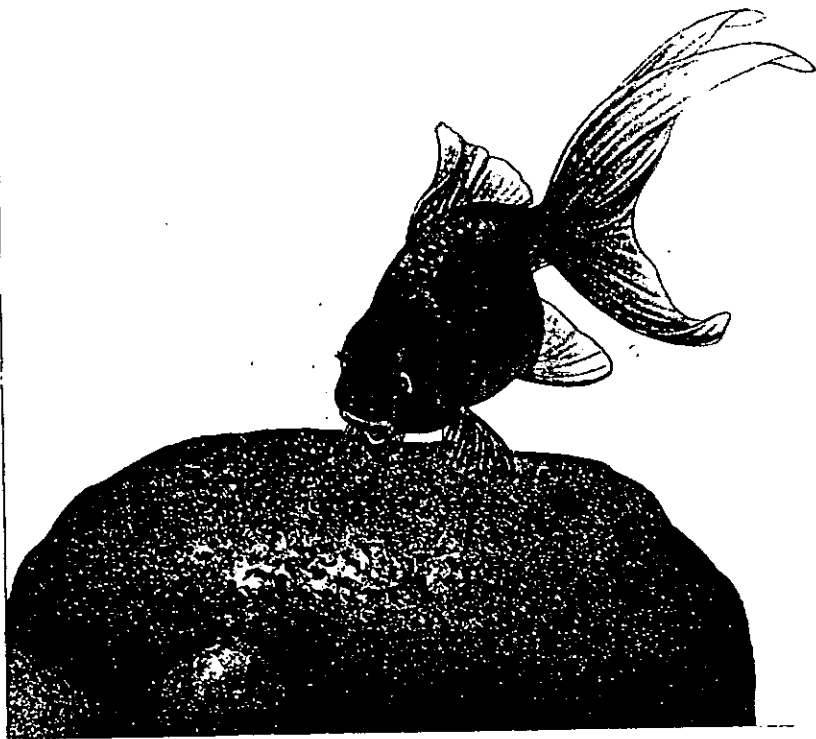
พญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

ราคา ๓๐ บาท

ฉันเป็นลูกปลาทองตัวเล็กๆ ตัวหนึ่ง เกิดในแหล่งเพาะปลาสวยงาม บริเวณชานเมือง เมื่อยังเล็กอยู่ ฉันถูกเลี้ยงร่วมกับปลาทองครอกเดียวกัน อีกหลายตัว พวกเราได้รับการดูแลเลี้ยงดูในอ่างกลมเป็นอย่างดี เจ้าของให้อาหารแก่พวกเราทุกวัน เขาต้องการให้พวกเราเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีสีส้มสวยงาม เพื่อส่งขายยังตลาดปลาสวยงามต่อไป

เมื่อมาอยู่กับพ่อค้าปลาตู้ พวกเราถูกปล่อยลงในตู้กระจกขนาดเขื่อง
ในตู้กระจกมีน้ำใสสะอาด มีพองอากาศจากเครื่องปั๊มลมตลอดเวลา พวกเรา
พากันแหวกว่ายไปมา ด้วยที่ทำอันแสนรื่นเริง พ่อค้าปลาตู้ดูจะพึงพอใจมาก
ที่สีส้มอันงดงามของเรา ล้อตาล่อใจลูกค้า ให้มายืนมองเป็นกลุ่มใหญ่
พี่น้องของพวกเราบางตัว ถูกตักขายไปก่อน ส่วนตัวฉันก็คงถูกขายไป
ภายในไม่ช้านี้

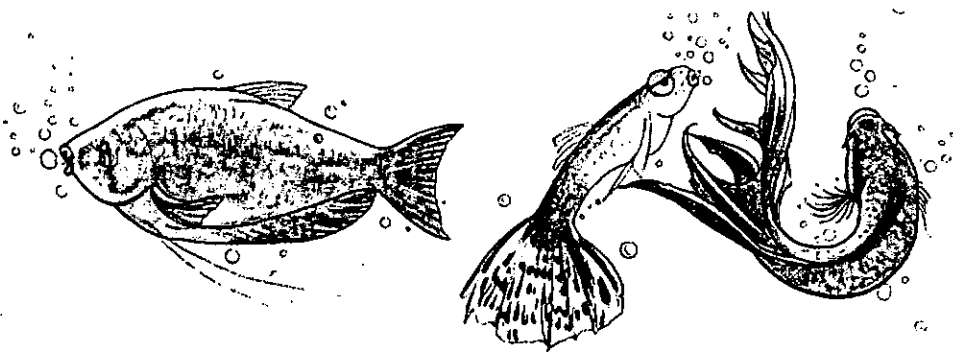

“ปลาทองครอกนี้ ยอดเยี่ยมมาก ถูกลักษณะและขึ้นสีจัด รับรองใน
ความแข็งแรง เพราะเพาะมาจากมืออาชีพโดยเฉพาะ” พ่อค้าปลาสวยงาม
บอกกับลูกค้าทุกคนที่มาเยี่ยมชมปลา

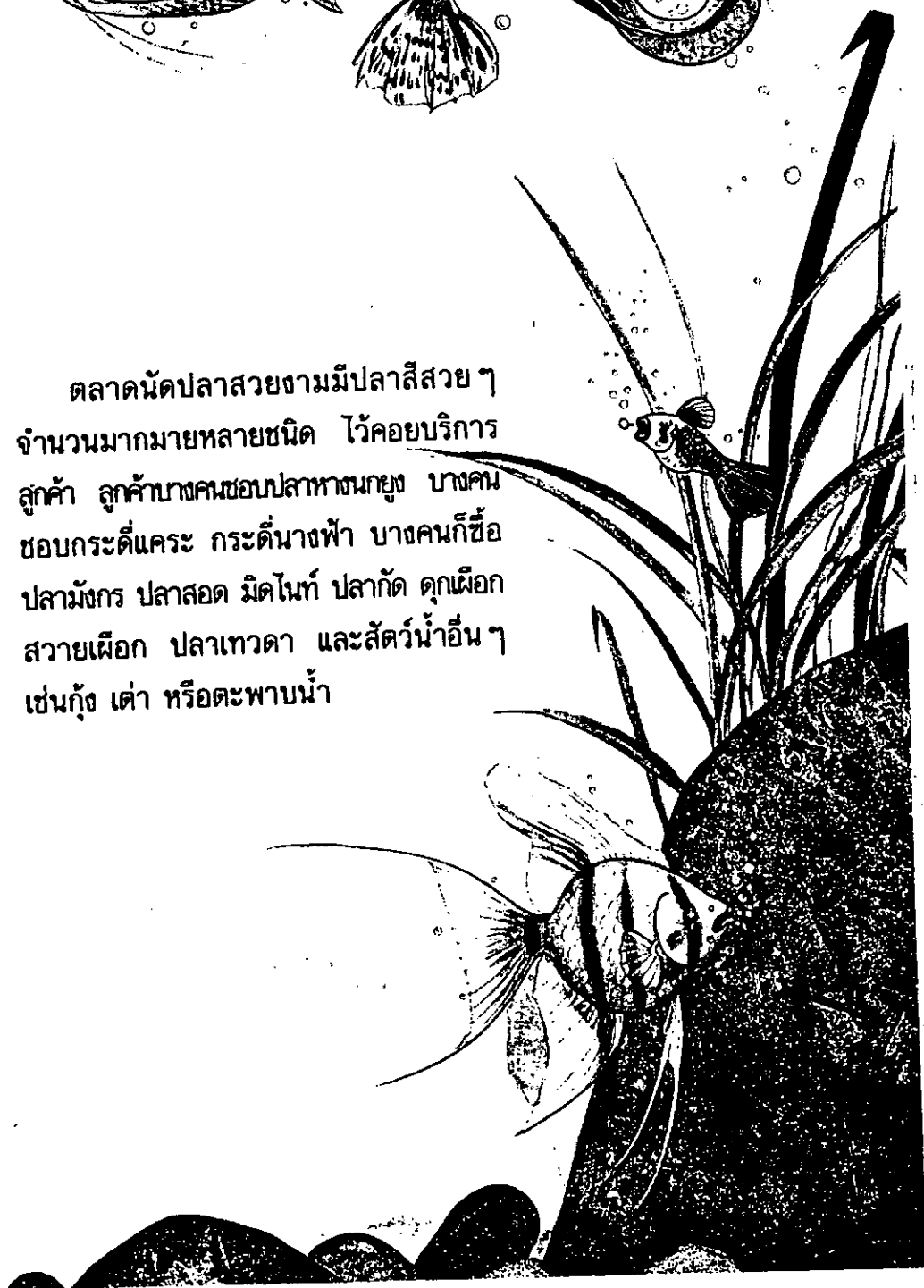
ลูกค้าปลาสวยงามนอกจากจะเป็นผู้ใหญ่แล้ว ยังมีเด็กๆ สนใจมาก
อีกด้วย เด็กๆ มักจะทำตาโต ทำทางดีใจที่ได้เห็นพวกเรา บางคนเข้ามา
ยืนจ้องใกล้ แล้วยิ้มกับเราอย่างมีไมตรี

“พ่อครับ ผมอยากได้ปลาทอง” เด็กบางคนรีบเร้าพ่อแม่

“แม่ครับ ผมอยากเลี้ยงปลาการ์ฟ” อีกบางคนพูด

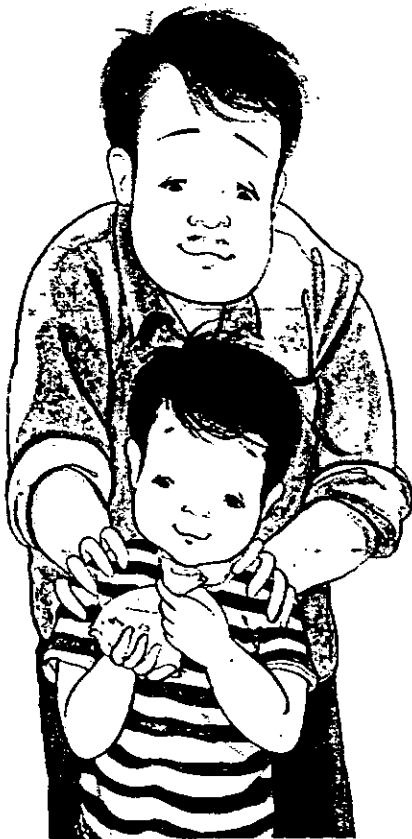

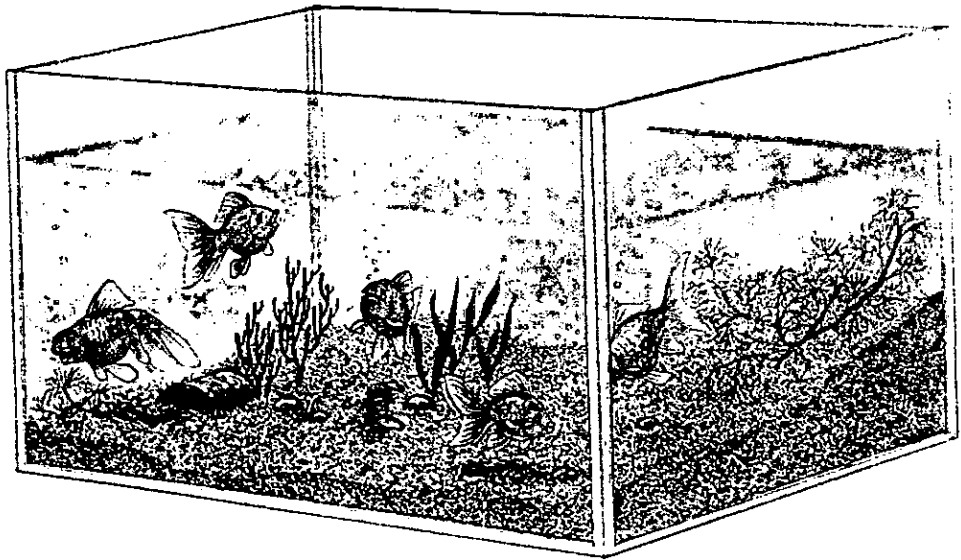
ตลาดนัดปลาสวยงามมีปลาสีสวยๆ
จำนวนมากมายหลายชนิด ไว้คอยบริการ
ลูกค้า ลูกค้าบางคนชอบปลาหางนกยูง บางคน
ชอบกระดี่แคะ กระดี่นางฟ้า บางคนก็ซื้อ
ปลามังกร ปลาสอด มิดไนท์ ปลากัด ดุกเผือก
สวยงามเผือก ปลาเทวดา และสัตว์น้ำอื่นๆ
เช่น กุ้ง เต่า หรือตะพาบน้ำ

“พ่อครับผมอยากได้ปลาทองตัวนั้น” ฉันรู้สึกดีใจมากที่เด็กชายคนหนึ่ง
ยื่นเกาะแขนพ่อ พลังซึ่มือมาที่ฉัน “ตอนนี้ผมปิดเทอมแล้ว ผมจะเลี้ยง
ปลาสวยงาม เพื่อนๆ เขามีปลาตู้กันทุกคน” เด็กชายพูดต่อ

พ่อของเขาพยักหน้า หันไปถามราคาค่าตัวของฉันกับพ่อค้าปลา
และในที่สุดฉันกับปลาทองอีก ๔ - ๕ ตัว ก็ถูกดักขึ้นมาบรรจุลง
ในถุงพลาสติกอัดลมใบเล็ก ๆ พวกเราถูกนำไปยังบ้านใหม่

ตู้ปลาใหม่ บ้านใหม่ของเรา

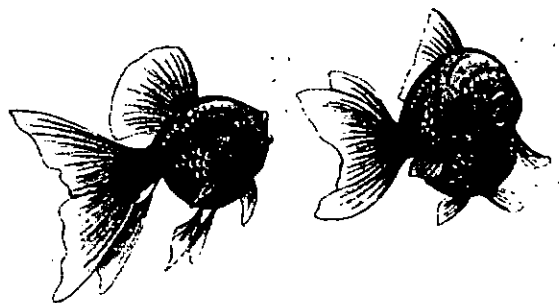
ฉันรู้สึกรักบ้านใหม่มาก เด็กชายและพ่อของเขา จัดเตรียมให้พวกเราเป็นอย่างดี ตู้ปลาเป็นกระจกใสทั้งสี่ด้าน รองพื้นด้วยกรวดทรายสะอาด มีแผ่นกรองตะกอนซ่อนอยู่ใต้กรวดทรายอีกทีหนึ่ง เด็กชายมีสาหร่ายปลูกไว้ด้วย รากไม้ น้ำสีน้ำตาลถูกวางไว้อย่างเหมาะสม ปัมป์ลมที่ต่อท่อลงไปถึงแผ่นกรองตะกอน ช่วยให้เกิดน้ำหมุนเวียน และมีอากาศสำหรับพวกเราตลอดเวลา

ตู้ปลาถูกจัดวางในที่อันสงบเงียบ พวกเราได้รับแสงสว่างพอสมควร ปลาทองอย่างพวกเรา เป็นปลาที่อ่อนโยน สวยงาม พวกเราชอบความสงบและความสะอาดของตู้ปลา พ่อของเด็กชายดูจะมีความรอบรู้เรื่องเกี่ยวกับพวกเราเป็นอย่างดี เขาบอกกับลูกชายว่า

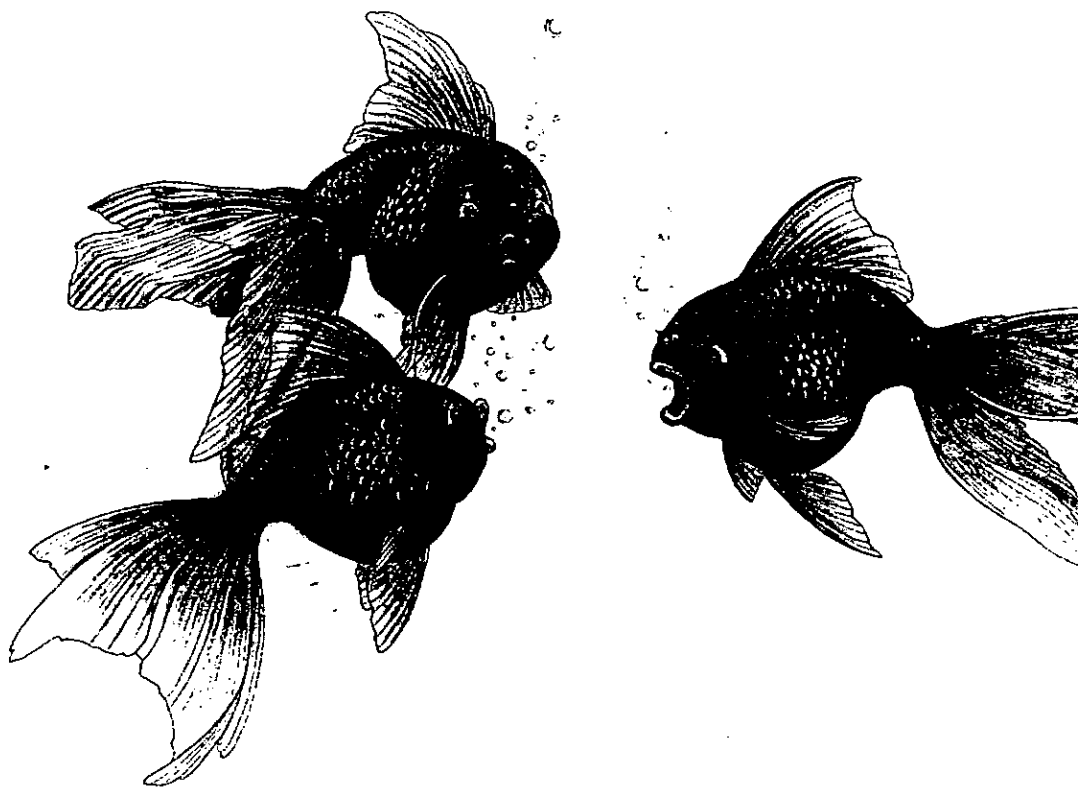
“ปลาทองเป็นปลาที่ค่อนข้างเชื่องช้า ลีลาเนิบนาบชวนมอง ถ้าลูกเลี้ยง
พวกเขาให้ดี ตู้ปลาของเราจะเป็นสิ่งมีค่าประการหนึ่งในบ้าน ปลาสวยงาม
นอกจากช่วยให้บังเกิดความสุขสบายใจแล้ว ยังช่วยให้ลูกได้เรียนรู้เรื่องราว
เกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์น้ำไปด้วยในตัว”

“ครับ พ่อ ผมจะเลี้ยงดูปลาทองเหล่านี้อย่างดีที่สุด” ลูกชายพูดกับพ่อ
ด้วยน้ำเสียงมั่นคง

เด็กชายเริ่มให้อาหารแก่พวกเขา ในตอนแรกเขามีลูกน้ำ ไรน้ำ ที่
ล้างสะอาดมาให้กิน พวกเขาชอบอาหารประเภทนี้มาก ลูกน้ำ ไรน้ำ
ช่วยให้เราแข็งแรงเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้หมายถึงว่า ต้องเป็นลูกน้ำ
ไรน้ำที่สะอาดผ่านการกรองล้างมาแล้ว ถ้าลูกน้ำ ไรน้ำที่สกปรก พวกเขา
ไม่ชอบกิน และถ้าจำเป็นต้องกินเข้าไป อีกไม่นานนัก เราตัวใดตัวหนึ่ง
จะเกิดอาการเจ็บป่วยขึ้นมา

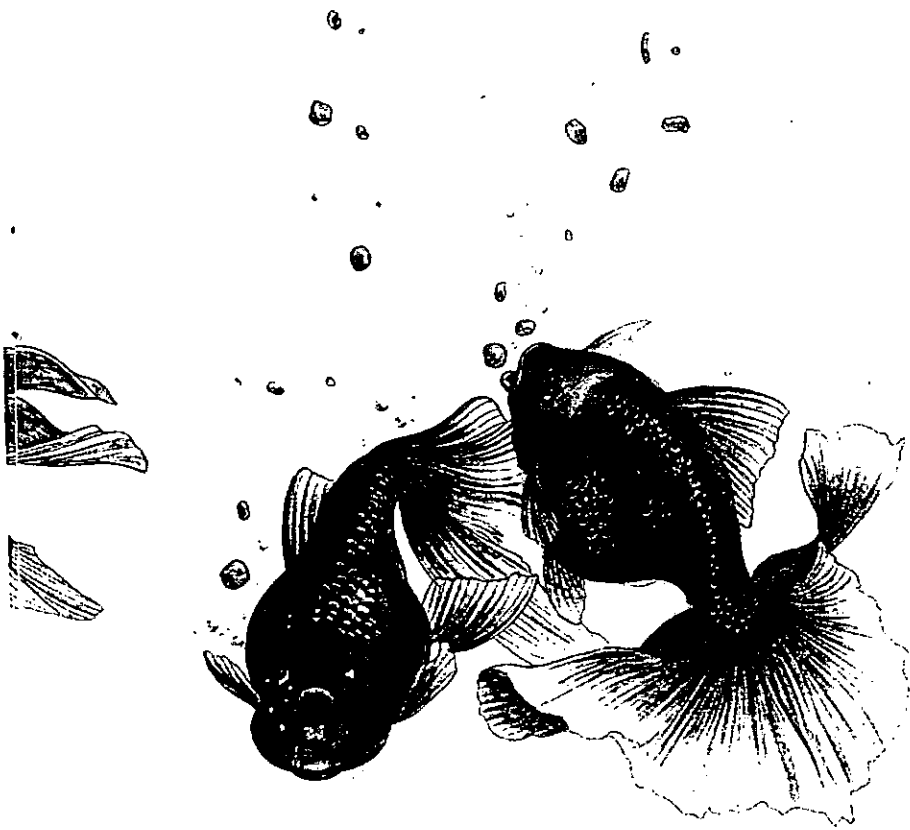

“โอ้ ทำไมระยะนี้ นายน้อยของเราไม่มีลูกน้ำ ไรน้ำ ให้พวกเราอีกเลย”
ปลาทองพี่น้องของฉัน เอ๋ยขึ้นในสายวันหนึ่ง

“นายน้อยคงไม่มีเวลา”

“ลูกน้ำ ไรน้ำ คงหายากขึ้น”

พวกเราช่วยกันตอบ

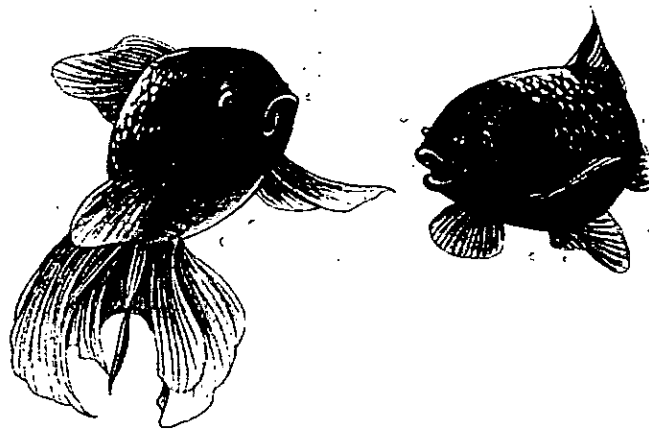
อาหารของพวกเราเริ่มเปลี่ยนจากลูกน้ำ ไรน้ำ มาเป็นอาหารลอยน้ำ เม็ดจิ๋ว พวกเราเคยกินอาหารแบบนี้กันมาแล้ว จึงพากันฮุบด้วยความหิวโหย อาหารเม็ดจิ๋วก็นิดไปอย่าง นายน้อยซื้อมาตุ๋นไว้ให้พวกเราอย่างเหลือเฟือ ลูกน้ำ ไรน้ำ ก็จะค่อนข้างเป็นภาระต่อนายน้อย พวกเราเข้าใจดีในเรื่องนี้ แต่ถ้าจะให้ตอบว่า เราชอบอาหารชนิดใดมากกว่ากัน ฉันขอตอบแทนพี่น้องทุกตัวได้เลยว่า ลูกน้ำ ไรน้ำ คืออาหารวิเศษสุดของเรา

นายน้อยของเราใจดี เขาให้อาหารเม็ดจิ๋วแก่เราอย่างเหลือเฟือ แต่
นายน้อยหารู้ไม่ว่า นั่นเป็นการทำอันตรายพวกเราโดยไม่รู้ตัว อาหารเม็ดจิ๋ว
ที่พวกเรากินเหลือ ลอยอยู่ที่ผิวน้ำเป็นแพ บางเม็ดก็จมลงมาเบื้องล่าง
และเริ่มเน่าเสีย แม้ในตู้จะมีแผ่นกรองน้ำและปั๊มลมตลอดเวลา แต่อาหาร
ที่เหลือมาก ไม่เป็นการดีเลยสำหรับพวกเรา

“โอย แอ่เลย ฉันรู้สึกไม่ค่อยสบาย” พี่น้องของฉันเริ่มมีอาการไม่เป็น
ปกติ ฉันเองได้แต่ปลอบใจว่า

“อดทนไว้หน่อยเถิด ประเดี๋ยวนายน้อยคงจะมาเปลี่ยนน้ำใหม่ให้แก่เรา
นายน้อยหวังดีต่อเรา ให้อาหารเผื่อเอาไว้ อดทนอีกหน่อยเถิด”

“นายน้อยหวังดี แต่พวกเราแอ่” พี่น้องปลาทองพูดด้วยความน้อยใจ

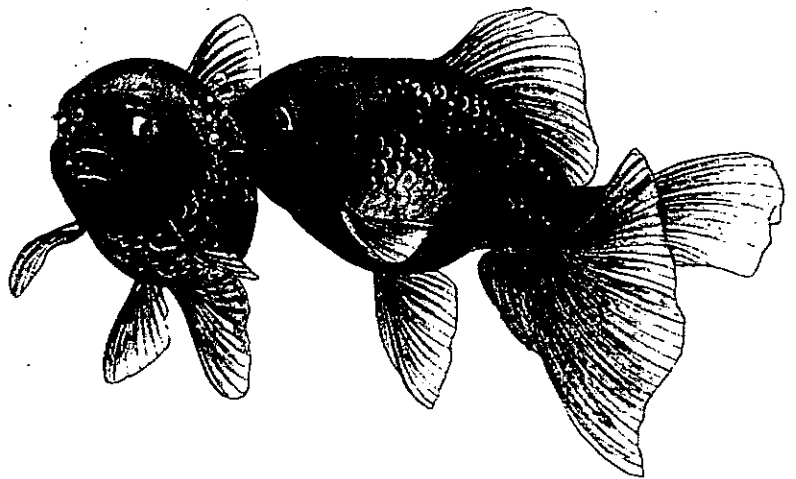

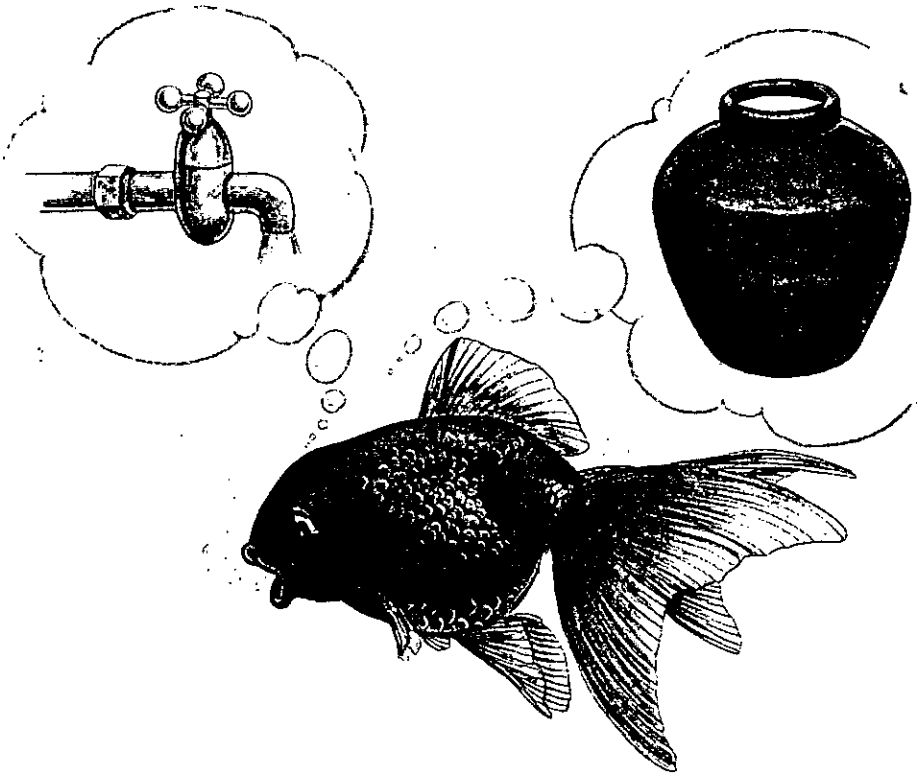
จนกระทั่งนายน้อยมาเปลี่ยนน้ำใหม่ให้ โดยใช้สายยางดูดน้ำเก่า และเศษอาหารเหลือออกไป จากนั้นค่อยๆ รินน้ำใหม่เข้ามาแทนที่ ใน ตอนต้นนายน้อยคงมีเวลามาก จึงตั้งใจเปลี่ยนน้ำล้างตู้ให้พวกเราบ่อยครั้ง พวกเรารู้สึกสดชื่นขึ้น ได้น้ำใหม่คราวหนึ่ง ก็รู้สึกว่าเราจะเติบโตขึ้นอีกนิดหนึ่ง

นายน้อยเปลี่ยนน้ำ ล้างตู้ ด้วยความนิ่มนวล ไม่ทำให้พวกเราตกใจ ถ้าเพียงแต่ดูดน้ำเก่าออกไป นายน้อยก็ไม่ตักพวกเราออก แต่ถ้าจำเป็น ต้องล้างขัดตู้กระจก ล้างกรวดทรายและแผ่นกรอง นายน้อยก็จะค่อยๆ ตักพวกเรา นำไปใส่ไว้ในอ่างน้ำสะอาดชั่วคราว เมื่อตู้ปลาสะอาดเรียบร้อยแล้ว จึงปล่อยพวกเรากลับลงไป

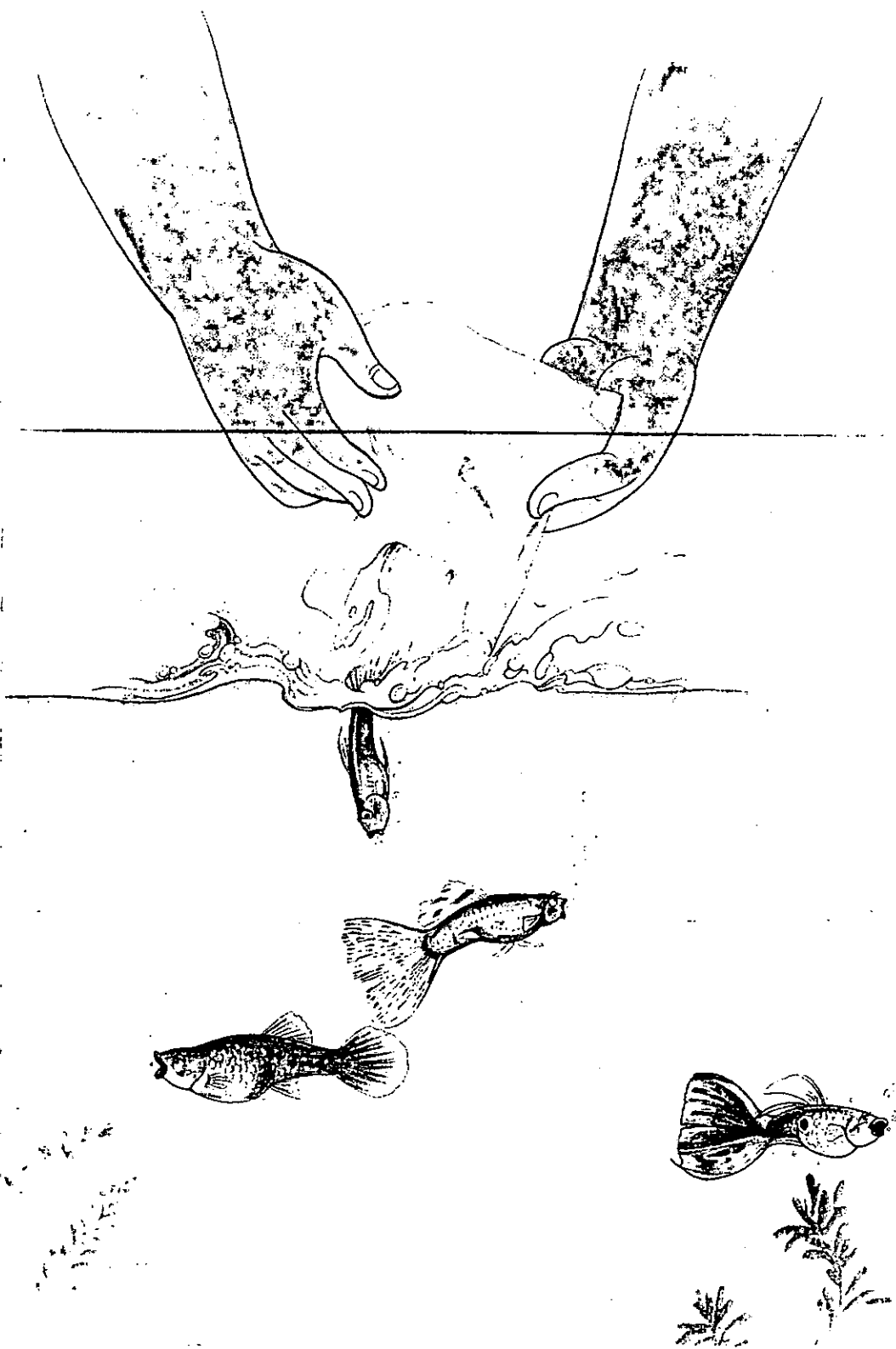
“เฮ้อ ค่อยโล่งใจขึ้นบ้าง” ปลาทองคำที่ทำท่าจะป่วย ว่ายน้ำไปมา ด้วยอาการสดไสขึ้น “น้ำใหม่ที่สะอาด เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับปลา อย่างพวกเรา คราวใดที่น้ำในตู้เน่าเสีย ก็เหมือนกับผู้คนที่มีบ้านอยู่บน กองขยะนั่นแหละ ทั้งเหม็น ทั้งสกปรก แถมมีเชื้อโรคเต็มไปหมด ใคร เกิดมีอาการอ่อนแอขึ้นมา ก็จะเจ็บป่วยได้ในทันที” ปลาทองคำตัวนั้นพูดต่อ

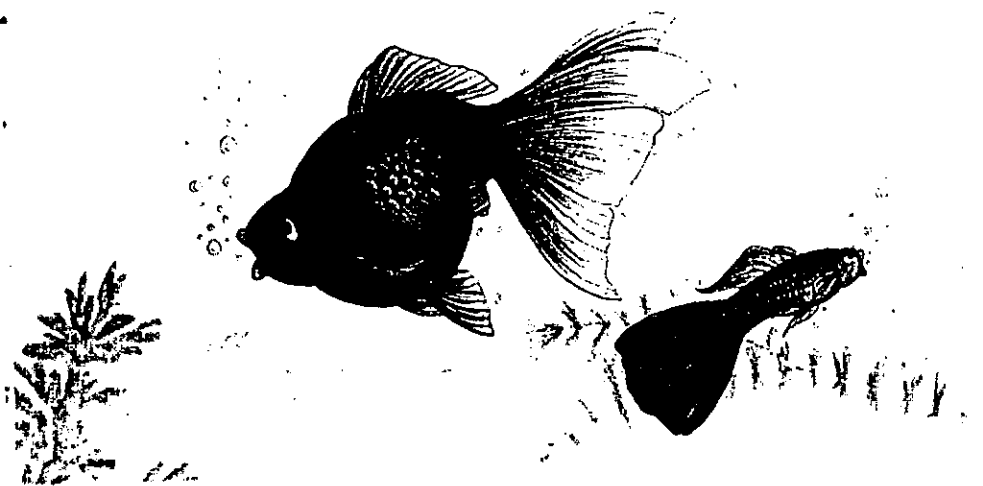

ฉันว่ายน้ำเข้าไปใกล้ แล้วพูดขึ้นบ้างว่า

“ดิฉันที่นายน้อย ได้รับคำแนะนำจากพ่อของเขาเสียก่อน ในเรื่อง
การเปลี่ยนน้ำใหม่ให้พวกเรา น้ำจากก๊อกน้ำโดยตรง ไม่ได้ดีต่อพวกเราเลย
เพราะมีสารฆ่าเชื้อบางอย่างที่เป็นอันตรายต่อเราด้วย นายน้อยสุดส่าห์
พักน้ำไว้ในโถ่งก่อน พอสารฆ่าเชื้อสลายไปแล้ว จึงนำมาใส่ให้พวกเรา
แฮ่ โลงออกไปเหมือนกัน ถ้าโดนน้ำมีสารนั้นเข้า พวกเราอาจจะเป็นอันตราย
เร็วกว่าน้ำเน่าไปเสียด้วยซ้ำ”

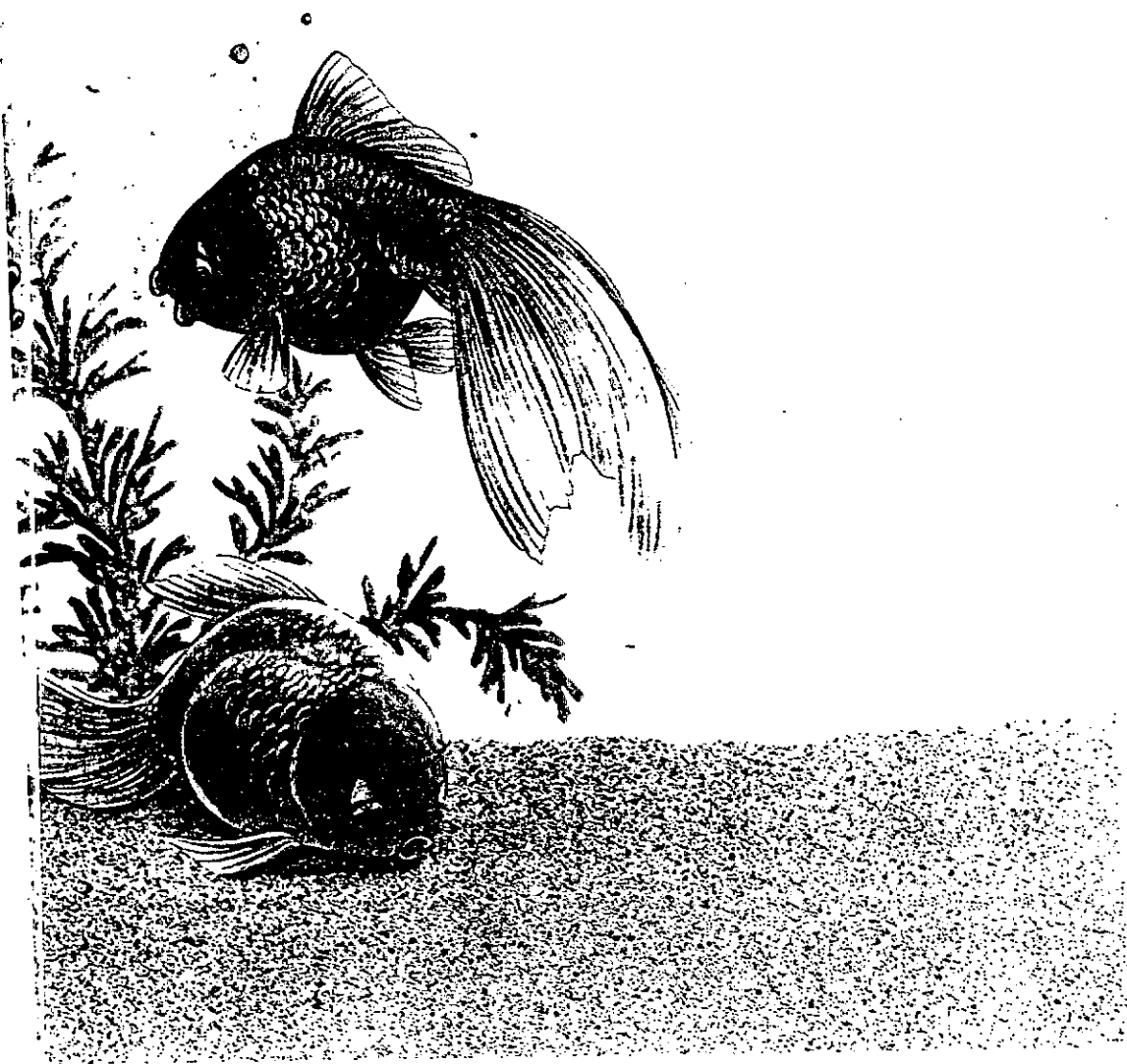
นายน้อยเอาใจใส่พวกเราในระยะแรก เพราะช่วงนั้นเป็นเวลาโรงเรียนหยุด ต่อมาเมื่อโรงเรียนเปิดเทอม นายน้อยมีเวลาสำหรับพวกเราน้อยลง ยามโรงเรียนปิดภาคเรียน พวกเราเริ่มลำบาก นายน้อยให้อาหารเผื่อมาก ไม่ค่อยมีเวลาถ่ายน้ำใหม่ และสิ่งที่ซ้ำร้าย คือนายน้อยนำปลาชนิดอื่น มาปล่อยรวมกับพวกเรา ตูกระจกที่ไม่ใหญ่โตนัก บัดนี้มีปลาเพิ่มขึ้น มองดูแน่นตู้ไปหมด ปลาทองอย่างพวกเรา ค่อนข้างเชื่องช้าเนิบนาบอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยจะทันปลาหางนกยูงที่เข้ามาอยู่ใหม่ ปลาหางนกยูงว่ายน้ำกระริกระรี้ บริเวณผิวน้ำ พวกฉันทอมแพ้ตั้งแต่ต้น นอกจากยอมให้เขาแย่งอาหารไปกินแล้ว ยังต้องคอยว่ายน้ำหนีอีกด้วย เวลาที่ปลาหางนกยูงเขาหัว เขาไล่ตอดเราอยู่เป็นประจำ นายน้อยจำ นายน้อยคงไม่รู้หรือว่า การปล่อยปลาหลายชนิดลงเลี้ยงในตู้เดียวกัน บางครั้งก็ไม่ดี ปลาในตู้อาจแย่งอาหารกัน เป็นศัตรูต่อกัน นี่ถ้านายน้อยปล่อยหอยโข่งลงมาสักห้าหกตัว พวกเราก็คงไม่ว่าอะไร หอยโข่ง หอยขม หรือปลาบางชนิด อยู่ร่วมกับเราได้ แต่ปลาอีกหลายชนิดอยู่ร่วมกับเราไม่ได้ เป็นอันตรายต่อเรา

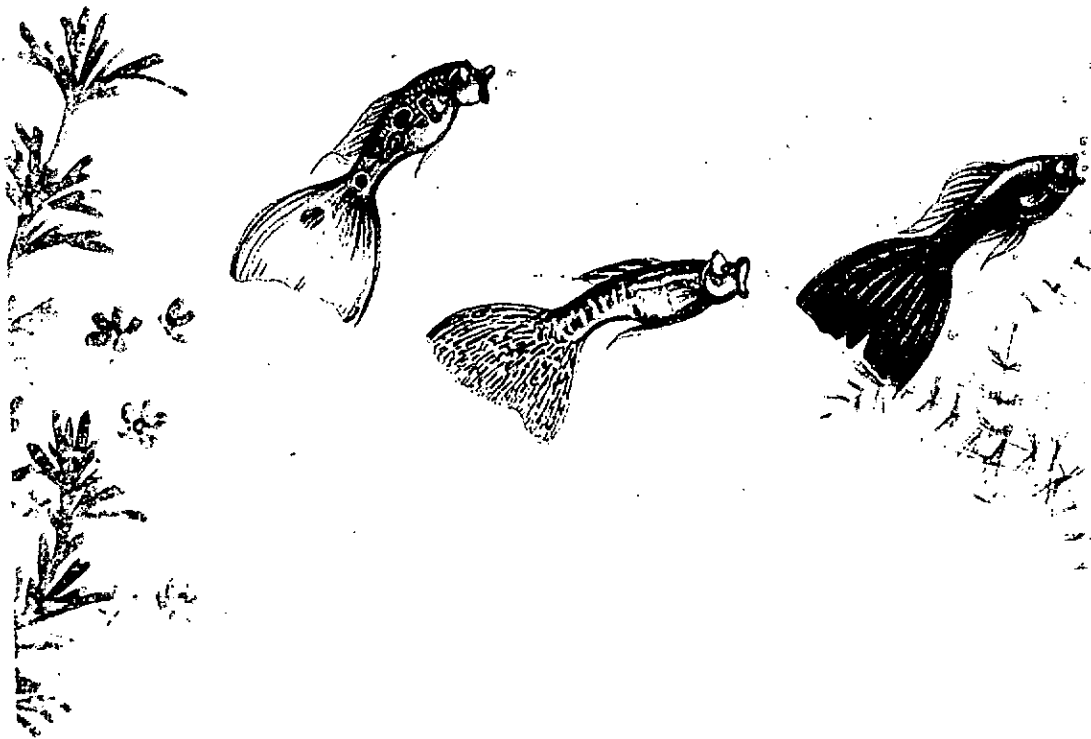
นายน้อยไม่ยอมเปลี่ยนน้ำใหม่ เศษเหลือของอาหารทำให้น้ำไม่ดี
ปลาหางนกยูงบางตัวก็ออกลูก จำนวนผู้อาศัยอยู่ในตู้ซึ่งเคยสบายเหมือน
บ้านที่ปลอดภัยโปร่ง กลับกรงรังและมีผู้อาศัยอยู่แน่น ปลาทองพี่น้องของฉัน
บางตัวมีอาการป่วย และตายไปในที่สุด
นายน้อยคงลืมพวกเราไปเสียแล้ว

สงสารพวกเราบ้างเถิด ในตู้กระจกเปรียบเสมือนบ้านของเรา เราหนี
ไปอยู่ที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว นอกจากว่ายน้ำไปมาช้าๆ ด้วยความอึดอัด
และกังวลใจ ชีวิตของฉันทายในบ้านแห่งนี้ ไม่สามารถกำหนดชะตาชีวิต
ตัวเองได้ นอกจากรอคอยความกรุณาปราณีจากนายน้อย เจ้าของของเรา

นายน้อยคงจะไม่มีเวลา เรียนหนังสือและทำการบ้านมากมาย
แต่อย่างไรก็ตาม ขอได้โปรดถ่ายน้ำ ให้พวกเราด้วยเถิด
พวกเรากำลังจะแย่ ลูกปลาหางนกยูงแสนจะซุกซน คอยไล่รบกวน
พวกเราอยู่ตลอดเวลา ยิ่งเมื่อนายน้อยลืมหื้ออาหารพวกเราเป็นเวลานานๆ
ลูกปลาหางนกยูงเหล่านั้นไล่ตอดข้างตัวเรา แทบจะกินเราเป็นอาหารเสียเลย

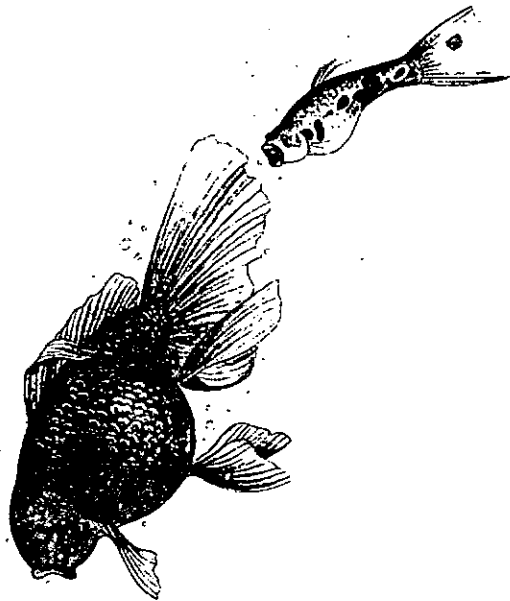
ตัวฉันเองรู้สึกไม่ค่อยสบาย ฉันว่ายน้ำได้ช้าลง ว่ายน้ำไม่ตรงทาง
และต้องพุ่งขึ้นหายใจที่ผิวน้ำบ่อยครั้ง ปลาทองในตู้ขณะนี้ เหลือฉันอยู่
เพียงตัวเดียว นอกนั้นก็ทยอยตายกันไปหมดแล้ว

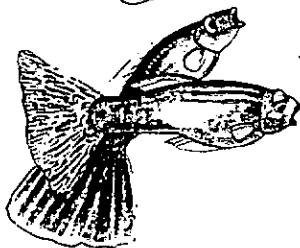
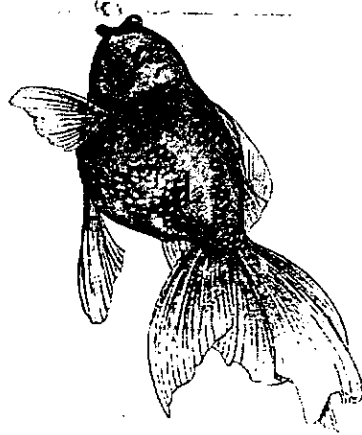

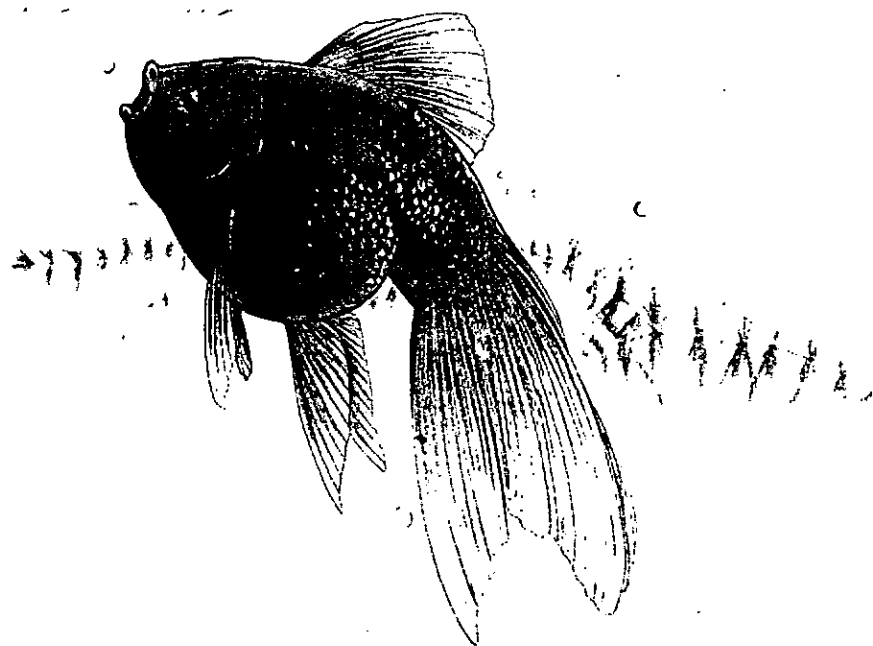
ฉันมีแต่ความซึมเศร้า นึกถึงชีวิตของตัวเอง เริ่มต้นฉันเป็นลูกปลาทอง
ที่สวยงาม แข็งแรง เติบโตจากแหล่งเพาะอันสมบูรณ์ มาอยู่ที่ตลาดขายปลาตู้
และได้มาอยู่กับนายน้อย ในตอนแรคนายน้อยรักเรามาก ฝ้าดูแลเอาใจใส่
เป็นอย่างดีทุกวัน ต่อมาทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปรไป นายน้อยห่างพวกเรา
ให้อาหารเผื่อไว้มาก น้ำเน่าเสีย แลผมยังไม่รู้ไปนำปลาหางนกยูงที่ไหน
มาปล่อยเลี้ยงรวมกับพวกเรา ปลาหางนกยูงออกลูกเร็ว ตู้ปลาของเรา
จึงแน่นขนัด วายน้ำไปทางไหน พบแต่ลูกปลาหางนกยูงจอมชน ไล่ตอด
พวกเราอยู่เสมอ

พี่น้องของฉันเริ่มป่วย และตายทีละตัวสองตัว จนเหลือแต่ฉันเพียง
ตัวเดียว

ตัวฉันเองก็กำลังแย่ ฉันเริ่มป่วย ลมหายใจผ่านซี่เหงือกของฉัน ลำบาก
ขึ้นทุกที ฉันรู้สึกอึดอัด หายใจไม่สะดวก กำลังกายของฉันเริ่มลดลง ฉัน
วายน้ำตามปกติต่อไปอีกไม่ได้ นอกจากคอยรวบรวมกำลัง พุ่งขึ้นสู่วิวน้ำ
แล้วสูบอากาศอย่างรวดเร็ว เพื่อประทังชีวิตให้นานที่สุด

นายน้อยจำ สงสารฉันเกิด ชีวิตฉันไม่มีใครอีกแล้ว นอกจากนายน้อย
แต่เพียงผู้เดียว...

ความรู้สึกเริ่มเลือนหายไป พร้อมกับความมีชีวิตก็หดสั้นเข้ามา จาก
สำนักสุดท้าย ก่อนที่ฉันจะรู้สึกตัวเบาโหวงเหว่ง ฉันได้ยินแว่วเหมือนอยู่
ไกลแสนไกลว่า

“โอ้ ลูกเอ๋ย แต่แรกลูกก็รักปลา สนใจปลา แต่เดี๋ยวนี้ลูกลืมพวกเขา
เสียแล้ว ปล่อยให้ปลาทองตายไปหลายตัวอย่างน่าสงสาร โอ้ ลูกพ่อ
ไม่สงสารปลาในตู้บ้างหรือไร รีบเปลี่ยนน้ำใหม่ช่วยปลาทองตัวสุดท้าย
ก่อนเกิดลูก”

ข้อ ๒. ขอบเขต.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้.....

ใจความสำคัญของเรื่อง.....

.....

รายละเอียดของเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง "บ้านปลาทอง"

1. คำว่า "ตลาดนัดปลา" หมายความว่าอย่างไร

.....

2. จากข้อเหมาสุดท้าย ชีวิตของปลาทองจะมีสภาพเช่นไรต่อไป

.....

3. ทำไมปลาทองในตู้ จึงทยอยตายกันไปหมด

.....

4. ใจความสำคัญของข้อเหมาแรก มีว่าอย่างไร

.....

5. "ปลาทองอย่างพวกเรา เป็นปลาที่อ่อนโยน สว่างงาม พวกเราชอบความสงบ และความสะอาด"

จากข้อความนี้ ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายน้อย นักเรียนจะวางแผนเลี้ยงปลาทองอย่างไร

.....

.....

.....

6. "นายน้อยจำ สงสารฉันเกิด ชีวิตฉันไม่มีใครอีกแล้ว นอกจากนายน้อยแต่เพียงผู้เดียว" จากข้อความ

นี้แสดงถึงความสัมพันธ์ของนายน้อยกับปลาที่มีสภาพเช่นไร

.....

.....

7. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรในการนำเสนอเรื่อง "บ้านปลาทอง" ให้แก่ผู้อ่าน

.....

8. อาหารที่ปลาทองชอบมาก คืออะไร

.....

๙. "นายน้อยคงถึงพวกเราไปแล้ว" จากข้อความนี้แสดงว่าปลาทองมีความรู้สึกอย่างไรต่อนายน้อย

.....

10. จากเรื่อง "บ้านปลาทอง" ให้แนวคิดอะไรบ้างแกผู้อ่าน

.....

.....

11. เมื่อนายน้อยเปลี่ยนอาหารจาก ลูกน้ำ ไรน้ำ ไปเป็น อาหารเม็ด ปลาทองมีความรู้สึกอย่างไร

.....

12. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร ในการนำเสนอเรื่องนี้

.....

.....

แผนการสอนที่ 30

เรื่อง การอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม"

จำนวน 4 คาบ

ความคิดรวบยอด

บทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม" เป็นบทความจากนิตยสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับผงซักฟอก สารเคมีที่ใช้ในการทำมาสะอาด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความคำหรือกลุ่มคำในบทความได้
2. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของบทความ
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของบทความได้
4. นักเรียนสามารถลำดับวิวัฒนาการของผงซักฟอกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
5. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดหรือส่วนประกอบของผงซักฟอกได้
6. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความได้

เนื้อหา

การนำยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านบทความจากนิตยสารเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ขั้นสอน

1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
2. ครูแจกบทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม" พร้อมกระดาษบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดอ่านบทความ แล้วบันทึกรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึก
4. นักเรียนส่งผลงานแล้วครูตรวจแก้ไข
5. นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความ

6. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม"
- ขั้นสรุป 7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับย่อ

สื่อการเรียนรู้

1. บทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าสะอาดและหอม" จำนวน 25 ชุด
2. กระดาษบันทึกรายละเอียดของเรื่องจำนวน 25 ชุด ชุดละ 6 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าสะอาดและหอม"

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงานของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

1. บทความจากนิตยสารเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าสะอาดและหอม"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าสะอาดและหอม"

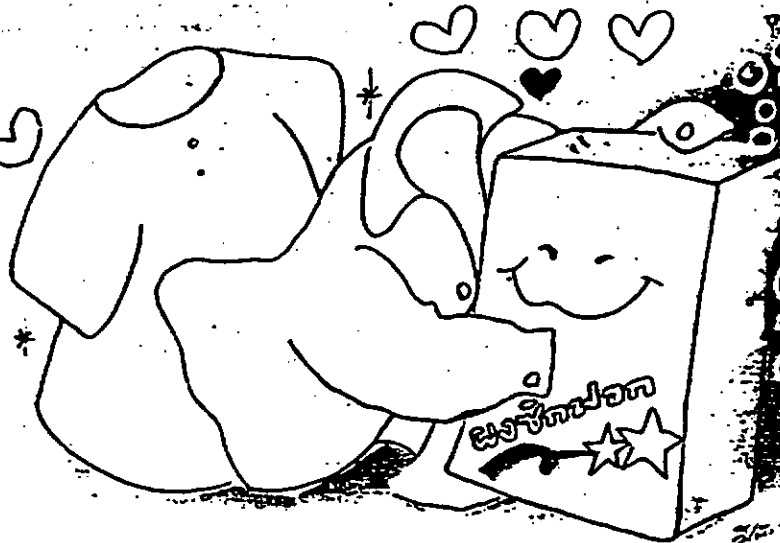
เพื่อนรู้ใหม่

สารซักฟอก

ทำให้เสื้อผ้าทั้งสะอาดและหอม

ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง คนไทยยังไม่รู้จักสารซักฟอกที่ใช้กันอยู่ทุกบ้านเรือนปัจจุบันนี้ สมัยนั้นเราซักผ้าด้วยขี้เถ้าหรือสบู่ที่สกัดจากน้ำมันแล้วความสะอาดก็ไม่ได้เป็นกรด ทำให้ก่อนซักมีกลิ่นเหม็นเปรี้ยว แล้วต่อมาเราก็ใช้สบู่ชนิดที่สกัดจากพืชแทนสบู่ที่สกัดจากขี้เถ้าแล้ว พ.ศ. ๒๔๗๐ กว่า ๆ

สารซักฟอกหมายถึงสารที่นำมาใช้ซักฟอกหรือล้างสิ่งต่าง ๆ ให้สะอาดปราศจากสิ่งสกปรกออกไป อาจจะเป็นผงหรือเป็นครีม มีส่วนประกอบต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของงานที่นำไปใช้ เวลาพูดธรรมดาสารซักฟอกไม่ได้หมายถึงสบู่ ในเรื่องนี้จะพูดถึงเฉพาะผงซักฟอกที่เราใช้ประจำบ้านชนิดที่เพื่อนรู้จักคุ้นเคยมากที่สุด และพบได้ทั่วไปแม้แต่ในชนบทที่ห่างไกล ส่วนใหญ่ใช้ซักผ้า

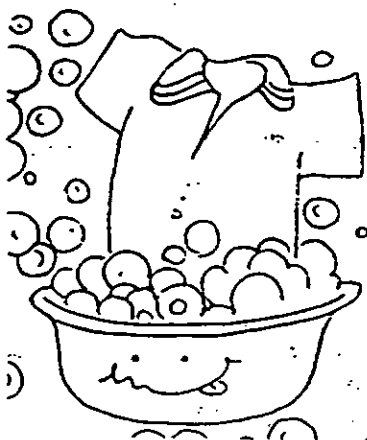

ทุกวันนี้การผลิตผงซักฟอกพัฒนา ความสะอาดของสารลดแรงตึงผิว ผสมขึ้นกว่าสมัยแรกที่เริ่มใช้เป็นอันมาก เข้าไปราว ๓๐-๔๐% พวกนี้ใช้โซลีนัมเพื่อเป็นการทำความสะอาดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเอาใจผู้นำไปใช้ อนุภาคความสกปรกไม่จับกัน และเช่นผู้ซื้อต้องการกลิ่นหอมติดเนื้อผ้า ยังช่วยทำน้ำกระด้างเป็นน้ำอ่อน และเมื่อเครื่องซักผ้าแพร่หลาย ผงซักฟอกชนิดใช้กับเครื่องก็มีให้ใช้ ผงซักฟอกยังมีสารอื่น ๆ อีกหลายชนิด แต่แต่ละชนิดทำหน้าที่พิเศษเฉพาะกับน้ำกระด้าง เป็นฟองดี และไม่ตก อย่าง เช่น สารทำให้ผ้าขาว สารพวกนี้จะตกตะกอน ทำให้คนนิยมใช้

ผงซักฟอกทุกชนิดมีส่วนประกอบ วาวแวววาวแสงอาทิตย์ สารทำให้ฟองหลักอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเป็นสาร อยู่แล้ว ผู้ใช้ผงซักฟอกบางคนชอบฟองแรงตึงผิวของน้ำซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ โดยคิดไปว่าฟองยิ่งมากผ้ายิ่งสะอาด เขาจะใช้ราว ๕-๒๕% สารจำพวกนี้ สารป้องกันสิ่งสกปรกที่เพิ่งหลุดออกมา มักมีโมเลกุลยาว ปลายข้างหนึ่งไม่ กลับเข้าไปเกาะเนื้อผ้าอีก สารป้องกันละอองน้ำและรวมได้ดีกับกราบไขมัน ส่วนโลหะ ของเครื่องซักผ้าขึ้นสนิม สกปรก ส่วนปลายอีกข้างหนึ่งรวมกับ สารที่ทำให้เนื้อผ้ามีกลิ่นหอม อาจมีน้ำได้ โมเลกุลสารดังกล่าวจึงจึงอนุภาค เอนไซม์ย่อยโปรตีนอีกด้วยก็ได้ สารความสกปรกหลุดปนมากับน้ำ เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มีผสมอยู่ในผงซักฟอก

ส่วนประกอบหลักอีกอย่างหนึ่ง ไม่มากนัก คือเกลือฟอสเฟต ช่วยเสริมหน้าที่ทำ

ช. กฤษณา

ย่อเลขา.....

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง " สารซักฟอกทำให้เสื้อผ้าสะอาดและขาว"

1. จงอธิบายความหมายของคำว่า "สารลดแรงตึงผิวของน้ำ"

.....
.....

2. สารซักฟอกมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

.....
.....

3. สารซักฟอกมีประวิติความเป็นมาอย่างไรบ้าง (จงอธิบาย)

.....
.....

4. ในขณะนำชุดท้าย มีใจความสำคัญว่าอย่างไร

.....

5. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร ในการนำเสนอความนี้

.....
.....

6. ในย่อหน้าที่ 2 ให้รูปแบบการนำเสนอความอย่างไร

.....

7. นักเรีณมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อความนี้

.....
.....

แผนการสอนที่ 31

เรื่อง การอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

เรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม" เป็นเรื่องจากสารานุกรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหุ่นยนต์ไปใช้งานอุตสาหกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอแต่ละย่อหน้าของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถความหมายของคำหรือกลุ่มคำในเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามเรื่องรวมนเรื่องที่ได้
5. นักเรียนสามารถจำแนกลักษณะของเรื่องตามที่กำหนดให้ได้
6. นักเรียนสามารถเสนอทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอเรื่องได้
7. นักเรียนสามารถตีความเรื่องที่ได้

เนื้อหา

การนำยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดไปใช้ในการอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"

กิจกรรมการเรียนการสอน

<u>ขั้นนำ</u>	1. ทบทวนขั้นตอนยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด
<u>ขั้นสอน</u>	2. ครูแจกเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม" พร้อมกระดาษบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
	3. ให้นักเรียนอ่านเรื่องด้วยยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด แล้วบันทึกใจความหลักและรายละเอียดแต่ละย่อหน้าลงในกระดาษบันทึกที่แจกให้
	4. ให้นักเรียนส่งผลงานแล้วครูตรวจแก้ไข

ขั้นสรุป

5. ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"
7. สรุปผลจากการใช้ยุทธวิธีการอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอด

สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"
2. กระดาษสำหรับบันทึกจำนวน 25 ชุด ชุดละ 5 แผ่น
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากผลงาน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำแบบทดสอบ

ภาคผนวก

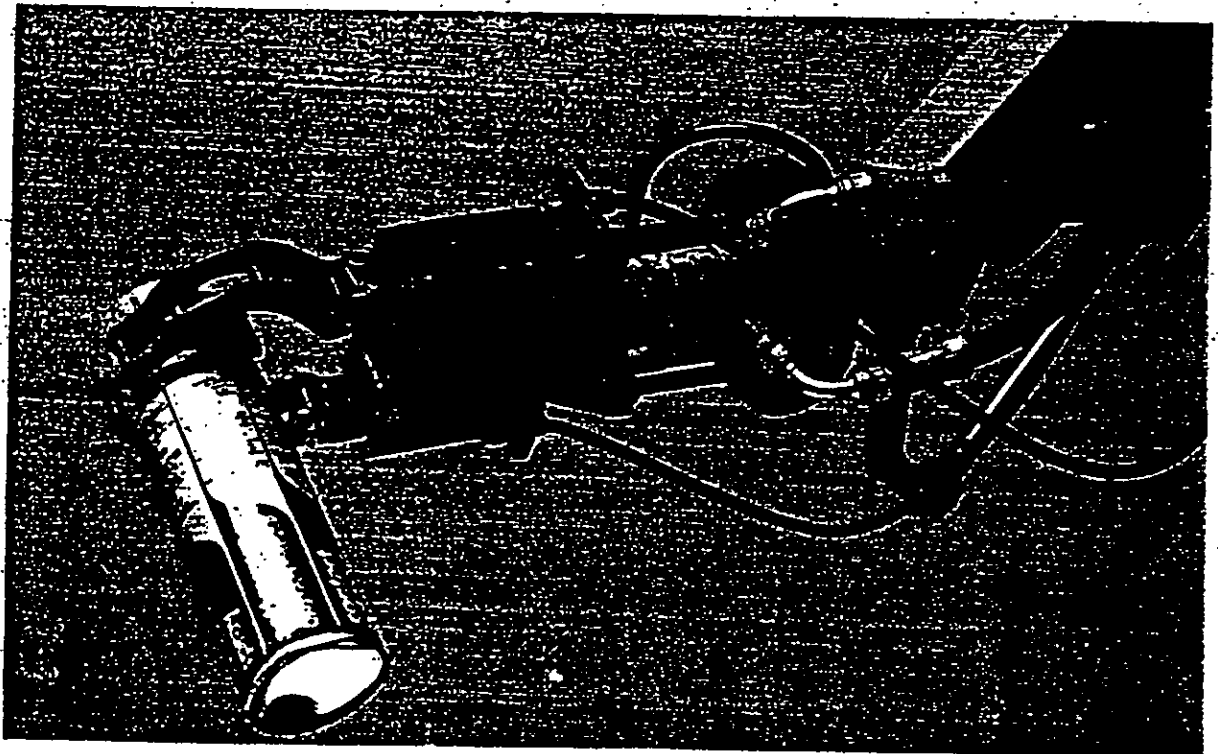
1. เรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"
2. กระดาษบันทึก
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านบทความเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"

หุ่นยนต์อุตสาหกรรม

ในเมืองไทยมักจะมีหุ่นไล่กา ทำรูปร่างเหมือนคนทั้งตัว ทำหน้าที่เฝ้าข้าวในนา เพื่อให้คนตกากแล้ว ไม่กล้ามาฉีกกินเมล็ดข้าวจากรวง

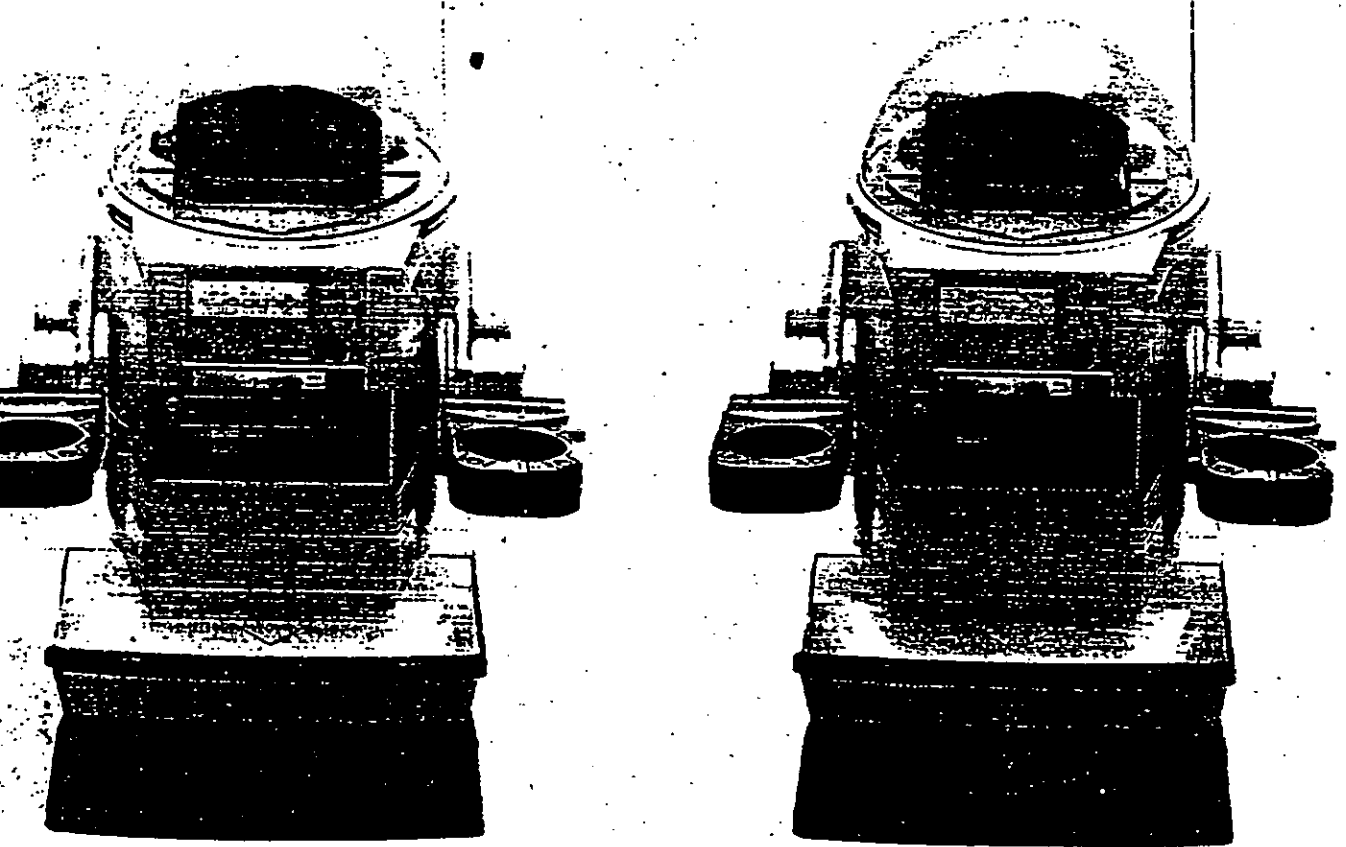
ในบ้าน อาจจะสร้างหุ่นยนต์ขึ้นมา ให้มีรูปร่างคล้ายๆ คน มีกลไกเดินได้ หีบของจากตู้เย็นมาส่งให้ได้ ในบ้านเรา ได้มีการสร้างหุ่นยนต์แบบนี้เข้ามาศึกษาหลายตัว และได้สร้างขึ้นเองบ้างแล้ว

ในโรงงานอุตสาหกรรม ก็มีการใช้หุ่นยนต์ช่วยทำงานต่างๆ แต่หุ่นยนต์ในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนมาก ไม่จำเป็นต้องมีรูปร่างเหมือนคน มีเพียงแขนเดียว ทำหน้าที่หยิบจับตะปูควงไปใส่รูแล้วขันให้แน่น หรือทำหน้าที่หยิบเครื่องพ่นสีไปพ่นสีรถยนต์ หุ่นยนต์ประเภทนี้ ในบ้านเราได้มีการทดลองสร้างกันบ้างแล้ว

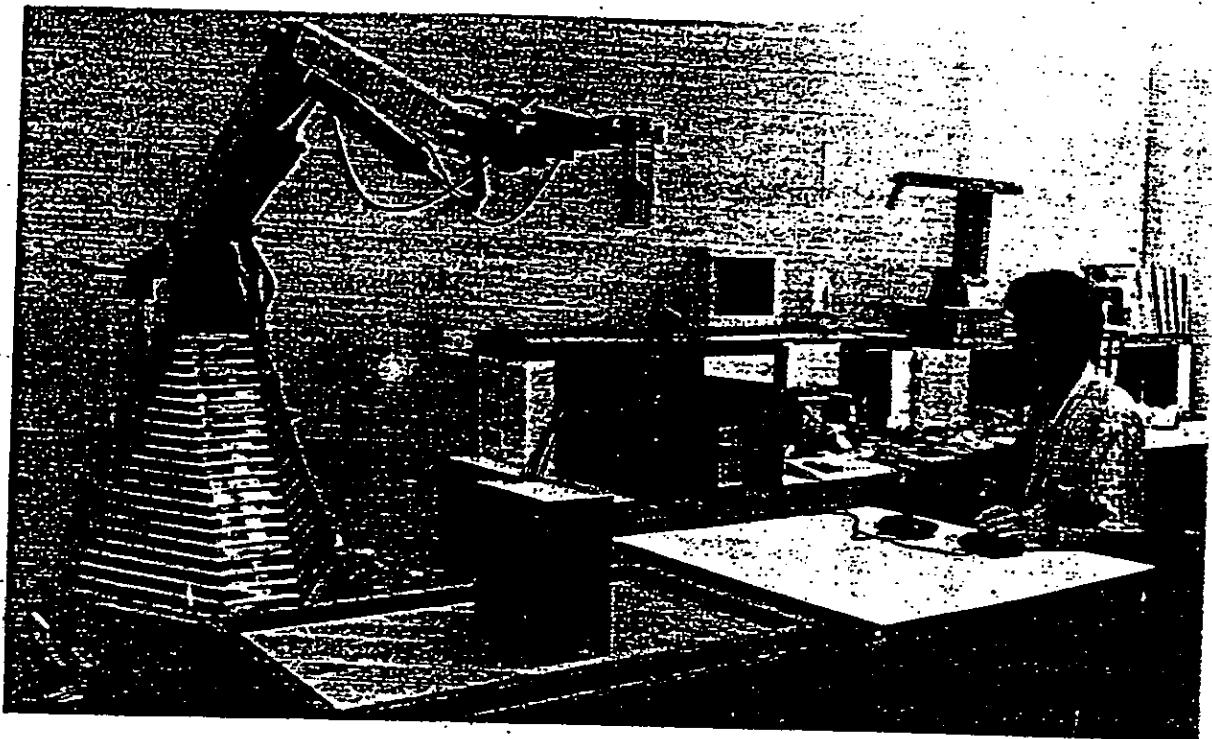
เด็กๆ ส่วนมาก คงจะเคยเห็นหุ่นยนต์ในภาพยนตร์ หุ่นยนต์เหล่านั้นมีรูปร่างหน้าตาเหมือนคน รับคำสั่งให้เดินไปเดินมา หยิบถืออะไรให้เราได้ แต่ในภาพยนตร์นั้นมันจะไม่ใช้หุ่นยนต์จริงแต่เป็นคนแต่งตัวเป็นหุ่นยนต์

ในชีวิตจริง ก็มีการสร้างหุ่นยนต์ขึ้นใช้ ๒ ประเภท คือ หุ่นยนต์ใช้ในบ้าน และหุ่นยนต์อุตสาหกรรม

หุ่นยนต์ใช้ในบ้าน มักจะมีรูปร่างคล้ายๆ คน มีหัว มีตัว มีแขน มีขา สามารถเคลื่อนไหวไปมาได้ สามารถฟังคำสั่งที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้าได้ ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งให้ทำอะไร เช่น คำสั่งหนึ่งอาจจะสั่งให้เคลื่อนไปเปิดประตูด่าน เราแขกเข้ามาห้องรับแขก เป็นต้น หุ่นยนต์ชนิดนี้ ในต่างประเทศก็มีใช้กันบ้างแล้ว แต่ในประเทศไทย มีการสั่งเข้ามาเพื่อศึกษาหาความรู้เท่านั้น มิได้ใช้กันในบ้าน

หุ่นยนต์สำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ใช้ในงานที่ต้องเสี่ยงอันตราย เช่น งานในโรงงานผลิตขาม้าแมลง หรืองานที่ต้องการความละเอียด ถูกต้อง และรวดเร็ว เช่น งานทำฟันเฟืองนาฬิกา หรืองานที่ต้องทำซ้ำๆ ซากๆ และน่าเบื่อหน่าย เช่น งานประกอบรถยนต์ เป็นต้น

หุ่นยนต์อุตสาหกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องมีรูปร่างเหมือนคน แต่มักจะมีลักษณะเป็นแขนเดียวที่สามารถเคลื่อนไหวและหยิบจับอะไรได้ การใช้หุ่นยนต์ทำงาน อาจจะโดยการกดปุ่มสั่งให้แขนนั้นเคลื่อนไหวตามจังหวะที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เช่น เลื่อนมือต่ำลง หยิบวัตถุที่วางไว้ข้างหน้า เลื่อนมือสูงขึ้น หยุนไป ๔๐ องศา เอาวัตถุในมือวางลง เหล่านี้เป็นต้น จังหวะการทำงานของหุ่นยนต์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้โดยการเปลี่ยนชุดคำสั่ง เช่นเดียวกับ การเปลี่ยนแถบสลับเพลงให้เครื่องเล่นแผ่นเสียงเพลงใหม่ให้ฟัง

หุ่นยนต์บางตัวอาจจะมีประสาทรู้ลึก เช่น มีกล้องโทรทัศน์ติดเอาไว้ทำให้มองเห็นได้เป็นล้าน

ในต่างประเทศ ใช้หุ่นยนต์ในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มคุณภาพ และลดต้นทุน แต่ที่เก็บคุณภาพได้ก็เพราะหุ่นยนต์ไม่เหมือนคน มันไม่รู้จักเหนื่อย และไม่รู้จักเบื่อ ส่วนที่ลดต้นทุนได้ก็เพราะหุ่นยนต์ทำงานได้แม่นยำ ผลิตกันซ้ำจึงมีคุณภาพสม่ำเสมอ ไม่มีลูกบกพร่อง ทำงานได้เร็วและนานกว่ามนุษย์

ข้อ ๑
ข้อ ๒
ข้อ ๓
ข้อ ๔
ข้อ ๕
ข้อ ๖
ข้อ ๗
ข้อ ๘
ข้อ ๙
ข้อ ๑๐

รูปแบบการเขียนที่ใช้คือ.....

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

รายละเอียดของเรื่องคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่องจากสารานุกรมเรื่อง "หุ่นยนต์อุตสาหกรรม"

1. จงอธิบายลักษณะและคุณสมบัติประโยชน์ของหุ่นยนต์อุตสาหกรรม

.....

2. ในย่อหน้าสุดท้าย ใช้รูปแบบการนำเสนอข้อความรูปแบบใด

.....

3. หุ่นยนต์ที่ใช้ในบ้านกับหุ่นยนต์อุตสาหกรรมมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

.....

4. ใจความสำคัญในย่อหน้าสุดท้าย มีว่าอย่างไร

.....

5. ปัจจุบันประเทศไทยได้ใช้หุ่นยนต์อุตสาหกรรมช่วยเหลือในการทำงานอย่างไรบ้าง

.....

6. ทำไมจึงมีการนำหุ่นยนต์ไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมแทนมนุษย์

.....

7. นักเขียนใช้เทคนิคใดในการนำเสนอข้อความนี้บ้าง

.....

8. ในย่อหน้าแรก แสดงว่าเมืองไทยมีหุ่นยนต์ใช้มานานแล้วใช่หรือไม่ จงให้เหตุผล

.....

ภาคผนวก ง

- แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง

ให้ท่านพิจารณาเรื่องหรือบทความต่อไปนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

- ถ้าท่านแน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นมีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง 1
- ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นมีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง 0
- ถ้าท่านแน่ใจว่าเรื่องหรือบทความนั้นไม่มีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย
ลงในช่อง -1

แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องหรือบทความที่ใช้เป็นสื่อการสอนอ่าน

ชื่อเรื่อง.....

ข้อที่	เกณฑ์	ความเหมาะสม		
		1	0	-1
1	เรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ตามที่แนบมาด้วย			
2	เรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 5			
3	เรื่องมีใจความสำคัญชัดเจนเหมาะสมกับการอ่านของเด็กประถมศึกษา			

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.กรรณิการ์ พวงเกษม อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์สนั่น มีขันหมาก ศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ
5. อาจารย์ชวลิต โพธิ์นคร นักวิชาการ กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ
6. อาจารย์เทียมจันทร์ ต้นสุหส์ อาจารย์ประจำโรงเรียนบ้านเวียงฝาง สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่
7. อาจารย์ศิริพร ทองงาม อาจารย์ประจำโรงเรียนประชานิเวศน์ สังกัดสำนัก
การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจิราพร	ชื่อสกุล	ทรายคำ
เกิด	วันที่ 19	เดือน	เมษายน
			พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด			อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน			บ้านเลขที่ 305 หมู่ที่ 4 ถนนสวนดอก ตำบลเวียง
			อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่ 50110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน			อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน			โรงเรียนบ้านหนองบัว ตำบลหนองบัว
			อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่ 50110
ประวัติการศึกษา			
	พ.ศ. 2519		มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรังษีวิทยา
	พ.ศ. 2521		ป.กศ. จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่
	พ.ศ. 2524		พ.ม. จากกระทรวงศึกษาธิการ
	พ.ศ. 2526		ค.บ. (วิชาเอก อนุบาลศึกษา) จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่
			ศษ.บ (วิชาเอกการประถมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัย
			สุโขทัยธรรมาธิราช
	พ.ศ. 2534		กศ.ม. (การประถมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
			ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่าน
ตามคู่มือการสอนภาษาไทย

บทคัดย่อ
ของ
จิราพร ทรายคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
เมษายน 2534

การศึกษาค้นคว้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอกับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนบ้านเวียงผาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายแล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน ใช้แบบแผนการทดลองครั้งนี้เป็นแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design โดยกลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอ กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 100 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ t - test แบบ difference score

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS' THAI READING ACHIEVEMENT
THROUGH THE INSTRUCTION BASED ON THE TOP-LEVEL STRUCTURE
TEACHING ACTIVITIES AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

JIRAPORN SAIKUM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University

April 1991

The purpose of this study was to compare Prathom Suksa V Students' Thai reading achievement through the instruction based on the Top - level structure teaching activities and the Teacher's Manual.

The subjects for this study consisted 50 students of Prathom Suksa V at Banwieng - Fang School in Chiangmai Province. They were randomly selected by using simple random sampling into 2 groups as the experimental and the control groups, with 25 students in each. The randomized control group pretest - posttest design was used in the experiment. The experimental group was taught through the method based on the Top - level structure , whereas the control group through the method used in the Teacher's Manual within 100 periods.

The Thai reading achievement test were given before and after the treatment. The t - test difference score was statistically used for data analysis.

The finding revealed that :

The Thai reading achievement of the experimental group was significantly higher than the control group at the .01 level.